ਦਸੈਹਰੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਬਾਣੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਜਾਪੁ ॥

ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਚਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਅਰੁ ਬਰਨ ਜਾਤਿ ਅਰੁ ਪਾਤਿ ਨਹਿਨ ਜਿਹ ॥ ਰੂਪ ਰੰਗ ਅਰੁ ਰੇਖ ਭੇਖ ਕੋਊ ਕਹਿ ਨ ਸਕਤਿ ਕਿਹ ॥ ਅਚਲ ਮੂਰਤਿ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਮਿਤੋਜਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਾਣਿ ਸਾਹ ਸਾਹਾਣਿ ਗਣਿੱਜੈ ॥ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਮਹੀਪ ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਬਨ ਤ੍ਰਿਣ ਕਹਤ ॥ ਤ੍ਵ ਸਰਬ ਨਾਮ ਕਥੈ ਕਵਨ ਕਰਮ ਨਾਮ ਬਰਣਤ ਸੁਮਤਿ ॥੧॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਕਾਲੇ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਰੂਪੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨੂਪੇ ॥੨॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੇਖੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਲੇਖੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਕਾਏ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜਾਏ ॥੩॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗੰਜੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੰਜੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨਾਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਠਾਮੇ ॥੪॥ ਨਮਸਤੰ ਅਕਰਮੰ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਧਰਮੰ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨਾਮੰ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਧਾਮੰ ॥੫॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜੀਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੀਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਬਾਹੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਢਾਹੇ ॥੬॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨੀਲੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨਾਦੇ ॥

ਨਮਸਤੰ ਅਛੇਦੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਅਗਾਧੇ ।।੭।। ਨਮਸਤੰ ਅਗੰਜੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਅਭੰਜੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਉਦਾਰੇ ।।
ਨਮਸਤੰ ਅਪਾਰੇ ।।੮।। ਨਮਸਤੰ ਸੁ ਏਕੈ ।। ਨਮਸਤੰ ਅਨੇਕੈ ।। ਨਮਸਤੰ ਅਭੂਤੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਅਜੂਪੇ ।।੯।।
ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਕਰਮੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਭਰਮੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਦੇਸੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਭੇਸੇ ।।੧੦।। ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਨਾਮੇ ।।
ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਕਾਮੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਧਾਤੇ ।।ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਘਾਤੇ ।।੧੧।। ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਧੂਤੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਅਭੂਤੇ ।।
ਨਮਸਤੰ ਅਲੋਕੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਅਸੋਕੇ ।।੧੨।। ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਤਾਪੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਅਥਾਪੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਤ੍ਰਿਮਾਨੇ ।।
ਨਮਸਤੰ ਨਿਧਾਨੇ ।।੧੩।। ਨਮਸਤੰ ਅਗਾਹੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਅਬਾਹੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਤ੍ਰਿਬਰਗੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਅਸਰਗੇ
।।੧੪।। ਨਮਸਤੰ ਪ੍ਰਭੋਗੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਸੁ ਜੋਗੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਅਰੰਗੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਅਭੰਗੇ ।।੧੫।। ਨਮਸਤੰ
ਅਗੰਮੇ ।। ਨਮਸਤੱਸਤ ਰੰਮੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਜਲਾਸਰੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਨਿਰਾਸਰੇ ।।੧੬।। ਨਮਸਤੰ ਅਜਾਤੇ ।।
ਨਮਸਤੰ ਅਪਾਤੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਅਮਜਬੇ।। ਨਮਸਤੱਸਤੁ ਅਜਬੇ ।।੧੭।। ਅਦੇਸੰ ਅਦੇਸੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਅਭੇਸੇ ।।
ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਧਾਮੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਬਾਮੇ ।।੧੮।। ਨਮੋ ਸਰਬ ਕਾਲੇ ।। ਨਮੋ ਸਰਬ ਦਿਆਲੇ ।। ਨਮੋ ਸਰਬ
ਰੂਪੇ ।। ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੂਪੇ ।।੧੯।। ਨਮੋ ਸਰਬ ਖਾਪੇ ।। ਨਮੋ ਸਰਬ ਥਾਪੇ ।। ਨਮੋ ਸਰਬ ਕਾਲੇ ।। ਨਮੋ
ਸਰਬ ਪਾਲੇ ।।੨੦।। ਨਮਸਤੱਸਤ ਦੇਵੈ ।। ਨਮਸਤੰ ਅਭੇਵੈ ।। ਨਮਸਤੰ ਅਜਨਮੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਸੁਬਨਮੇ
।।੨੧।। ਨਮੋ ਸਰਬ ਗਉਨੇ ।। ਨਮੋ ਸਰਬ ਭਉਨੇ ।। ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੰਗੇ ।। ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੰਗੇ ।।੨੨।।
ਨਮੋ ਕਾਲ ਕਾਲੇ ।। ਨਮਸਤੱਸਤ ਦਿਆਲੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਅਬਰਨੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਅਮਰਨੇ ।।੨੩।। ਨਮਸਤੰ
ਜਰਾਰੰ ।। ਨਮਸਤੰ ਕ੍ਰਿਤਾਰੰ ।। ਨਮੋ ਸਰਬ ਧੰਧੇ ।। ਨਮੋਸਤ ਅਬੰਧੇ ।।੨੪।। ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਸਾਕੇ ।। ਨਮਸਤੰ

ਨ੍ਰਿਬਾਕੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਰਹੀਮੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਕਰੀਮੇ ।।੨੫।। ਨਮਸਤੰ ਅਨੰਤੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਮਹੰਤੇ ।। ਨਮਸਤੱਸਤ ਰਾਗੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਸੁਹਾਗੇ ।।੨੬।। ਨਮੋ ਸਰਬ ਸੋਖੰ ।। ਨਮੋ ਸਰਬ ਪੋਖੰ ।। ਨਮੋ ਸਰਬ ਕਰਤਾ ।। ਨਮੋ ਸਰਬ ਹਰਤਾ ।।੨੭।। ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇ ।। ਨਮੋ ਭੋਗ ਭੋਗੇ ।। ਨਮੋ ਸਰਬ ਦਿਆਲੇ ।। ਨਮੋ ਸਰਬ ਪਾਲੇ ।।੨੮।। ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ।। ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ।। ਅਰੂਪ ਹੈਂ ।। ਅਨੂਪ ਹੈਂ ।। ਅਜੂ ਹੈਂ ।। ਅਭੂ ਹੈਂ ।।੨੯।। ਅਲੇਖ ਹੈਂ ।। ਅਭੇਖ ਹੈਂ ।। ਅਨਾਮ ਹੈਂ ।। ਅਕਾਮ ਹੈਂ ।।੩੦।। ਅਧੇ ਹੈਂ ।। ਅਭੇ ਹੈਂ ।। ਅਜੀਤ ਹੈਂ ।। ਅਭੀਤ ਹੈਂ ।।੩੧।। ਤ੍ਰਿਮਾਨ ਹੈਂ ।। ਨਿਧਾਨ ਹੈਂ ।। ਤ੍ਰਿਬਰਗ ਹੈਂ ।। ਅਸਰਗ ਹੈਂ ।।੩੨।। ਅਨੀਲ ਹੈਂ ।। ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ ।। ਅਜੇ ਹੈਂ ।। ਅਜਾਦਿ ਹੈਂ ।।੩੩।। ਅਜਨਮ ਹੈਂ ।। ਅਬਰਨ ਹੈਂ ।। ਅਭੂਤ ਹੈਂ ।। ਅਭਰਨ ਹੈਂ ।।੩੪।। ਅਗੰਜ ਹੈਂ ।। ਅਭੰਜ ਹੈਂ ।। ਅਝੂਝ ਹੈਂ ।। ਅਝੰਝ ਹੈਂ ।।੩੫।। ਅਮੀਕ ਹੈਂ ।। ਰਫੀਕ ਹੈਂ ।। ਅਧੰਧ ਹੈਂ ।। ਅਬੰਧ ਹੈਂ ।।੩੬।। ਨ੍ਰਿਬੂਝ ਹੈਂ ।। ਅਸੂਝ ਹੈਂ ।। ਅਕਾਲ ਹੈਂ ।। ਅਜਾਲ ਹੈਂ ।।੩੭।। ਅਲਾਹ ਹੈਂ ।। ਅਜਾਹ ਹੈਂ ।। ਅਨੰਤ ਹੈਂ ।। ਮਹੰਤ ਹੈਂ ।।੩੮।। ਅਲੀਕ ਹੈਂ ।। ਨ੍ਰਿਸ੍ਰੀਕ ਹੈਂ ।। ਨ੍ਰਿਲੰਭ ਹੈਂ ।। ਅਸੰਭ ਹੈਂ ।।੩੯।। ਅਗੰਮ ਹੈਂ ।। ਅਜੰਮ ਹੈਂ ।। ਅਭੂਤ ਹੈਂ ।। ਅਛੂਤ ਹੈਂ ।।੪੦।। ਅਲੋਕ ਹੈਂ ।। ਅਸੋਕ ਹੈਂ ।। ਅਕਰਮ ਹੈਂ ।। ਅਭਰਮ ਹੈਂ ।।੪੧।। ਅਜੀਤ ਹੈਂ ।। ਅਭੀਤ ਹੈਂ ।। ਅਬਾਹ ਹੈਂ ।। ਅਗਾਹ ਹੈਂ ।।੪੨।। ਅਮਾਨ ਹੈਂ ।। ਨਿਧਾਨ ਹੈਂ ।। ਅਨੇਕ ਹੈਂ ।। ਫਿਰ ਏਕ ਹੈਂ ।।੪੩।। ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ।। ਨਮੋ ਸਰਬ ਮਾਨੇ ।। ਸਮਸਤੀ ਨਿਧਾਨੇ ।। ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੇ ।। ਅਭੇਖੀ ਅਭੇਵੇ ।।੪੪।। ਨਮੋ ਕਾਲ ਕਾਲੇ ।। ਨਮੋ ਸਰਬ ਪਾਲੇ ।। ਨਮੋ ਸਰਬ ਗਉਣੇ ।। ਨਮੋ ਸਰਬ ਭਉਣੇ ।।੪੫।। ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਥੇ ।। ਨ੍ਰਿਸੰਗੀ

ਪ੍ਰਮਾਥੇ ।। ਨਮੋ ਭਾਨ ਭਾਨੇ ।। ਨਮੋ ਮਾਨ ਮਾਨੇ ।।੪੬।। ਨਮੋ ਚੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੇ ।। ਨਮੋ ਭਾਨ ਭਾਨੇ ।। ਨਮੋ ਗੀਤ ਗੀਤੇ ।। ਨਮੋ ਤਾਨ ਤਾਨੇ ।।੪੭।। ਨਮੋ ਨ੍ਰਿੱਤ ਨ੍ਰਿੱਤੇ ।। ਨਮੋ ਨਾਦ ਨਾਦੇ।। ਨਮੋ ਪਾਨ ਪਾਨੇ ।। ਨਮੋ ਬਾਦ ਬਾਦੇ ।।੪੮।। ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ ।। ਸਮਸਤੀ ਸਰੂਪੇ ।। ਪ੍ਰਭੰਗੀ ਪ੍ਰਮਾਥੇ।। ਸਮਸਤੀ ਬਿਭੂਤੇ ।।੪੯।। ਕਲੰਕੰ ਬਿਨਾਨੇ ।। ਕਲੰਕੀ ਸਰੂਪੇ ।। ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇ ।। ਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਰੂਪੇ ।।੫੦।। ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇ ।। ਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਸਿੱਧੇ ।। ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇ ।। ਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਬ੍ਰਿਧੇ ।।੫੧।। ਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੇ ।। ਨਮੋ ਅਸਤ੍ਰ ਮਾਣੇ ।। ਨਮੋ ਪਰਮ ਗਿਆਤਾ ।। ਨਮੋ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ।।੫੨।। ਅਭੇਖੀ ਅਭਰਮੀ ।। ਅਭੋਗੀ ਅਭੁਗਤੇ ।। ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇ ।। ਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਜੁਗਤੇ ।।੫੩।। ਨਮੋ ਨਿੱਤ ਨਾਰਾਇਣੇ।। ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮੇ ।। ਨਮੋ ਪ੍ਰੇਤ ਅਪ੍ਰੇਤ ।। ਦੇਵੇ ਸੁ ਧਰਮੇ ।।੫੪।। ਨਮੋ ਰੋਗ ਹਰਤਾ ।। ਨਮੋ ਰਾਗ ਰੂਪੇ ।। ਨਮੋ ਸਾਹ ਸਾਹੰ ।। ਨਮੋ ਭੂਪ ਭੂਪੇ ।।੫੫।। ਨਮੋ ਦਾਨ ਦਾਨੇ ।। ਨਮੋ ਮਾਨ ਮਾਨੇ ।। ਨਮੋ ਰੋਗ ਰੋਗੇ ।। ਨਮਸਤੰ ਇਸਨਾਨੰ ।।੫੬।। ਨਮੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ।। ਨਮੋ ਜੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰੰ ।। ਨਮੋ ਇਸਟ ਇਸਟੇ ।। ਨਮੋ ਤੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰੰ ।।੫੭।। ਸਦਾ ਸੱਚਿਦਾਨੰਦ ।। ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ।। ਅਨੂਪੇ ਅਰੂਪੇ ।। ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸੀ ।।੫੮।। ਸਦਾ ਸਿੱਧ ਦਾ ।। ਬੁਧ ਦਾ ਬ੍ਰਿਧ ਕਰਤਾ ।। ਅਧੋ ਉਰਧ ਅਰਧੰ ।। ਅਘੰ ਓਘ ਹਰਤਾ ।।੫੯।। ਪਰਮ ਪਰਮ ਪਰਮੇ ।। ਸ੍ਵਰੰ ਪ੍ਰੋਛ ਪਾਲੰ ।। ਸਦਾ ਸਰਬ ਦਾ ।। ਸਿਧ ਦਾਤਾ ਦਇਆਲੰ ।।੬੦।। ਅਛੇਦੀ ਅਭੇਦੀ ।। ਅਨਾਮੰ ਅਕਾਮੰ ।। ਸਮਸਤੋ ਪਰਾਜੀ ।। ਸਮਸਤਸਤ ਧਾਮੰ ।।੬੧।। ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ।। ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ।। ਜਲੇ ਹੈਂ ।। ਥਲੇ ਹੈਂ ।। ਅਭੀਤ ਹੈਂ ।। ਅਭੇਹੈਂ ।।੬੨।। ਪ੍ਰਭੂ ਹੈਂ ।। ਅਜੂ ਹੈਂ ।। ਅਦੇਸ ਹੈਂ ।। ਅਭੇਸ ਹੈਂ ।।੬੩।।

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਅਗਾਧੇ ਅਬਾਧੇ ॥ ਅਨੰਦੀ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਮਾਨੇ ॥ ਸਮਸਤੀ ਨਿਧਾਨੇ ॥੬੪॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਨ੍ਰਿਨਾਥੇ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਗੰਜੇ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਭੰਜੇ ॥੬੫॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਕਾਲੇ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਪਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਦੇਸੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੇਸੇ ॥੬੬॥ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇ ॥ ਨਮੋ ਸਾਜ ਸਾਜੇ ॥ ਨਮੋ ਸਾਹ ਸਾਹੇ ॥ ਨਮੋ ਮਾਹ ਮਾਹੇ ॥੬੭॥ ਨਮੋ ਗੀਤ ਗੀਤੇ ॥ ਨਮੋ ਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰੀਤੇ ॥ ਨਮੋ ਰੋਖ ਰੋਖੇ ॥ ਨਮੋ ਸੋਖ ਸੋਖੇ ॥੬੮॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੋਗੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੋਗੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਜੀਤੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੀਤੰ ॥੬੯॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਗਿਆਨੰ ॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਤਾਨੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਜੰਤ੍ਰੰ ॥੭੦॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਦ੍ਰਿਸੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਕ੍ਰਿਸੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੰਗੇ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਅਨੰਗੇ ॥੭੧॥ ਨਮੋ ਜੀਵ ਜੀਵੰ ॥ ਨਮੋ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ॥ ਅਖਿਜੇ ਅਭਿਜੇ ॥ ਸਮਸਤੰ ਪ੍ਰਸਿਜੇ ॥੭੨॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬ ਦਾ ॥ ਰਿਧਿ ਸਿਧੰ ਨਿਵਾਸੀ ॥੭੩॥ ਚਰਪਟ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਰਮੇ ॥ ਅੰਬ੍ਰਿਤ ਧਰਮੇ ॥ ਅਖੱਲ ਜੋਗੇ ॥ ਅਚੱਲ ਭੋਗੇ ॥੭੪॥ ਅਚੱਲ ਰਾਜੇ ॥ ਅਟੱਲ ਸਾਜੇ ॥ ਅੱਖਲ ਧਰਮੰ ॥ ਅਲੱਖ ਕਰਮੰ ॥੭੫॥ ਸਰਬੰ ਦਾਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਗਿਆਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਭਾਨੇ ॥ ਸਰਬੰ ਮਾਨੇ ॥੭੬॥ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥ ਸਰਬੰ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਸਰਬੰ ਭੁਗਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਜੁਗਤਾ ॥੭੭॥ ਸਰਬੰ ਦੇਵੰ ॥ ਸਰਬੰ ਭੇਵੰ ॥ ਸਰਬੰ ਕਾਲੇ ॥ ਸਰਬੰ ਪਾਲੇ ॥੭੮॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਆਦਿ ਰੂਪ ਅਨਾਦਿ ਮੂਰਤਿ ਅਜੋਨਿ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ ॥ ਸਰਬ ਮਾਨ ਤ੍ਰਿਮਾਨ ਦੇਵ ਅਭੇਵ ਆਦਿ ਉਦਾਰ ॥ ਸਰਬ ਪਾਲਕ ਸਰਬ ਘਾਲਕ ਸਰਬ ਕੋ ਪੁਨਿ ਕਾਲ ॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਬਿਰਾਜਹੀ ਅਵਧੂਤ ਰੂਪ ਰਿਸਾਲ ॥੭੯॥

ਨਾਮ ਠਾਮ ਨ ਜਾਤ ਜਾਕਰ ਰੂਪ ਰੰਗ ਨ ਰੇਖ ।। ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਉਦਾਰ ਮੂਰਤਿ ਅਜੋਨਿ ਆਦਿ ਅਸੇਖ ।। ਦੇਸ ਔਰ ਨ ਭੇਸ ਜਾਕਰ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨ ਰਾਗ ।। ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਹੁਇ ਫੈਲਿਓ ਅਨੁਰਾਗ ।।੮੦।। ਨਾਮ ਕਾਮ ਬਿਹੀਨ ਪੇਖਤ ਧਾਮ ਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਹਿ ।। ਸਰਬ ਮਾਨ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮਾਨ ਸਦੈਵ ਮਾਨਤ ਤਾਹਿ ।। ਏਕ ਮੂਰਤਿ ਅਨੇਕ ਦਰਸਨ ਕੀਨ ਰੂਪ ਅਨੇਕ ।। ਖੇਲ ਖੇਲ ਅਖੇਲ ਖੇਲਨ ਅੰਤ ਕੋ ਫਿਰਿ ਏਕ ।।੮੧।। ਦੇਵ ਭੇਵ ਨ ਜਾਨਹੀ ਜਿਹ ਬੇਦ ਅਉਰ ਕਤੇਬ ।। ਰੂਪ ਰੰਗ ਨ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਸੁ ਜਾਨਈ ਕਿਹ ਜੇਬ ।। ਤਾਤ ਮਾਤ ਨ ਜਾਤ ਜਾਕਰਿ ਜਨਮ ਮਰਨ ਬਿਹੀਨ ।। ਚੱਕ੍ਰ ਬੱਕ੍ਰ ਫਿਰੈ ਚਤੁਰ ਚਕ ਮਾਨਹੀ ਪੁਰ ਤੀਨ ।।੮੨।। ਲੋਕ ਚਉਦਹ ਕੇ ਬਿਖੈ ਜਗ ਜਾਪਹੀ ਜਿਹ ਜਾਪ ।। ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਨਾਦਿ ਮੂਰਤਿ ਥਾਪਿਓ ਸਬੈ ਜਿਹ ਥਾਪ ।। ਪਰਮ ਰੂਪ ਪੁਨੀਤ ਮੂਰਤਿ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖੁ ਅਪਾਰ ।। ਸਰਬ ਬਿਸ੍ਵ ਰਚਿਓ ਸੁਯੰਭਵ ਗੜਨ ਭੰਜਨਹਾਰ ।।੮੩।। ਕਾਲ ਹੀਨ ਕਲਾ ਸੰਜੁਗਤਿ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅਦੇਸ ।। ਧਰਮ ਧਾਮ ਸੁ ਭਰਮ ਰਹਤ ਅਭੂਤ ਅਲਖ ਅਭੇਸ ।। ਅੰਗ ਰਾਗ ਨ ਰੰਗ ਜਾਕਹਿ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨ ਨਾਮ ।। ਗਰਬ ਗੰਜਨ ਦੁਸਟ ਭੰਜਨ ਮੁਕਤਿ ਦਾਇਕ ਕਾਮ ।।੮੪।। ਆਪਿ ਰੂਪ ਅਮੀਕ ਅਨ ਉਸਤਤਿ ਏਕ ਪੁਰਖ ਅਵਧੂਤ ।। ਗਰਬ ਗੰਜਨ ਸਰਬ ਭੰਜਨ ਆਦਿ ਰੂਪ ਅਸੂਤ ।। ਅੰਗ ਹੀਨ ਅਭੰਗ ਅਨਾਤਮ ਏਕ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ ।। ਸਰਬ ਲਾਇਕ ਸਰਬ ਘਾਇਕ ਸਰਬ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰ ।।੮੫।। ਸਰਬ ਗੰਤਾ ਸਰਬ ਹੰਤਾ ਸਰਬ ਤੇ ਅਨਭੇਖ ।। ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨ ਜਾਨਹੀ ਜਿਹ ਰੂਪ ਰੰਗ ਅਰੁ ਰੇਖ ।। ਪਰਮ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਜਾਕਹਿ ਨੇਤ ਭਾਖਤ ਨਿਤ ।। ਕੋਟਿ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਪੁਰਾਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨ ਆਵਈ ਵਹੁ ਚਿਤਿ ।।੮੬।। ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ।। ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ।। ਗੁਨ

ਗਨ ਉਦਾਰ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਆਸਨ ਅਭੰਗ ॥ ਉਪਮਾ ਅਨੰਗ ॥੮੭॥ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਨਿਸ ਦਿਨ ਅਨਾਸ ॥ ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ॥ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੁ ॥੮੮॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ॥ ਭਾਨਾਨ ਭਾਨ ॥ ਦੇਵਾਨ ਦੇਵ ॥ ਉਪਮਾ ਮਹਾਨ ॥੮੯॥ ਇੰਦ੍ਰਾਨ ਇੰਦ੍ਰ ॥ ਬਾਲਾਨ ਬਾਲ ॥ ਰੰਕਾਨ ਰੰਕ ॥ ਕਾਲਾਨ ਕਾਲ ॥੯੦॥ ਅਨਭੂਤ ਅੰਗ ॥ ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥੯੧॥ ਮੁਨਿ ਗਨਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਨਿਰਭੈ ਨਿਕਾਮ ॥ ਅਤਿ ਦੁਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਮਿਤਿ ਗਤਿ ਅਖੰਡ ॥੯੨॥ ਆਲਿਸ੍ਯ ਕਰਮ ॥ ਆਦ੍ਰਿਸ੍ਯ ਧਰਮ ॥ ਸਰਬਾ ਭਰਣਾਢ੍ਯ ॥ ਅਨਡੰਡ ਬਾਢ੍ਯ ॥੯੩॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੋਬਿੰਦੇ ॥ ਮੁਕੰਦੇ ॥ ਉਦਾਰੇ ॥ ਅਪਾਰੇ ॥੯੪॥ ਹਰੀਅੰ ॥ ਕਰੀਅੰ ॥ ਨ੍ਰਿਨਾਮੇ ॥ ਅਕਾਮੇ ॥੯੫॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਕਰਤਾ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਹਰਤਾ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਦਾਨੇ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਜਾਨੇ ॥੯੬॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਵਰਤੀ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਭਰਤੀ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਪਾਲੇ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਕਾਲੇ ॥੯੭॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਪਾਸੇ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਵਾਸੇ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਮਾਨਯੈ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਦਾਨਯੈ ॥੯੮॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਨ ਸਤ੍ਰੈ ॥ ਨ ਮਿਤ੍ਰੈ ॥ ਨ ਭਰਮੰ ॥ ਨ ਭਿਤ੍ਰੈ ॥੯੯॥ ਨ ਕਰਮੰ ॥ ਨ ਕਾਏ ॥ ਅਜਨਮੰ ॥ ਅਜਾਏ ॥੧੦੦॥ ਨ ਚਿਤ੍ਰੈ ॥ ਨ ਮਿਤ੍ਰੈ ॥ ਪਰੇ ਹੈ ॥ ਪਵਿਤ੍ਰੈ ॥੧੦੧॥ ਪ੍ਰਿਥੀਸੈ ॥ ਅਦੀਸੈ ॥ ਅਦ੍ਰਿਸੈ ॥ ਅਕ੍ਰਿਸੈ ॥੧੦੨॥ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਥਤੇ ॥ ਕਿ ਆਛਿਜ ਦੇਸੈ ॥ ਕਿ ਆਭਿਜ ਭੇਸੈ ॥ ਕਿ ਆਗੰਜ ਕਰਮੈ ॥ ਕਿ ਆਭੰਜ ਭਰਮੈ ॥੧੦੩॥ ਕਿ ਆਭਿਜ ਲੋਕੈ ॥ ਕਿ ਆਦਿਤ ਸੋਕੈ ॥ ਕਿ ਅਵਧੂਤ ਬਰਨੈ ॥ ਕਿ ਬਿਭੂਤ ਕਰਨੈ ॥੧੦੪॥ ਕਿ ਰਾਜੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥

ਕਿ ਧਰਮੰ ਧੁਜਾ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਆਸੋਕ ਬਰਨੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਾ ਅਭਰਨੈ ।।੧੦੫।। ਕਿ ਜਗਤੰ ਕ੍ਰਿਤੀ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਛਤ੍ਰੰ ਛਤ੍ਰੀ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਬ੍ਰਹਮੰ ਸਰੂਪੈ ।। ਕਿ ਅਨਭਉ ਅਨੂਪੈ ।।੧੦੬।। ਕਿ ਆਦਿ ਅਦੇਵ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਆਪਿ ਅਭੇਵ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਚਿਤ੍ਰੰ ਬਿਹੀਨੈ ।। ਕਿ ਏਕੈ ਅਧੀਨੈ ।।੧੦੭।। ਕਿ ਰੋਜੀ ਰਜਾਕੈ ।। ਰਹੀਮੈ ਰਿਹਾਕੈ ।। ਕਿ ਪਾਕ ਬਿਐਬ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਗੈਬੁਲ ਗੈਬ ਹੈਂ ।।੧੦੮।। ਕਿ ਅਫਵੂਲ ਗੁਨਾਹ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਕਾਰਨ ਕੁਨਿੰਦ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਰੋਜੀ ਦਿਹੰਦ ਹੈਂ ।।੧੦੯।। ਕਿ ਰਾਜਕ ਰਹੀਮ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਕਰਮੰ ਕਰੀਮ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਸਰਬੰ ਕਲੀ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਸਰਬੰ ਦਲੀ ਹੈਂ ।।੧੧੦।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮਾਨਿਯੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦਾਨਿਯੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਗਉਨੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭਉਨੈ ।।੧੧੧।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦੇਸੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭੇਸੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਰਾਜੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਜੈ ।।੧੧੨।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦੀਨੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਲੀਨੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਜਾਹੋ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭਾਹੋ ।।੧੧੩।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦੇਸੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭੇਸੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਕਾਲੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪਾਲੈ ।।੧੧੪।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਹੰਤਾ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭੇਖੀ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪੇਖੀ ।।੧੧੫।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਕਾਜੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਰਾਜੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸੋਖੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪੋਖੈ ।।੧੧੬।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਤ੍ਰਾਣੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪ੍ਰਾਣੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦੇਸੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭੇਸੈ ।।੧੧੭।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮਾਨਿਯੈ ।। ਸਦੈਵੰ ਪ੍ਰਧਾਨਿਯੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਜਾਪਯੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਥਾਪਯੈ ।।੧੧੮।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭਾਨੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮਾਨੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੈ ।। ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੈ ।।੧੧੯।। ਕਿ ਸਰਬੰ ਕਲੀਮੈ ।। ਕਿ ਪਰਮੰ ਫਹੀਮੈ ।। ਕਿ ਆਕਲ ਅਲਾਮੈ ।। ਕਿ ਸਾਹਿਬ

ਕਲਾਮੈ ।।੧੨੦।। ਕਿ ਹੁਸਨਲ ਵਜੂ ਹੈਂ ।। ਤਮਾਮੁਲ ਰੁਜੂ ਹੈਂ ।। ਹਮੇਸੁਲ ਸਲਾਮੈ ।। ਸਲੀਖਤ ਮੁਦਾਮੈ ।।੧੨੧।। ਗਨੀਮੁਲ ਸਿਕਸਤੈ ।। ਗਰੀਬੁਲ ਪਰਸਤੈ ।। ਬਿਲੰਦੁਲ ਮਕਾਨੈਂ ।। ਜਿਮੀਨੁਲ ਜਮਾਨੈਂ ।।੧੨੨।। ਤਮੀਜੁਲ ਤਮਾਮੈ ।। ਰੁਜੂਅਲ ਨਿਧਾਨੈ ।। ਹਰੀਫੁਲ ਅਜੀਮੈ ।। ਰਜਾਇਕ ਯਕੀਨੈ ।।੧੨੩।। ਅਨੇਕੁਲ ਤਰੰਗ ਹੈਂ ।। ਅਭੇਦ ਹੈਂ ਅਭੰਗ ਹੈਂ ।। ਅਜੀਜੁਲ ਨਿਵਾਜ ਹੈਂ ।। ਗਨੀਮੁਲ ਖਿਰਾਜ ਹੈਂ ।।੧੨੪।। ਨਿਰੁਕਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ।। ਤ੍ਰਿਮੁਕਤਿ ਬਿਭੂਤ ਹੈਂ ।। ਪ੍ਰਭੁਗਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ।। ਸੁਜੁਗਤਿ ਸੁਧਾ ਹੈਂ ।।੧੨੫।। ਸਦੈਵੰ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ।। ਅਭੇਦੀ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ।। ਸਮਸਤੋ ਪਰਾਜ ਹੈਂ ।। ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਾਜ ਹੈਂ ।।੧੨੬।। ਸਮਸਤੁਲ ਸਲਾਮ ਹੈਂ ।। ਸਦੈਵਲ ਅਕਾਮ ਹੈਂ ।। ਨ੍ਰਿਬਾਧ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ।। ਅਗਾਧਿ ਹੈਂ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ।।੧੨੭।। ਓਅੰ ਆਦਿ ਰੂਪੈ ।। ਅਨਾਦਿ ਸਰੂਪੈ ।। ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ ।। ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਮੇ ।।੧੨੮।। ਤ੍ਰਿਬਰਗੰ ਤ੍ਰਿਬਾਧੇ ।। ਅਗੰਜੇ ਅਗਾਧੇ ।। ਸੁਭੰ ਸਰਬ ਭਾਗੇ।। ਸੁ ਸਰਬਾ ਅਨੁਰਾਗੇ ।।੧੨੯।। ਤ੍ਰਿਭੁਗਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ।। ਅਛਿਜ ਹੈਂ ਅਛੂਤ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਨਰਕੰ ਪ੍ਰਣਾਸ ਹੈਂ ।। ਪ੍ਰਿਥੀਉਲ ਪ੍ਰਵਾਸ ਹੈਂ ।।੧੩੦।। ਨਿਰੁਕਤ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ।। ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ ਹੈਂ ।। ਬਿਭੁਗਤਿ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ।। ਪ੍ਰਜੁਗਤਿ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ।।੧੩੧।। ਨਿਰੁਕਤ ਸਦਾ ਹੈਂ ।। ਬਿਭੁਗਤ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ।। ਅਨਉਕਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ।। ਪ੍ਰਜੁਗਤਿ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ।।੧੩੨।। ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ।। ਅਭੰਗ ਹੈਂ ।। ਅਨੰਗ ਹੈਂ ।। ਅਭੇਖ ਹੈਂ ।। ਅਲੇਖ ਹੈਂ ।।੧੩੩।। ਅਭਰਮ ਹੈਂ ।। ਅਕਰਮ ਹੈਂ ।। ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ ।। ਜੁਗਾਦਿ ਹੈਂ ।।੧੩੪।। ਅਜੈ ਹੈਂ ।। ਅਬੈ ਹੈਂ ।। ਅਭੂਤ ਹੈਂ ।। ਅਧੂਤ ਹੈਂ ।।੧੩੫।। ਅਨਾਸ ਹੈਂ ।। ਉਦਾਸ ਹੈਂ ।। ਅਧੰਧ ਹੈਂ ।। ਅਬੰਧ ਹੈਂ ।।੧੩੬।। ਅਭਗਤ ਹੈਂ ।। ਬਿਰਕਤ ਹੈਂ ।। ਅਨਾਸ ਹੈਂ ।।

ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈਂ ।।੧੩੭।। ਨਿਚਿੰਤ ਹੈਂ ।। ਸੁਨਿੰਤ ਹੈਂ ।। ਅਲਿਖ ਹੈਂ ।। ਅਦਿਖ ਹੈਂ ।।੧੩੮।। ਅਲੇਖ ਹੈਂ ।। ਅਭੇਖ ਹੈਂ ।। ਅਢਾਹ ਹੈਂ ।। ਅਗਾਹ ਹੈਂ ।।੧੩੯।। ਅਸੰਭ ਹੈਂ ।। ਅਗੰਭ ਹੈਂ ।। ਅਨੀਲ ਹੈਂ ।। ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ ।।੧੪੦।। ਅਨਿੱਤ ਹੈਂ ।। ਸੁਨਿੱਤ ਹੈਂ ।। ਅਜਾਤ ਹੈਂ ।। ਅਜਾਦ ਹੈਂ ।।੧੪੧।। ਚਰਪਟ ਛੰਦ ।। ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ।। ਸਰਬੰ ਹੰਤਾ ।। ਸਰਬੰ ਗੰਤਾ ।। ਸਰਬੰ ਖਿਆਤਾ ।। ਸਰਬੰ ਗਿਆਤਾ ।।੧੪੨।। ਸਰਬੰ ਹਰਤਾ ।। ਸਰਬੰ ਕਰਤਾ ।। ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਾਣੰ ।। ਸਰਬੰ ਤ੍ਰਾਣੰ ।।੧੪੩।। ਸਰਬੰ ਕਰਮੰ ।। ਸਰਬੰ ਧਰਮੰ ।। ਸਰਬੰ ਜੁਗਤਾ ।। ਸਰਬੰ ਮੁਕਤਾ ।।੧੪੪।। ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ।। ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ।। ਨਮੋ ਨਰਕ ਨਾਸੇ ।। ਸਦੈਵੰ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ।। ਅਨੰਗੰ ਸਰੂਪੇ ।। ਅਭੰਗੰ ਬਿਭੂਤੇ ।।੧੪੫।। ਪ੍ਰਮਾਥੰ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ।। ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਾਥੇ ।। ਅਗਾਧਿ ਸਰੂਪੇ ।। ਨ੍ਰਿਬਾਧਿ ਬਿਭੂਤੇ ।।੧੪੬।। ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ ।। ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਮੇ ।। ਨ੍ਰਿਭੰਗੀ ਸਰੂਪੇ ।। ਸਰਬੰਗੀ ਅਨੂਪੇ ।।੧੪੭।। ਨ ਪੋਤ੍ਰੈ ਨ ਪੁਤ੍ਰੈ ।। ਨ ਸਤ੍ਰੈ ਨ ਮਿਤ੍ਰੈ ।। ਨ ਤਾਤੈ ਨ ਮਾਤੈ ।। ਨ ਜਾਤੈ ਨ ਪਾਤੈ ।।੧੪੮।। ਨ੍ਰਿਸਾਕੰ ਸਰੀਕ ਹੈਂ ।। ਅਮਿਤੋ ਅਮੀਕ ਹੈਂ ।। ਸਦੈਵੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ।। ਅਜੈ ਹੈਂ ਅਜਾ ਹੈਂ ।।੧੪੯।। ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ।। ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ।। ਕਿ ਜਾਹਰ ਜਹੂਰ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਹਾਜਰ ਹਜੂਰ ਹੈਂ ।। ਹਮੇਸੁਲ ਸਲਾਮ ਹੈਂ ।। ਸਮਸਤੁਲ ਕਲਾਮ ਹੈਂ ।।੧੫੦।। ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਦਿਮਾਗ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਹੁਸਨਲ ਚਰਾਗ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਕਾਮਲ ਕਰੀਮ ਹੈਂ ।।ਕਿ ਰਾਜਕ ਰਹੀਮ ਹੈਂ ।।੧੫੧।। ਕਿ ਰੋਜੀ ਦਿਹੰਦ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਰਾਜਕ ਰਹਿੰਦ ਹੈਂ ।। ਕਰੀਮੁਲ ਕਮਾਲ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲ ਹੈਂ ।।੧੫੨।। ਗਨੀਮੁਲ ਖਿਰਾਜ ਹੈਂ ।। ਗਰੀਬੁਲ ਨਿਵਾਜ ਹੈਂ ।। ਹਰੀਫੁਲ ਸਿਕੰਨ ਹੈਂ ।। ਹਿਰਾਸੁਲ ਫਿਕੰਨ ਹੈਂ ।।੧੫੩।। ਕਲੰਕੰ ਪ੍ਰਣਾਸ ਹੈਂ ।। ਸਮਸਤੁਲ

ਨਿਵਾਸ ਹੈਂ ।। ਅਗੰਜੁਲ ਗਨੀਮ ਹੈਂ ।। ਰਜਾਇਕ ਰਹੀਮ ਹੈਂ ।।੧੫੪।। ਸਮਸਤੁਲ ਜੁਬਾ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਕਿਰਾ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਨਰਕੰ ਪ੍ਰਣਾਸ ਹੈਂ ।। ਬਹਿਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸ ਹੈਂ ।।੧੫੫।। ਕਿ ਸਰਬੁਲ ਗਵੰਨ ਹੈਂ ।। ਹਮੇਸੁਲ ਰਵੰਨ ਹੈਂ ।। ਤਮਾਮੁਲ ਤਮੀਜ ਹੈਂ ।। ਸਮਸਤੁਲ ਅਜੀਜ ਹੈਂ ।।੧੫੬।। ਪਰੰ ਪਰਮ ਈਸ ਹੈਂ ।। ਸਮਸਤੁਲ ਅਦੀਸ ਹੈਂ ।। ਅਦੇਸੁਲ ਅਲੇਖ ਹੈਂ ।। ਹਮੇਸੁਲ ਅਭੇਖ ਹੈਂ ।।੧੫੭।। ਜਿਮੀਨੁਲ ਜਮਾ ਹੈਂ ।। ਅਮੀਕੁਲ ਇਮਾ ਹੈਂ ।। ਕਰੀਮੁਲ ਕਮਾਲ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਜੁਰਅਤਿ ਜਮਾਲ ਹੈਂ ।।੧੫੮।। ਕਿ ਅਚਲੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਸੁਬਾਸ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਅਜਬ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਬਿਭੂਤ ਹੈਂ ।।੧੫੯।। ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਪਸਾ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਆਤਮ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਅਚਲੰ ਅਨੰਗ ਹੈਂ ।। ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਅਭੰਗ ਹੈਂ ।।੧੬੦।। ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ।। ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ।। ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ।। ਗੁਨ ਗਨ ਮੁਦਾਮ ।। ਅਰਿ ਬਰ ਅਗੰਜ ।। ਹਰਿ ਨਰ ਪ੍ਰਭੰਜ ।।੧੬੧।। ਅਨ ਗਨ ਪ੍ਰਨਾਮ ।। ਮੁਨਿ ਮਨ ਸਲਾਮ ।। ਹਰਿ ਨਰ ਅਖੰਡ ।। ਬਰ ਨਰ ਅਮੰਡ ।।੧੬੨।। ਅਨਭਵ ਅਨਾਸ ।। ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ।। ਗੁਨ ਗਨ ਪ੍ਰਨਾਮ ।। ਜਲ ਥਲ ਮੁਦਾਮ ।।੧੬੩।। ਅਨਛਿਜ ਅੰਗ ।। ਆਸਨ ਅਭੰਗ ।। ਉਪਮਾ ਅਪਾਰ ।। ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਉਦਾਰ ।।੧੬੪।। ਜਲ ਥਲ ਅਮੰਡ ।। ਦਿਸ ਵਿਸ ਅਭੰਡ ।। ਜਲ ਥਲ ਮਹੰਤ ।। ਦਿਸ ਵਿਸ ਬਿਅੰਤ ।।੧੬੫।। ਅਨਭਵ ਅਨਾਸ ।। ਧ੍ਰਿਤ ਧਰ ਧੁਰਾਸ ।। ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ।। ਏਕੈ ਸਦਾਹੁ ।।੧੬੬।। ਓਅੰਕਾਰ ਆਦਿ ।। ਕਥਨੀ ਅਨਾਦਿ ।। ਖਲ ਖੰਡ ਖਿਆਲ ।। ਗੁਰ ਬਰ ਅਕਾਲ ।।੧੬੭।। ਘਰ ਘਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ।। ਚਿਤ ਚਰਨ ਨਾਮ ।। ਅਨਛਿੱਜ ਗਾਤ ।। ਆਜਿਜ ਨ ਬਾਤ ।।੧੬੮।। ਅਨਝੰਝ ਗਾਤ ।। ਅਨਰੰਜ ਬਾਤ ।।

ਅਨਟੂਟ ਭੰਡਾਰ ॥ ਅਨਠਟ ਅਪਾਰ ॥੧੬੯॥ ਆਡੀਠ ਧਰਮ ॥ ਅਤਿ ਢੀਠ ਕਰਮ ॥ ਅਣਬ੍ਰਣ ਅਨੰਤ ॥ ਦਾਤਾ ਮਹੰਤ ॥੧੭੦॥ ਹਰਿਬੋਲਮਨਾ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਰੁਣਾਲਯ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਘਾਲਯ ਹੈਂ ॥ ਖਲ ਖੰਡਨ ਹੈਂ ॥ ਮਹਿ ਮੰਡਨ ਹੈਂ ॥੧੭੧॥ ਜਗਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਕਲਿ ਕਾਰਨ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬ ਉਬਾਰਨ ਹੈਂ ॥੧੭੨॥ ਧ੍ਰਿਤ ਕੇ ਧਰਨ ਹੈਂ ॥ ਜਗ ਕੇ ਕਰਨ ਹੈਂ ॥ ਮਨ ਮਾਨਿਯ ਹੈਂ ॥ ਜਗ ਜਾਨਿਯ ਹੈਂ ॥੧੭੩॥ ਸਰਬੰ ਭਰ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬੰ ਕਰ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬ ਪਾਸਿਯ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬ ਨਾਸਿਯ ਹੈਂ ॥੧੭੪॥ ਕਰੁਣਾਕਰ ਹੈਂ ॥ ਬਿਸ੍ਵੰਭਰ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਜਗਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥੧੭੫॥ ਬ੍ਰਹਮੰਡਸ ਹੈਂ ॥ ਖਲ ਖੰਡਸ ਹੈਂ ॥ ਪਰ ਤੇ ਪਰ ਹੈਂ ॥ ਕਰੁਣਾਕਰ ਹੈਂ ॥੧੭੬॥ ਅਜਪਾ ਜਪ ਹੈਂ ॥ ਅਥਪਾ ਥਪ ਹੈਂ ॥ ਅਕ੍ਰਿਤਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥੧੭੭॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਕਰੁਣਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਅਕ੍ਰਿਤਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਧਰਣੀ ਧ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥੧੭੮॥ ਅਮਿਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਅਕ੍ਰਿਤਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥੧੭੯॥ ਅਜਬਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਨਰ ਨਾਇਕ ਹੈਂ ॥ ਖਲ ਘਾਇਕ ਹੈਂ ॥੧੮੦॥ ਬਿਸ੍ਵੰਭਰ ਹੈਂ ॥ ਕਰੁਣਾਲਯ ਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਇਕ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬ ਪਾਇਕ ਹੈਂ ॥੧੮੧॥ ਭਵ ਭੰਜਨ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਗੰਜਨ ਹੈਂ ॥ ਰਿਪੁ ਤਾਪਨ ਹੈਂ ॥ ਜਪੁ ਜਾਪਨ ਹੈਂ ॥੧੮੨॥ ਅਕਲੰ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਕਰਤਾ ਕਰ ਹੈਂ ॥ ਹਰਤਾ ਹਰਿ ਹੈਂ ॥੧੮੩॥ ਪਰਮਾਤਮ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬ ਆਤਮ ਹੈਂ ॥ ਆਤਮ ਬਸ ਹੈਂ ॥ ਜਸ ਕੇ ਜਸ ਹੈਂ ॥੧੮੪॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਨਮੋ ਸੂਰਜ ਸੂਰਜੇ ਨਮੋ ਚੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੇ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇ ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੇ ॥ ਨਮੋ ਅੰਧਕਾਰੇ ਨਮੋ ਤੇਜ ਤੇਜੇ ॥ ਨਮੋ ਬ੍ਰਿੰਦ ਬ੍ਰਿੰਦੇ

ਨਮੋ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ।।੧੮੫।। ਨਮੋ ਰਾਜਸੰ ਤਾਮਸੰ ਸਾਂਤ ਰੂਪੇ ।। ਨਮੋ ਪਰਮ ਤਤੰ ਅਤਤੰ ਸਰੂਪੇ ।। ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇ ਨਮੋ ਗਿਆਨ ਗਿਆਨੇ ।। ਨਮੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੇ ਨਮੋ ਧਿਆਨ ਧਿਆਨੇ ।।੧੮੬।। ਨਮੋ ਜੁੱਧ ਜੁੱਧੇ ਨਮੋ ਗਿਆਨ ਗਿਆਨੇ ।। ਨਮੋ ਭੋਜ ਭੋਜੇ ਨਮੋ ਪਾਨ ਪਾਨੇ ।। ਨਮੋ ਕਲਹ ਕਰਤਾ ਨਮੋ ਸਾਂਤ ਰੂਪੇ ।। ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੇ ਅਨਾਦੰ ਬਿਭੂਤੇ ।।੧੮੭।। ਕਲੰਕਾਰ ਰੂਪੇ ਅਲੰਕਾਰ ਅਲੰਕੇ ।। ਨਮੋ ਆਸ ਆਸੇ ਨਮੋ ਬਾਂਕ ਬੰਕੇ ।। ਅਭੰਗੀ ਸਰੂਪੇ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ ।। ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਲੇ ਅਨੰਗੀ ਅਕਾਮੇ ।।੧੮੮।। ਏਕ ਅਛਰੀ ਛੰਦ ।। ਅਜੈ ।। ਅਲੈ ।। ਅਭੈ ।। ਅਬੈ ।।੧੮੯।। ਅਭੂ ।। ਅਜੂ ।। ਅਨਾਸ ।। ਅਕਾਸ ।।੧੯੦।। ਅਗੰਜ ।। ਅਭੰਜ ।। ਅਲਖ ।। ਅਭਖ ।।੧੯੧।। ਅਕਾਲ ।। ਦਿਆਲ ।। ਅਲੇਖ ।। ਅਭੇਖ ।।੧੯੨।। ਅਨਾਮ ।। ਅਕਾਮ ।। ਅਗਾਹ ।। ਅਢਾਹ ।।੧੯੩।। ਅਨਾਥੇ ।। ਪ੍ਰਮਾਥੇ ।। ਅਜੋਨੀ ।। ਅਮੋਨੀ ।।੧੯੪।। ਨ ਰਾਗੇ ।। ਨ ਰੰਗੇ ।। ਨ ਰੂਪੇ ।। ਨ ਰੇਖੇ ।।੧੯੫।। ਅਕਰਮੰ ।। ਅਭਰਮੰ ।। ਅਗੰਜੇ ।। ਅਲੇਖੇ ।।੧੯੬।। ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ।। ਨਮਸਤੁਲ ਪ੍ਰਨਾਮੇ ਸਮਸਤੁਲ ਪ੍ਰਣਾਸੇ ।। ਅਗੰਜੁਲ ਅਨਾਮੇ ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸੇ ।। ਨ੍ਰਿਕਾਮੰ ਬਿਭੂਤੇ ਸਮਸਤੁਲ ਸਰੂਪੇ ।। ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ਸੁ ਧਰਮੰ ਬਿਭੂਤੇ ।।੧੯੭।। ਸਦਾ ਸੱਚਿਦਾਨੰਦ ਸਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ।। ਕਰੀਮੁਲ ਕੁਨਿੰਦਾ ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸੀ ।। ਅਜਾਇਬ ਬਿਭੂਤੇ ਗਜਾਇਬ ਗਨੀਮੇ ।। ਹਰੀਅੰ ਕਰੀਅੰ ਕਰੀਮੁਲ ਰਹੀਮੇ ।।੧੯੮।। ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਵਰਤੀ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਭੁਗਤੇ ।। ਸੁਯੰਭਵ ਸੁਭੰ ਸਰਬਦਾ ਸਰਬ ਜੁਗਤੇ ।। ਦੁਕਾਲੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ਦਇਆਲੰ ਸਰੂਪੇ ।। ਸਦਾ ਅੰਗ ਸੰਗੇ ਅਭੰਗੰ ਬਿਭੂਤੇ ।।੧੯੯।।

ੴ

ਅਥ ਬੀਸਵਾਂ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥

ਅਬ ਮੈ ਕਹੌ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜੈਸ ਜਗਤ ਮੋ ਕਰਾ ਪਸਾਰਾ ॥ ਬਹੁਤੁ ਕਾਲ ਬੀਤਤ ਭਯੋ ਜਬੈ ॥ ਅਸੁਰਨ ਬੰਸ ਪ੍ਰਗਟ ਭਯੋ ਤਬੈ ॥੧॥ ਅਸੁਰ ਲਗੇ ਬਹੁ ਕਰੈ ਬਿਖਾਧਾ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਤਿਨੈ ਤਨਕ ਮੈ ਸਾਧਾ ॥ ਸਕਲ ਦੇਵ ਇਕਠੇ ਤਬ ਭਏ ॥ ਛੀਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਜਹ ਥੋ ਤਿਹ ਗਏ ॥੨॥ ਬਹੁ ਚਿਰ ਬਸਤ ਭਏ ਤਿਹ ਠਾਮਾ ॥ ਬਿਸਨ ਸਹਿਤ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜਿਹੱ ਨਾਮਾ ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਹੀ ਦੁਖਤ ਪੁਕਾਰਤ ॥ ਕਾਨ ਪਰੀ ਕਲ ਕੇ ਧੁਨਿ ਆਰਤ ॥੩॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਬਿਸਨਾਦਕ ਦੇਵ ਲਖੇ ਬਿਮਨੰ ॥ ਮ੍ਰਿਦ ਹਾਸ ਕਰੀ ਕਰ ਕਾਲ ਧੁਨੰ ॥ ਅਵਤਾਰ ਧਰੋ ਰਘੁਨਾਥ ਹਰੰ ॥ ਚਿਰ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਸੋ ਅਵਧੰ ॥੪॥ ਬਿਸਨੇਸ ਧੁਣੰ ਸੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਮੁਖੰ ॥ ਅਬ ਸੁੱਧ ਚਲੀ ਰਘੁਬੰਸ ਕਥੰ ॥ ਜੁ ਪੈ ਛੋਰ ਕਥਾ ਕਵਿ ਯਾਹ ਰਢੈ ॥ ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੋ ਇਕ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢੈ ॥੫॥ ਤਿਹੱ ਤੇ ਕਹੀ ਥੋਰੀਯੈ ਬੀਨ ਕਥਾ ॥ ਬਲਿ ਤ੍ਵੈ ਉਪਜੀ ਬੁਧ ਮੱਧਿ ਜਥਾ ॥ ਜਹੱ ਭੂਲਿ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਲਹੀਯੋ ॥ ਸੁ ਕਬੋ ਤਹ ਅੱਛ੍ਰ ਬਨਾ ਕਹੀਯੋ ॥੬॥ ਰਘੁਰਾਜ ਭਯੋ ਰਘੁਬੰਸ ਮਣੰ ॥ ਜਿਹ

ਰਾਜ ਕਰਯੋ ਪੁਰ ਅਉਧ ਘਣੰ ।। ਸੋਊ ਕਾਲ ਜਿਣਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਜਬੰ ।। ਭੂਅ ਰਾਜ ਕਰਯੋ ਅਜ ਰਾਜ ਤਬੰ ।।੭।। ਅਜ ਰਾਜ ਹਨਿਯੋ ਜਬ ਕਾਲ ਬਲੀ ।। ਸੁ ਨ੍ਰਿਪਤ ਕਥਾ ਦਸਰਥ ਚਲੀ ।। ਚਿਰ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਸੋਂ ਅਵਧੰ ।। ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰ ਬਿਹਾਰ ਬਣੰ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ।।੮।। ਜਗ ਧਰਮ ਕਥਾ ਪ੍ਰਚੁਰੀ ਤਬ ਤੇ ।। ਸੁ ਮਿਤ੍ਰੇਸ ਮਹੀਪ ਭਯੋ ਜਬ ਤੇ ।। ਦਿਨ ਰੈਣ ਬਨੈਸਨ ਬੀਚ ਫਿਰੈ ।। ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜ ਕਰੀ ਮ੍ਰਿਗ ਨੇਤ ਹਰੈ ।।੯।। ਇਹੱ ਭਾਂਤਿ ਕਥਾ ਉਹ ਠੌਰ ਭਈ ।। ਅਬ ਰਾਮ ਜਯਾ ਪਰ ਬਾਤ ਗਈ ।। ਕੁਹੜਾਮ ਜਹਾਂ ਸੁਨੀਐ ਸਹਰੰ ।। ਤਹੱ ਕੌਸਲ ਰਾਜ ਨ੍ਰਿਪੇਸ ਬਰੰ ।।੧੦।। ਉਪਜੀ ਤਹੱ ਧਾਮ ਸੁਤਾ ਕੁਸਲੰ ।। ਜਿਹੱ ਜੀਤ ਲਈ ਸਸ ਅੰਸ ਕਲੰ ।। ਜਬ ਹੀ ਸੁਧ ਪਾਇ ਸੁਯੰਬਰਿ ਕਰਿਓ ।। ਅਵਧੇਸ ਨਰੇਸਹ ਚੀਨ ਬਰਿਓ ।।੧੧।। ਪੁਨਿ ਸੈਨ ਸੁਮਿੱਤ੍ਰ ਨਰੇਸ ਬਰੰ ।। ਜਿਹੱ ਜੁਧ ਲੀਏ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਹਰੰ ।। ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਤਿਹੱ ਧਾਮ ਭਈ ਦੁਹਿਤਾ ।। ਜਿਹੱ ਜੀਤ ਲਈ ਸਸ ਸੂਰ ਪ੍ਰਭਾ ।।੧੨।। ਸੋਊ ਬਾਰਿ ਸਬੁੱਧਿ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ।। ਅਵਧੇਸਹ ਚੀਨ ਬਰਿਓ ਤਬ ਹੀ ।। ਗਨ ਯਾਹ ਭਣੋ ਕਸਟੁਆਰ ਨ੍ਰਿਪੰ ।। ਜਿਹੱ ਕੇਕਈ ਧਾਮ ਸੁਤਾ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ।।੧੩।। ਇਨ ਤੇ ਗ੍ਰਹ ਮੋ ਸੁਤ ਜਉਨ ਬੀਓ ।। ਤਬ ਬੈਠ ਨਰੇਸ ਬਿਚਾਰ ਕੀਓ ।। ਤਬ ਕੇਕਈ ਨਾਰਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰੀ ।। ਜਿਹੱ ਤੇ ਸਸ ਸੂਰਜ ਸੋਭ ਧਰੀ ।।੧੪।। ਤਿਹੱ ਬਿਯਾਹਤ ਮਾਂਗ ਲਏ ਦੁ ਬਰੰ ।। ਜਿਹੱ ਤੇ ਅਵਧੇਸ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹਰੰ ।। ਸਮਝੀ ਨ ਨਰੇਸਰ ਬਾਤ ਹੀਏ ।। ਤਬ ਹੀ ਤਹੱ ਕੋ ਬਰ ਦੋਇ ਦੀਏ ।।੧੫।। ਪੁਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਜੁੱਧ ਪਰੋ ।। ਜਹੱ ਜੁੱਧ ਘਣੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪ ਕਰੋ ।। ਹਤ ਸਾਰਥੀ ਸਿਯੰਦਨ ਨਾਰ ਹਕਿਯੋ ।। ਯਹ ਕੌਤਕ ਦੇਖ ਨਰੇਸ ਚਕਿਯੋ ।।੧੬।। ਪੁਨ ਰੀਝ ਦਏ ਦੋਊ ਤੀਅ ਬਰੰ ।। ਚਿਤ ਮੋ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਕਛੂ ਨ ਕਰੰ ।। ਕਹੀ

ਨਾਟਕ ਮੱਧ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਥਾ ।। ਜਯ ਦੀਨ ਸੁਰੇਸ ਨਰੇਸ ਜਥਾ ।।੧੭।। ਅਰਿ ਜੀਤਿਅ ਏਕ ਅਨੇਕ ਬਿਧੰ ।। ਸਭ ਕਾਜ ਨਰੇਸੂਰ ਕੀਨ ਸਿਧੰ ।। ਦਿਨ ਰੈਣ ਬਿਹਾਰਤ ਮੱਧਿ ਬਣੰ ।। ਜਲ ਲੈਨ ਦਿਜਾਇ ਤਹਾਂ ਸ੍ਰਵਣੰ ।।੧੮।। ਪਿਤ ਮਾਤ ਤਜੇ ਦੋਊ ਅੰਧ ਭੁਅੰ ।। ਗਹਿ ਪਾਤ੍ਰ ਚਲਿਯੋ ਜਲੁ ਲੈਨ ਸੁਅੰ ।। ਮੁਨਿ ਨੋਦਿਤ ਕਾਲ ਸਿਧਾਰ ਤਹਾਂ ।। ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਠ ਪਤਊਵਨ ਬਾਂਧ ਜਹਾਂ ।।੧੯।। ਭਭਕੰਤ ਘਟੰ ਅਤਿ ਨਾਦ ਹੂਅੰ ।। ਧੁਨ ਕਾਨ ਪਰੀ ਅਜ ਰਾਜ ਸੂਅੰ ।। ਗਹਿ ਪਾਣ ਸੁ ਬਾਣਹਿ ਤਾਨ ਧਨੰ ।। ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਣ ਦਿਜੰ ਸਰ ਸੁੱਧ ਹਨੰ ।।੨੦।। ਗਿਰ ਗਇਯੋ ਸੁ ਲਗੇ ਸਰ ਸੁੱਧ ਮੁਨੰ ।। ਨਿਸਰੀ ਮੁਖ ਤੇ ਹਹਕਾਰ ਧੁਨੰ ।। ਮ੍ਰਿਗਨਾਂਤ ਕਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਇ ਲਹੈ ।। ਦਿਜ ਦੇਖ ਦੋਊ ਕਰ ਦਾਂਤ ਗਹੈ ।।੨੧।। ਸਰਵਣ ਬਾਚਿ ।। ਕਛੁ ਪ੍ਰਾਨ ਰਹੇ ਤਿਹ ਮੱਧ ਤਨੰ ।। ਨਿਕਰੰਤ ਕਹਾ ਜੀਅ ਬਿਪ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪੰ ।। ਮੁਰ ਤਾਤਰੁਮਾਤ ਨ੍ਰਿਚੱਛ ਪਰੇ ।। ਤਿਹੱ ਪਾਣ ਪਿਆਇ ਨ੍ਰਿਪਾਧਮ ਰੇ ।।੨੨।। ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ।। ਬਿਨ ਚੱਛ ਭੂਪ ਦੋਊ ਤਾਤ ਮਾਤ ।। ਤਿਨ ਦੇਹ ਪਾਨ ਤੁਹ ਕਹੌ ਬਾਤ ।। ਮਮ ਕਥਾ ਨ ਤਿਨ ਕਹੀਯੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ।। ਸੁਨਿ ਮਰਯੋ ਪੁਤ੍ਰ ਤੇਊ ਹੋਹਿ ਛੀਨ ।।੨੩।। ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਬੈ ਦਿਜ ਕਹੇ ਬੈਨ ।। ਜਲ ਸੁਨਤ ਭੂਪ ਚੁਐ ਚਲੇ ਨੈਨ ।। ਧ੍ਰਿਗ ਮੋਹ ਜਿਨ ਸੁ ਕੀਨੋ ਕੁਕਰਮ ।। ਹਤਿ ਭਯੋ ਰਾਜ ਅਰੁ ਗਯੋ ਧਰਮ ।।੨੪।। ਜਬ ਲਯੋ ਭੂਪ ਤਿਹੱ ਸਰ ਨਿਕਾਰ ।। ਤਬ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਮੁਨ ਬਰ ਉਦਾਰ ।। ਪੁਨ ਭਯੋ ਰਾਵ ਮਨ ਮੈ ਉਦਾਸ ।। ਗ੍ਰਿਹ ਪਲਟ ਜਾਨ ਕੀ ਤਜੀ ਆਸ ।।੨੫।। ਜੀਅ ਠਟੀ ਕਿ ਧਾਰੋ ਜੋਗ ਭੇਸ ।। ਕਹੂੰ ਬਸੌ ਜਾਇ ਬਨਿ ਤਿਆਗਿ ਦੇਸ ।। ਕਿਹੱ ਕਾਜ ਮੋਰ ਯਹ ਰਾਜ ਸਾਜ ।। ਦਿਜ ਮਾਰਿ ਕੀਯੋ ਜਿਨ ਅਸ ਕੁਕਾਜ ।।੨੬।। ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੀ ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਬੀਨ ।। ਸਬ ਜਗਤਿ ਕਾਲ ਕਰ ਮੈ ਅਧੀਨ ।।

ਅਬ ਕਰੋ ਕਛੂ ਐਸੋ ਉਪਾਇ ।। ਜਾ ਤੇ ਸੁ ਬਚੈ ਤਿਹੱ ਤਾਤ ਮਾਇ ।।੨੭।। ਭਰਿ ਲਯੋ ਕੁੰਭ ਸਿਰ ਪੈ ਉਠਾਇ ।। ਤਹੱ ਗਯੋ ਜਹਾਂ ਦਿਜ ਤਾਤ ਮਾਇ ।। ਜਬ ਗਯੋ ਨਿਕਟ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁ ਧਾਰ ।। ਤਬ ਲਖੀ ਦੁਹੂੰ ਤਿਹ ਪਾਵ ਚਾਰ ।।੨੮।। ਦਿਜ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ।। ਕਹੱ ਕਹੋ ਪੁਤ੍ਰ ਲਾਗੀ ਅਵਾਰ ।। ਸੁਨਿ ਰਹਿਓ ਮੋਨ ਭੂਪਤਿ ਉਦਾਰ ।। ਫਿਰਿ ਕਹਿਓ ਕਾਹਿ ਬੋਲਤ ਨ ਪੂਤ ।। ਚੁਪ ਰਹੇ ਰਾਜ ਲਹਿਕੈ ਕਸੂਤ ।।੨੯।। ਨ੍ਰਿਪ ਦੀਓ ਪਾਨ ਤਿਹ ਪਾਨ ਜਾਇ ।। ਚਕਿ ਰਹੇ ਅੰਧ ਤਿਹ ਕਰ ਛੁਹਾਇ ।। ਕਰ ਕੋਪ ਕਹਿਓ ਤੂ ਆਹਿ ਕੋਇ ।। ਇਮ ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਨ੍ਰਿਪ ਦਯੋ ਰੋਇ ।।੩੦।। ਰਾਜਾ ਬਾਚ ਦਿਜ ਸੋਂ ।। ਹੱਉ ਪੁਤ੍ਰ ਘਾਤ ਤਵ ਬ੍ਰਹਮਣੇਸ ।। ਜਿਹੱ ਹਨਿਯੋ ਸ੍ਰਵਣ ਤਵ ਸੁਤ ਸੁਦੇਸ ।। ਮੈ ਪਰਯੋ ਸਰਣ ਦਸਰਥ ਰਾਇ ।। ਚਾਹੋ ਸੁ ਕਰੋ ਮੋਹਿ ਬਿਪ ਆਇ ।।੩੧।। ਰਾਖੈ ਤੁ ਰਾਖ ਮਾਰੈ ਤੁ ਮਾਰ ।। ਮੈ ਪਰੋ ਸਰਣ ਤੁਮਰੈ ਦੁਆਰ ।। ਤਬ ਕਹੀ ਤਿਨੋ ਦਸਰਥ ਰਾਇ ।। ਬਹੁ ਕਾਸਟ ਅਗਨ ਦੋਊ ਦੇਇ ਮੰਗਾਇ ।।੩੨।। ਤਬ ਲੀਯੋ ਅਧਿਕ ਕਾਸਟ ਮੰਗਾਇ ।। ਚੜ੍ਹ ਬੈਠੇ ਤਹਾਂ ਸਲ੍ਹ ਕਉ ਬਨਾਇ ।। ਚਹੂੰ ਓਰ ਦਈ ਜੁਆਲਾ ਜਗਾਇ ।। ਦਿਜ ਜਾਨ ਗਈ ਪਾਵਕ ਸਿਰਾਇ ।।੩੩।। ਤਬ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਤਨ ਤੇ ਉਪਰਾਜ ।। ਦੁਹੂੰ ਮਰਨ ਜਰਨ ਕੋ ਸਜਯੋ ਸਾਜ ।। ਤੇ ਭਸਮ ਭਏ ਤਿਹੱ ਬੀਚ ਆਪ ।। ਤਿਹ ਕੋਪ ਦੁਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਦੀਯੋ ਸ੍ਰਾਪ ।।੩੪।। ਦਿਜ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ।। ਜਿਮ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹਮ ਸੁਤ ਬਿਛੋਹ ।। ਤਿਮ ਲਗੋ ਸ੍ਰਾਪ ਸੁਨ ਭੂਪ ਤੋਹ ।। ਇਮ ਭਾਖ ਜਰਯੋ ਦਿਜ ਸਹਤ ਨਾਰਿ ।। ਤਜ ਦੇਹ ਕੀਯੋ ਸੁਰਪੁਰ ਬਿਹਾਰਿ ।।੩੫।। ਰਾਜਾ ਬਾਚ ।। ਤਬ ਚਹੀ ਭੂਪ ਹਉਂ ਜਰਉਂ ਆਜ ।। ਕੈ ਅਤਿਥ ਹੋਊਂ ਤਜ ਰਾਜ ਸਾਜ ।। ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਜੈ ਕੈ ਕਰਿਹੌ ਉਚਾਰ ।। ਮੈ ਦਿਜ ਆਯੋ ਨਿਜ ਕਰ ਸੰਘਾਰ ।।੩੬।।

ਦੇਵ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ।। ਤਬ ਭਈ ਦੇਬਿ ਬਾਨੀ ਬਨਾਇ ।। ਜਿਨ ਕਰੋ ਦੁੱਖ ਦਸਰਥ ਰਾਇ ।। ਤਵ ਧਾਮ ਹੋਹਿਗੇ ਪੁਤ੍ਰ ਬਿਸਨ ।। ਸਬ ਕਾਜ ਆਜ ਸਿਧ ਭਏ ਜਿਸਨ ।।੩੭।। ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਸੁ ਨਾਮ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ।। ਕਰਿ ਹੈ ਸੁ ਸਕਲ ਜਗ ਕੋ ਉਧਾਰ ।। ਕਰਿ ਹੈ ਸੁ ਤਨਕ ਮੈ ਦੁਸਟ ਨਾਸ ।। ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀਰਤਿ ਕਰਿ ਹੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ।।੩੮।। ਨਰਾਜ ਛੰਦ ।। ਨ ਚਿੰਤ ਭੂਪ ਚਿੱਤ ਧਾਮ ਰਾਮ ਰਾਇ ਆਇ ਹੈਂ ।। ਦੁਰੰਤ ਦੁਸਟ ਜੀਤ ਕੈ ਸੁ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰ ਪਾਇ ਹੈਂ ।। ਅਖਰਬ ਗਰਬ ਜੇ ਭਰੇ ਸੁ ਸਰਬ ਗਰਬ ਘਾਲ ਹੈਂ ।। ਫਿਰਾਇ ਛਤ੍ਰ ਸੀਸ ਪੈ ਛਤੀਸ ਛੋਣ ਪਾਲ ਹੈਂ ।।੩੯।। ਅਖੰਡ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕੈ ਅਡੰਡ ਡੰਡ ਦੰਡ ਹੈਂ ।। ਅਜੀਤ ਜੀਤ ਜੀਤ ਕੈ ਬਸੇਖ ਰਾਜ ਮੰਡ ਹੈਂ ।। ਕਲੰਕ ਦੂਰ ਕੈ ਸਬੈ ਨਿਸੰਕ ਲੰਕ ਘਾਇ ਹੈਂ ।। ਸੁ ਜੀਤ ਬਾਹ ਬੀਸ ਗਰਬ ਈਸ ਕੋ ਮਿਟਾਇ ਹੈਂ ।।੪੦।। ਸਿਧਾਰ ਭੂਪ ਧਾਮ ਕੋ ਇਤੋ ਨ ਸੋਕ ਕੋ ਧਰੋ ।। ਬੁਲਾਇ ਬਿੱਪ ਛੋਣ ਕੇ ਅਰੰਭ ਜੱਗ ਕੋ ਕਰੋ ।। ਸੁਣੰਤ ਬੈਣ ਰਾਵ ਰਾਜਧਾਨੀਐ ਸਿਧਾਰੀਅੰ ।। ਬੁਲਾਇਕੈ ਬਸਿਸਟ ਰਾਜਸੂਇ ਕੋ ਸੁਧਾਰੀਅੰ ।।੪੧।। ਅਨੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਨਰੇਸ ਬੋਲ ਕੈ ਲਏ ।। ਦਿਜੇਸ ਬੇਸ ਬੇਸ ਕੇ ਛਿਤੇਸ ਧਾਮ ਆ ਗਏ ।। ਅਨੇਕ ਭਾਂਤਿ ਮਾਨ ਕੈ ਦਿਵਾਨ ਬੋਲ ਕੈ ਲਏ ।। ਸੁ ਜੱਗ ਰਾਜਸੂਇ ਕੋ ਅਰੰਭ ਤਾ ਦਿਨਾ ਭਏ ।।੪੨।। ਸੁ ਪਾਦਿ ਅਰਘ ਆਸਨੰ ਅਨੇਕ ਧੂਪ ਦੀਪ ਕੈ ।। ਪਖਾਰ ਪਾਇ ਬ੍ਰਹਮਣੰ ਪ੍ਰਦੱਛਣਾ ਬਿਸੇਖ ਦੈ ।। ਕਰੋਰ ਕੋਰ ਦੱਛਨਾ ਦਿਜੇਕ ਏਕ ਕਉ ਦਈ ।। ਸੁ ਜੱਗ ਰਾਜਸੂਇ ਕੀ ਅਰੰਭ ਤਾ ਦਿਨਾ ਭਈ ।।੪੩।। ਨਟੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਅਨੇਕ ਗੀਤ ਗਾਵਹੀ ।। ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਮਾਨ ਲੈ ਬਿਸੇਖ ਸੋਭ ਪਾਵਹੀ ।। ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਲੋਗ ਜੇ ਭਏ ਸੁ ਜਾਤ ਕਉਨ ਤੇ ਕਹੇ ।। ਬਿਮਾਨ ਆਸਮਾਨ ਕੇ ਪਛਾਨ ਮੋਨ ਹੁਐ ਰਹੇ ।।੪੪।। ਹੁਤੀ ਜਿਤੀ ਅਪਛਰਾ ਚਲੀ ਸੁਵਰਗ ਛੋਰ ਕੈ ।।

ਬਿਸੇਖ ਹਾਇ ਭਾਇ ਕੈ ਨਚੰਤ ਅੰਗ ਮੋਰ ਕੈ ।। ਬਿਅੰਤ ਭੂਪ ਰੀਝਹੀ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਪਾਵਹੀਂ ।। ਬਿਲੋਕ ਅੱਛਰਾਨ ਕੋ ਅਪਛਰਾ ਲਜਾਵਹੀਂ ।।੪੫।। ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਮਾਨ ਦੈ ਬੁਲਾਇ ਸੂਰਮਾ ਲਏ ।। ਦੁਰੰਤ ਸੈਨ ਸੰਗ ਦੈ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਪਠੈ ਦਏ ।। ਨਰੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪੇਸ ਪਾਇ ਪਾਰੀਅੰ ।। ਮਹੇਸ ਜੀਤ ਕੈ ਸਬੈ ਸੁ ਛਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਢਾਰੀਅੰ ।।੪੬।। ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ।। ਜੀਤ ਜੀਤ ਨ੍ਰਿਪੰ ਨਰੇਸੁਰ ਸੱਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਬੁਲਾਇ ।। ਬਿਪ੍ਰ ਆਦਿ ਬਿਸਿਸਟ ਤੇ ਲੈਕੈ ਸਬੈ ਰਿਖਰਾਇ ।। ਕ੍ਰੁੱਧ ਜੁੱਧ ਕਰੇ ਘਨੇ ਅਵਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਸੁਦੇਸ ।। ਆਨ ਆਨ ਅਵਧੇਸ ਕੇ ਪਗ ਲਾਗੀਅੰ ਅਵਨੇਸ ।।੪੭।। ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਦੈ ਲਏ ਸਨਮਾਨ ਆਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ।। ਅਰਬ ਖਰਬਨ ਦਰਬ ਦੈ ਗਜਰਾਜ ਬਾਜ ਬਿਸਾਲ ।। ਹੀਰ ਚੀਰ ਨ ਕੋ ਸਕੈ ਗਨ ਜਟਤ ਜੀਨ ਜਰਾਇ ।। ਭਾਉ ਭੂਖਨ ਕੋ ਕਹੈ ਬਿਧ ਤੇ ਨ ਜਾਤ ਬਤਾਇ ।।੪੮।। ਪਸਮ ਬਸਤ੍ਰ ਪਟੰਬਰਾਦਿਕ ਦੀਏ ਭੂਪਨ ਭੂਪ ।। ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਸੋਭਿਤ ਕਉਨ ਇੰਦ੍ਰ ਕੁਰੂਪ ।। ਦੁਸਟ ਪੁਸਟ ਤ੍ਰਸੈ ਸਬੈ ਥਰਹਰਿਯੋ ਸੁਨਿ ਗਿਰਰਾਇ ।। ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਨ ਦੇ ਮੁੜੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਂਟਿ ਬਾਂਟਿ ਲੁਟਾਇ ।।੪੯।। ਬੇਦ ਧੁਨ ਕਰਿ ਕੈ ਸਬੈ ਦਿਜ ਕੀਅਸ ਜੱਗ ਅਰੰਭ ।। ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬੁਲਾਇ ਹੋਮਤ ਰਿੱਤ ਜਾਨ ਅਸੰਭ ।। ਅਧਿਕ ਮੁਨਿਬਰ ਜਉ ਕੀਯੋ ਬਿਧ ਪੂਰਬ ਹੋਮ ਬਨਾਇ ।। ਜੱਗ ਕੁੰਡਹੁੱ ਤੇ ਉਠੇ ਤਬ ਜੱਗ ਪੁਰਖ ਅਕੁਲਾਇ ।।੫੦।। ਖੀਰ ਪਾਤ੍ਰ ਕਢਾਇ ਲੈ ਕਰਿ ਦੀਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਆਨ ।। ਭੂਪ ਪਾਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਯੋ ਜਿਮੁ ਦਾਰਦੀ ਲੈ ਦਾਨ ।। ਚਤ੍ਰ ਭਾਗ ਕਰਯੋ ਤਿਸੈ ਨਿਜ ਪਾਨ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ।। ਏਕ ਏਕ ਦਯੋ ਦੁਹੂ ਤ੍ਰੀਅ ਏਕ ਕੋ ਦੁਇ ਭਾਇ ।।੫੧।। ਗਰਭਵੰਤ ਭਈ ਤ੍ਰਿਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਛੀਰ ਕੋ ਕਰਿ ਪਾਨ ।। ਤਾਹਿ ਰਾਖਤ ਭੀ ਭਲੇ ਦਸ ਦੋਇ ਮਾਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ।। ਮਾਸ ਤ੍ਰਿਉਦਸਮੋ ਚਢਯੋ ਤਬ ਸੰਤਨ

ਹੇਤ ਉਧਾਰ ।। ਰਾਵਣਾਰਿ ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਜਗ ਆਨ ਰਾਮਵਤਾਰ ।।੫੨।। ਭਰਥ ਲਛਮਨ ਸਤ੍ਰਘਨ ਪੁਨ ਭਏ ਤੀਨ ਕੁਮਾਰ ।। ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਬਾਜੀਯੰ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਬਾਜਨ ਦੁਆਰ ।। ਪਾਇ ਲਾਗ ਬੁਲਾਇ ਬਿੱਪਨ ਦੀਨ ਦਾਨ ਦੁਰੰਤਿ ।। ਸਤ੍ਰ ਨਾਸਤ ਹੋਹਿਗੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਹੈਂ ਸਭ ਸੰਤ ।।੫੩।। ਲਾਲ ਜਾਲ ਪ੍ਰਵੇਸਟ ਰਿਖਬਰ ਬਾਜ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ।। ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਦੇਤ ਭਯੋ ਦਿਜ ਪਤਨ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ।। ਦੇਸ ਅਉਰ ਬਿਦੇਸ ਭੀਤਰਿ ਠਉਰ ਠਉਰ ਮਹੰਤ ।। ਨਾਚ ਨਾਚ ਉਠੇ ਸਬੈ ਜਨੁ ਆਜ ਲਾਗ ਬਸੰਤ ।।੫੪।। ਕਿੰਕਣੀਨ ਕੇ ਜਾਲ ਭੂਖਿਤ ਬਾਜ ਅਉ ਗਜਰਾਜ ।। ਸਾਜ ਸਾਜ ਦਏ ਦਿਜੇਸਨ ਆਜ ਕਉਸਲ ਰਾਜ ।। ਰੰਕ ਰਾਜ ਭਏ ਘਨੇ ਤਹੱ ਰੰਕ ਰਾਜਨ ਜੈਸ ।। ਰਾਮ ਜਨਮਤ ਭਯੋ ਉਤਸਵ ਅਉਧ ਪੁਰ ਮੈ ਐਸ ।।੫੫।। ਦੁੰਦਭ ਅਉਰ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਤੂਰ ਤਰੰਗ ਤਾਨ ਅਨੇਕ ।। ਬੀਨ ਬੀਨ ਬਜੰਤ ਛੀਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਨ ਬਿਸੇਖ ।। ਝਾਂਝ ਬਾਰ ਤਰੰਗ ਤੁਰਹੀ ਭੇਰ ਨਾਦਿ ਨਿਯਾਨ ।। ਮੋਹਿ ਮੋਹਿ ਗਿਰੇ ਧਰਾ ਪਰ ਸਰਬ ਬਯੋਮ ਬਿਵਾਨ ।।੫੬।। ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਬਿਦੇਸ ਦੇਸਨ ਹੋਤ ਮੰਗਲਚਾਰ ।। ਬੈਠ ਬੈਠ ਕਰੈ ਲਗੇ ਸਬ ਬਿਪ੍ਰ ਬੇਦ ਬਿਚਾਰ ।। ਧੂਪ ਦੀਪ ਮਹੀਪ ਗ੍ਰਿਹ ਸਨੇਹ ਦੇਤ ਬਨਾਇ ।। ਫੂਲ ਫੂਲ ਫਿਰੈ ਸਬੈ ਗਣ ਦੇਵ ਦੇਵਨ ਰਾਇ ।।੫੭।। ਆਜ ਕਾਜ ਭਏ ਸਬੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੋਲਤ ਬੈਨ ।। ਭੂੰਮ ਭੂਰ ਉਠੀ ਜਯਤ ਧੁਨ ਬਾਜ ਬਾਜਤ ਗੈਨ ।। ਐਨ ਐਨ ਧੁਜਾ ਬਧੀ ਸਬ ਬਾਟ ਬੰਦਨਵਾਰ ।। ਲੀਪ ਲੀਪ ਧਰੇ ਮੱਲਯਾਗਰ ਹਾਟ ਪਾਟ ਬਜਾਰ ।।੫੮।। ਸਾਜ ਸਾਜ ਤੁਰੰਗ ਕੰਚਨ ਦੇਤ ਦੀਨਨ ਦਾਨ ।। ਮਸਤ ਹਸਤ ਦਏ ਅਨੇਕਨ ਇੰਦ੍ਰ ਦੁਰਦ ਸਮਾਨ ।। ਕਿੰਕਣੀ ਕੇ ਜਾਲ ਭੂਖਤ ਦਏ ਸਯੰਦਨ ਸੁੱਧ ।। ਗਾਇਨਨ ਕੇ ਪੁਰ ਮਨੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਆਵਤ ਬੁੱਧ ।।੫੯।। ਬਾਜ ਸਾਜ ਦਏ ਇਤੇ ਜਿਹੱ ਪਾਈਐ

ਨਹੀ ਪਾਰ ॥ ਦਯੋਸ ਦਯੋਸ ਬਢੈ ਲਗਯੋ ਰਨ ਧੀਰ ਰਾਮਵਤਾਰ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਸਤ੍ਰਨ ਕੀ ਸਬੈ ਬਿਧ ਦੀਨ ਤਾਹਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ਅਸਟ ਦਯੋਸਨ ਮੋ ਗਏ ਲੈ ਸਰਬ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ॥੬੦॥ ਬਾਨ ਪਾਨ ਕਮਾਨ ਲੈ ਬਿਹਰੰਤ ਸਰਜੂ ਤੀਰ ॥ ਪੀਤ ਪੀਤ ਪਿਛੋਰਕਾ ਰਨਧੀਰ ਚਾਰਹੁੰ ਬੀਰ ॥ ਬੇਖ ਬੇਖ ਨ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਬਿਹਰੰਤ ਬਾਲਕ ਸੰਗ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਨ ਕੇ ਧਰੇ ਤਨ ਚੀਰ ਰੰਗ ਤਰੰਗ ॥੬੧॥ ਐਸ ਬਾਤ ਭਈ ਇਤੈ ਉਹ ਓਰ ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ॥ ਜਗ ਕੋ ਸੁ ਕਰਯੋ ਅਰੰਭਨ ਤੋਖਨਾਰਥ ਪਿਤ੍ਰ ॥ ਹੋਮ ਕੀ ਲੈ ਬਾਸਨਾ ਉਠ ਧਾਤ ਦੈਤ ਦੁਰੰਤ ॥ ਲੂਟ ਖਾਤ ਸਬੈ ਸਮਗਰੀ ਮਾਰ ਕੂਟ ਮਹੰਤ ॥੬੨॥ ਲੂਟ ਖਾਤ ਹਵਿਖਯ ਜੇ ਤਿਨ ਪੈ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਇ ॥ ਤਾਕ ਅਉਧਹ ਆਇਯੋ ਤਬ ਰੋਸ ਕੈ ਮੁਨਿ ਰਾਇ ॥ ਆਇ ਭੂਪਤ ਕੱਉ ਕਹਾ ਸੁਤ ਦੇਹੁ ਮੋਕਉ ਰਾਮ ॥ ਨਾਤ੍ ਤੋ ਕੱਉ ਭਸਮ ਕਰਿ ਹੱਉ ਆਜ ਹੀ ਇਹ ਠਾਮ ॥੬੩॥ ਕੋਪ ਦੇਖ ਮੁਨੀਸ ਕੱਉ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਤ ਤਾ ਸੰਗ ਦੀਨ॥ ਜੱਗ ਮੰਡਲ ਕੱਉ ਚਲਯੋ ਲੈ ਤਾਹਿ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਏਕ ਮਾਰਗ ਦੂਰ ਹੈ ਇਕ ਨੀਅਰ ਹੈ ਸੁਨਿ ਰਾਮ ॥ ਰਾਹ ਮਾਰਤ ਰਾਛਸੀ ਜਿਹ ਤਾਰਕਾ ਗਨਿ ਨਾਮ ॥੬੪॥ ਜਉਨ ਮਾਰਗ ਤੀਰ ਹੈ ਤਿਹ ਰਾਹ ਚਾਲਹੁ ਆਜ॥ ਚਿੱਤ ਚਿੰਤ ਨ ਕੀਜੀਐ ਦਿਜ ਦੇਵ ਕੈ ਹੈਂ ਕਾਜ ॥ ਬਾਟਿ ਚਾਪੈ ਜਾਤ ਹੈਂ ਤਬ ਲਉ ਨਿਸਾਚਰੀ ਆਨ ॥ ਜਾਹੁਗੇ ਕਤ ਰਾਮ ਕਹਿ ਮਗਿ ਰੋਕਿਯੋ ਤਜਿ ਕਾਨ ॥੬੫॥ ਦੇਖ ਰਾਮ ਨਿਸਾਚਰੀ ਗਹਿ ਲੀਨ ਬਾਨ ਕਮਾਨ॥ ਭਾਲ ਮਧ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ਸਰ ਤਾਨ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਬਾਨ ਲਾਗਤ ਹੀ ਗਿਰੀ ਬਿਸੰਭਾਰ ਦੇਹਿ ਬਿਸਾਲ॥ ਹਾਥਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਭਯੋ ਪਾਪਨੀ ਕੋ ਕਾਲ ॥੬੬॥ ਐਸ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਕਰ ਜੱਗ ਮੰਡਲ ਮੰਡ ॥ ਆਇਗੇ ਤਬ ਲਉ ਨਿਸਾਚਰ ਦੀਹ ਦੋਇ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਭਾਜ ਭਾਜ ਚਲੇ ਸਬੈ ਰਿਖ ਠਾਢ ਭੇ ਹਠਿ ਰਾਮ ॥ ਜੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧ

ਕਰਯੋ ਤਿਹੂੰ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੋਰਹ ਜਾਮ ।।੬੭।। ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਦਾਨਵ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ।। ਬਾਨ ਪਾਨ ਕਮਾਨ ਕੱਉ ਧਰ ਤਬਰ ਤਿੱਛ ਕੁਠਾਰ ।। ਘੇਰਿ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਨਹਿ ਸੂਰਬੀਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ।। ਆਇ ਕੈ ਜੂਝੇ ਸਬੈ ਰਣ ਰਾਮ ਏਕਲ ਸਾਥ ।।੬੮।। ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ।। ਰਣੰ ਪੇਖ ਰਾਮੰ ।। ਧੁਜੰ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ।। ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ।। ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ।।੬੯।। ਬਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ।। ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲਾਜੇ ।। ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਗਾੜੇ ।। ਮੰਡੇ ਬੈਰ ਬਾੜੇ ।।੭੦।। ਕੜੱਕੇ ਕਮਾਣੰ ।। ਝੜੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ।। ਢਲਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੈ ।। ਚਲੀ ਪੀਤ ਪਾਲੈ ।।੭੧।। ਰਣੰ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ।। ਮਨੋ ਮੱਲ ਮੱਤੇ ।। ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ।। ਮਹਿਖੁਆਸ ਕਰਖੇ ।।੭੨।। ਕਰੀ ਬਾਨ ਬਰਖਾ ।। ਸੁਣੇ ਜੀਤ ਕਰਖਾ ।। ਸੁਬਾਹੰ ਮਰੀਚੰ ।। ਚਲੇ ਬਾਛ ਮੀਚੰ ।।੭੩।। ਇਕੈ ਬਾਰ ਟੂਟੇ ।। ਮਨੋ ਬਾਜ ਛੂਟੇ ।। ਲਯੋ ਘੇਰਿ ਰਾਮੰ ।। ਸਸੰ ਜੇਮ ਕਾਮੰ ।।੭੪।। ਘਿਰਯੋ ਦੈਤ ਸੈਣੰ ।। ਜਿਮੰ ਰੁਦ੍ਰ ਮੈਣੰ ।। ਰੁਕੇ ਰਾਮ ਜੰਗੰ ।। ਮਨੋ ਸਿੰਧ ਗੰਗੰ ।।੭੫।। ਰਣੰ ਰਾਮ ਬੱਜੇ ।। ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲੱਜੇ ।। ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ।। ਗਿਰੇ ਸੂਰ ਸ੍ਵੱਛੰ ।।੭੬।। ਚਲੈ ਐਂਠ ਮੁੱਛੈਂ ।। ਕਹਾਂ ਰਾਮ ਪੁੱਛੈਂ ।। ਅਬੈ ਹਾਥਿ ਲਾਗੇ ।। ਕਹਾ ਜਾਹੁ ਭਾਗੇ ।।੭੭।। ਰਿਪੰ ਪੇਖ ਰਾਮੰ ।। ਹਠਯੋ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ।। ਕਰੈ ਨੈਣ ਰਾਤੰ ।। ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਗਯਾਤੰ ।।੭੮।। ਧਨੰ ਉਗ੍ਰ ਕਰਖਯੋ ।। ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖਯੋ ।। ਹਣੀ ਸੱਤ੍ਰ ਸੈਣੰ ।। ਹਸੇ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ।।੭੯।। ਭਜੀ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ।। ਲਖੀ ਮ੍ਰੀਚ ਨੈਣੰ ।। ਫਿਰਿਯੋ ਰੋਸ ਪ੍ਰੇਰਯੋ ।। ਮਨੋ ਸਾਪ ਛੇੜਯੋ ।।੮੦।। ਹਣਯੋ ਰਾਮ ਬਾਣੰ ।। ਕਰਯੋ ਸਿੰਧ ਪਿਆਣੰ ।। ਤਜਯੋ ਰਾਜ ਦੇਸੰ ।। ਲਯੋ ਜੋਗ ਭੇਸੰ ।।੮੧।। ਸੁ ਬਸਤ੍ਰੰ ਉਤਾਰੇ ।। ਭਗਵੇ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ।। ਬਸਯੋ ਲੰਕ ਬਾਗੰ ।। ਪੁਨਰ ਦ੍ਰੋਹ ਤਿਆਗੰ ।।੮੨।। ਸਰੋਸੰ ਸੁਬਾਹੰ ।। ਚੜਯੋ ਲੈ ਸਿਪਾਹੰ ।।

ਠਟਯੋ ਆਣ ਜੁੱਧੰ ।। ਭਯੋ ਨਾਦ ਉੱਧੰ ।।੮੩।। ਸੁਭੰ ਸੈਣ ਸਾਜੀ ।। ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ।। ਗਜਾ ਜੂਹ ਗੱਜੇ ।। ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲੱਜੇ ।।੮੪।। ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ।। ਸੁਭੀ ਪੀਤ ਲਾਲੰ ।। ਗਹੇ ਸੱਸਤ੍ਰ ਉਠੇ ।। ਸਰੰ ਧਾਰ ਬੁਠੇ ।।੮੫।। ਬਹੇ ਅਗਨ ਅਸਤ੍ਰੰ ।। ਛੁਟੇ ਸਰਬ ਸੱਸਤ੍ਰੰ ।। ਰੰਗੇ ਸ੍ਰੋਣ ਐਸੇ ।। ਚੜੇ ਬਯਾਹ ਜੈਸੇ ।।੮੬।। ਘਣੇ ਘਾਇ ਘੂਮੇ ।। ਮਦੀ ਜੈਸ ਝੂਮੇ ।। ਰਹੇ ਬੀਰ ਐਸੇ ।। ਫੁਲੇ ਫੂਲ ਜੈਸੇ ।।੮੭।। ਹਠਯੋ ਦਾਨਵੇਸੰ ।। ਭਯੋ ਆਪ ਭੇਸੰ ।। ਬਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ।। ਧੁਣੰ ਅੱਭ੍ਰ ਲਾਜੇ ।।੮੮।। ਰਥੀ ਨਾਗ ਕੂਟੇ ।। ਫਿਰੈਂ ਬਾਜ ਛੂਟੇ ।। ਭਯੋ ਜੁੱਧ ਭਾਰੀ ।। ਛੁਟੀ ਰੁੱਦ੍ਰ ਤਾਰੀ ।।੮੯।। ਬਜੇ ਘੰਟ ਭੇਰੀ ।। ਡਹੇ ਡਾਮ ਡੇਰੀ ।। ਰਣੰਕੇ ਨਿਸਾਣੰ ।। ਕਣੰਛੇ ਕਿਕਾਣੰ ।।੯੦।। ਧਹਾ ਧੂਹ ਧੋਪੰ ।। ਟਕਾ ਟੂਕ ਟੋਪੰ ।। ਕਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ।। ਪਲਿਯੋ ਛੱਤ੍ਰ ਧਰਮੰ ।।੯੧।। ਭਯੋ ਦੁੰਦ ਜੁੱਧੰ ।। ਭਰਯੋ ਰਾਮ ਕ੍ਰੁਧੰ ।। ਕਟੀ ਦੁਸਟ ਬਾਹੰ ।। ਸੰਘਾਰਯੋ ਸੁਬਾਹੰ ।।੯੨।। ਤ੍ਰਸੇ ਦੈਤ ਭਾਜੇ ।। ਰਣੰ ਰਾਮ ਗਾਜੇ ।। ਭੁਅੰ ਭਾਰ ਉਤਾਰਯੋ ।। ਰਿਖੀਸੰ ਉਬਾਰਯੋ ।।੯੩।। ਸਬੈ ਸਾਧ ਹਰਖੇ ।। ਭਏ ਜੀਤ ਕਰਖੇ ।। ਕਰੈ ਦੇਵ ਅਰਚਾ ।। ਰਰੈਂ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ।।੯੪।। ਭਯੋ ਜੱਗ ਪੂਰੰ ।। ਗਏ ਪਾਪ ਦੂਰੰ ।। ਸੁਰੰ ਸਰਬ ਹਰਖੇ ।। ਧਨੰਧਾਰ ਬਰਖੇ ।।੯੫।। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਰਾਮਵਤਾਰੇ ਕਥਾ ਸੁਬਾਹ ਮਰੀਚ ਬਧਹ ਜੱਗ ਸਪੂਰਨ ਕਰਨੰ ਸਮਾਪਤਹਿ ।।

ਅਥ ਸੀਤਾ ਸੁਯੰਬਰ ਕਥਨੰ ।। ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ।।

ਰਚਯੋ ਸੁਯੰਬਰ ਸੀਤਾ ।। ਮਹਾਂ ਸੁੱਧ ਗੀਤਾ ।। ਬਿਧੰ ਚਾਰ ਬੈਣੀ ।। ਮ੍ਰਿਗੀ ਰਾਜ ਨੈਣੀ ।।੯੬।। ਸੁਣਯੋ ਮੋਨਨੇਸੰ ।। ਚਤੁਰ ਚਾਰ ਦੇਸੰ ।। ਲਯੋ ਸੰਗ ਰਾਮੰ ।। ਚਲਯੋ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ।।੯੭।। ਸੁਨੋ ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ।।

ਚਲੋ ਸਾਥ ਹਮਾਰੇ ।। ਸੀਆ ਸੁਯੰਬਰ ਕੀਨੋ ।। ਨ੍ਰਿਪੰ ਬੋਲ ਲੀਨੋ ।।੯੮।। ਤਹਾ ਪ੍ਰਾਤ ਜੱਈਐ ।। ਸੀਆ ਜੀਤ ਲੱਈਐ ।। ਕਹੀ ਮਾਨ ਮੇਰੀ ।। ਬਨੀ ਬਾਤ ਤੇਰੀ ।।੯੯।। ਬਲੀ ਪਾਨ ਬਾਕੇ ।। ਨਿਪਾਤੋ ਪਿਨਾਕੇ।। ਸੀਆ ਜੀਤ ਆਨੋ ।। ਹਨੋ ਸਰਬ ਦਾਨੋ ।।੧੦੦।। ਚਲੇ ਰਾਮ ਸੰਗੰ ।। ਸੁਹਾਏ ਨਿਖੰਗੰ ।। ਭਏ ਜਾਇ ਠਾਢੇ ।। ਮਹਾਂ ਮੋਦ ਬਾਢੇ ।।੧੦੧।। ਪੁਰੰ ਨਾਰ ਦੇਖੈ ।। ਸਹੀ ਕਾਮ ਲੇਖੈ ।। ਰਿਪੰ ਸਤ੍ਰ ਜਾਨੈ ।। ਸਿਧੰ ਸਾਧ ਮਾਨੈ ।।੧੦੨।। ਸਿਸੰ ਬਾਲ ਰੂਪੰ ।। ਲਹਯੋ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ।। ਤਪਯੋ ਪਉਨ ਹਾਰੀ ।। ਭਟੰ ਸੱਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ।।੧੦੩।। ਨਿਸਾ ਚੰਦ ਜਾਨਯੋ ।। ਦਿਨੰ ਭਾਨ ਮਾਨਯੋ ।। ਗਣੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰੇਖਯੋ ।। ਸੁਰੰ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਖਯੋ ।।੧੦੪।। ਸ੍ਰੁਤੰ ਬ੍ਰਹਮ ਜਾਨਯੋ ।। ਦਿਜੰ ਬਿਆਸ ਮਾਨਯੋ ।। ਹਰੀ ਬਿਸਨ ਲੇਖੇ ।। ਸੀਆ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ।।੧੦੫।। ਸੀਆ ਪੇਖ ਰਾਮੰ ।। ਬਿਧੀ ਬਾਣ ਕਾਮੰ ।। ਗਿਰੀ ਝੂਮਿ ਭੂਮੰ ।। ਮਦੀ ਜਾਣੁ ਘੂਮੰ ।।੧੦੬।। ਉਠੀ ਚੇਤ ਐਸੇ ।। ਮਹਾਂਬੀਰ ਜੈਸੇ ।। ਰਹੀ ਨੈਨ ਜੋਰੀ ।। ਸਸੰ ਜਿਉ ਚਕੋਰੀ ।।੧੦੭।। ਰਹੇ ਮੋਹ ਦੋਨੋ ।। ਟਰੇ ਨਾਹਿ ਕੋਨੋ ।। ਰਹੇ ਠਾਢ ਐਸੇ ।। ਰਣੰ ਬੀਰ ਜੈਸੇ ।।੧੦੮।। ਪਠੇ ਕੋਟ ਦੂਤੰ ।। ਚਲੇ ਪਉਨ ਪੂਤੰ ।। ਕੁਵੰਡਾਨ ਡਾਰੇ ।। ਨਰੇਸੋ ਦਿਖਾਰੇ ।।੧੦੯।। ਲਯੋ ਰਾਮ ਪਾਨੰ ।। ਭਰਯੋ ਬੀਰ ਮਾਨੰ ।। ਹਸਯੋ ਐਚ ਲੀਨੋ ।। ਉਭੈ ਟੂਕ ਕੀਨੋ ।।੧੧੦।। ਸਬੈ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ।। ਘਨੰ ਪੁਹਪ ਬਰਖੇ ।। ਲਜਾਨੇ ਨਰੇਸੰ ।। ਚਲੇ ਆਪ ਦੇਸੰ ।।੧੧੧।। ਤਬੈ ਰਾਜ ਕੰਨਿਆ ।। ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਧੰਨਿਆ ।। ਧਰੇ ਫੂਲ ਮਾਲਾ ।। ਬਰਯੋ ਰਾਮ ਬਾਲਾ ।।੧੧੨।। **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ।। ਕਿਧੌ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆਂ ਕਿਧੌ ਬਾਸਵੀ ਹੈ ।। ਕਿਧੌ ਜੱਛਨੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਨਾਗਨੀ ਛੈ ।। ਕਿਧੌ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਦੈਤਜਾ ਦੇਵਤਾ ਸੀ ।। ਕਿਧੌ ਸੂਰਜਾ ਸੁਧ ਸੋਧੀ ਸੁਧਾ

ਸੀ ।।੧੧੩।। ਕਿਧੌ ਜੱਛ ਬਿੱਦਿਆ ਧਰੀ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਹੈ ।। ਕਿਧੌ ਰਾਗਨੀ ਭਾਗ ਪੂਰੇ ਰਚੀ ਹੈ ।। ਕਿਧੌ ਸੁਵਰਨ ਕੀ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕੀ ਪੁੱਤ੍ਰਕਾ ਹੈ ।। ਕਿਧੌ ਕਾਮ ਕੀ ਕਾਮਨੀ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ।।੧੧੪।। ਕਿਧੌ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕੀ ਪੁੱਤ੍ਰਕਾ ਸੀ ਬਨੀ ਹੈ ।। ਕਿਧੌ ਸੰਖਨੀ ਚਿੱਤ੍ਰਨੀ ਪਦਮਨੀ ਹੈ ।। ਕਿਧੌ ਰਾਗ ਪੂਰੇ ਭਰੀ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ।। ਬਰੀ ਰਾਮ ਤੈਸੀ ਸੀਆ ਆਜ ਬਾਲਾ ।।੧੧੫।। ਛਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੋਨੋ ਲਗੇ ਨੈਨ ਐਸੇ ।। ਮਨੋ ਫਾਂਧ ਫਾਂਧੈ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਜੈਸੇ ।। ਬਿਧੁੰ ਬਾਕ ਬੈਣੀ ਕਟੰ ਦੇਸ ਛੀਣੰ ।। ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਰਾਮੰ ਸੁ ਨੈਣੰ ਪ੍ਰਬੀਣੰ ।।੧੧੬।। ਜਿਣੀ ਰਾਮ ਸੀਤਾ ਸੁਣੀ ਸ੍ਰਉਣ ਰਾਮੰ ।। ਗਹੇ ਸੱਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਰਿਸਯੋ ਤਉਨ ਜਾਮੰ ।। ਕਹਾ ਜਾਤ ਭਾਖਯੋ ਰਹੋ ਰਾਮ ਠਾਢੇ ।। ਲਖੋ ਆਜ ਕੈਸੇ ਭਏ ਬੀਰ ਗਾਢੇ ।।੧੧੭।। ਭਾਖਾ ਪਿੰਗਲ ਦੀ ।। ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ।। ਭਟ ਹੁੰਕੇ ਧੁੰਕੇ ਬੰਕਾਰੇ ।। ਰਣ ਬੱਜੇ ਗੱਜੇ ਨੱਗਾਰੇ ।। ਰਣ ਹੁੱਲ ਕਲੋਲੰ ਹੁੱਲਾਲੰ ।। ਢਲ ਹੱਲੰ ਢੱਲੰ ਉੱਛਾਲੰ ।।੧੧੮।। ਰਣ ਉੱਠੇ ਕੁੱਠੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ।। ਸਰ ਛੁੱਟੇ ਜੁੱਟੇ ਭੀਹਾਲੇ ।। ਰਤੁ ਡਿੱਗੇ ਭਿੱਗੇ ਜੋਧਾਣੰ ।। ਕਣਣੰਛੇ ਕੱਛੇ ਕਿਕਾਣੰ ।।੧੧੯।। ਭੀਖਣੀਯੰ ਭੇਰੀ ਭੁੰਕਾਰੰ ।। ਝਲ ਲੰਕੇ ਖੰਡੇ ਦੁੱਧਾਰੰ ।। ਜੁੱਧੰ ਜੁੱਝਾਰੰ ਬੁੱਬਾੜੇ ।। ਰੁੱਲੀਏ ਪਖਰੀਏ ਆਹਾੜੇ ।।੧੨੦।। ਬੱਕੇ ਬੱਬਾੜੇ ਬੰਕਾਰੰ ।। ਨੱਚੇ ਪੱਖਰੀਏ ਜੁਝਾਰੰ ।। ਬੱਜੇ ਸੰਗਲੀਏ ਭੀਹਾਲੇ ।। ਰਣ ਰੱਤੇ ਮੱਤੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ।।੧੨੧।। ਉਛਲੀਏ ਕੱਛੀ ਕੱਛਾਲੇ ।। ਉੱਡੇ ਜਣੁ ਪੱਬੰ ਪੱਛਾਲੇ ।। ਜੁੱਟੇ ਭਟ ਛੁੱਟੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ।। ਰੁਲੀਏ ਆਹਾੜੰ ਪਖਰਾਲੇ ।।੧੨੨।। ਬੱਜੇ ਸੰਧੂਰੰ ਨੱਗਾਰੇ ।। ਕੱਛੇ ਕੱਛੀਲੇ ਲੁੱਝਾਰੇ ।। ਗਣ ਹੂਰੰ ਪੂਰੰ ਗੈਣਾਯੰ ।। ਅੰਜਨਯੰ ਅੰਜੇ ਨੈਣਾਯੰ ।।੧੨੩।। ਰਣ ਣੰਕੇ ਨਾਦੰ ਨਾਫੀਰੰ ।। ਬੱਬਾੜੇ ਬੀਰੰ ਹਾ ਬੀਰੰ ।। ਉਘੇ ਜਣ ਨੇਜੇ ਜੱਟਾਲੇ ।। ਛੁਟੇ ਸਿਲ ਸਿਤਿਯੰ ਮੁੱਛਾਲੇ ।।੧੨੪।। ਭਟ ਡਿੱਗੇ ਘਾਯੰ ਅੱਘਾਯੰ ।। ਤਨ ਸੁੱਭੇ

ਅੱਧੋ ਅੱਧਾਯੰ ।। ਦਲ ਗੱਜੇ ਬੱਜੇ ਨੀਸਾਣੰ ।। ਚੰਚਲੀਏ ਤਾਜੀ ਚੀਹਾਣੰ ।।੧੨੫।। ਚਵ ਦਿਸਯੰ ਚਿੰਕੀ ਚਾਵੰਡੈ ।। ਖੰਡੇ ਖੰਡਿ ਕੇ ਆਖੰਡੈ ।। ਰੜ ਝੰਕੇ ਗਿੱਧੰ ਉਧਾਣੰ ।। ਜੈ ਜੰਪੈ ਸਿੱਧੰ ਸੁੱਧਾਣੰ ।।੧੨੬।। ਫੁੱਲੇ ਜਣ ਕਿੰਸਕ ਬਾਸੰਤੰ ।। ਰਣ ਰੱਤੇ ਸੂਰਾ ਸਾਮੰਤੰ ।। ਡਿੱਗੇ ਰਣ ਸੁੰਡੀ ਸੁੰਡਾਣੰ ।। ਧਰ ਭੂਰੰ ਪੂਰੰ ਮੁੰਡਾਣੰ ।।੧੨੭।। ਮਧੁਰ ਧੁਨ ਛੰਦ ।। ਤਰ ਭਰ ਰਾਮੰ ।। ਪਰਹਰ ਕਾਮੰ ।। ਧਰ ਬਰ ਧੀਰੰ ।। ਪਰਹਰਿ ਤੀਰੰ ।।੧੨੮।। ਦਰ ਬਰ ਗਯਾਨੰ ।। ਪਰ ਹਰਿ ਧਯਾਨੰ ।। ਥਰਹਰ ਕੰਪੈ ।। ਹਰਿ ਹਰਿ ਜੰਪੈ ।।੧੨੯।। ਕ੍ਰੋਧੰ ਗਲਿਤੰ ।। ਬੋਧੰ ਦਲਿਤੰ ।। ਕਰ ਸਰ ਸਰਤਾ ।। ਧਰਮਰ ਹਰਤਾ ।।੧੩੦।। ਸਰਬਰ ਪਾਣੰ ।। ਧਰ ਕਰ ਮਾਣੰ ।। ਅਰ ਉਰ ਸਾਲੀ ।। ਧਰ ਉਰ ਮਾਲੀ ।।੧੩੧।। ਕਰ ਬਰ ਕੋਪੰ ।। ਥਰਹਰ ਧੋਪੰ ।। ਗਰ ਬਰ ਕਰਣੰ ।। ਘਰ ਬਰ ਹਰਣੰ ।।੧੩੨।। ਛਰ ਹਰ ਅੰਗੰ ।। ਚਰ ਖਰ ਸੰਗੰ ।। ਜਰ ਬਰ ਜਾਮੰ ।। ਝਰ ਹਰ ਰਾਮੰ ।।੧੩੩।। ਟਰ ਧਰ ਜਾਯੰ ।। ਠਰ ਹਰਿ ਪਾਯੰ ।। ਢਰ ਹਰ ਢਾਲੰ ।। ਥਰਹਰ ਕਾਲੰ ।।੧੩੪।। ਅਰ ਬਰ ਦਰਣੰ ।। ਨਰ ਬਰ ਹਰਣੰ ।। ਧਰ ਬਰ ਧੀਰੰ ।। ਫਰ ਹਰ ਤੀਰੰ ।।੧੩੫।। ਬਰ ਨਰ ਦਰਣੰ ।। ਭਰ ਹਰ ਕਰਣੰ ।। ਹਰ ਹਰ ਰੜਤਾ ।। ਬਰ ਹਰ ਗੜਤਾ ।।੧੩੬।। ਸਰ ਬਰ ਹਰਤਾ ।। ਚਰਮਰ ਧਰਤਾ ।। ਬਰਮਰ ਪਾਣੰ ।। ਕਰਬਰ ਜਾਣੰ ।।੧੩੭।। ਹਰ ਬਰ ਹਾਰੰ ।। ਕਰ ਬਰ ਬਾਰੰ ।। ਗਡ ਬਡ ਰਾਮੰ ।। ਗੜ ਬੜ ਧਾਮੰ ।।੧੩੮।। ਚਰਪਟ ਛੀਗਾ ਕੇ ਆਦ ਕ੍ਰਿਤ ਛੰਦ ।। ਖੱਗ ਖਿਆਤਾ ।। ਗਯਾਨ ਗਯਾਤਾ ।। ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਰਮਾ ।। ਚਾਰ ਚਰਮਾ ।।੧੩੯।। ਸਾਸਤ੍ਰੰ ਗਿਆਤਾ ।। ਸਸਤ੍ਰੰ ਖਯਾਤਾ ।। ਚਿਤ੍ਰੰ ਜੋਧੀ ।। ਜੁੱਧੰ ਕ੍ਰੋਧੀ ।।੧੪੦।। ਬੀਰੰ ਬਰਣੰ ।। ਭੀਰੰ ਭਰਣੰ ।। ਸਤ੍ਰੰ ਹਰਤਾ ।। ਅੱਤ੍ਰੰ ਧਰਤਾ ।।੧੪੧।।

ਬਰਮੰ ਬੇਧੀ ॥ ਚਰਮੰ ਛੇਦੀ ॥ ਛੱਤ੍ਰੰ ਹੰਤਾ ॥ ਅੱਤ੍ਰੰ ਗੰਤਾ ॥੧੪੨॥ ਜੁੱਧੰ ਧਾਮੀ ॥ ਬੁੱਧੰ ਗਾਮੀ ॥ ਸਸਤ੍ਰੰ ਖਯਾਤਾ ॥ ਅਸਤ੍ਰੰ ਗਯਾਤਾ ॥੧੪੩॥ ਜੁੱਧਾ ਮਾਲੀ ॥ ਕੀਰਤ ਸਾਲੀ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮੰ ॥ ਰੂਪੰ ਰਾਮੰ ॥੧੪੪॥ ਧੀਰੰ ਧਰਤਾ ॥ ਬੀਰੰ ਹਰਤਾ ॥ ਜੁੱਧੰ ਜੇਤਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰੰ ਨੇਤਾ ॥੧੪੫॥ ਦੁਰਦੰ ਗਾਮੀ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮੀ ॥ ਜੋਗੰ ਜੁਵਾਲੀ ॥ ਜੋਤੰ ਮਾਲੀ ॥੧੪੬॥ ਪਰਸਰਾਮ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤੂਣਿ ਕਸੇ ਕਟ ਚਾਂਪ ਧਰੇ ਕਰ ਕੋਪ ਕਹੀ ਦਿਜ ਰਾਮ ਅਹੋ ॥ ਗ੍ਰਹ ਤੋਰ ਸਰਾਸਨ ਸੰਕਰ ਕੋ ਸੀਅ ਜਾਤ ਹਰੇ ਤੁਮ ਕਉਨ ਕਹੋ ॥ ਬਿਨ ਸਾਚ ਕਹੇ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੇ ਜਿਨ ਕੰਠ ਕੁਠਾਰ ਕੀ ਧਾਰ ਸਹੋ ॥ ਘਰ ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਤਜ ਰਾਮ ਰਣੰ ਜਿਨ ਜੂਝ ਮਰੋ ਪਲ ਠਾਢ ਰਹੋ ॥੧੪੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਅਵਿਲੋਕ ਮੁਝੈ ਹਠਿ ਏਕ ਬਲੀ ਨਹੀ ਠਾਢ ਰਹੈਂਗੇ ॥ ਤਾਤਿ ਗਹਯੋ ਜਿਨ ਕੇ ਤ੍ਰਿਣ ਦਾਂਤਨ ਤੇਨ ਕਹਾ ਰਣ ਆਜ ਗਹੈਂਗੇ ॥ ਬੰਬ ਬਜੇ ਰਣ ਖੰਭ ਗਡੇ ਗਹਿ ਹਾਥ ਹਥਿਆਰ ਕਹੂੰ ਉਮਹੈਂਗੇ ॥ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਦੁਰੈਬੇ ਕਉ ਰਾਮ ਕਹੋ ਕਹਾਂ ਠਾਮ ਲਹੈਂਗੇ ॥੧੪੮॥ ਕਬਿ ਬਾਚ ॥ ਯੌ ਜਬ ਬੈਨ ਸੁਨੇ ਅਰ ਕੇ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਬਲੀ ਬਲਕਾਨੇ ॥ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਲੌ ਗਰਵੇ ਗਿਰ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਦੋਊ ਥਹਰਾਨੇ ॥ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾਨ ਕੇ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਦੁਹੂੰ ਡਰ ਮਾਨੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਕਮਾਨ ਲੈ ਹਾਥ ਕਹੋ ਰਿਸਕੈ ਕਿਹੱ ਪੈ ਸਰ ਤਾਨੇ ॥੧੪੯॥ ਪਰਸ ਰਾਮ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋ ॥ ਜੇਤਕ ਬੈਨ ਕਹੇ ਸੁ ਕਹੇ ਜੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਕਹੇ ਤੁ ਪੈ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੋ ॥ ਹਾਥਿ ਹਥਿਆਰ ਗਹੇ ਸੁ ਗਹੇ ਜੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਗਹੇ ਤੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਨ ਲੈਹੋ ॥ ਰਾਮ ਰਿਸੈ ਰਣ ਮੈ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੋ ਭਜਿ ਕੈ ਕਤ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੈਹੋ ॥ ਤੋਰ ਸਰਾਸਨ ਸੰਕਰ ਕੋ ਹਰਿ ਸੀਅ ਚਲੇ ਘਰਿ ਜਾਨ ਨ ਪੈਹੋ ॥੧੫੦॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ਪਰਸਰਾਮ ਸੋਂ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ।। ਬੋਲ ਕਹੇ ਸੁ ਸਹੇ ਦਿਜ ਜੂ ਜੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਕਹੇ ਤੁ ਪੈ ਪ੍ਰਾਨ ਖ੍ਵੈਹੋ ।। ਬੋਲਤ ਐਂਠ ਕਹਾ ਸਠ ਜਿਉ ਸਭ ਦਾਂਤ ਤੁਰਾਇ ਅਬੈ ਘਰਿ ਜੈਹੋ ।। ਧੀਰ ਤਬੈ ਲਹਿਹੈ ਤੁਮ ਕੌਉ ਜਬ ਭੀਰ ਪਰੀ ਇਕ ਤੀਰ ਚਲੈ ਹੋ।। ਬਾਤ ਸੰਭਾਰ ਕਹੋ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਫਲਿ ਪੈਹੋ ।।੧੫੧।। ਪਰਸ ਰਾਮ ਬਾਚ ।। ਸ੍ਵੈਯਾ ।। ਤਉ ਤੁਮ ਸਾਚ ਲਖੋ ਮਨ ਮੈ ਪ੍ਰਭ ਜਉ ਤੁਮ ਰਾਮਵਤਾਰ ਕਹਾਓ ।। ਰੁਦ੍ਰ ਕੁਵੰਡ ਬਿਹੰਡੀਯ ਜਿਉ ਕਰ ਤਿਉ ਅਪਨੋ ਬਲ ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਓ ।। ਤਉ ਹੀ ਗਦਾ ਕਰ ਸਾਰੰਗ ਚਕ੍ਰ ਲਤਾ ਭ੍ਰਿਗੁ ਕੀ ਉਰ ਮੱਧ ਸੁਹਾਓ ।। ਮੇਰੋ ਉਤਾਰ ਕੁਵੰਡ ਮਹਾਂਬਲ ਮੋਹੂ ਕੌਉ ਆਜ ਚੜਾਇ ਦਿਖਾਓ ।।੧੫੨।। ਕਬਿ ਬਾਚ ।। ਸ੍ਵੈਯਾ ।। ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿਰੋਮਣ ਸੂਰ ਕੁਵੰਡ ਲਯੋ ਕਰ ਮੈ ਹਸਿ ਕੈ ।। ਲੀਅ ਚਾਂਪ ਚਟਾਕ ਚੜਾਇ ਬਲੀ ਖਟ ਟੂਕ ਕਰਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਕਸਿ ਕੈ ।। ਨਭ ਕੀ ਗਤਿ ਤਾਹਿ ਹਤੀ ਸਰ ਸੋ ਅਧ ਬੀਚ ਹੀ ਬਾਤ ਰਹੀ ਬਸਿ ਕੈ ।। ਨ ਬਸਾਤ ਕਛੂ ਨਟ ਕੇ ਬਟ ਜਯੋ ਭਵ ਪਾਸ ਨਿਸੰਗਿ ਰਹੈ ਫਸਿ ਕੈ ।।੧੫੩।। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੁੱਧ ਜਯਤ ।।੨।।

ਅਥ ਅਉਧ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ।।

ਸ੍ਵੈਯਾ ।। ਭੇਟ ਭੁਜਾ ਭਰ ਅੰਕ ਭਲੇ ਭਰਿ ਨੈਨ ਦੋਊ ਨਿਰਖੇ ਰਘੁਰਾਈ ।। ਗੁੰਜਤ ਭ੍ਰਿੰਗ ਕਪੋਲਨ ਊਪਰ ਨਾਗ ਲਵੰਗ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਈ ।। ਕੰਜ ਕੁਰੰਗ ਕਲਾਨਿਧ ਕੇਹਰਿ ਕੋਕਲ ਹੇਰ ਹੀਏ ਹਹਰਾਈ ।। ਬਾਲ ਲਖੈਂ ਛਬ ਖਾਟ ਪਰੈਂ ਨਹਿ ਬਾਟ ਚਲੈਂ ਨਿਰਖੇ ਅਧਿਕਾਈ ।।੧੫੪।। ਸੀਅ ਰਹੀ ਮੁਰਛਾਇ ਮਨੈ ਰਨ ਰਾਮ ਕਹਾ ਮਨ ਬਾਤ ਧਰੈਂਗੇ ।। ਤੋਰ ਸਰਾਸਨਿ ਸੰਕਰ ਕੋ ਜਿਮ ਮੋਹਿ ਬਰਿਓ ਤਿਮ ਅਉਰ ਬਰੈਂਗੇ ।। ਦੂਸਰ ਬਿਯਾਹ ਬਧੂ ਅਬ ਹੀ ਮਨ ਤੇ ਮੁਹਿ ਨਾਥ ਬਿਸਾਰ ਡਰੈਂਗੇ ।। ਦੇਖਤ ਹੌ ਨਿਜ ਭਾਗ ਭਲੇ ਬਿਧ ਆਜ ਕਹਾ

ਇਹ ਠੌਰ ਕਰੈਂਗੇ ।।੧੫੫।। ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਰਾਮ ਜਿਤੇ ਦਿਜ ਕਉ ਅਪਨੇ ਦਲ ਆਇ ਬਜਾਇ ਬਧਾਈ ।। ਭੱਗੁਲ ਲੋਕ ਫਿਰੈ ਸਭਹੀ ਰਣ ਮੋ ਲਖ ਰਾਘਵ ਕੀ ਅਧਕਾਈ ।। ਸੀਅ ਰਹੀ ਰਨ ਰਾਮ ਜਿਤੇ ਅਵਧੇਸਰ ਬਾਤ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ।। ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਧਨ ਕੇ ਘਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖਾਈ ।।੧੫੬।। ਬੰਦਨਵਾਰ ਬਧੀ ਸਭ ਹੀ ਦਰ ਚੰਦਨ ਸੌ ਛਿਰਕੇ ਗ੍ਰਹ ਸਾਰੇ ।। ਕੇਸਰ ਡਾਰ ਬਰਾਤਨ ਪੈ ਸਬ ਹੀ ਜਨ ਹੁਇ ਪੁਰਹੂਤ ਪਧਾਰੇ ।। ਬਾਜਤ ਤਾਲ ਮੁਚੰਗ ਪਖਾਵਜ ਨਾਚਤ ਕੋਟਨਿ ਕੋਟਿ ਅਖਾਰੇ ।। ਆਨ ਮਿਲੇ ਸਭ ਹੀ ਅਗੂਆ ਸੁਤ ਕੱਉ ਪਿਤੁ ਲੈ ਪੁਰ ਅਉਧ ਸਿਧਾਰੇ ।।੧੫੭।। ਚੌਪਈ ।। ਸਬਹੂੰ ਮਿਲਿ ਗਿਲ ਕੀਯੋ ਉਛਾਹਾ ।। ਪੂਤ ਤਿਹੂੰ ਕਉ ਰਚਯੋ ਬਿਆਹਾ ।। ਰਾਮ ਸੀਆ ਬਰ ਕੈ ਘਰਿ ਆਏ ।। ਦੇਸ ਬਿਦੇਸਨ ਹੋਤ ਬਧਾਏ ।।੧੫੮।। ਜਹੱ ਤਹੱ ਹੋਤ ਉਛਾਹ ਅਪਾਰੂ ।। ਤਿਹੂੰ ਸੁਤਨ ਕੋ ਬਿਯਾਹ ਬਿਚਾਰੂ ।। ਬਾਜਤ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਅਪਾਰੰ ।। ਨਾਚਤ ਕੋਟਨ ਕੋਟ ਅਖਾਰੰ ।।੧੫੯।। ਬਨ ਬਨ ਬੀਰ ਪਖਰੀਆ ਚਲੇ ।। ਜੋਬਨਵੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਭਲੇ ।। ਭਏ ਜਾਇ ਇਸਥਤ ਨ੍ਰਿਪ ਦਰ ਪਰ ।। ਮਹਾਰਥੀ ਅਰੁ ਮਹਾ ਧਨੁਰਧਰ ।।੧੬੦।। ਬਾਜਤ ਜੰਗ ਮੁਚੰਗ ਅਪਾਰੰ ।। ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੁਧਾਰੰ ।। ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਚੰਚਲਾ ਨਾਰੀ ।। ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਬਜਾਵਤ ਤਾਰੀ ।।੧੬੧।। ਭਿੱਛਕਨ ਹਉਸ ਨ ਧਨ ਕੀ ਰਹੀ ।। ਦਾਨ ਸ੍ਵਰਨ ਸਰਤਾ ਹੁਇ ਬਹੀ ।। ਏਕ ਬਾਤ ਮਾਂਗਨ ਕੱਉ ਆਵੈ ।। ਬੀਸਕ ਬਾਤ ਘਰੈ ਲੈ ਜਾਵੈ ।।੧੬੨।। ਬਨ ਬਨ ਚਲਤ ਭਏ ਰਘੁਨੰਦਨ ।। ਫੂਲੇ ਪੁਹਪ ਬਸੰਤ ਜਾਨੁ ਬਨ ।। ਸੋਭਤ ਕੇਸਰ ਅੰਗ ਡਰਾਯੋ ।। ਆਨੰਦ ਹੀਏ ਉਛਰ ਜਨ ਆਯੋ ।।੧੬੩।। ਸਾਜਤ ਭਏ ਅਮਿਤ ਚਤੁਰੰਗਾ ।। ਉਮਡ ਚਲਤ ਜਿਹੱ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਗੰਗਾ ।। ਭਲ ਭਲ ਕੁਅਰ ਚੜੇ ਸਜ

ਸੈਨਾ ।। ਕੋਟਕ ਚੜੇ ਸੂਰ ਜਨੁ ਗੈਨਾ ।।੧੬੪।। ਭਰਥ ਸਹਿਤ ਸੋਭਤ ਸਭ ਭ੍ਰਾਤਾ ।। ਕਹਿ ਨ ਪਰਤ ਮੁਖ ਤੇ ਕਛੁ ਬਾਤਾ ।। ਮਾਤਨ ਮਨ ਸੁੰਦਰ ਸੁਤ ਮੋਹੈਂ ।। ਜਨੁ ਦਿਤ ਗ੍ਰਹ ਰਵਿ ਸਸ ਦੋਊ ਸੋਹੈਂ ।।੧੬੫।। ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੈ ਸਜ ਸੁੱਧ ਬਰਾਤਾ ।। ਕਛੁ ਨ ਪਰਤ ਕਹਿ ਤਿਨਕੀ ਬਾਤਾ ।। ਬਾਢਤ ਕਹਤ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਤਨ ਕਰ ।। ਬਿਦਾ ਹੋਨ ਸਿਸ ਚਲੇ ਤਾਤ ਘਰ ।।੧੬੬।। ਆਇ ਪਿਤਾ ਕਹੁ ਕੀਨ ਪ੍ਰਨਾਮਾ ।। ਜੋਰ ਪਾਨ ਠਾਢੇ ਬਲ ਧਾਮਾ ।। ਨਿਰਖ ਪੁਤ੍ਰ ਆਨੰਦ ਮਨ ਭਰੇ ।। ਦਾਨ ਬਹੁਤ ਬਿੱਪਨ ਕਹੁੱ ਕਰੇ ।।੧੬੭।। ਤਾਤ ਮਾਤ ਲੈ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ।। ਜਨ ਦੁਇ ਰਤਨ ਨਿਰਧਨੀ ਪਾਏ ।। ਬਿਦਾ ਮਾਂਗ ਜਬ ਗਏ ਰਾਮ ਘਰ ।। ਸੀਸ ਰਹੇ ਧਰ ਚਰਨ ਕਮਲ ਪਰ ।।੧੬੮।। ਕਬਿੱਤ ।। ਰਾਮ ਬਿਦਾ ਕਰੇ ਸਿਰ ਚੂਮਯੋ ਪਾਨ ਪੀਠ ਧਰੇ ਆਨਦ ਸੋ ਭਰੇ ਲੈ ਤੰਬੋਰ ਆਗੇ ਧਰੇ ਹੈਂ ।। ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ਤੀਨੋ ਭਾਈ ਯੌ ਚਲਤ ਭਏ ਮਾਨੋ ਸੂਰ ਚੰਦ ਕੋਟਿ ਆਨ ਅਵਤਰੇ ਹੈਂ ।। ਕੇਸਰ ਸੋ ਭੀਜੇ ਪਟ ਸੋਭਾ ਦੇਤ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਮਾਨੋ ਰੂਪ ਰਾਗ ਕੇ ਸੁਹਾਗ ਭਾਗ ਭਰੇ ਹੈਂ ।। ਰਾਜਾ ਅਵਧੇਸ ਕੇ ਕੁਮਾਰ ਐਸੇ ਸੋਭਾ ਦੇਤ ਕਾਮ ਜੂ ਨੇ ਕੋਰਿਕ ਕਲਿਯੋਰਾ ਕੈਧੌ ਕਰੇ ਹੈਂ ।।੧੬੯।। ਕਬਿੱਤ ।। ਅਉਧ ਤੇ ਨਿਸਰ ਚਲੇ ਲੀਨੇ ਸੰਗਿ ਸੂਰ ਭਲੇ ਰਨ ਤੇ ਨ ਟਲੇ ਪਲੇ ਸੋਭਾ ਹੂ ਕੇ ਧਾਮ ਕੇ ।। ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਉਰਹਾਰ ਸੋਭੀਅਤ ਅਪਾਰ ਤੀਨੋ ਲੋਗ ਮੱਧ ਕੀ ਮੁਹੱਯਾ ਸਬ ਬਾਮ ਕੇ ।। ਦੁਰਜਨ ਦਲੱਯਾ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਕੇ ਜਿਤੱਯਾ ਤੀਨੋ ਰਾਮ ਜੂ ਕੇ ਭੱਯਾ ਹੈਂ ਚਹੱਯਾ ਹਰ ਨਾਮ ਕੇ ।। ਬੁੱਧ ਕੇ ਉਦਾਰ ਹੈਂ ਸਿੰਗਾਰ ਅਵਤਾਰ ਦਾਨ ਸੀਲ ਕੇ ਪਹਾਰ ਕੈ ਕੁਮਾਰ ਬਨੇ ਕਾਮ ਕੇ ।।੧੭੦।। ਅਸੂ ਬਰਨਨੰ ।। ਕਬਿਤ ।। ਨਾਗਰਾ ਕੇ ਨੈਨ ਹੈਂ ਕਿ ਚਾਤਰਾ ਕੇ ਬੈਨ ਹੈਂ ਬਘੂਲਾ ਮਾਨੋ ਗੈਨ ਕੈਸੇ ਤੈਸੇ ਥਹਰਤ ਹੈਂ ।। ਨ੍ਰਿਤਕਾ ਕੇ ਪਾਵ ਹੈਂ ਕਿ ਜੂਪ ਕੈਸੇ

ਦਾਉ ਹੈਂ ਕਿ ਛਲ ਕੋ ਦਿਖਾਉ ਕੋਊ ਤੈਸੇ ਬਿਹਰਤ ਹੈਂ ।। ਹਾਕੇ ਬਾਜ ਬੀਰ ਹੈਂ ਤੁਫੰਗ ਕੈਸੇ ਤੀਰ ਹੈਂ ਕਿ ਅੰਜਨੀ ਕੇ ਧੀਰ ਹੈਂ ਕਿ ਧੁਜਾ ਸੇ ਫਹਰਤ ਹੈਂ ।। ਲਹਰੈਂ ਅਨੰਗ ਕੀ ਤਰੰਗ ਜੈਸੇ ਗੰਗ ਕੀ ਅਨੰਗ ਕੈਸੇ ਅੰਗ ਜਯੋਂ ਨ ਕਹੂੰ ਠਹਰਤ ਹੈਂ ।।੧੭੧।। ਨਿਸਾ ਨਿਸਨਾਥਿ ਜਾਨੈ ਦਿਨ ਦਿਨਪਤਿ ਮਾਨੈ ਭਿੱਛਕਨ ਦਾਤਾ ਕੈ ਪ੍ਰਮਾਨੇ ਮਹਾਂ ਦਾਨ ਹੈਂ ।। ਅਉਖਧੀ ਕੈ ਰੋਗਨ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਜੋਗਨ ਸਮੀਪ ਕੈ ਬਿਯੋਗਨ ਮਹੇਸ ਮਹਾਮਾਨ ਹੈਂ ।। ਸੱਤ੍ਰੈ ਖੱਗ ਖਯਾਤਾ ਸਿਸ ਰੂਪਨ ਕੇ ਮਾਤਾ ਮਹਾਂ ਗਿਆਨੀ ਗਿਯਾਨ ਗਯਾਤਾ ਕੈ ਬਿਧਾਤਾ ਕੈ ਸਮਾਨ ਹੈਂ ।। ਗਨਨ ਗਨੇਸ ਮਾਨੇ ਸੁਰਨ ਸੁਰੇਸ ਜਾਨੇ ਜੈਸੇ ਪੇਖੇ ਤੈਸੇ ਈ ਲਖੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈਂ ।।੧੭੨।। ਸੁਧਾ ਸੌ ਸੁਧਾਰੇ ਰੂਪ ਸੋਭਤ ਉਜਿਆਰੇ ਕਿਧੌ ਸਾਚੇ ਬੀਚ ਢਾਰੇ ਮਹਾ ਸੋਭਾ ਕੈ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ।। ਕਿਧੌ ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਕੇ ਮੋਹਬੇ ਨਮਿੱਤ ਬੀਰ ਬਿਧਨਾ ਬਨਾਏ ਮਹਾਂ ਬਿਧ ਸੋ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ।। ਕਿਧੌ ਦੇਵ ਦੈਤਨ ਬਿਬਾਦ ਛਾਡ ਬਡੇ ਚਿਰ ਮਥ ਕੈ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਛੀਰ ਲੀਨੇ ਹੈ ਨਿਕਾਰ ਕੈ ।। ਕਿਧੌ ਬਿਸਨਾਥ ਜੂ ਬਨਾਏ ਨਿਜ ਪੇਖਬੇ ਕਉ ਅਉਰ ਨ ਸਕਤ ਐਸੀ ਸੂਰਤੈਂ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ।।੧੭੩।। ਸੀਮ ਤਜ ਆਪਨੀ ਬਿਰਾਨੇ ਦੇਸ ਲਾਂਘ ਲਾਂਘ ਰਾਜਾ ਮਿਥਲੇਸ ਕੇ ਪਹੂਚੇ ਦੇਸ ਆਨ ਕੈ ।। ਤੁਰਹੀ ਅਨੰਤ ਬਾਜੈ ਦੁੰਦਭੀ ਅਪਾਰ ਗਾਜੈ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਜਨ ਬਜਾਏ ਜੋਰ ਜਾਨ ਕੈ ।। ਆਗੈ ਆਨਿ ਤੀਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਠ ਲਾਇ ਲੀਨੇ ਰੀਤ ਰੂੜ ਸਬੈ ਕੀਨੇ ਬੈਠੇ ਬੇਦ ਕੈ ਬਿਧਾਨ ਕੈ ।। ਬਰਖਿਯੋ ਧਨ ਕੀ ਧਾਰ ਪਾਇਯਤ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ਭਿੱਛਕ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪਾਰ ਐਸੇ ਪਾਇ ਦਾਨ ਕੈ ।।੧੭੪।। ਬਾਨੇ ਫਹਰਾਨੇ ਘਹਰਾਨੇ ਦੁੰਦਭ ਅਰਰਾਨੇ ਜਨਕ ਪੁਰੀ ਕੌ ਨੀਅਰਾਨੇ ਬੀਰ ਜਾਇਕੈ ।। ਕਹੂੰ ਚਉਰ ਢਾਰੈਂ ਕਹੂੰ ਚਾਰਣ ਉਚਾਰੈ ਕਹੂੰ ਭਾਟ ਜੁ ਪੁਕਾਰੈ ਛੰਦ ਸੁੰਦਰ ਬਨਾਇਕੈ ।। ਕਹੂੰ ਬੀਨ ਬਾਜੈਂ ਕੋਊ ਬਾਸੁਰੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸਾਜੈ ਦੇਖੇ ਕਾਮ

ਲਾਜੈ ਰਹੇ ਭਿੱਛਕ ਅਘਾਇਕੈ ।। ਰੰਕ ਤੇ ਸੁ ਰਾਜਾ ਭਏ ਆਸਿਖ ਅਸੇਖ ਦਏ ਮਾਂਗਤ ਨ ਭਏ ਫੇਰ ਐਸੇ ਦਾਨ ਪਾਇਕੈ ।।੧੭੫।। ਆਨਕੈ ਜਨਕ ਲੀਨੋ ਕੰਠ ਸੋ ਲਗਾਇ ਤਿਹੂੰ ਆਦਰ ਦੁਰੰਤ ਕੈ ਅਨੰਤ ਭਾਂਤ ਲਏ ਹੈਂ ।। ਬੇਦ ਕੇ ਬਿਧਾਨ ਕੈ ਕੈ ਬਯਾਸ ਤੇ ਬਧਾਈ ਬੇਦ ਏਕ ਏਕ ਬਿਪ੍ਰ ਕਉ ਬਿਸੇਖ ਸ੍ਵਰਨ ਦਏ ਹੈਂ ।। ਰਾਜ ਕੁਆਰ ਸਬੈ ਪਹਿਰਾਇ ਸਿਰਪਾਇਨ ਤੇ ਮੋਤੀ ਮਾਨਕਨ ਕੇ ਬਰਖ ਮੇਘ ਗਏ ਹੈਂ ।। ਦੰਤੀ ਸ੍ਵੇਤ ਦੀਨੇ ਕੇਤੇ ਸਿੰਧਲੀ ਤੁਰੇ ਨਵੀਨੇ ਰਾਜਾ ਕੇ ਕੁਮਾਰ ਤੀਨੋ ਬਯਾਹਕੈ ਪਠਏ ਹੈਂ ।।੧੭੬।। ਦੋਧਕ ਛੰਦ ।। ਬਿਆਹ ਸੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਨ੍ਰਿਪਬਾਲੰ ।। ਮਾਂਗ ਬਿਦਾ ਮੁਖਿ ਲੀਨ ਉਤਾਲੰ ।। ਸਾਜਨ ਬਾਜ ਚਲੇ ਗਜ ਸੰਜੁਤ ।। ਏਸਨ ਏਸ ਨਰੇਸਨ ਕੇ ਜੁਤ ।।੧੭੭।। ਦਾਜ ਸੁਮਾਰ ਸਕੈ ਕਰ ਕਉਨੈ ।। ਬੀਨ ਸਕੈ ਬਿਧਨਾ ਨਹੀ ਤਉਨੈ ।। ਬੇਸਨ ਬੇਸਨ ਬਾਜ ਮਹਾ ਮਤ ।। ਭੇਸਨ ਭੇਸ ਚਲੇ ਗਜ ਗੱਜਤ ।।੧੭੮।। ਬਾਜਤ ਨਾਦ ਨਫੀਰਨ ਕੇ ਗਨ ।। ਗਾਜਤ ਸੂਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ਮਹਾ ਮਨ ।। ਅਉਧ ਪੁਰੀ ਨੀਅਰਾਨ ਜਹੀ ਜਬ ।। ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਰਘੁਨੰਦ ਤਹੀ ਤਬ ।।੧੭੯।। ਮਾਤਨ ਵਾਰ ਪੀਯੋ ਜਲ ਪਾਨੰ ।। ਦੇਖ ਨਰੇਸ ਰਹੇ ਛਬਿ ਮਾਨੰ ।। ਭੂਪ ਬਿਲੋਕਤ ਲਾਇ ਲਏ ਉਰ ।। ਨਾਚਤ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਭਏ ਪੁਰ ।।੧੮੦।। ਭੂਪਜ ਬਯਾਹ ਜਬੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ ।। ਬਾਜਤ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਬਧਾਏ ।। ਤਾਤ ਬਸਿਸਟਿ ਸੁਮਿਤ੍ਰ ਬੁਲਾਏ ।। ਅਉਰ ਅਨੇਕ ਤਹਾਂ ਰਿਖ ਆਏ ।।੧੮੧।। ਘੋਰ ਉਠੀ ਘਹਰਾਇ ਘਟਾ ਤਬ ।। ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਦਿਗ ਦਾਹ ਲਖਯੋ ਸਬ ।। ਮੰਤ੍ਰੀ ਮਿਤ੍ਰ ਸਬੈ ਅਕੁਲਾਨੇ।। ਭੂਪਤ ਸੋ ਇਹੱ ਭਾਂਤ ਬਖਾਨੇ ।।੧੮੨।। ਹੋਤ ਉਤਪਾਤ ਬਡੇ ਸੁਣ ਰਾਜਨ ।। ਮੰਤ੍ਰ ਕਰੋ ਰਿਖ ਜੋਰ ਸਮਾਜਨ।। ਬੋਲਹੁ ਬਿੱਪ ਬਿਲੰਬ ਨ ਕੀਜੈ ।। ਹੈ ਕ੍ਰਿਤ ਜੱਗ ਅਰੰਭਨ ਕੀਜੈ ।।੧੮੩।। ਆਇਸ ਰਾਜ ਦਯੋ

ਤਤਕਾਲਹ ।। ਮੰਤ੍ਰ ਸੁਮਿੱਤ੍ਰਹ ਬੁੱਧ ਬਿਸਾਲਹ ।। ਹੈ ਕ੍ਰਿਤ ਜੱਗ ਅਰੰਭਨ ਕੀਜੈ ।। ਆਇਸ ਬੇਗ ਨਰੇਸ ਕਰੀਜੈ ।।੧੮੪।। ਬੋਲ ਬਡੇ ਰਿਖ ਲੀਨ ਮਹਾਂ ਦਿਜ ।। ਹੈ ਤਿਨ ਬੋਲ ਲਯੋ ਜੁਤ ਰਿਤਯਜ ।। ਪਾਵਕ ਕੁੰਡ ਖੁਦਯੋ ਤਿਹ ਅਉਸਰ ।। ਗਾਡੀਯ ਖੰਭ ਤਹਾਂ ਧਰਮੰ ਧਰ ।।੧੮੫।। ਛੋਰਿ ਲਯੋ ਹਯਸਾਰਹ ਤੇ ਹਯ ।। ਅਸਿਤ ਕਰਨ ਪ੍ਰਭਾਸਤ ਕੇਕਯ ।। ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਨਰੇਸ ਦਏ ਸੰਗਿ ।। ਸੁੰਦਰ ਸੂਰ ਸੁਰੰਗ ਸੁਭੈ ਅੰਗ ।।੧੮੬।। ਸਮਾਨਕਾ ਛੰਦ ।। ਨਰੇਸ ਸੰਗ ਕੈ ਦਏ ।। ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਨ ਕੈ ਲਏ ।। ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਹੁਇ ਚਲੇ ।। ਸੁ ਬੀਰ ਬੀਰ ਹਾ ਭਲੇ ।।੧੮੭।। ਬਿਦੇਸ ਦੇਸ ਗਾਹ ਕੈ ।। ਅਦਾਹ ਠਉਰ ਦਾਹ ਕੈ ।। ਫਿਰਾਇ ਬਾਜ ਰਾਜ ਕੱਉ ।। ਸੁਧਾਰ ਰਾਜ ਕਾਜ ਕੱਉ ।।੧੮੮।। ਨਰੇਸ ਪਾਇ ਲਾਗੀਅੰ ।। ਦੁਰੰਤ ਦੋਖ ਭਾਗੀਅੰ ।। ਸੁ ਪੂਰ ਜੱਗ ਕੋ ਕਰਯੋ ।। ਨਰੇਸ ਤ੍ਰਾਸ ਕਉ ਹਰਯੋ ।।੧੮੯।। ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਪਾਇਕੈ ।। ਚਲੇ ਦਿਜੰ ਅਘਾਇ ਕੈ ।। ਦੁਰੰਤ ਆਸਿਖੈਂ ਰੜੈਂ ।। ਰਿਚਾ ਸੁ ਬੇਦ ਕੀ ਪੜ੍ਹੈਂ ।।੧੯੦।। ਨਰੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ।। ਸੁਭੰਤ ਬੇਸ ਬੇਸ ਕੇ ।। ਬਿਸੇਖ ਸੂਰ ਸੋਭਹੀਂ ।। ਸੁਸੀਲ ਨਾਰਿ ਲੋਭਹੀਂ ।।੧੯੧।। ਬਜੰਤ੍ਰ ਕੋਟ ਬਾਜਹੀਂ ।। ਸਨਾਇ ਭੇਰ ਸਾਜਹੀਂ ।। ਬਨਾਇ ਦੇਵਤਾ ਧਰੈਂ ।। ਸਮਾਨ ਜਾਇ ਪਾ ਪਰੈਂ ।।੧੯੨।। ਕਰੈ ਡੰਡਉਤ ਪਾ ਪਰੈਂ ।। ਬਿਸੇਖ ਭਾਵਨਾ ਧਰੈਂ ।। ਸੁ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰ ਜਾਪੀਐ ।। ਦੁਰੰਤ ਥਾਪ ਥਾਪੀਐ ।।੧੯੩।। ਨਚਾਤ ਚਾਰੁ ਮੰਗਨਾ ।। ਸੁਜਾਨ ਦੇਵ ਅੰਗਨਾ ।। ਕਮੀ ਨ ਕਉਨ ਕਾਜ ਕੀ ।। ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਾਮ ਰਾਜ ਕੀ ।।੧੯੪।। ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਛੰਦ ।। ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸਿਖਵੰਤ ਹੈਂ ਦਿਜ ਏਕ ।। ਬਾਨ ਅਉਰ ਕਮਾਨ ਕੀ ਬਿਧ ਦੇਤ ਆਨ ਅਨੇਕ ।। ਭਾਂਤ ਭਾਂਤਨ ਸੋਂ ਪੜ੍ਹਾਵਤ ਬਾਰ ਨਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ।। ਕੋਕ ਕਾਬਜ ਪੜੈ ਕਹੂੰ ਬਯਾਕਰਨ ਬੇਦ ਬਿਚਾਰ ।।੧੯੫।।

ਰਾਮ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਰਘੁਬੰਸ ਕੇ ਅਵਤਾਰ ।। ਦੁਸਟ ਦੈਤਨ ਕੇ ਸੰਘਾਰਕ ਸੰਤ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰ ।। ਦੇਸਿ ਦੇਸਿ ਨਰੇਸ ਜੀਤ ਅਸੇਸ ਕੀਨ ਗੁਲਾਮ ।। ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਧੁਜਾ ਬਧੀ ਜੈ ਪੱਤ੍ਰ ਕੀ ਸਬ ਧਾਮ ।।੧੯੬।। ਬਾਟ ਤੀਨ ਦਿਸਾ ਤਿਹੂੰ ਸੁਤ ਰਾਜਧਾਨੀ ਰਾਮ ।। ਬੋਲ ਰਾਜ ਬਿਸਿਸਟ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ ਕੇਤਕ ਜਾਮ ।। ਸਾਜ ਰਾਘਵ ਰਾਜ ਕੇ ਘਟ ਪੂਰ ਰਾਖਸਿ ਏਕ ।। ਆਂਬ੍ਰ ਮਉਲ ਨਦੀ ਸੁ ਉਦਕੰ ਅਉਰ ਪੁਹਪ ਅਨੇਕ ।।੧੯੭।। ਥਾਰ ਚਾਰ ਅਪਾਰ ਕੁੰਕਮ ਚੰਦਨਾਦਿ ਅਨੰਤ ।। ਰਾਜ ਸਾਜ ਧਰੇ ਸਬੈ ਤਹ ਆਨ ਆਨ ਦੁਰੰਤ ।। ਮੰਥਰਾ ਇਕ ਗਾਂਧ੍ਰਬੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਠੀ ਤਿਹੱ ਕਾਲ ।। ਬਾਜ ਸਾਜ ਸਨੈ ਚੜੀ ਸਭ ਸੁਭ੍ਰ ਧਉਲ ਉਤਾਲ ।।੧੯੮।। ਬੇਣ ਬੀਣ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਾਦ ਸੁਣੇ ਰਹੀ ਚਕ ਬਾਲ ।। ਰਾਮ ਰਾਜ ਉਠੀ ਜਯੱਤ ਧੁਨਿ ਭੂਮ ਭੂਰ ਬਿਸਾਲ ।। ਜਾਤ ਹੀ ਸੰਗਿ ਕੇਕਈ ਇਹੱ ਭਾਂਤ ਬੋਲੀ ਬਾਤਿ ।। ਹਾਥ ਬਾਤ ਛੁਟੀ ਚਲੀ ਬਰ ਮਾਂਗ ਹੈਂ ਕਿਹੱ ਰਾਤਿ ।।੧੯੯।। ਕੇਕਈ ਇਮ ਜਉ ਸੁਨੀ ਭਈ ਦੁੱਖਤਾ ਸਰਬੰਗ ।। ਝੂਮ ਭੂਮ ਗਿਰੀ ਮ੍ਰਿਗੀ ਜਿਮ ਲਾਗ ਬਾਣ ਸੁਰੰਗ ।। ਜਾਤ ਹੀ ਅਵਧੇਸ ਕੱਉ ਇਹੱ ਭਾਂਤ ਬੋਲੀ ਬੈਨ ।। ਦੀਜੀਏ ਬਰ ਭੂਪ ਮੋ ਕਉ ਜੋ ਕਹੇ ਦੁਇ ਦੈਨ ।।੨੦੦।। ਰਾਮ ਕੋ ਬਨ ਦੀਜੀਐ ਮਮ ਪੂਤ ਕੱਉ ਨਿਜ ਰਾਜ ।। ਰਾਜ ਸਾਜ ਸੁ ਸੰਪਦਾ ਦੋਊ ਚਉਰ ਛੱਤ੍ਰ ਸਮਾਜ ।। ਦੇਸ ਅਉਰਿ ਬਿਦੇਸ ਕੀ ਠਕੁਰਾਇ ਦੈ ਸਭ ਮੋਹਿ ।। ਸੱਤ ਸੀਲ ਸਤੀ ਜਤੱਬ੍ਰਤ ਤਉ ਪਛਾਨੋ ਤੋਹਿ ।।੨੦੧।। ਪਾਪਨੀ ਬਨ ਰਾਮ ਕੋ ਪੈਹੈ ਕਹਾ ਜਸ ਕਾਢ ।। ਭਸਮ ਆਨਨ ਤੇ ਗਈ ਕਹਿ ਕੈਸ ਕੈ ਅਸਿ ਬਾਢ ।। ਕੋਪ ਭੂਪ ਕੁਅੰਡ ਲੈ ਤੁਹਿ ਕਾਟੀਐ ਇਹੱ ਕਾਲ ।। ਨਾਸ ਤੋਰ ਨ ਕੀਜੀਐ ਤਕ ਛਾਡੀਐ ਤੁਹਿ ਬਾਲ ।।੨੦੨।।

ਨਗ ਸਰੂਪੀ ਛੰਦ ।। ਨਰ ਦੇਵ ਦੇਵ ਰਾਮ ਹੈ ।। ਅਭੇਵ ਧਰਮ ਧਾਮ ਹੈ ।। ਅਬੁੱਧ ਨਾਰਿ ਤੈ ਮਨੈ ।। ਬਿਸੁੱਧ

ਬਾਤ ਕੋ ਭਨੈ ।।੨੦੩।। ਅਗਾਧਿ ਦੇਵ ਅਨੰਤ ਹੈ ।। ਅਭੂਤ ਸੋਭਵੰਤ ਹੈ ।। ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕਰਮ ਕਾਰਣੰ ।। ਬਿਹਾਲ ਦਿਆਲ ਤਾਰਣੰ ।।੨੦੪।। ਅਨੇਕ ਸੰਤ ਤਾਰਣੰ ।। ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਕਾਰਣੰ ।। ਸੁਰੇਸ ਭਾਇ ਰੂਪਣੰ ।। ਸਮ੍ਰਿੱਧ ਸਿੱਧ ਕੂਪਣੰ ।।੨੦੫।। ਬਰੰ ਨਰੇਸ ਦੀਜੀਐ ।। ਕਹੇ ਸੁ ਪੂਰ ਕੀਜੀਐ ।। ਨ ਸੰਕ ਰਾਜ ਧਾਰੀਐ ।। ਨ ਬੋਲ ਬੋਲ ਹਾਰੀਐ ।।੨੦੬।। ਨਗ ਸਰੂਪੀ ਅੱਧਾ ਛੰਦ ।। ਨ ਲਾਜੀਐ ।। ਨ ਭਾਜੀਐ ।। ਰਘੁਏਸ ਕੋ ।। ਬਨੇਸ ਕੋ ।।੨੦੭।। ਬਿਦਾ ਕਰੋ ।। ਧਰਾ ਹਰੋ ।। ਨ ਭਾਜੀਐ ।। ਬਿਰਾਜੀਐ ।।੨੦੮।। ਬਸਿਸਟ ਕੋ ।। ਦਿਜਿਸਟ ਕੋ ।। ਬੁਲਾਈਐ ।। ਪਠਾਈਐ ।।੨੦੯।। ਨਰੇਸ ਜੀ ।। ਉਸੇਸ ਲੀ ।। ਘੁਮੇ ਘਿਰੇ ।। ਧਰਾ ਗਿਰੇ ।।੨੧੦।। ਸੁਚੇਤ ਭੇ ।। ਅਚੇਤ ਤੇ ।। ਉਸਾਸ ਲੈ ।। ਉਦਾਸ ਹ੍ਵੈ ।।੨੧੧।। ਉਗਾਧ ਛੰਦ ।। ਸਬਾਰ ਨੈਣੰ ।। ਉਦਾਸ ਬੈਣੰ ।। ਕਹਿਯੋ ਕੁਨਾਰੀ ।। ਕੁਬ੍ਰਿੱਤ ਕਾਰੀ ।।੨੧੨।। ਕਲੰਕ ਰੂਪਾ ।। ਕੁਵਿਰਤ ਕੂਪਾ ।। ਨਿਲੱਜ ਨੈਣੀ ।। ਕੁਬਾਕ ਬੈਣੀ ।।੨੧੩।। ਕਲੰਕ ਕਰਣੀ ।। ਸਮ੍ਰਿੱਧ ਹਰਣੀ ।। ਅਕ੍ਰਿਤ ਕਰਮਾ ।। ਨਿਲੱਜ ਧਰਮਾ ।।੨੧੪।। ਅਲੱਜ ਧਾਮੰ ।। ਨਿਲੱਜ ਬਾਮੰ ।। ਅਸੋਭ ਕਰਣੀ ।। ਸਸੋਭ ਹਰਣੀ ।।੨੧੫।। ਨਿਲੱਜ ਨਾਰੀ ।। ਕੁਕਰਮ ਕਾਰੀ ।। ਅਧਰਮ ਰੂਪਾ ।। ਅਕੱਜ ਕੂਪਾ ।।੨੧੬।। ਪਹ ਪਿਟਆਰੀ ।। ਕੁਕਰਮ ਕਾਰੀ ।। ਮਰੈ ਨ ਮਰਣੀ ।। ਅਕਾਜ ਕਰਣੀ ।।੨੧੭।। ਕੇਕਈ ਬਾਚ ।। ਨਰੇਸ ਮਾਨੋ ।। ਕਹਯੋ ਪਛਾਨੋ ।। ਬਦਯੋ ਸੁ ਦੇਹੂ ।। ਬਰੰ ਦੁ ਮੋਹੂ ।।੨੧੮।। ਚਿਤਾਰ ਲੀਜੈ ।। ਕਹਯੋ ਸੁ ਦੀਜੈ ।। ਨ ਧਰਮ ਹਾਰੋ ।। ਨ ਭਰਮ ਟਾਰੋ ।।੨੧੯।। ਬੁਲੈ ਬਸਿਸਟੈ ।। ਅਪੂਰਬ ਇਸਟੈ ।। ਕਹੀ ਸੀ ਏਸੈ ।। ਨਿਕਾਰ ਦੇਸੈ ।।੨੨੦।। ਬਿਲਮ ਨ ਕੀਜੈ ।। ਸੁ ਮਾਨ ਲੀਜੈ ।। ਰਿਖੇਸ ਰਾਮੰ ।। ਨਿਕਾਰ ਧਾਮੰ ।।੨੨੧।।

ਰਹੇ ਨ ਇਆਨੀ ।। ਭਈ ਦਿਵਾਨੀ ।। ਚੁਪੈ ਨ ਬਉਰੀ ।। ਬਕੈ ਤ ਡਉਰੀ ।।੨੨੨।। ਧ੍ਰਿਗੰ ਸਰੂਪਾ ।। ਨਿਖੇਧ ਕੂਪਾ ।। ਦੂਬਾਕ ਬੈਣੀ ।। ਨਰੇਸ ਛੈਣੀ ।।੨੨੩।। ਨਿਕਾਰ ਰਾਮੰ ।। ਅਧਰਮ ਧਾਮੰ ।। ਹਤਯੋ ਨਿਜੇਸੰ ।। ਕੁਕਰਮ ਭੇਸੰ ।।੨੨੪।। ਉਗਾਥਾ ਛੰਦ ।। ਅਜਿੱਤ ਜਿੱਤੇ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ।। ਅਖੰਡ ਖੰਡੇ ਅਦਾਹ ਦਾਹੇ ।। ਅਭੰਡ ਭੰਡੇ ਅਡੰਗ ਡੰਗੇ ।। ਅਮੁੰਨ ਮੁੰਨੇ ਅਭੰਗ ਭੰਗੇ ।।੨੨੫।। ਅਕਰਮ ਕਰਮੰ ਅਲੱਖ ਲੱਖੇ ।। ਅਡੰਡ ਡੰਡੇ ਅਭੱਖ ਭੱਖੇ ।। ਅਥਾਹ ਥਾਹੇ ਅਦਾਹ ਦਾਹੇ ।। ਅਭੰਗ ਭੰਗੇ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ।।੨੨੬।। ਅਭਿੱਜ ਭਿੱਜੇ ਅਜਾਲ ਜਾਲੇ ।। ਅਖਾਪ ਖਾਪੇ ਅਚਾਲ ਚਾਲੇ ।। ਅਭਿੰਨ ਭਿੰਨੇ ਅਡੰਡ ਡਾਂਡੇ ।। ਅਕਿੱਤ ਕਿੱਤੇ ਅਮੰਡ ਮਾਂਡੇ ।।੨੨੭।। ਅਛਿੱਦ ਛਿੱਦੇ ਅਦੱਗ ਦਾਗੇ ।। ਅਚੋਰ ਚੋਰੇ ਅਠੰਗ ਠਾਗੇ ।। ਅਭਿੱਦ ਭਿੱਦੇ ਅਫੋੜ ਫੋੜੇ ।। ਅਕੱਜ ਕੱਜੇ ਅਜੋੜ ਜੋੜੇ ।।੨੨੮।। ਅਦੱਗ ਦੱਗੇ ਅਮੋੜ ਮੋੜੇ ।। ਅਖਿੱਚ ਖਿੱਚੇ ਅਜੋੜ ਜੋੜੇ ।। ਅਕੱਢ ਕੱਢੇ ਅਸਾਧ ਸਾਧੇ ।। ਅਫੱਟ ਫੱਟੇ ਅਫਾਂਧ ਫਾਂਧੇ ।।੨੨੯।। ਅਧੰਧ ਧੰਧੇ ਅਕੱਜ ਕੱਜੇ ।। ਅਭਿੰਨ ਭਿੰਨੇ ਅਭੱਜ ਭੱਜੇ ।। ਅਛੇੜ ਛੇੜੇ ਅਲੱਧ ਲੱਧੇ ।। ਅਜਿੱਤ ਜਿੱਤੇ ਅਬੱਧ ਬੱਧੇ ।।੨੩੦।। ਅਚੀਰ ਚੀਰੇ ਅਤੋੜ ਤਾੜੇ ।। ਅਠੱਟ ਠੱਟੇ ਅਪਾੜ ਪਾੜੇ ।। ਅਧੱਕ ਧੱਕੇ ਅਪੰਗ ਪੰਗੇ ।। ਅਜੁੱਧ ਜੁੱਧੇ ਅਜੰਗ ਜੰਗੇ ।।੨੩੧।। ਅਕੁੱਟ ਕੁੱਟੇ ਅਘੁੱਟ ਘਾਏ ।। ਅਚੂਰ ਚੂਰੇ ਅਦਾਵ ਦਾਏ ।। ਅਭੀਰ ਭੀਰੇ ਅਭੰਗ ਭੰਗੇ ।। ਅਟੁੱਕ ਟੁੱਕੇ ਅਕੰਗ ਕੰਗੇ ।।੨੩੨।। ਅਖਿੱਦ ਖੇਦੇ ਅਢਾਹ ਢਾਹੇ ।। ਅਗੰਜ ਗੰਜੇ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ।। ਅਮੁੰਨ ਮੁੰਨੇ ਅਹੇਹ ਹੇਹੇ ।। ਵਿਰਚੰਨ ਨਾਰੀ ਤ ਸੁਖ ਕੇਹੇ ।।੨੩੩।। ਦੋਹਰਾ ।। ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੇਕਈ ਹਠ ਗਹਯੋ ਬਰ ਮਾਂਗਨ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ।। ਅਤਿ ਆਤਰ ਕਿਆ ਕਹਿ ਸਕੈ ਬਧਯੋ ਕਾਮ ਕੇ ਤੀਰ ।।੨੩੪।। ਦੋਹਰਾ ।। ਬਹੁ ਬਿਧਿ

ਪਰ ਪਾਇਨ ਰਹੇ ਮੋਰੇ ਬਚਨ ਅਨੇਕ ।। ਗਹਿ ਅਉਹਠਿ ਅਬਲਾ ਰਹੀ ਮਾਨਯੋ ਬਚਨ ਨ ਏਕ ।।੨੩੫।। ਬਰ ਦਯੋ ਮੈ ਛੋਰੋ ਨਹੀ ਤੈਂ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ।। ਘਰ ਮੋ ਸੁਤ ਕਉ ਦੀਜੀਐ ਬਨਬਾਸੈ ਰਘੁਰਾਇ ।।੨੩੬।। ਭੂਪ ਧਰਨ ਬਿਨ ਬੁੱਧਿ ਗਿਰਯੋ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤ੍ਰੀਯ ਕਾਨ ।। ਜਿਮ ਮ੍ਰਿਗੇਸ ਬਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਧਯੋ ਬਧਕ ਬਰਿ ਬਾਨ ।।੨੩੭।। ਤਰਫਰਾਤ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪਰਯੋ ਸੁਨਿ ਬਨ ਰਾਮ ਉਚਾਰ ।। ਪਲਕ ਪ੍ਰਾਨ ਤਯਾਗੇ ਤਜਤ ਮੱਧਿ ਸਫਰਿ ਸਰ ਬਾਰ ।।੨੩੮।। ਰਾਮ ਨਾਮ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਣਯੋ ਉਠਿ ਥਿਰ ਭਯੋ ਸੁਚੇਤ ।। ਜਨੁ ਰਣ ਸੁਭਟ ਗਿਰਯੋ ਉਠਯੋ ਗਹਿ ਅਸ ਨਿਡਰ ਸੁਚੇਤ ।।੨੩੯।। ਪ੍ਰਾਨ ਪਤਨ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਸਹੋ ਧਰਮ ਨ ਛੋਰਾ ਜਾਇ ।। ਦੈਨ ਕਹੇ ਜੋ ਬਰ ਹੁਤੇ ਤਨ ਜੁਤ ਦਏ ਉਠਾਇ ।।੨੪੦।। ਕੇਕਈ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪੋ ਬਾਚ ।। ਬਸਿਸਟ ਸੋਂ ।। ਦੋਹਰਾ ।। ਰਾਮ ਪਯਾਨੋ ਬਨ ਕਰੈ ਭਰਥ ਕਰੈ ਠਕੁਰਾਇ ।। ਬਰਖ ਚਤੁਰ ਦਸ ਕੇ ਬਿਤੇ ਫਿਰਿ ਰਾਜਾ ਰਘੁਰਾਇ ।।੨੪੧।। ਕਹੀ ਬਸਿਸਟ ਸੁਧਾਰ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬਰ ਸੋ ਜਾਇ ।। ਬਰਖ ਚਤੁਰ ਦਸ ਭਰਥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਇ ।।੨੪੨।। ਸੁਨਿ ਬਸਿਸਟ ਕੋ ਬਚ ਸ੍ਰਵਣ ਰਘੁਪਤਿ ਫਿਰੇ ਸਸੋਗ ।। ਉਤ ਦਸਰਥ ਤਨ ਕੋ ਤਜਯੋ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਯੋਗ ।।੨੪੩।। ਸੋਰਠਾ ।। ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਤ ਰਘੁਰਾਇ ਸਭੁ ਧਨ ਦੀਯੋ ਲੁਟਾਇਕੈ ।। ਕਟਿ ਤਰਕਸੀ ਸੁਹਾਇ ਬੋਲਤ ਭੇ ਸੀਅ ਸੋਂ ਬਚਨ ।।੨੪੪।। ਸੋਰਠਾ ।। ਸੁਨਿ ਸੀਅ ਸੁਜਸ ਸੁਜਾਨ ਰਹੋ ਕੌਸੱਲਿਆ ਤੀਰ ਤੁਮ ।। ਰਾਜ ਕਰਉ ਫਿਰਿ ਆਨ ਤੋਹਿ ਸਹਿਤ ਬਨਬਾਸ ਬਸਿ ।।੨੪੫।। ਸੀਤਾ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ।। ਸੋਰਠਾ ।। ਮੈ ਨ ਤਜੋ ਪੀਅ ਸੰਗਿ ਕੈਸੋਈ ਦੁਖ ਜੀਅ ਪੈ ਪਰੋ ।। ਤਨਕ ਨ ਮੋਰਉ ਅੰਗਿ ਅੰਗਿ ਤੇ ਹੋਇ ਅਨੰਗ ਕਿ ਨ ।।੨੪੬।। ਰਾਮ ਬਾਚ ਸੀਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ।।

ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ।। ਜਉ ਨ ਰਹਉ ਸਸੁਰਾਰ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰ ਜਾਹਿ ਪਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਤੋਹਿ ਪਠੈ ਦਿਉ ।। ਨੈਕ ਸੁਭਾਨਨ ਤੇ ਹਮ ਕੱਉ ਜੋਈ ਠਾਟ ਕਹੋ ਸੋਈ ਗਾਠ ਗਠੈ ਦਿਉ ।। ਜੇ ਕਛੁ ਚਾਹ ਕਰੋ ਧਨ ਕੀ ਟੁਕ ਮੋਹ ਕਹੋ ਸਭ ਤੋਹ ਉਠੈ ਦਿਉ ।। ਕੇਤਕ ਅਉਧ ਕੋ ਰਾਜ ਸਲੋਚਨ ਰੰਕ ਕੋ ਲੰਕ ਨਿਸੰਕ ਲੁਟੈ ਦਿਉ ।।੨੪੭।। ਘੋਰ ਸੀਆ ਬਨ ਤੂੰ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਕਹੋ ਹਮ ਸੌ ਕਸ ਤੈ ਨਿਬਹੈ ਹੈ ।। ਗੁੰਜਤ ਸਿੰਘ ਡਕਾਰਤ ਕੋਲ ਭਯਾਨਕ ਭੀਲ ਲਖੈ ਭ੍ਰਮ ਐਹੈ ।। ਸੁੰਕਤ ਸਾਪ ਬਕਾਰਤ ਬਾਘ ਭਕਾਰਤ ਭੂਤ ਮਹਾ ਦੁਖ ਪੈਹੈ ।। ਤੂੰ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਰਚੀ ਕਰਤਾਰ ਬਿਚਾਰ ਚਲੇ ਤੁਹਿ ਕਿਉਂ ਬਨਿ ਐਹੈ ।।੨੪੮।। ਸੀਤਾ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ।। ਸੂਲ ਸਹੱਉ ਤਨ ਸੂਕ ਰਹੱਉ ਪਰ ਸੀ ਨ ਕਹੱਉ ਸਿਰ ਸੂਲ ਸਹੱਉਗੀ ।। ਬਾਘ ਬੁਕਾਰ ਫਨੀਨ ਫੁਕਾਰ ਸੁ ਸੀਸ ਗਿਰੋ ਪਰ ਸੀ ਨ ਕਹੱਉਗੀ ।। ਬਾਸ ਕਹਾ ਬਨਬਾਸ ਭਲੋ ਨਹੀ ਪਾਸ ਤਜੌ ਪੀਅ ਪਾਇ ਗਹੱਉਗੀ ।। ਹਾਸ ਕਹਾ ਇਹ ਉਦਾਸ ਸਮੈ ਗ੍ਰਹ ਆਸ ਰਹੱਉ ਪਰ ਮੈ ਨ ਰਹੱਉਗੀ ।।੨੪੯।। ਰਾਮ ਬਾਚ ਸੀਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ।। ਰਾਸ ਕਹੌ ਤੁਹਿ ਬਾਸ ਕਰੋ ਗ੍ਰਹ ਸਾਸੁ ਕੀ ਸੇਵ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ।। ਕਾਲ ਹੀ ਬਾਸ ਬਨੈ ਮ੍ਰਿਗ ਲੋਚਨ ਰਾਜ ਕਰੋ ਤੁਮ ਸੋ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ।। ਜਉ ਨ ਲਗੈ ਜੀਯ ਅਉਧ ਸੁਭਾਨਨ ਜਾਹਿ ਪਿਤਾ ਗ੍ਰਹ ਸਾਚ ਭਨੀਜੈ ।। ਤਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਗਡੀ ਜੀਯ ਜਾਤ ਸਿਧਾਤ ਬਨੈ ਮੁਹਿ ਆਇਸ ਦੀਜੈ ।।੨੫੦।। ਲਛਮਣ ਬਾਚ ।। ਬਾਤ ਇਤੈ ਇਹੱ ਭਾਂਤਿ ਭਈ ਸੁਨਿ ਆਇਗੇ ਭ੍ਰਾਤ ਸਰਾਸਨ ਲੀਨੇ ।। ਕਉਨ ਕੁਪੂਤ ਭਯੋ ਕੁਲ ਮੈ ਜਿਨ ਰਾਮਹਿ ਬਾਸ ਬਨੈ ਕਹੁੱ ਦੀਨੇ ।। ਕਾਮ ਕੇ ਬਾਣ ਬਧਿਯੋ ਬਸ ਕਾਮਨ ਕੂਰ ਕੁਚਾਲ ਮਹਾਂ ਮਤਿ ਹੀਨੇ ।। ਰਾਂਡ ਕੁਭਾਂਡ ਕੇ ਹਾਥ ਬਿਕਯੋ ਕਪ ਨਾਚਤ ਨਾਚ ਛਰੀ ਜਿਮ ਚੀਨੇ ।।੨੫੧।। ਕਾਮ ਕੋ ਡੰਡ ਲੀਏ ਕਰ ਕੇਕਈ ਬਾਨਹਿ

ਜਿਉ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਚ ਨਚਾਵੈ ।। ਐਠਨ ਐਠ ਅਮੈਠ ਲੀਏ ਢਿਗ ਬੈਠ ਸੂਆ ਜਿਮੁ ਪਾਠ ਪੜਾਵੈ ।। ਸਉਤਨ ਸੀਸ ਹੁਐ ਈਸ ਕੋ ਈਸ ਪ੍ਰਿਥੀਸ ਜਿੱਉ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਚਲਾਵੈ ।। ਕੂਰ ਕੁਜਾਤ ਕੁਪੰਥ ਦੁਰਾਨਨ ਲੋਗ ਗਯੋ ਪਰਲੋਗ ਗਵਾਵੈ ।।੨੫੨।। ਲੋਗ ਕੁਟੇਵ ਲਗੇ ਉਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਵ ਤਜੇ ਮੁਹਿ ਕਿਯੋਂ ਬਨ ਐਹੈ ।। ਜਉ ਹਟ ਬੈਠ ਰਹੋ ਘਰਿ ਮੋ ਜਸ ਕਿਯੋਂ ਚਲਿਹੈ ਰਘੁਬੰਸ ਲਜੈਹੈ ।। ਕਾਲ ਹੀ ਕਾਲ ਉਚਾਰਤ ਕਾਲ ਗਯੋ ਇਹ ਕਾਲ ਸਭੌ ਛਲ ਜੈਹੈ ।। ਧਾਮ ਰਹੋ ਨਹੀ ਸਾਚ ਕਹੋ ਇਹ ਘਾਤ ਗਈ ਫਿਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਐਹੈ ।।੨੫੩।। ਚਾਪ ਧਰੇ ਕਰ ਚਾਰਕ ਤੀਰ ਤੁਨੀਰ ਕਸੇ ਦੋਊ ਬੀਰ ਸੁਹਾਏ ।। ਆਵਧ ਰਾਜ ਤ੍ਰੀਯਾ ਜਿਹੱ ਸੋਭਤ ਹੋਨ ਬਿਦਾ ਤਿਹੱ ਤੀਰ ਸਿਧਾਏ ।। ਪਾਇ ਪਰੇ ਭਰ ਨੈਨ ਰਹੇ ਭਰ ਮਾਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ।। ਬੋਲੇ ਤੇ ਪੂਤ ਨ ਆਵਤ ਧਾਮ ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਆਪਨ ਤੇ ਕਿਮੁ ਆਏ ।।੨੫੪।। ਰਾਮ ਬਾਚ ਮਾਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ।। ਤਾਤ ਦਯੋ ਬਨਬਾਸ ਹਮੈ ਤੁਮ ਦੇਹ ਰਜਾਇ ਅਬੈ ਤਹੱ ਜਾਊ ।। ਕੰਟਕ ਕਾਨਨ ਬੇਹੜ ਗਾਹਿ ਤ੍ਰਿਯੋ ਦਸ ਬਰਖ ਬਿਤੇ ਫਿਰ ਆਊ ।। ਜੀਤ ਰਹੇ ਤੁ ਮਿਲੋ ਫਿਰਿ ਮਾਤ ਮਰੇ ਗਏ ਭੂਲਿ ਪਰੀ ਬਖਸਾਊ ।। ਭੂਪਹ ਕੈ ਅਰਿਣੀ ਬਰ ਤੇ ਬਸ ਕੇ ਬਨ ਮੋ ਫਿਰਿ ਰਾਜ ਕਮਾਊ ।।੨੫੫।। ਮਾਤਾ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ।। ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ।। ਮਾਤ ਸੁਨੀ ਇਹ ਬਾਤ ਜਬੈ ਤਬ ਰੋਵਤ ਹੀ ਸੁਤ ਕੇ ਉਰ ਲਾਗੀ ।। ਹਾ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿਰੋਮਣ ਰਾਮ ਚਲੇ ਬਨ ਕਉ ਮੁਹਿ ਕੱਉ ਕਤ ਤਿਆਗੀ ।। ਨੀਰ ਬਿਨਾ ਜਿਮ ਮੀਨ ਦਸਾ ਤਿਮ ਭੂਖ ਪਿਆਸ ਗਈ ਸਭ ਭਾਗੀ ।। ਝੂਮ ਝਰਾਕ ਝਰੀ ਝਟ ਬਾਲ ਬਿਸਾਲ ਦਵਾ ਉਨ ਕੀ ਉਰ ਲਾਗੀ ।।੨੫੬।। ਜੀਵਤ ਪੂਤ ਤਵਾਨਨ ਪੇਖ ਸੀਆ ਤੁਮਰੀ ਦੁਤ ਦੇਖ ਅਘਾਤੀ ।। ਚੀਨ ਸੁਮਿਤ੍ਰਜ ਕੀ ਛਬ ਕੋ ਸਬ ਸੋਕ ਬਿਸਾਰ ਹੀਏ ਹਰਖਾਤੀ ।। ਕੇਕਈ

ਆਦਿਕ ਸਉਤਨ ਕੱਉ ਲਖਿ ਭਉਂਹ ਚੜਾਇ ਸਦਾ ਗਰਬਾਤੀ ।। ਤਾ ਕਹੁੱ ਤਾਤ ਅਨਾਥ ਜਿਉ ਆਜ ਚਲੇ ਬਨ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬਿਲਲਾਤੀ ।।੨੫੭।। ਹੋਰ ਰਹੇ ਜਨ ਕੋਰ ਕਈ ਮਿਲਿ ਜੋਰ ਰਹੇ ਕਰ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ।। ਲੱਛਨ ਮਾਤ ਕੇ ਧਾਮ ਬਿਦਾ ਕਹੁੱ ਜਾਤ ਭਏ ਜੀਅ ਮੋ ਇਹ ਠਾਨੀ ।। ਸੋ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਪਪਾਤ ਧਰਾ ਪਰ ਘਾਤ ਭਲੀ ਇਹ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ।। ਜਾਨੁਕ ਸੇਲ ਸੁਮਾਰ ਲਗੇ ਛਿਤ ਸੋਵਤ ਸੂਰ ਬਡੋ ਅਭਿਮਾਨੀ ।।੨੫੮।। ਕਉਨ ਕੁਜਾਤ ਕੁਕਾਜ ਕੀਯੋ ਜਿਨ ਰਾਘਵ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਬਖਾਨਯੋ ।। ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਗਵਾਇ ਦੁਰਾਨਨ ਭੂਪ ਸੰਘਾਰ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਮਾਨਯੋ ।। ਭਰਮ ਗਯੋ ਉਡ ਕਰਮ ਕਰਯੋ ਘਟ ਧਰਮ ਕੋ ਤਿਆਗਿ ਅਧਰਮ ਪ੍ਰਮਾਨਯੋ ।। ਨਾਕ ਕਟੀ ਨਿਰਲਾਜ ਨਿਸਾਚਰ ਨਾਹਨਿ ਪਾਤਤ ਨੇਹੁ ਨ ਮਾਨਯੋ ।।੨੫੯।। ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਬਾਚ ।। ਲਛਮਨ ਸੋਂ ।। ਦਾਸ ਕੋ ਭਾਵ ਧਰੇ ਰਹੀਯੋ ਸੁਤ ਮਾਤ ਸਰੂਪ ਸੀਆ ਪਹਿਚਾਨੋ ।। ਤਾਤ ਕੀ ਤੁੱਲਿ ਸੀਆ ਪਤਿ ਕੱਉ ਕਰਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸਹੀ ਕਰਿ ਮਾਨੋ ।। ਜੇਤਕ ਕਾਨਨ ਕੇ ਦੁਖ ਹੈ ਸਭ ਸੇ ਸੁਖ ਕੈ ਤਨ ਪੈ ਅਨਮਾਨੋ ।। ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਗਹੇ ਰਹੀਯੋ ਬਨ ਕੈ ਘਰ ਕੋ ਘਰ ਕੈ ਬਨੁ ਜਾਨੋ ।।੨੬੦।। ਰਾਜੀਵ ਲੋਚਨ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਚਲੇ ਬਨ ਕੱਉ ਸੰਗਿ ਭ੍ਰਾਤਿ ਸੁਹਾਯੋ ।। ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਿਛੱਤ੍ਰ ਸਚੀਪਤਿ ਚੱਉਕ ਚਕੇ ਮਨ ਮੋਦ ਬਢਾਯੋ ।। ਆਨਨ ਬਿੰਬ ਪਰਯੋ ਬਸੁਧਾ ਪਰਿ ਫੈਲਿ ਰਹਿਯੋ ਫਿਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ।। ਬੀਚ ਅਕਾਸ ਨਿਵਾਸ ਕੀਯੋ ਤਿਨ ਤਾਹੀ ਤੇ ਨਾਮ ਮਯੰਕ ਕਹਾਯੋ ।।੨੬੧।। ਦੋਹਰਾ ।। ਪਿਤ ਆਗਿਆ ਤੇ ਬਨ ਚਲੇ ਤਜਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ।। ਸੰਗ ਸੀਆ ਮ੍ਰਿਗ ਲੋਚਨੀ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਅਪਾਰ ।।੨੬੨।।

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਬਨਬਾਸ ਦੀਬੋ ।।੩।।

ਅਥ ਬਨਬਾਸ ਕਥਨੰ ।। ਸੀਤਾ ਅਨਮਾਨ ਬਾਚ ।।

ਬਿਜੈ ਛੰਦ ।। ਚੰਦ ਕੀ ਅੰਸ ਚਕੋਰਨ ਕੈ ਕਰਿ ਮੋਰਨ ਬਿੱਦੁਲਤਾ ਅਨਮਾਨੀ ।। ਮੱਤ ਗਇੰਦਨ ਇੰਦ੍ਰ ਬਧੂ ਭੁਨਸਾਰ ਛਟਾ ਰਵਿ ਕੀ ਜੀਅ ਜਾਨੀ ।। ਦੇਵਨ ਦੋਖਨ ਕੀ ਹਰਤਾ ਅਰ ਦੇਵਨ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰ ਮਾਨੀ ।। ਦੇਸਨ ਸਿੰਧ ਦਿਸੇਸਨ ਬ੍ਰਿੱਧ ਜੋਗੇਸਨ ਗੰਗ ਕੈ ਰੰਗ ਪਛਾਨੀ ।।੨੬੩।। ਦੋਹਰਾ ।। ਉਤ ਰਘੁਬਰ ਬਨ ਕੋ ਚਲੇ ਸੀਅ ਸਹਿਤ ਤਜਿ ਗ੍ਰੇਹ ।। ਇਤੈ ਦਸਾ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਭਈ ਸਕਲ ਸਾਧ ਸੁਨਿ ਲੇਹ ।।੨੬੪।। ਮਾਤਾ ਬਾਚ ।। ਕਬਿਤ ।। ਸਬੈ ਸੁਖ ਲੈ ਕੈ ਗਏ ਗਾੜੋ ਦੁਖ ਦੇਤ ਭਏ ਰਾਜਾ ਦਸਰਥ ਜੂ ਕੱਉ ਕੈ ਕੈ ਆਜ ਪਾਤ ਹੋ ।। ਆਜ ਹੂੰ ਨ ਛੀਜੈ ਬਾਤ ਮਾਨ ਲੀਜੈ ਰਾਜ ਕੀਜੈ ਕਹੋ ਕਾਜ ਕਉਨ ਕੌ ਹਮਾਰੇ ਸ੍ਰੋਣ ਨਾਤ ਹੋ ।। ਰਾਜਸੀ ਕੇ ਧਾਰੋ ਸਾਜ ਸਾਧਨ ਕੈ ਕੀਜੈ ਕਾਜ ਕਹੋ ਰਘੁਰਾਜ ਆਜ ਕਾਹੇ ਕੱਉ ਸਿਧਾਤ ਹੋ ।। ਤਾਪਸੀ ਕੇ ਭੇਸ ਕੀਨੇ ਜਾਨਕੀ ਕੌ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ਮੇਰੇ ਬਨਬਾਸੀ ਮੋਹਿ ਉਦਾਸੀ ਦੀਏ ਜਾਤ ਹੋ ।।੨੬੫।। ਕਾਰੇ ਕਾਰੇ ਕਰਿ ਬੇਸ ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੋ ਛੋਰਿ ਦੇਸ ਤਾਪਸੀ ਕੋ ਕੈ ਕੈ ਭੇਸ ਸਾਥਿ ਹੀ ਸਿਧਾਰਿ ਹੌ ।। ਕੁਲ ਹੂੰ ਕੀ ਕਾਨ ਛੋਰੋ ਰਾਜਸੀ ਕੇ ਸਾਜ ਤੋਰੌ ਸੰਗਿ ਤੇ ਨ ਮੋਰੌ ਮੁਖ ਐਸੋ ਕੈ ਬਿਚਾਰਿ ਹੌ ।। ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਕਾਨ ਧਾਰੌ ਸਾਰੇ ਮੁਖ ਪੈ ਬਿਭੂਤ ਡਾਰੌ ਹਠਿ ਕੋ ਨ ਹਾਰੋ ਪੂਤ ਰਾਜ ਸਾਜ ਜਾਰਿ ਹੌ ।। ਜੁਗੀਆ ਕੋ ਕੀਨੋ ਬੇਸ ਕਉਸਲ ਕੇ ਛੋਰ ਕ੍ਰੇਸ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੂ ਕੇ ਸੰਗਿ ਹੀ ਸਿਧਾਰਿ ਹੌ ।।੨੬੬।। ਅਪੂਰਬ ਛੰਦ ।। ਕਾਨਨੇ ਗੇ ਰਾਮ ।। ਧਰਮ ਕਰਮੰ ਧਾਮ ।। ਲੱਛਨੈ ਲੈ ਸੰਗਿ ।। ਜਾਨਕੀ ਸੁਭੰਗਿ ।।੨੬੭।। ਤਾਤ ਤਿਆਗੇ ਪ੍ਰਾਨ ।। ਉਤਰੇ ਬਯੋਮਾਨ ।। ਬਿੱਚਰੇ ਬਿਚਾਰ ।। ਮੰਤ੍ਰੀਯੰ ਅਪਾਰ ।।੨੬੮।। ਬੈਠਿਯੋ ਬਸਿਸਟਿ ।। ਸਰਬ ਬਿੱਪ ਇਸਟ ।। ਮੁੱਕਲਿਯੋ ਕਾਗਦ ।। ਪੱਠਏ

ਮਾਗਧ ।।੨੬੯।। ਸੰਕੜੇ ਸਾਵੰਤ ।। ਮੱਤਏ ਮੱਤੰਤ ।। ਮੁੱਕਲੇ ਕੇ ਦੂਤ ।। ਪਉਨ ਕੇ ਸੇ ਪੂਤ ।।੨੭੦।। ਅਸਟ ਨਦਿਯੰ ਲਾਖ।। ਦੂਤ ਗੇ ਚਰਬਾਖ ।। ਭਰਤ ਆਗੇ ਜਹਾਂ ।। ਜਾਤ ਭੇ ਤੇ ਤਹਾਂ ।।੨੭੧।। ਉੱਚਰੇ ਸੰਦੇਸ ।। ਊਰਧ ਗੇ ਅਉਧੇਸ ।। ਪੱਤ੍ਰ ਬਾਚੇ ਭਲੇ ।। ਲਾਗ ਸੰਗੀ ਚਲੇ ।।੨੭੨।। ਕੋਪ ਜੀਯੰ ਜਗਯੋ ।। ਧਰਮ ਭਰਮੰ ਭਗਯੋ ।। ਕਾਸਮੀਰੰ ਤਜਯੋ ।। ਰਾਮ ਰਾਮੰ ਭਜਯੋ ।।੨੭੩।। ਪੁੱਜਏ ਅਵੱਧ ।। ਸੂਰਮਾ ਸਾਨੱਧ ।। ਹੇਰਿਓ ਅਉਧੇਸ ।। ਮ੍ਰਿਤਕੰ ਕੇ ਭੇਸ ।।੨੭੪।। **ਭਰਥ ਬਾਚ ਕੇਕਈ ਸੋਂ** ।। ਲਖਯੋ ਕੁਸੂਤ ।। ਬੁੱਲਯੋ ਸਪੂਤ ।। ਧ੍ਰਿਗ ਮਈਯਾ ਤੋਹਿ ।। ਲਜਿ ਲਾਈਯਾ ਮੋਹਿ ।।੨੭੫।। ਕਾ ਕਰਯੋ ਕੁਕਾਜ ।। ਕਿਯੋ ਜੀਐ ਨਿਲਾਜ ।। ਮੋਹ ਜੈਬੇ ਤੱਹੀ ।। ਰਾਮ ਹੈਗੇ ਜੱਹੀ ।।੨੭੬।। **ਕੁਸਮ ਬਚਿਤ੍ਰ ਛੰਦ** ।। ਤਿਨ ਬਨਬਾਸੀ ਰਘੁਬਰ ਜਾਨੈ ।। ਦੁਖ ਸੁਖ ਸਮ ਕਰ ਸੁਖ ਦੁਖ ਮਾਨੈ ।। ਬਲਕਲ ਧਰ ਕਰ ਅਬ ਬਨ ਜੈਹੈਂ ।। ਰਘੁਪਤ ਸੰਗ ਹਮ ਬਨ ਫਲ ਖੈਹੈਂ ।।੨੭੭।। ਇਮ ਕਹ ਬਚਨਾ ਘਰ ਬਰ ਛੋਰੇ ।। ਬਲਕਲ ਧਰ ਤਨ ਭੂਖਨ ਤੋਰੇ ।। ਅਵਧਿਸ ਜਾਰੇ ਅਵਧਹਿ ਛਾਡਯੋ ।। ਰਘੁਪਤਿ ਪਗ ਤਰ ਕਰ ਘਰ ਮਾਂਡਯੋ ।।੨੭੮।। ਲਖ ਜਲ ਥਲ ਕਹੱ ਤਜ ਕੁਲ ਧਾਏ ।। ਮੁਨ ਮਨ ਸੰਗਿ ਲੈ ਤਿਹੱ ਠਾਂ ਆਏ ।। ਲਖ ਬਲ ਰਾਮੰ ਖਲ ਦਲ ਭੀਰੰ ।। ਗਹਿ ਧਨ ਪਾਣੰ ਸਿਤ ਧਰ ਤੀਰੰ ।।੨੭੯।। ਗਹਿ ਧਨੁ ਰਾਮੰ ਸਰ ਬਰ ਪੂਰੰ ।। ਅਰ ਬਰ ਥਹਰੇ ਖਲ ਦਲ ਸੂਰੰ ।। ਨਰ ਬਰ ਹਰਖੇ ਘਰ ਘਰ ਅਮਰੰ ।। ਅਮਰਰ ਧਰਕੇ ਲਹ ਕਰ ਸਮਰੰ ।।੨੮੦।। ਤਬ ਚਿਤ ਅਪਨੇ ਭਰਥਰ ਜਾਨੀ ।। ਰਨ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ਰਘੁਬਰ ਮਾਨੀ ।। ਦਲ ਬਲ ਤਜਿ ਕਰਿ ਇਕਲੇ ਨਿਸਰੇ ।। ਰਘੁਬਰ ਨਿਰਖੇ ਸਬ ਦੁਖ ਬਿਸਰੇ ।।੨੮੧।। ਦ੍ਰਿਗ ਜਬ ਨਿਰਖੇ ਭਟ ਮਣ ਰਾਮੰ ।। ਸਿਰ ਧਰ ਟੇਕਯੋ ਤਜ ਕਰ ਕਾਮੰ ।।

ਇਮ ਗਤਿ ਲਖਿ ਕਰ ਰਘੁਪਤਿ ਜਾਨੀ ।। ਭਰਥਰ ਆਏ ਤਜ ਰਜਧਾਨੀ ।।੨੮੨।। ਰਿਪਹਾ ਨਿਰਖੇ ਭਰਥਰ ਜਾਨੇ ।। ਅਵਧਿਸ ਮੂਏ ਤਿਨ ਮਨ ਮਾਨੇ ।। ਰਘੁਬਰ ਲਛਮਨ ਪਰਹਰ ਬਾਨੰ ।। ਗਿਰ ਤਰ ਆਏ ਤਜ ਅਭਿਮਾਨੰ ।।੨੮੩।। ਦਲ ਬਲ ਤਜਿ ਕਰਿ ਮਿਲਿ ਗਲ ਰੋਏ ।। ਦੁਖ ਕਸ ਬਿਧਿ ਦੀਆ ਸੁਖ ਸਬ ਖੋਏ ।। ਅਬ ਘਰ ਚਲੀਏ ਰਘੁਬਰ ਮੇਰੇ ।। ਤਜਿ ਹਠਿ ਲਾਗੇ ਸਭ ਪਗ ਤੇਰੇ ।।੨੮੪।। ਰਾਮ ਬਾਚ ਭਰਥ ਸੋਂ ।। ਕੰਠ ਅਭੂਖਨ ਛੰਦ ।। ਭਰਥ ਕੁਮਾਰ ਨ ਅਉਹਠ ਕੀਜੈ ।। ਜਾਹ ਘਰੈ ਨ ਹਮੈ ਦੁਖ ਦੀਜੈ ।। ਰਾਜ ਕਹਯੋ ਜੁ ਹਮੈ ਹਮ ਮਾਨੀ ।। ਤ੍ਰਿਯੋਦਸ ਬਰਖ ਬਸੈ ਬਨ ਧਾਨੀ ।।੨੮੫।। ਤ੍ਰਿਯੋਦਸ ਬਰਖ ਬਿਤੈ ਫਿਰਿ ਐਹੈਂ ।। ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਛੱਤ੍ਰ ਸੁਹੈ ਹੈਂ ।। ਜਾਹੁ ਘਰੈ ਸਿਖ ਮਾਨ ਹਮਾਰੀ ।। ਰੋਵਤ ਤੋਰ ਉਤੈ ਮਹਤਾਰੀ ।।੨੮੬।। ਭਰਥ ਬਾਚ ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਿ ।। ਕੰਠ ਅਭੂਖਨ ਛੰਦ ।। ਜਾਉ ਕਹਾ ਪਗ ਭੇਟ ਕਹਉ ਤੁਹ ।। ਲਾਜ ਨ ਲਾਗਤ ਰਾਮ ਕਹੋ ਮੁਹ ।। ਮੈ ਅਤ ਦੀਨ ਮਲੀਨ ਬਿਨਾ ਗਤ ।। ਰਾਖ ਲੈ ਰਾਜ ਬਿਖੈ ਚਰਣਾਮਤ ।।੨੮੭।। ਚੱਛ ਬਿਹੀਨ ਸੁਪੱਛ ਜਿਮੰ ਕਰ।। ਤਿਉ ਪ੍ਰਭ ਤੀਰ ਗਿਰਯੋ ਪਗ ਭਰਥਰ ।। ਅੰਕ ਰਹੇ ਗਹ ਰਾਮ ਤਿਸੈ ਤਬ ।। ਰੋਇ ਮਿਲੇ ਲਛਨਾਦ ਭੱਯਾ ਸਬ ।।੨੮੮।। ਪਾਨ ਪੀਆਇ ਜਗਾਇ ਸੁ ਬੀਰਹ ।। ਫੇਰਿ ਕਹਯੋ ਹਸ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰਹ ।। ਤ੍ਰਿਯੋਦਸ ਬਰਖ ਗਏ ਫਿਰਿ ਐਹੈਂ ।। ਜਾਹੁ ਹਮੈ ਕਛੁ ਕਾਜ ਕਿਵੈਹੈਂ ।।੨੮੯।। ਚੀਨ ਗਏ ਚਤਰਾ ਚਿਤ ਮੋ ਸਬ ।। ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੀ ਅਸ ਕੈ ਜਬ ।। ਮਾਤ ਸਮੋਧ ਸੁ ਪਾਵਰ ਲੀਨੀ ।। ਅਉਰ ਬਸੇ ਪੁਰ ਅਉਧ ਨ ਚੀਨੀ ।।੨੯੦।। ਸੀਸ ਜਟਾਨ ਕੋ ਜੂਟ ਧਰੇ ਬਰ ।। ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਦੀਯੋ ਪਊਵਾ ਪਰ ।। ਰਾਜ ਕਰੇ ਦਿਨੁ ਹੋਤ ਉਜਿਆਰੈ ।। ਰੈਨਿ ਭਏ ਰਘੁਰਾਜ ਸੰਭਾਰੈ ।।੨੯੧।। ਜੱਜਰ ਭਯੋ ਝੁਰ ਝੰਝਰ ਜਿਉ ਤਨ ।।

ਰਾਖਤ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਬਿਖੈ ਮਨ ।। ਬੈਰਨ ਕੇ ਰਨ ਬ੍ਰਿੰਦ ਨਿਕੰਦਤ ।। ਭਾਸਨ ਕੰਠਿ ਅਭੂਖਨ ਛੰਦਤ ।।੨੯੨।। ਝੂਲਾ ਛੰਦ ।। ਇਤੈ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ।। ਕਰੈ ਦੇਵ ਕਾਜੰ ।। ਧਰੇ ਬਾਨ ਪਾਨੰ ।। ਭਰੈ ਬੀਰ ਮਾਨੰ ।।੨੯੩।। ਜਹਾਂ ਸਾਲ ਭਾਰੇ ।। ਦ੍ਰੂਮੰ ਤਾਲ ਨਯਾਰੇ ।। ਛੁਏ ਸੁਰਗ ਲੋਕੰ ।। ਹਰੈ ਜਾਤ ਸੋਕੰ ।।੨੯੪।। ਤਹਾਂ ਰਾਮ ਪੈਠੇ ।। ਮਹਾਂਬੀਰ ਐਠੇ ।। ਲੀਏ ਸੰਗਿ ਸੀਤਾ ।। ਮਹਾਂ ਸੁਭ੍ਰ ਗੀਤਾ ।।੨੯੫।। ਬਿਧੁੰ ਬਾਕ ਬੈਣੀ ।। ਮ੍ਰਿਗੀ ਰਾਜ ਨੈਣੀ ।। ਕਟੰ ਛੀਨ ਦੇਸੀ ।। ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਸੀ ।।੨੯੬।। ਝੂਲਨਾ ਛੰਦ ।। ਚੜੇ ਪਾਨ ਬਾਨੀ ਧਰੇ ਸਾਨ ਮਾਨੋ ਚਛਾ ਬਾਨ ਸੋਹੈ ਦੋਊ ਰਾਮ ਰਾਨੀ ।। ਫਿਰੈ ਖਿਆਲ ਸੋ ਏਕ ਹਵਾਲ ਸੇਤੀ ਛੁਟੇ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇਤੀ ਮਨੋ ਇੰਦ੍ਰ ਧਾਨੀ ।। ਮਨੋ ਨਾਗ ਬਾਂਕੇ ਲਜੀ ਆਂਬ ਫਾਂਕੈ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਸੁਹਾਬ ਸੌ ਰਾਮ ਬਾਰੇ ।। ਮ੍ਰਿਗਾ ਦੇਖ ਮੋਹੇ ਲਖੇ ਮੀਨ ਰੋਹੇ ਜਿਨੈ ਨੈਕ ਚੀਨੇ ਤਿਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਵਾਰੇ ।।੨੯੭।। ਸੁਨੇ ਕੂਕ ਕੇ ਕੋਕਲਾ ਕੋਪ ਕੀਨੋ ਮੁਖੰ ਦੇਖ ਕੈ ਚੰਦ ਦਾਰੇਰ ਖਾਈ ।। ਲਖੇ ਨੈਨ ਬਾਂਕੇ ਮਨੈ ਮੀਨ ਮੋਹੈ ਲਖੇ ਜਾਤਕੇ ਸੂਰ ਕੀ ਜੋਤਿ ਛਾਈ ।। ਮਨੋ ਫੂਲ ਫੂਲੇ ਲਗੇ ਨੈਨ ਝੂਲੇ ਲਖੇ ਲੋਗ ਭੂਲੇ ਬਨੇ ਜੋਰ ਐਸੇ ।। ਲਖੇ ਨੈਨ ਥਾਰੇ ਬਿਧੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਸਾਰਾਬ ਸੁਹਾਬ ਜੈਸੇ ।।੨੯੮।। ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ਮਯੰ ਮੱਤ ਮਾਤੇ ਮਕਬੂਲਿ ਗੁਲਾਬ ਕੇ ਫੂਲ ਸੋਹੈਂ ।। ਨਰਾਗਸ ਨੇ ਦੇਖ ਕੈ ਨਾਕ ਐਂਠਾ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਕੇ ਦੇਖਤੈਂ ਮਾਨ ਮੋਹੈਂ ।। ਸਬੋ ਰੋਜ ਸਰਾਬ ਨੇ ਸੋਰ ਲਾਇਆ ਪ੍ਰਜਾ ਆਮ ਜਾਹਾਨ ਕੇ ਪੇਖ ਵਾਰੇ ।। ਭੱਵਾ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ਕੀ ਭਾਂਤ ਪਿਆਰੀ ਨਿਕਮਾਨ ਹੀ ਨੈਨ ਕੇ ਬਾਨ ਮਾਰੇ ।।੨੯੯।। ਕਬਿੱਤ ।। ਊਚੇ ਦ੍ਰੂਮਸਾਲ ਜਹਾਂ ਲਾਂਬੇ ਬਟ ਤਾਲ ਤਹਾਂ ਐਸੀ ਠਉਰ ਤਪ ਕੱਉ ਪਧਾਰੈ ਐਸੋ ਕਉਨ ਹੈ ।। ਜਾਕੀ ਛਬ ਦੇਖ ਦੁਤ ਖਾਂਡਵ ਕੀ ਫੀਕੀ ਲਾਗੈ ਆਭਾ ਤਾਕੀ ਨੰਦਨ ਬਿਲੋਕ ਭਜੈ ਮੌਨ ਹੈ ।। ਤਾਰਨ ਕੀ

ਕਹਾ ਨੈਕ ਨਭ ਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ਜਾਇ ਸੂਰਜ ਕੀ ਜੋਤ ਤਹਾਂ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਨ ਜਉਨ ਹੈ ।। ਦੇਵ ਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ਕੋਊ ਦੈਤ ਨ ਬਿਹਾਰਯੋ ਤਹਾਂ ਪੰਛੀ ਕੀ ਨ ਗੰਮ ਜਹਾਂ ਚੀਟੀ ਕੋ ਨ ਗਉਨ ਹੈ ।।੩੦੦।। ਅਪੂਰਬ ਛੰਦ ।। ਲਖੀਏ ਅਲੱਖ ।। ਤਕੀਏ ਸੁਭੱਛ ।। ਧਾਯੋ ਬਿਰਾਧ ।। ਬੰਕੜਯੋ ਬਿਬਾਦ ।।੩੦੧।। ਲਖੀਅੰ ਅਵੱਧ ।। ਸੰਬਹਿਯੋ ਸਾਨੱਧ ।। ਸੰਮਲੇ ਹਥਿਯਾਰ ।। ਉਰੜੇ ਲੁਝਾਰ ।।੩੦੨।। ਚਿਕੜੀ ਚਾਵੰਡ ।। ਸਮੁਹੇ ਸਾਵੰਤ ।। ਸੱਜੀਏ ਸੁੱਬਾਹ ।। ਅੱਛਰੋ ਉਛਾਹ ।।੩੦੩।। ਪੱਖਰੇ ਪਾਵੰਗ ।। ਮੋਹਲੇ ਮਾਤੰਗ ।। ਚਾਵਡੀ ਚਿੰਕਾਰ ।। ਉਝਰੇ ਲੁਝਾਰ ।।੩੦੪।। ਸਿੰਧਰੇ ਸੰਧੂਰ ।। ਬੱਜਏ ਤੰਦੂਰ ।। ਸੱਜੀਏ ਸੁੱਬਾਹ ।। ਅੱਛਰੋ ਉਛਾਹ ।।੩੦੫।। ਬਿੱਝੁੜੇ ਉਝਾੜ ।। ਸੰਮਲੇ ਸੁਮਾਰ ।। ਹਾਹਲੇ ਹੰਕਾਰ ।। ਅੰਕੜੇ ਅੰਗਾਰ ।।੩੦੬।। ਸੰਮਲੇ ਲੁੱਝਾਰ ।। ਛੁੱਟੇ ਕੇ ਬਿਸਿਯਾਰ ।। ਹਾਹਲੇ ਹੰਬੀਰ ।। ਸੰਘਰੇ ਸੁ ਬੀਰ ।।੩੦੭।। ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ।। ਗਜੰ ਗਜੇ ਹਯੰ ਹਲੇ ਹਲਾ ਹਲੀ ਹਲੋ ਹਲੰ ।। ਬਬੱਜ ਸਿੰਧਰੇ ਸੁਰੰ ਛੁਟੰਤ ਬਾਣ ਕੇਵਲੰ ।। ਪਪੱਕ ਪੱਖਰੇ ਤੁਰੇ ਭਭੱਖ ਘਾਇ ਨਿਰਮਲੰ ।। ਪਲੁੱਥ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥਰੀ ਅਮੱਥ ਜੁੱਥ ਉੱਥਲੰ ।।੩੦੮।। ਅਜੁੱਥ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥਰੀ ਮਿਲੰਤ ਹੱਥ ਬੱਖਯੰ ।। ਅਘੁੱਮ ਘਾਇ ਘੁੱਮਏ ਬਬੱਕ ਬੀਰ ਦੁੱਧਰੰ ।। ਕਿਲੰ ਕਰੰਤ ਖੱਪਰੀ ਪਿਪੰਤ ਸ੍ਰੋਣ ਪਾਣਯੰ ।। ਹਹੱਕ ਭੈਰਵੰ ਸੁਤੰ ਉਠੰਤ ਜੁੱਧ ਜ੍ਵਾਲਯੰ ।।੩੦੯।। ਫਿਕੰਤ ਫਿੰਕਰੀ ਫਿਰੰ ਰੜੰਤ ਗਿੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧਣੰ ।। ਡਹੱਕ ਡਾਮਰੀ ਉਠੰ ਬਕਾਰ ਬੀਰ ਬੈਤਲੰ ।। ਖਹੱਤ ਖੱਗ ਖੱਤ੍ਰੀਯੰ ਖਿਮੰਤ ਧਾਰ ਉੱਜਲੰ ।। ਘਣੱਕ ਜਾਣ ਸਾਵਣੰ ਲਸੰਤ ਬੇਗ ਬਿੱਜੁਲੰ ।।੩੧੦।। ਪਿਪੰਤ ਸ੍ਰੋਣ ਖੱਪਰੀ ਭਖੰਤ ਮਾਸ ਚਾਵਡੰ ।। ਹਕਾਰ ਵੀਰ ਸੰਭਿੜੈ ਲੁਝਾਰ ਧਾਰ ਦੁੱਧਰੰ ।। ਪੁਕਾਰ ਮਾਰ ਕੈ ਪਰੇ ਸਹੰਤ ਅੰਗ ਭਾਰਯੰ ।। ਬਿਹਾਰ ਦੇਵ ਮੰਦਲੰ ਕਟੰਤ ਖੱਗ ਧਾਰਯੰ ।।੩੧੧।।

ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਾਰ ਪੈਜ ਕੈ ਖੁਮਾਰ ਘਾਇ ਘੂਮਹੀ ।। ਤਪੀ ਮਨੋ ਅਧੋ ਮੁਖੰ ਸਧੂਮ ਆਗ ਧੂਮ ਹੀ ।। ਤੁਟੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗਯੰ ਬਹੰਤ ਅਸਤ੍ਰ ਧਾਰਯੰ ।। ਉਠੰਤ ਛਿੱਛ ਇੱਛਯੰ ਪਿਪੰਤ ਮਾਸ ਹਾਰਯੰ ।।੩੧੨।। ਅਘੋਰ ਘਾਇ ਅੱਘਏ ਕਟੇ ਪਰੇ ਸੁ ਪ੍ਰਾਸਨੰ ।। ਘੁਮੰਤ ਜਾਣ ਰਾਵਲੰ ਲਗੇ ਸੁ ਸਿੱਧ ਆਸਣੰ ।। ਪਰੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹੁਇ ਬਕੰਤ ਮਾਰ ਮਾਰਯੰ ।। ਬਦੰਤ ਜਾਣ ਬੰਦੀਯੰ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਅਪਾਰਯੰ ।।੩੧੩।। ਬਜੰਤ ਤਾਲ ਤੰਬੁਰੰ ਬਿਸੇਖ ਬੀਨ ਬੇਣਯੰ ।। ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਝਾਲ ਨਾਫਿਰੰ ਸਨਾਇ ਭੇਰਿ ਭੈ ਕਰੰ ।। ਉਠੰਤ ਨਾਦਿ ਨਿਰਮਲੰ ਤੁਟੰਤ ਤਾਲ ਤੱਥਿਯੰ।। ਬਦੰਤ ਕਿੱਤ ਬੰਦੀਅੰ ਕਬਿੰਦ੍ਰ ਕਾਬਯ ਕੱਥਿਯੰ ।।੩੧੪।। ਢਲੰਤ ਢਾਲ ਮਾਲਯੰ ਖਹੰਤ ਖੱਗ ਖੇਤਯੰ ।। ਚਲੰਤ ਬਾਣ ਤੀਛਣੰ ਅਨੰਤ ਅੰਤ ਕੰਕਯੰ ।। ਸਿਮੱਟਿ ਸਾਂਗ ਸੁੰਕੜੰ ਸਟੱਕ ਸੂਲ ਸੇਲਯੰ ।। ਰੁਲੰਤ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡਯੰ ਝਲੰਤ ਝਾਲ ਅੱਝਲੰ ।।੩੧੫।। ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰਤੰ ਸਰੰ ਬਹੰਤ ਦਾਰੁਣੰ ਰਣੰ ।। ਢਲੰਤ ਢਾਲ ਅੱਢਲੰ ਢੁਲੰਤ ਚਾਰ ਚਾਮਰੰ ।। ਦਲੰਤ ਨਿਰਦਲੋ ਦਲੰ ਪਪਾਤ ਭੂਤਲੰ ਦਿਤੰ ।। ਉਠੰਤ ਗੱਦਿ ਸੱਦਯੰ ਨਿਨੱਦਿ ਨੱਦਿ ਦੁਭਰੰ ।।੩੧੬।। ਭਰੰਤ ਪੱਤ੍ਰ ਚਉਸਠੀ ਕਿਲੰਕ ਖੇਚਰੀ ਕਰੰ ।। ਫਿਰੰਤ ਹੂਰ ਪੂਰਯੰ ਬਰੰਤ ਦੁੱਧਰੰ ਨਰੰ ।। ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਗੋਧਯੰ ਸਸੋਭ ਅੰਗੁਲੰ ਤ੍ਰਿਣੰ ।। ਡਕੰਤ ਡਾਕਣੀ ਭ੍ਰਮੰ ਭਖੰਤ ਆਮਿਖੰ ਰਣੰ ।।੩੧੭।। ਕਿਲੰਕ ਦੇਵੀਯੰ ਕਰੰ ਡਹੱਕ ਡਾਮਰੂ ਸੁਰੰ ।। ਕੜੱਕ ਕੱਤੀਯੰ ਉਠੰ ਪਰੰਤ ਧੂਰ ਪੱਖਰੰ ।। ਬਬੱਜਿ ਸਿੰਧਰੇ ਸੁਰੰ ਨ੍ਰਿਘਾਤ ਸੂਲ ਸੈਹਥੀਯੰ ।। ਭਭੱਜਿ ਕਾਤਰੋ ਰਣੰ ਨਿਲੱਜ ਭੱਜ ਭੂ ਭਰੰ ।।੩੧੮।। ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਨਿਧੰ ਜੁਝੰਤ ਜੋਧਣੋ ਜੁੱਧੰ ।। ਅਰੁੱਝ ਪੰਕ ਲੱਜਣੰ ਕਰੰਤ ਦ੍ਰੋਹ ਕੇਵਲੰ ।। ਪਰੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹੁਐ ਉਠੰਤ ਮਾਸ ਕਰਦਮੰ ।। ਖਿਲੰਤ ਜਾਣੁ ਕਦਵੰ ਸੁ ਮੱਝ ਕਾਨ੍ਹ ਗੋਪਿਕੰ ।।੩੧੯।। ਡਹੱਕ ਡਉਰ ਡਾਕਣੰ ਝਲੰਤ ਝਾਲਰੋ ਸੁਰੰ ।। ਨਿਨੱਦ ਨੱਦ

ਨਾਫਿਰੰ ਬਜੰਤ ਭੇਰ ਭੀਖਣੰ ।। ਘੁਰੰਤ ਘੋਰ ਦੁੰਦਭੀ ਕਰੰਤ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਸੁਰੰ ।। ਕਰੰਤ ਝਾਂਝਰੋ ਝੜੰ ਬਜੰਤ ਬਾਂਸੁਰੀ ਬਰੰ ।।੩੨੦।। ਨਚੰਤ ਬਾਜ ਤੀਛਣੰ ਚਲੰਤ ਚਾਚਰੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ।। ਲਿਖੰਤ ਲੀਕ ਉਰਬੀਅੰ ਸੁਭੰਤ ਕੁੰਡਲੀ ਕਰੰ ।। ਉਡੰਤ ਧੂਰ ਭੂਰਿਯੰ ਖੁਰੀਨ ਨਿਰਦਲੀ ਨਭੰ ।। ਪਰੰਤ ਭੂਰ ਭਉਰਣੰ ਸੁ ਭਉਰ ਠਉਰ ਜਿਉ ਜਲੰ ।।੩੨੧।। ਭਜੰਤ ਧੀਰ ਬੀਰਣੰ ਚਲੰਤ ਮਾਨ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ।। ਦਲੰਤ ਪੰਤ ਦੰਤੀਯੰ ਭਜੰਤ ਹਾਰ ਮਾਨ ਕੈ ।। ਮਿਲੰਤ ਦਾਂਤ ਘਾਸ ਲੈ ਰਰੱਛ ਸਬਦ ਉਚਰੰ ।। ਬਿਰਾਧ ਦਾਨਵੰ ਜੁਝਯੋ ਸੁ ਹੱਥਿ ਰਾਮ ਨਿਰਮਲੰ ।।੩੨੨।। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਕਥਾ ਬਿਰਾਧ ਦਾਨਵ ਬਧਹ ।।੪।।

ਅਥ ਬਨ ਮੋ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ।।

ਦੋਹਰਾ ।। ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਾਰ ਬਿਰਾਧ ਕਉ ਬਨਮੈ ਧਸੇ ਨਿਸੰਗਿ ।। ਸੁ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਇਹੱ ਬਿਧਿ ਕਹਿਯੋ ਰਘੁਬਰ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਸੰਗਿ ।।੩੨੩।। ਸੁਖਦਾ ਛੰਦ ।। ਰਿਖ ਅਗਸਤ ਧਾਮ ।। ਗਏ ਰਾਜ ਰਾਮ ।। ਧੁਜ ਧਰਮ ਧਾਮ ।। ਸੀਆ ਸਹਿਤ ਬਾਮ ।।੩੨੪।। ਲਖ ਰਾਮ ਬੀਰ ।। ਰਿਖ ਦੀਨ ਤੀਰ ।। ਰਿਪ ਸਰਬ ਚੀਰ ।। ਹਰਿ ਸਰਬ ਪੀਰ ।।੩੨੫।। ਰਿਖ ਬਿਦਾ ਕੀਨ ।। ਆਸਿਖਾ ਦੀਨ ।। ਦੁੱਤ ਰਾਮ ਚੀਨ੍ਹ ।। ਮੁਨਿ ਮਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ।।੩੨੬।। ਪ੍ਰਭ ਭ੍ਰਾਤ ਸੰਗਿ ।। ਸੀਅ ਸੰਗ ਸੁਰੰਗ ।। ਤਜਿ ਚਿੰਤ ਅੰਗ ।। ਧਸ ਬਨ ਨਿਸੰਗ ।।੩੨੭।। ਧਰ ਬਾਨ ਪਾਨ ।। ਕਟਿ ਕਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ।। ਭੁਜ ਬਰ ਅਜਾਨ ।। ਚਲ ਤੀਰਥ ਨਾਨ ।।੩੨੮।। ਗੋਦਾਵਰ ਤੀਰ ।। ਗਏ ਸਹਿਤ ਬੀਰ ।। ਤਜ ਰਾਮ ਚੀਰ ।। ਕੀਅ ਸੁਚ ਸਰੀਰ ।।੩੨੯।। ਲਖ ਰਾਮ ਰੂਪ ।। ਅਤਭੁਤ ਅਨੂਪ ।। ਜੱਹ ਹੁਤੀ ਸੂਪ ।। ਤੱਹ ਗਏ ਭੂਪ ।।੩੩੦।। ਕਹੀ ਤਾਹਿ ਧਾਤਿ ।। ਸੁਨਿ

ਸੂਪ ਬਾਤਿ ।। ਦੁਐ ਅਥਿਤ ਨਾਤ ।। ਲਹੇ ਅਨੂਪ ਗਾਤ ।।੩੩੧।। ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ।। ਸੂਪਨਖਾ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ।। ਧਾਇ ਚਲੀ ਅਬਿਲੰਬ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਬ ।। ਕਾਮ ਸਰੂਪ ਕਲੇਵਰ ਜਾਨੈ ।। ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਮਾਨੈ ।।੩੩੨।। ਧਾਇ ਕਹਯੋ ਰਘੁਰਾਇ ਭਏ ਤਿੱਹ ।। ਜੈਸ ਨ੍ਰਿਲਾਜ ਕਹੈ ਨ ਕੋਊ ਕਿੱਹ ।। ਹਉ ਅਟਕੀ ਤੁਮਰੀ ਛਬਿ ਕੇ ਬਰ ।। ਰੰਗ ਰੰਗੀ ਰੰਗ ਏ ਦ੍ਰਿਗ ਦੂ ਪਰ ।।੩੩੩।। ਰਾਮ ਬਾਚ ।। ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ।। ਜਾਹੱ ਤਹਾਂ ਜਹ ਭ੍ਰਾਤ ਹਮਾਰੇ ।। ਵੈ ਰਿਝਹੈ ਲਖ ਨੈਨ ਤਿਹਾਰੇ ।। ਸੰਗ ਸੀਆ ਅਵਿਲੋਕ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰ ।। ਕੈਸੇ ਕੈ ਰਾਖ ਸਕੋ ਤੁਮ ਕੱਉ ਘਰਿ ।।੩੩੪।। ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕਹ ਮੋਹਿ ਤਜਯੋ ਮਨ ।। ਸੰਗ ਫਿਰੀ ਹਮਰੇ ਬਨ ਹੀ ਬਨ ।। ਤਾਹਿ ਤਜੌ ਕਸ ਕੈ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰ ।। ਜਾਹੁ ਤਹਾਂ ਜਹਾਂ ਭ੍ਰਾਤ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰ ।।੩੩੫।। ਜਾਤ ਭਈ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਹੱ ।। ਬੈਠਿ ਹੁਤੇ ਰਣਧੀਰ ਜਤੀ ਜਹ ।। ਸੋ ਨ ਬਰੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੀ ਤਬ ।। ਨਾਕ ਕਟਾਇ ਗਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੌ ਸਬ ।।੩੩੬।। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਾ ਸੂਪਨਖਾ ਕੋ ਨਾਕ ਕਾਟਬੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤ ।।੫।।

ਅਥ ਖਰ ਦੂਖਨ ਦਈਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ।।

ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ।। ਰਾਵਨ ਤੀਰ ਰੁਰੋਤ ਭਈ ਜਬ ।। ਰੋਸ ਭਰੇ ਦਨੁ ਬੰਸ ਬਲੀ ਸਬ ।। ਲੰਕਸ ਧੀਰ ਬਜੀਰ ਬੁਲਾਏ ।। ਦੂਖਣ ਔ ਖਰ ਦਈਤ ਪਠਾਏ ।।੩੩੭।। ਸਾਜ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹ ਦੁਰੰਗਤ ।। ਬਾਜਤ ਬਾਜ ਚਲੇ ਗਜ ਗੱਜਤ ।। ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੂਕੇ ।। ਸਾਵਨ ਕੀ ਘਟ ਜਿਯੋਂ ਘੁਰ ਢੂਕੇ ।।੩੩੮।। ਗੱਜਤ ਹੈਂ ਰਣਬੀਰ ਮਹਾਂ ਮਨ ।। ਤੱਜਤ ਹੈਂ ਨਹੀ ਭੂਮਿ ਅਯੋਧਨ ।। ਛਾਜਤ ਹੈਂ ਚਖ ਸ੍ਰੋਣਤ ਸੇ ਸਰ ।।

ਨਾਦਿ ਕਰੈਂ ਕਿਲਕਾਰ ਭਯੰਕਰ ।।੩੩੯।। ਤਾਰਕਾ ਛੰਦ ।। ਰਨ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਿਰੱਚਹਿਗੇ ।। ਸਰ ਸੇਲ ਸਰਾਸਨ ਨੱਚਹਿਗੇ ।। ਸੁ ਬਿਰੁੱਧ ਅਵੱਧਿਸੁ ਗਾਜੱਹਿਗੇ ।। ਰਣ ਰੰਗਹਿ ਰਾਮ ਬਿਰਾਜਹਿਗੇ ।।੩੪੦।। ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰੈਗੇ ।। ਰਣਿ ਰੰਗ ਅਭੀਤ ਬਿਹਾਰੈਗੇ ।। ਸਰ ਸੂਲ ਸਨਾਹਰਿ ਛੁੱਟਹਿਗੇ ।। ਦਿਤ ਪੁੱਤ੍ਰ ਧਰਾ ਪਰ ਲੁੱਟਹਿਗੇ ।।੩੪੧।। ਸਰ ਸੰਕ ਅਸੰਕਤ ਬਾਹਹਿਗੇ ।। ਬਿਨੁ ਭੀਤ ਭਯਾ ਦਲ ਦਾਹਹਿਗੇ ।। ਛਿਤ ਲੁੱਥ ਬਿਲੁੱਥ ਬਿਥਾਰਹਿਗੇ ।। ਤਰੁ ਸਣੈ ਸਮੂਲ ਉਪਾਰਹਿਗੇ ।।੩੪੨।। ਨਵ ਨਾਦ ਨਫੀਰਨ ਬਾਜਤ ਭੇ ।। ਗਲ ਗੱਜਿ ਹਠੀ ਰਣ ਰੰਗ ਫਿਰੇ ।। ਲਗ ਬਾਨ ਸਨਾਹ ਦੁਸਾਰ ਕਢੇ ।। ਸੂਅ ਤੱਛਕ ਕੇ ਜਨ ਰੂਪ ਮਢੇ ।।੩੪੩।। ਬਿਨੁ ਸੰਕ ਸਨਾਹਰਿ ਝਾਰਤ ਹੈ ।। ਰਣ ਬੀਰਨ ਵੀਰ ਪ੍ਰਚਾਰਤ ਹੈ ।। ਸਰ ਸੁੱਧ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਛੋਰਤ ਹੈ ।। ਜੀਅ ਰੋਸ ਹਲਾਹਲ ਘੋਰਤ ਹੈ ।।੩੪੪।। ਰਣ ਧੀਰ ਅਯੋਧਨੁ ਲੁੱਝਤ ਹੈਂ ।। ਰਦ ਪੀਸ ਭਲੇ ਕਰ ਜੁੱਝਤ ਹੈਂ ।। ਰਣ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈਂ ।। ਜੱਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈਂ ।।੩੪੫।। ਗਣ ਗਿੰਧਨ ਬ੍ਰਿੰਧ ਰੜੰਤ ਨਭੰ ।। ਕਿਲਕੰਤ ਸੁ ਡਾਕਣ ਉਚ ਸੁਰੰ ।। ਭ੍ਰਮ ਛਾਡ ਭਕਾਰਤ ਭੂਤ ਭੂਅੰ ।। ਰਣ ਰੰਗ ਬਿਹਾਰਤ ਭ੍ਰਾਤ ਦੂਅੰ ।।੩੪੬।। ਖਰ ਦੂਖਣ ਮਾਰ ਬਹਾਇ ਦਏ ।। ਜਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਬਿਹੱਦ ਭਏ ।। ਸੁਰ ਫੂਲਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖੇ ।। ਰਣ ਧੀਰ ਅਧੀਰ ਦੋਊ ਪਰਖੇ ।।੩੪੭।। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਾ ਖਰ ਦੂਖਣ ਦਈਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ।।੬।।

ਅਥ ਸੀਤਾ ਹਰਨ ਕਥਨੰ ।।

ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ।। ਰਾਵਨ ਨੀਚ ਮਰੀਚ ਹੂੰ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬੀਚ ਗਏ ਬੱਧ ਬੀਰ ਸੁਨੈ ਹੈ ।। ਬੀਸਹੂੰ ਬਾਂਹਿ ਹਥਿਆਰ

ਗਹੇ ਰਿਸ ਮਾਰ ਮਨੈ ਦਸ ਸੀਸ ਧੁਨੈ ਹੈ ।। ਨਾਕ ਕਟਯੋ ਜਿਨ ਸੂਪਨਖਾ ਕਹ ਤਉ ਤਿਹ ਕੋ ਦੁਖ ਦੋਖ ਲਗੈ ਹੋ ।। ਰਾਵਲ ਕੋ ਬਨੁ ਕੈ ਪਲ ਮੋ ਛਲ ਕੈ ਤਿਹੱ ਕੀ ਘਰਨੀ ਧਰਿ ਲਯੈ ਹੋ ।।੩੪੮।। ਮਰੀਚ ਬਾਚ ।। ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ।। ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਸਨਾਥ ਕੀਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਮੋਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਹ ਆਏ ।। ਭਉਨ ਭੰਡਾਰ ਅਟੀ ਬਿਕਟੀ ਪ੍ਰਭ ਆਜ ਸਬੈ ਘਰਬਾਰ ਸੁਹਾਏ ।। ਦੁਐ ਕਰਿ ਜੋਰ ਕਰਉ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਥ ਬੁਰੋ ਮਤ ਮਾਨੋ ।। ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸਹੀ ਅਵਤਾਰ ਤਿਨੈ ਤੁਮ ਮਾਨਸ ਕੈ ਨ ਪਛਾਨੋ ।।੩੪੯।। ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਸਬ ਅੰਗ ਜਰਯੋ ਮੁਖ ਰੱਤ ਕਰਯੋ ਜੁਗ ਨੈਨ ਤਚਾਏ ।। ਤੈ ਨ ਲਗੈ ਹਮਰੇ ਸਠ ਬੋਲਨ ਮਾਨਸ ਦੁਐ ਅਵਤਾਰ ਗਨਾਏ ।। ਮਾਤ ਕੀ ਏਕ ਹੀ ਬਾਤ ਕਹੇ ਤਜ ਤਾਤ ਘ੍ਰਿਣਾ ਬਨਬਾਸ ਨਿਕਾਰੇ ।। ਤੇ ਦੋਊ ਦੀਨ ਅਧੀਨ ਜੁਗੀਯਾ ਕਸ ਕੈ ਭਿਰਹੈਂ ਸੰਗ ਆਨ ਹਮਾਰੇ ।।੩੫੦।। ਜਉ ਨਹੀ ਜਾਤ ਤਹਾਂ ਕਹ ਤੈ ਸਠਿ ਤੋਰ ਜਟਾਨ ਕੋ ਜੂਟ ਪਟੈ ਹੌ ।। ਕੰਚਨ ਕੋਟ ਕੇ ਊਪਰ ਤੇ ਡਰ ਤੋਹਿ ਨਦੀ ਸਰ ਬੀਚ ਡੁਬੈ ਹੌ ।। ਚਿਤ ਚਿਰਾਤ ਬਸਾਤ ਕਛੂ ਨ ਰਿਸਾਤ ਚਲਯੋ ਮੁਨਿ ਘਾਤ ਪਛਾਨੀ ।। ਰਾਵਨ ਨੀਚ ਕੀ ਮੀਚ ਅਧੋਗਤ ਰਾਘਵ ਪਾਨ ਪੁਰੀ ਸੁਰਿ ਮਾਨੀ ।।੩੫੧।। ਕੰਚਨ ਕੋ ਹਰਨਾ ਬਨ ਕੈ ਰਘੁਬੀਰ ਬਲੀ ਜਹੱ ਥੇ ਤਹ ਆਯੋ ।। ਰਾਵਨ ਹ੍ਵੈ ਉਤ ਤੇ ਜੁਗੀਆ ਸੀਅ ਲੈਨ ਚਲਯੋ ਜਨੁ ਮੀਚ ਚਲਾਯੋ ।। ਸੀਅ ਬਿਲੋਕ ਕੁਰੰਕ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹੱ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਪ੍ਰਭ ਤੀਰ ਉਚਾਰੀ ।। ਆਨ ਦਿਜੈ ਹਮ ਕੱਉ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਸੁਨ ਸ੍ਰੀ ਅਵਧੇਸ ਮੁਕੰਦ ਮੁਰਾਰੀ ।।੩੫੨।। ਰਾਮ ਬਾਚ ।। ਸੀਅ ਮ੍ਰਿਗਾ ਕਹੂੰ ਕੰਚਨ ਕੋ ਨਹਿ ਕਾਨ ਸੁਨਯੋ ਬਿਧਿਨੈ ਨ ਬਨਾਯੋ ।। ਬੀਸ ਬਿਸਵੇ ਛਲ ਦਾਨਵ ਕੋ ਬਨ ਮੈ ਜਿਹ ਆਨ ਤੁਮੈ ਡਹਕਾਯੋ ।। ਪਿਆਰੀ ਕੋ ਆਇਸ ਮੇਟ ਸਕੈ ਨ ਬਿਲੋਕ ਸੀਆ ਕਹੁ ਆਤੁਰ ਭਾਰੀ ।।

ਬਾਂਧ ਨਿਖੰਗ ਚਲੇ ਕਟਿ ਸੌ ਕਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਈਹਾਂ ਕਰਿਜੈ ਰਖਵਾਰੀ ।।੩੫੩।। ਓਟ ਥਕਯੋ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਨਿਸਾਚਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਨਿਦਾਨ ਸੰਘਾਰਯੋ ।। ਹੇ ਲਹੁ ਬੀਰ ਉਬਾਰ ਲੈ ਮੋਕਹ ਯੌ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨਿ ਰਾਮ ਪੁਕਾਰਯੋ ।। ਜਾਨਕੀ ਬੋਲ ਕੁਬੋਲ ਸੁਨਯੋ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਓਰ ਸੁਮਿੱਤ੍ਰ ਪਠਾਯੋ ।। ਰੇਖ ਕਮਾਨ ਕੀ ਕਾਢ ਮਹਾਬਲ ਜਾਤ ਭਏ ਇਤ ਰਾਵਨ ਆਯੋ ।।੩੫੪।। ਭੇਖ ਅਲੇਖ ਉਚਾਰਕੈ ਰਾਵਣ ਜਾਤ ਭਏ ਸੀਅ ਕੇ ਢਿਗ ਯੋ ।। ਅਵਿਲੋਕ ਧਨੀ ਧਨਵਾਨ ਬਡੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ਮਿਲੈ ਮਗ ਮੋ ਠਗ ਜਯੋ ।। ਕਛੁ ਦੇਹੁ ਭਿਛਾ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਨ ਹਮੈ ਇਹ ਰੇਖ ਮਿਟਾਇ ਹਮੈ ਅਬ ਹੀ ।। ਬਿਨੁ ਰੇਖ ਭਈ ਅਵਿਲੋਕ ਲਈ ਹਰਿ ਸੀਅ ਉਡਯੋ ਨਭਿ ਕਉ ਤਬ ਹੀ ।।੩੫੫।। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਰਾਮਵਤਾਰ ਕਥਾ ਸੀਤਾ ਹਰਨ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ।।੭।।

ਅਥ ਸੀਤਾ ਖੋਜਬੋ ਕਥਨੰ ।।

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ।। ਰਘੁਨਾਥ ਹਰੀ ਸੀਅ ਹੇਰ ਮਨੰ ।। ਗਹਿ ਬਾਨ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਸੱਜਿ ਧਨੰ ।। ਚਹੂੰ ਓਰ ਸੁਧਾਰ ਨਿਹਾਰ ਫਿਰੇ ।। ਛਿਤ ਊਪਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਗਿਰੇ ।।੩੫੬।। ਲਘੁ ਬੀਰ ਉਠਾਇ ਸੁ ਅੰਕ ਭਰੇ ।। ਮੁਖ ਪੋਛ ਤਬੈ ਬਚਨਾ ਉਚਰੇ ।। ਕਸ ਅਧੀਰ ਪਰੇ ਪ੍ਰਭ ਧੀਰ ਧਰੋ ।। ਸੀਅ ਜਾਇ ਕਹਾ ਤਿਹੱ ਸੋਧ ਕਰੋ ।।੩੫੭।। ਉਠ ਠਾਢਿ ਭਏ ਫਿਰਿ ਭੂਮ ਗਿਰੇ ।। ਪਹਰੇਕਕ ਲਉ ਫਿਰ ਪ੍ਰਾਨ ਫਿਰੇ ।। ਤਨ ਚੇਤ ਸੁਚੇਤ ਉਠੇ ਹਰਿ ਯੋ ।। ਰਣ ਮੰਡਲ ਮੱਧਿ ਗਿਰਯੋ ਭਟ ਜਯੋਂ ।।੩੫੮।। ਚਹੂੰ ਓਰ ਪੁਕਾਰ ਬਕਾਰ ਥਕੇ ।। ਲਘੁ ਭ੍ਰਾਤ ਭਏ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਝਥੇ ।। ਉਠਕੈ ਪੁਨ ਪ੍ਰਾਤ ਇਸਨਾਨ ਗਏ ।। ਜਲ ਜੰਤ ਸਬੈ ਜਰਿ ਛਾਰਿ ਭਏ ।।੩੫੯।। ਬਿਰਹੀ ਜਿਹੱ ਓਰ ਸੁ ਦਿਸਟ ਧਰੈ ।। ਫਲ ਫੂਲ ਪਲਾਸ ਅਕਾਸ ਜਰੈ ।। ਕਰ ਸੌ ਧਰ ਜਉਨ

ਛੁਅੰਤ ਭਈ ।। ਕਚ ਬਾਸਨ ਜਯੋ ਪਕ ਫੂਟ ਗਈ ।।੩੯੦।। ਜਿਹੱ ਭੂਮ ਥਲੀ ਪਰ ਰਾਮ ਫਿਰੇ ।। ਦਵ ਜਯੋਂ ਜਲ ਪਾਤ ਪਲਾਸ ਗਿਰੇ ।। ਟੂਟ ਆਸੂ ਆਰਣ ਨੈਨ ਝਰੀ ।। ਮਨੋ ਤਾਤ ਤਵਾ ਪਰ ਬੂੰਦ ਪਰੀ ।।੩੯੧।। ਤਨ ਰਾਘਵ ਭੇਟ ਸਮੀਰ ਜਰੀ ।। ਤਜ ਧੀਰ ਸਰੋਵਰ ਮਾਂਝ ਦੁਰੀ ।। ਨਹਿ ਤੱਤ੍ਰ ਥਲੀ ਸਤ ਪੱਤ੍ਰ ਰਹੇ ।। ਜਲ ਜੰਤ ਪਰੱਤ੍ਰਿਣ ਪਤ੍ਰ ਦਹੇ ।।੩੯੨।। ਇਤ ਢੂੰਢ ਬਨੇ ਰਘੁਨਾਥ ਫਿਰੇ ।। ਉਤ ਰਾਵਨ ਆਨ ਜਟਾਯੁ ਘਿਰੇ ।। ਰਣ ਛੋਰ ਹਠੀ ਪਗ ਦੁਐ ਨ ਭਜਯੋ ।। ਉਡ ਪੱਛ ਗਏ ਪੈ ਨ ਪੱਛ ਤਜਯੋ ।।੩੯੩।। ਗੀਤਾ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ।। ਪਛ ਰਾਜ ਰਾਵਨ ਮਾਰਿ ਕੈ ਰਘੁਰਾਜ ਸੀਤਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ।। ਨਭਿ ਓਰ ਖੋਰ ਨਿਹਾਰਕੈ ਸੁ ਜਟਾਉ ਸੀਅ ਸੰਦੇਸ ਦਯੋ ।। ਤਬ ਜਾਨ ਰਾਮ ਗਏ ਬਲੀ ਸੀਅ ਸੱਤ ਰਾਵਨ ਹੀ ਹਰੀ ।। ਹਨਵੰਤ ਮਾਰਗ ਮੋ ਮਿਲੇ ਤਬ ਮਿਤ੍ਰਤਾ ਤਾ ਸੌਂ ਕਰੀ ।।੩੯੪।। ਤਿਨ ਆਨ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਕੇ ਕਪਿਰਾਜ ਪਾਇਨ ਡਾਰਯੋ ।। ਤਿਨ ਬੈਠ ਗੈਠ ਇਕੈਠ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ।। ਕਪ ਬੀਰ ਧੀਰ ਸਧੀਰ ਕੇ ਭਟ ਮੰਤ੍ਰ ਬੀਰ ਬਿਚਾਰਕੈ ।। ਅਪਨਾਇ ਸੁਗ੍ਰਿਵ ਕਉ ਚਲੇ ਕਪਿਰਾਜ ਬਾਲ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ।।੩੯੫।। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਾਲ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ।।੮।।

ਅਥ ਹਨੂਮਾਨ ਸੋਧ ਕੋ ਪਠੈਬੋ ।।

ਗੀਤਾ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ।। ਦਲ ਬਾਂਟ ਚਾਰ ਦਿਸਾ ਪਠਯੋ ਹਨਵੰਤ ਲੰਕ ਪਠੈ ਦਏ ।। ਲੈ ਮੁਦ੍ਰਕਾ ਲਖ ਬਾਰਿਧੈ ਜਹੱ ਸੀ ਹੁਤੀ ਤਹੱ ਜਾਤ ਭੇ ।। ਪੁਰ ਜਾਰਿ ਅੱਛ ਕੁਮਾਰ ਛੈ ਬਨ ਟਾਰਿਕੈ ਫਿਰਿ ਆਇਯੋ ।। ਕ੍ਰਿਤ ਚਾਰ ਜੋ ਅਮਰਾਰਿ ਕੋ ਸਬ ਰਾਮ ਤੀਰ ਜਤਾਇਯੋ ।।੩੯੬।। ਦਲ ਜੋਰ ਕੋਰ ਕਰੋਰ ਲੈ ਬਡ ਘੋਰ ਤੋਰ ਸਬੈ ਚਲੇ ।।

ਰਾਮ ਚੰਦ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਲਛਮਨ ਅਉਰ ਸੂਰ ਭਲੇ ਭਲੇ ।। ਜਾਮਵੰਤ ਸੁਖੈਨ ਨੀਲ ਹਨਵੰਤ ਅੰਗਦ ਕੇਸਰੀ ।। ਕਪਿ ਪੂਤ ਜੂਥ ਪਜੂਥ ਲੈ ਉਮਡੇ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਕੈ ਝਰੀ ।।੩੬੭।। ਪਾਟਿ ਬਾਰਿਧ ਰਾਜ ਕਉ ਕਰਿ ਬਾਟਿ ਲਾਂਘ ਗਏ ਜਬੈ ।। ਦੂਤ ਦਈਤਨ ਕੇ ਹੁਤੇ ਤਬ ਦਉਰ ਰਾਵਨ ਪੈ ਗਏ ।। ਰਨ ਸਾਜ ਬਾਜ ਸਬੈ ਕਰੋ ਇਕ ਬੇਨਤੀ ਮਮ ਮਾਨੀਐ ।। ਗੜ ਲੰਕ ਬੰਕ ਸੰਭਾਰੀਐ ਰਘੁਬੀਰ ਆਗਮ ਜਾਨੀਐ ।।੩੬੮।। ਧੂਮ੍ਰ ਅੱਛ ਸੁ ਜਾਂਬਮਾਲ ਬੁਲਾਇ ਵੀਰ ਪਠੈ ਦਏ ।। ਸੋਰ ਕੋਰ ਕ੍ਰੋਰਕੈ ਜਹਾਂ ਰਾਮ ਥੇ ਤਹਾਂ ਜਾਤ ਭੇ ।। ਰੋਸ ਕੈ ਹਨਵੰਤ ਬਾ ਪਰ ਰੋਪ ਪਾਵ ਪ੍ਰਹਾਰੀਯੰ ।। ਝੂਝ ਭੂਮਿ ਗਿਰਯੋ ਬਲੀ ਸੁਰ ਲੋਕ ਮਾਂਝਿ ਬਿਹਾਰੀਯੰ ।।੩੬੯।। ਜਾਂਬਮਾਲ ਭਿਰੇ ਕਛੂ ਪੁਨਿ ਮਾਰਿ ਐਸੇਈ ਕੈ ਲਏ ।। ਭਾਜ ਕੀਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਲੰਕ ਸੰਦੇਸ ਰਾਵਨ ਸੌ ਦਏ ।। ਧੂਮਰਾਛ ਸੁ ਜਾਂਬਮਾਲ ਦੁਹੂੰਨ ਰਾਘਵ ਜੂ ਹਰਿਯੋ ।। ਹੈ ਕਛੂ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਹੀਏ ਸੁਭ ਮੰਤ੍ਰ ਆਵਤ ਸੋ ਕਰੋ ।।੩੭੦।। ਪੇਖ ਤੀਰ ਅਕੰਪਨੈ ਦਲ ਸੰਗਿ ਦੈ ਸੁ ਪਠੈ ਦਯੋ ।। ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਨਿਨੱਦ ਸੱਦ ਪੁਰੀ ਭਯੋ ।। ਸੁਰ ਰਾਇ ਆਦ ਪ੍ਰਹਸਤ ਤੇ ਇਹੱ ਭਾਂਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ।। ਸੀਅ ਦੇ ਮਿਲੋ ਰਘੁਰਾਜ ਕੋ ਕਸ ਰੋਸ ਰਾਵ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ।।੩੭੧।। **ਛਪਯ ਛੰਦ** ।। ਝਲ ਹਲੰਤ ਤਰਵਾਰ ਬਜਤ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਮਹਾ ਧੁਨ ।। ਖੜ ਹੜੰਤ ਖਹ ਖੋਲ ਧਿਆਨ ਤਜਿ ਪਰਤ ਚਵਧ ਮੁਨ ।। ਇੱਕ ਇੱਕ ਲੈ ਚਲੈਂ ਇੱਕ ਤਨ ਇੱਕ ਅਰੁੱਝੈ ।। ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਪਰ ਗਈ ਹੱਥਿ ਅਰ ਮੁੱਖ ਨ ਸੁਝੈ ।। ਸੁਮੁਹੇ ਸੂਰ ਸਾਵੰਤ ਸਬ ਫਉਜ ਰਾਜ ਅੰਗਦ ਸਮਰ ।। ਜੈ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਬਿਹੱਦ ਹੁਅ ਧਨੁ ਜੰਪਤ ਸੁਰ ਪੁਰ ਅਮਰ ।।੩੭੨।। ਇਤ ਅੰਗਦ ਯੁਵਰਾਜ ਦੁਤੀਅ ਦਿਸ ਬੀਰ ਅਕੰਪਨ ।। ਕਰਤ ਬ੍ਰਿਸਟ ਸਰ ਧਾਰ ਤਜਤ ਨਹੀ ਨੈਕ ਅਯੋਧਨ ।। ਹੱਥ ਬੱਥ ਮਿਲ ਗਈ ਲੁੱਥ ਬਿਥਰੀ ਅਹਾੜੰ ।।

ਘੁੱਮੇ ਘਾਇ ਅਘਾਇ ਬੀਰ ਬੰਕੜੇ ਬਬਾੜੰ ।। ਪਿੱਖਤ ਬੈਠ ਬਿਬਾਣ ਬਰ ਧੰਨ ਧੰਨ ਜੰਪਤ ਅਮਰ ।। ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖਯ ਭਵਾਨ ਮੋ ਅਬ ਲਗ ਲਖਯੋ ਨ ਅਸ ਸਮਰ ।।੩੭੩।। ਕਹੂੰ ਮੁੰਡ ਪਿਖੀਅਹ ਕਹੂੰ ਭਕ ਰੁੰਡ ਪਰੇ ਧਰ ।। ਕਿਤਹੀ ਜਾਂਘ ਤਰਫੰਤ ਕਹੂੰ ਉਛਰੰਤ ਸੁ ਛਬ ਕਰ ।। ਭਰਤ ਪੱਤ੍ਰ ਖੇਚਰੀ ਕਹੂੰ ਚਾਵੰਡ ਚਿਕਾਰੈਂ ।। ਕਿਲਕਤ ਕਤਹ ਮਸਾਨ ਕਹੂੰ ਭੈਰਵ ਭਭਕਾਰੈਂ ।। ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਜੈ ਕਪਿ ਕੀ ਭਈ ਹਣਯੋ ਅਸੁਰ ਰਾਵਣ ਤਣਾ ।। ਭੈ ਦੱਗ ਅਦੱਗ ਭੱਗੇ ਹਠੀ ਗਹਿ ਗਹਿ ਕਰ ਦਾਂਤਨ ਤ੍ਰਿਣਾ ।।੩੭੪।। ਉਤੈ ਦੂਤ ਰਾਵਣੈ ਜਾਇ ਹਤ ਬੀਰ ਸੁਣਾਯੋ ।। ਇਤ ਕਪਿਪਤ ਅਰੁ ਰਾਮ ਦੂਤ ਅੰਗਦਹਿ ਪਠਾਯੋ ।। ਕਹੀ ਕੱਥ ਤਿਹੱ ਸੱਥ ਗੱਥ ਕਰਿ ਤੱਥ ਸੁਨਾਯੋ ।। ਮਿਲਹੁ ਦੇਹੁ ਜਾਨਕੀ ਕਾਲ ਨਾਤਰ ਤੁਹਿ ਆਯੋ ।। ਪਗ ਭੇਟ ਚਲਤ ਭਯੋ ਬਾਲ ਸੁਤ ਪ੍ਰਿਸਟ ਪਾਨ ਰਘੁਬਰ ਧਰੇ ।। ਭਰ ਅੰਕ ਪੁਲਕ ਤਨ ਪਸਜਿਯੋ ਭਾਂਤ ਅਨਿਕ ਆਸਿਖ ਕਰੇ ।।੩੭੫।। **ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਸੰਬਾਦ ।। ਛਪੈ ਛੰਦ ।।** ਦੇਹ ਸੀਆ ਦਸਕੰਧ ਛਾਹਿ ਨਹੀ ਦੇਖਨ ਪੈਹੋ ।। ਲੰਕ ਛੀਨ ਲੀਜੀਐ ਲੰਕ ਲਖਿ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੋ ।। ਕ੍ਰੁੱਧ ਬਿਖੈ ਜਿਨ ਘੋਰੁ ਪਿੱਖ ਕਸ ਜੁੱਧੁ ਮਚੈ ਹੈ ।। ਰਾਮ ਸਹਿਤ ਕਪਿ ਕਟਕ ਆਜ ਮ੍ਰਿਗ ਸਯਾਰ ਖਵੈ ਹੈ ।। ਜਿਨ ਕਰ ਸੁ ਗਰਬੁ ਸੁਣ ਮੂੜ ਮਤ ਗਰਬ ਗਵਾਇ ਘਨੇਰ ਘਰ ।। ਬਸ ਕਰੇ ਸਰਬ ਘਰ ਗਰਬ ਹਮ ਏ ਕਿਨ ਮਹਿ ਦ੍ਵੈ ਦੀਨ ਨਰ ।।੩੭੬।। **ਰਾਵਨ ਬਾਚ ਅੰਗਦ ਸੋਂ ।। ਛਪੈ ।।** ਅਗਨ ਪਾਕ ਕਹੁੱ ਕਰੈ ਪਵਨ ਮੁਰ ਬਾਰ ਬੁਹਾਰੈ ।। ਚਵਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਧਰੈ ਸੂਰ ਛੱਤ੍ਰਹਿ ਸਿਰ ਢਾਰੈ ।। ਮਦ ਲਛਮੀ ਪਿਆਵੰਤ ਬੇਦ ਮੁਖ ਬ੍ਰਹਮੁ ਉਚਾਰਤ ।। ਬਰਨ ਬਾਰ ਨਿਤ ਭਰੇ ਔਰ ਕੁਲੁ ਦੇਵ ਜੁਹਾਰਤ ।। ਨਿਜ ਕਹਤਿ ਸੁ ਬਲ ਦਾਨਵ ਪ੍ਰਬਲ ਦੇਤ ਧਨੁਦਿ ਜਛ ਮੋਹਿ ਕਰ ।। ਵੇ ਜੁੱਧ ਜੀਤ ਤੇ ਜਾਂਹਿਗੇ

ਕਹਾਂ ਦੋਇ ਤੇ ਦੀਨ ਨਰ ।।੩੭੭।। ਕਹਿ ਹਾਰਯੋ ਕਪਿ ਕੋਟਿ ਦਈਤ ਪਤਿ ਇੱਕ ਨ ਮਾਨੀ ।। ਉਠਤ ਪਾਵ ਰੁਪਿਯੋ ਸਭਾ ਮਧਿ ਸੁ ਅਭਿਮਾਨੀ ।। ਥਕੇ ਸਕਲ ਅਮੁਰਾਰ ਪਾਵ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਉਚੱਕਯੋ ।। ਗਿਰੇ ਧਰਨ ਮੁਰਛਾਇ ਬਿਮਨ ਦਾਨਵ ਦਲ ਥੱਕਯੋ ।। ਲੈ ਚਲਯੋ ਬਭੀਛਨ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹੱ ਬਾਲ ਪੁਤ੍ਰ ਧੂਸਰ ਬਰਨ ।। ਭਟ ਹਟਕ ਬਿਕਟ ਤਿਹੱ ਨਾ ਸਕੇ ਚਲਿ ਆਯੋ ਜਿਤ ਰਾਮ ਰਨ ।।੩੭੮।। ਕਹਿ ਬੁਲਯੋ ਲੰਕੇਸ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਭ ਰਾਜੀਵ ਲੋਚਨ ।। ਕੁਟਲ ਅਲਕ ਮੁਖ ਛਕੇ ਸਕਲ ਸੰਤਨ ਦੁਖ ਮੋਚਨ ।। ਕੁਪੇ ਸਰਬ ਕਪਿਰਾਜ ਬਿਜੈ ਪਹਲੀ ਰਣ ਚੱਖੀ ।। ਫਿਰੇ ਲੰਕ ਗੜਿ ਘੇਰਿ ਦਿਸਾ ਦੱਛਣੀ ਪਰੱਖੀ ।। ਪ੍ਰਭ ਕਰੈ ਬਭੀਛਨ ਲੰਕਪਤਿ ਸੁਣੀ ਬਾਤਿ ਰਾਵਣ ਘਰਣਿ ।। ਸੁੱਧਿ ਸੱਤ ਤੱਥਿ ਬਿਸਰਤ ਭਈ ਗਿਰੀ ਧਰਣ ਪਰ ਹੁਐ ਬਿਮਣ ।।੩੭੯।। ਮੰਦੋਦਰੀ ਬਾਚ ।। ਉਟੰਙਣ ਛੰਦ ।। ਸੂਰਬੀਰਾ ਸਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਬਜੇ ਭਾਜ ਕੰਤਾ ਸੁਣੇ ਰਾਮ ਆਏ ।। ਬਾਲ ਮਾਰਯੋ ਬਲੀ ਸਿੰਧ ਪਾਟਯੋ ਜਿਨੈ ਤਾਹਿ ਸੌ ਬੈਰਿ ਕੈਸੇ ਰਚਾਏ ।। ਬਜਾਧ ਜੀਤਯੋ ਜਿਨੈ ਜੰਭ ਮਾਰਯੋ ਉਨੈ ਰਾਮ ਅਉਤਾਰ ਸੋਈ ਸੁਹਾਏ ।। ਦੇ ਮਿਲੋ ਜਾਨਕੀ ਬਾਤ ਹੈ ਸਿਆਨ ਕੀ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਕਾਹੇ ਚਲਾਏ ।।੩੮੦।। ਰਾਵਣ ਬਾਚ ।। ਬਯੂਹ ਸੈਨਾ ਸਜੋ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਬਜੋ ਕੋਟਿ ਜੋਧਾ ਗਜੋ ਆਨ ਨੇਰੇ ।। ਸਾਜ ਸੰਜੋਅ ਸੰਬੂਹ ਸੈਨਾ ਸਬੈ ਆਜ ਮਾਰੋ ਤਰੈ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤੇਰੇ ।। ਇੰਦ੍ਰ ਜੀਤੋ ਕਰੋ ਜੱਛ ਰੀਤੋ ਧਨੰ ਨਾਰਿ ਸੀਤਾ ਬਰੰ ਜੀਤ ਜੁੱਧੈ ।। ਸੁਰਗ ਪਾਤਾਲ ਆਕਾਸ ਜੁਆਲਾ ਜਰੈ ਬਾਚਿ ਹੈ ਰਾਮ ਕਾ ਮੋਰ ਕ੍ਰੁੱਧੈ ।।੩੮੧।। ਮੰਦੋਦਰੀ ਬਾਚ ।। ਤਾਰਕਾ ਜਾਤ ਹੀ ਘਾਤ ਕੀਨੀ ਜਿਨੈ ਅਉਰ ਸੁਬਾਹ ਮਾਰੀਚ ਮਾਰੇ ।। ਬਯਾਧ ਬੱਧਿਯੋ ਖਰੰ ਦੂਖਣੰ ਖੇਤ ਥੈ ਏਕ ਹੀ ਬਾਣ ਸੌ ਬਾਲ ਮਾਰੇ ।। ਧੂਮ੍ਰ ਅੱਛਾਦ ਅਉ ਜਾਂਬੁਮਾਲੀ ਬਲੀ ਪ੍ਰਾਣ ਹੀਣੰ ਕਰਯੋ ਜੁਧ ਜੈ ਕੈ ।। ਮਾਰਿਹੈਂ ਤੋਹਿ ਯੌ ਸਯਾਰ

ਕੇ ਸਿੰਘ ਜਯੋ ਲੇਹਿਗੇ ਲੰਕ ਕੋ ਡੰਕ ਦੈਕੈ ।।੩੯੨।। ਰਾਵਣ ਬਾਚ ।। ਚਉਰ ਚੰਦ੍ਰੂੰ ਕਰੰ ਛੱਤ੍ਰ ਸੂਰੰ ਧਰੰ ਬੇਦ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਰੰ ਦੁਆਰ ਮੇਰੇ ।। ਪਾਕ ਪਾਵਕ ਕਰੰ ਨੀਰ ਬਰਣੰ ਭਰੰ ਜੱਛ ਬਿੱਦਿਆ ਧਰੰ ਕੀਨ ਚੇਰੇ ।। ਅਰਬ ਖਰਬੰ ਪੁਰੰ ਚਰਬ ਸਰਬੰ ਕਰੇ ਦੇਖੁ ਕੈਸੇ ਕਰੌ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ।। ਚਿੰਕ ਹੈ ਚਾਵਡਾ ਫਿੰਕ ਹੈ ਫਿੰਕਰੀ ਨਾਚ ਹੈ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਪ੍ਰੇਤੰ ।।੩੯੩।। ਮੰਦੋਦਰੀ ਬਾਚ ।। ਤਾਸ ਨੇਜੇ ਢੁਲੈ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਬਜੈ ਰਾਮ ਲੀਨੇ ਦਲੈ ਆਨ ਢੂਕੇ ।। ਬਾਨਰੀ ਪੂਤ ਚਿੰਕਾਰ ਅਪਾਰੰ ਕਰੰ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ਚਹੂੰ ਓਰ ਕੂਕੇ ।। ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਬਜੈ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਗਜੈ ਬਾਨ ਚਾਪੈ ਚਲੈ ਨਾਹਿ ਜਉ ਲੌ ।। ਬਾਤ ਕੋ ਮਾਨੀਐ ਘਾਤੁ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ਰਾਵਰੀ ਦੇਹ ਕਿ ਸਾਂਤ ਤਉ ਲੌ ।।੩੯੪।। ਘਾਟ ਘਾਟੈ ਰੁਕੌ ਬਾਟ ਬਾਟੈ ਤੁਪੋ ਐਂਠ ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਰਾਮ ਆਏ ।। ਖੋਰ ਹਰਾਮ ਹਰੀਫ ਕੀ ਆਂਖ ਤੈ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਕੈਸੇ ਚਲਾਏ ।। ਹੋਇਗੋ ਖੁਆਰ ਬਿਸੀਆਰ ਖਾਨਾ ਤੁਰਾ ਬਾਨਰੀ ਪੂਤ ਜਉ ਲੌ ਨ ਗਜਿ ਹੈ ।। ਲੰਕ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਕੋਟਿ ਕੋ ਫਾਂਧ ਕੈ ਆਸੁਰੀ ਪੂਤ ਲੈ ਘਾਸਿ ਭਜਿ ਹੈ ।।੩੯੫।। ਰਾਵਣ ਬਾਚ ।। ਬਾਵਰੀ ਰਾਂਡ ਕਿਆ ਭਾਂਡ ਬਾਤੈ ਬਕੈ ਰੰਕ ਸੇ ਰਾਮ ਕਾ ਛੋਡ ਰਾਸਾ ।। ਕਾਢਹੋ ਬਾਂਸਿ ਦੈ ਬਾਨ ਬਾਜੀਗਰੀ ਦੇਖਿਹੋ ਆਜ ਤਾ ਕੋ ਤਮਾਸਾ ।। ਬੀਸ ਬਾਹੰ ਧਰੰ ਸੀਸ ਦਸਿਯੰ ਸਿਰੰ ਸੈਨ ਸੰਬੂਹ ਹੈ ਸੰਗਿ ਮੇਰੇ ।। ਭਾਜ ਜੈ ਹੈ ਕਹਾਂ ਬਾਟਿ ਪੈ ਹੈਂ ਊਹਾਂ ਮਾਰਿ ਹੌ ਬਾਜ ਜੈਸੇ ਬਟੇਰੇ ।।੩੯੬।। ਏਕ ਏਕੰ ਹਿਰੈ ਝੂਮ ਝੂਮੰ ਮਰੈਂ ਆਪੁ ਆਪੰ ਗਿਰੈਂ ਹਾਕੁ ਮਾਰੇ ।। ਲਾਗ ਜੈ ਹੱਉ ਤਹਾਂ ਭਾਜ ਜੈ ਹੈ ਜਹਾਂ ਫੂਲ ਜੈ ਹੈ ਕਹਾਂ ਤੈ ਉਬਾਰੇ ।। ਸਾਜ ਬਾਜੇ ਸਬੈ ਆਜ ਲੈਹਉਂ ਤਿਨੈ ਰਾਜ ਕੈਸੋ ਕਰੈ ਕਾਜ ਮੋਸੋ ।। ਬਾਨਰੰ ਛੈ ਕਰੋ ਰਾਮ ਲੱਛੈ ਹਰੋ ਜੀਤ ਹੌ ਹੋਡ ਤਉ ਆਨ ਤੋਸੋ ।।੩੯੭।। ਕੋਟਿ ਬਾਤੈ ਗੁਨੀ ਏਕ ਕੈ ਨਾ ਸੁਨੀ ਕੋਪਿ ਮੁੰਡੀ ਧੁਨੀ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪੱਠੈ ।।

ਏਕ ਨਾਰਾਂਤ ਦੇਵਾਂਤ ਦੂਜੋ ਬਲੀ ਭੂਮ ਕੰਪੀ ਰਣੰ ਬੀਰ ਉੱਠੈ ।। ਸਾਰ ਭਾਰੰ ਪਰੇ ਧਾਰ ਧਾਰੰ ਬਜੀ ਕ੍ਰੋਹ ਕੈ ਲੋਹ ਕੀ ਛਿੱਟ ਛੁੱਟੈ ।। ਰੁੰਡ ਧੁਕ ਧੁਕ ਪਰੈਂ ਘਾਇ ਭਕ ਭਕ ਕਰੈਂ ਬਿੱਥਰੀ ਜੁੱਥ ਸੋ ਲੁੱਥ ਲੁੱਟੈਂ ।।੩੮੮।। ਪੱਤ੍ਰ ਜੁੱਗਣ ਭਰੈ ਸੱਦ ਦੇਵੀ ਕਰੈ ਨੱਦ ਭੈਰੋ ਰਰੈ ਗੀਤ ਗਾਵੈ ।। ਭੂਤ ਔ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਲ ਬੀਰੰ ਬਲੀ ਮਾਸ ਅਹਾਰ ਤਾਰੀ ਬਜਾਵੈ ।। ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਅਉ ਸਰਬ ਬਿੱਦਿਆ ਧਰੰ ਮੱਧਿ ਆਕਾਸ ਭਯੋ ਸੱਦ ਦੇਵੰ ।। ਲੁੱਥ ਬਿਥੁੱਥਰੀ ਹੂਹ ਕੂਹੰ ਭਰੀ ਮੱਚੀਯੰ ਜੁੱਧ ਅਨੂਪ ਅਤੇਵੰ ।।੩੮੯।। **ਸੰਗੀਤ ਛਪੈ ਛੰਦ** ।। ਕਾਗੜਦੀ ਕੁਪਯੋ ਕਪਿ ਕਟਕ ਬਾਗੜਦੀ ਬਾਜਨ ਰਣ ਬੱਜੀਯ ।। ਤਾਗੜਦੀ ਤੇਗ ਝਲਹਲੀ ਗਾਗੜਦੀ ਜੋਧਾ ਗਲ ਗੱਜੀਯ ।। ਸਾਗੜਦੀ ਸੂਰ ਸੰਮੁਹੇ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਨੱਚਯੋ ।। ਬਾਗੜਦੀ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਆਗੜਦੀ ਆਰਣ ਰੰਗ ਰੱਚਯੋ ।। ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭਟ ਨੱਚੇ ਸਮਰ ਫਾਗੜਦੀ ਫੁੰਕ ਫਣੀਅਰ ਕਰੈਂ ।। ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸਮਟੈ ਸੁੰਕੜੈ ਫਣਪਤਿ ਫਨਿ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਧਰੈਂ ।।੩੯੦।। ਫਾਗੜਦੀ ਫੁੰਕ ਫਿੰਕਰੀ ਰਾਗੜਦੀ ਰਣ ਗਿੱਧ ਰੜੱਕੈ ।। ਲਾਗੜਦੀ ਲੁੱਥ ਬਿਥੁੱਰੀ ਭਾਗੜਦੀ ਭਟ ਘਾਇ ਭਭੱਕੈ ।। ਬਾਗੜਦੀ ਬਰਖਤ ਬਾਣ ਝਾਗੜਦੀ ਝਲ ਮਲਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ।। ਗਾਗੜਦੀ ਗੱਜ ਸੰਜਰੈ ਕਾਗੜਦੀ ਕੱਛੇ ਕਿੰਕਾਣੰ ।। ਬੰਬਾਗੜਦੀ ਬਹਤ ਬੀਰਨ ਸਿਰਨ ਤਾਗੜਦੀ ਤਮਕਿ ਤੇਗੰ ਕੜੀਅ ।। ਝੰਝਾਗੜਦੀ ਝੜਕਦੈ ਝੜ ਸਮੈ ਝਲਮਲ ਝੁਕਿ ਬਿੱਜੁਲ ਝੜੀਅ ।।੩੯੧।। ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਰਾਂਤਕ ਗਿਰਤ ਦਾਗੜਦੀ ਦੇਵਾਂਤਕ ਧਾਯੋ ।। ਜਾਗੜਦੀ ਜੁੱਧ ਕਰ ਤੁਮਲ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ।। ਦਾਗੜਦੀ ਦੇਵ ਰਹਸੰਤ ਆਗੜਦੀ ਅਸੁਰਨ ਰਣ ਸੋਗੰ ।। ਸਾਗੜਦੀ ਸਿੱਧ ਸਰ ਸੰਤ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਚਤ ਤਜਿ ਜੋਗੰ ।। ਖੰਖਾਗੜਦੀ ਖਯਹ ਭਏ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਖਲ ਪਾਗੜਦੀ ਪੁਹਪ ਡਾਰਤ ਅਮਰ ।। ਜੰਜਾਗੜਦੀ

ਸਕਲ ਜੈ ਜੈ ਜਪੈਂ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰਪੁਰਹਿ ਨਾਰ ਨਰ ।।੩੯੨।। ਰਾਗੜਦੀ ਰਾਵਣਹਿ ਸੁਨਯੋ ਸਾਗੜਦੀ ਦੋਊ ਸੁਤ ਰਣ ਜੁੱਝੇ ।। ਬਾਗੜਦੀ ਬੀਰ ਬਹੁ ਗਿਰੇ ਆਗੜਦੀ ਆਹਵਹਿ ਅਰੁੱਝੇ ।। ਲਾਗੜਦੀ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰੀ ਚਾਗੜਦੀ ਚਾਂਵੰਡ ਚਿੰਕਾਰੰ ।। ਨਾਗੜਦੀ ਨੱਦ ਭਏ ਗੱਦ ਕਾਗੜਦੀ ਕਾਲੀ ਕਿਲਕਾਰੰ ।। ਭੰਭਾਗੜਦੀ ਭਯੰਕਰ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਜਾਗੜਦੀ ਜੂਹ ਜੁੱਗਣ ਜੁਰੀਅ ।। ਕੰਕਾਗੜਦੀ ਕਿਲਕਤ ਕੁਹਰ ਕਰ ਪਾਗੜਦੀ ਪੱਤ੍ਰ ਸ੍ਰੋਣਤ ਭਰੀਅ ।।੩੯੩।। ਇਤਿ ਦੇਵਾਂਤਕ ਨਰਾਂਤਕ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ।।੯।।

ਅਥ ਪ੍ਰਹਸਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ।।

ਸੰਗੀਤ ਛਪੈ ਛੰਦ ।। ਪਾਗੜਦੀ ਪ੍ਰਹਸਤ ਪਠਿਯੋ ਦਾਗੜਦੀ ਦੈਕੈ ਦਲ ਅਨਗਨ ।। ਕਾਗੜਦੀ ਕੰਪ ਭੂਅ ਉਠੀ ਬਾਗੜਦੀ ਬਾਜੀਯ ਖੁਰੀਅਨ ਤਨ ।। ਨਾਗੜਦੀ ਨੀਲ ਤਿਹ ਝਿਣਯੋ ਭਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਭੂਮਿ ਪਛਾੜੀਅ ।। ਸਾਗੜਦੀ ਸਮਰ ਹਾਹਾਕਾਰ ਭਯੋ ਦਾਗੜਦੀ ਦਾਨਵ ਦਲ ਭਾਰੀਅ ।। ਘੰਘਾਗੜਦੀ ਘਾਇ ਭਕ ਭਕ ਕਰਤ ਰਾਗੜਦੀ ਰੁਹਿਰ ਰਣ ਰੰਗ ਬਹਿ ।। ਜੰਜਾਗੜਦੀ ਜਯ ਜੁੱਗਣ ਜਪੈ ਕਾਗੜਦੀ ਕਾਕ ਕਰ ਕਹਕ ਕਹ ।।੩੯੪।। ਪਾਗੜਦੀ ਪ੍ਰਹਸਤ ਜੁਝੰਤ ਲਾਗੜਦੀ ਲੈ ਚਲਯੋ ਅੱਪ ਦਲ ।। ਭਾਗੜਦੀ ਭੂਮਿ ਭੜਹੜੀ ਕਾਗੜਦੀ ਕੰਪੀ ਦੋਈ ਜਲ ਥਲ ।। ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਦ ਨਿਹਨੱਦ ਭਾਗੜਦੀ ਰਣ ਭੇਰ ਭਯੰਕਰ ।। ਸਾਗੜਦੀ ਸਾਂਗ ਝਲਹਲਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਮਕੰਤ ਚਲਤ ਸਰ ।। ਖੰਖਾਗੜਦੀ ਖੜਗ ਖਿਮਕਤ ਥਹਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਟਕ ਚਿਨਗੈਂ ਕਢੈ ।। ਠੰਠਾਗੜਦੀ ਠਾਟ ਠੱਟ ਕਰ ਮਨੋ ਠਾਗੜਦੀ ਠਣਕ ਠਠਿਆਰ ਗਢੈ ।।੩੯੫।। ਢਾਗੜਦੀ ਢਾਲ ਉਛਲਹਿ ਬਾਗੜਦੀ ਰਣ ਬੀਰ ਬਬੱਕਹਿ ।। ਆਗੜਦੀ ਇੱਕ ਲੈ ਚਲੈਂ ਇੱਕ

ਕਹੁ ਇਕ ਉਚੱਕਹਿ ।। ਤਾਗੜਦੀ ਤਾਲ ਤੰਬੂਰੰ ਬਾਗੜਦੀ ਰਣ ਬੀਨ ਸੁ ਬੱਜੈ ।। ਸਾਗੜਦੀ ਸੰਖ ਕੇ ਸਬਦ ਗਾਗੜਦੀ ਗੈਵਰ ਗਲ ਗਜੈਂ ।। ਧੰਧਾਗੜਦੀ ਧਰਣਿ ਧੜ ਧੁਕਿ ਪਰਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਕਤ ਚਿਤ ਮਹਿ ਅਮਰ ।। ਪੰਪਾਗੜਦੀ ਪੁਹਪ ਬਰਖਾ ਕਰਤ ਜਾਗੜਦੀ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਬਰ ।।੩੯੬।। ਝਾਗੜਦੀ ਝੂਝ ਭਟ ਗਿਰੈਂ ਮਾਗੜਦੀ ਮੁਖ ਮਾਰ ਉਚਾਰੈਂ ।। ਸਾਗੜਦੀ ਸੰਜ ਪੰਜਰੇ ਘਾਘੜਦੀ ਘਣੀਅਰ ਜਣੁ ਕਾਰੇ ।। ਤਾਗੜਦੀ ਤੀਰ ਬਰਖੰਤ ਗਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਗਦਾ ਗ੍ਰਿਸਟੰ ।। ਮਾਗੜਦੀ ਮੰਤ੍ਰ ਮੁਖ ਜਪੈਂ ਆਗੜਦੀ ਅੱਛਰ ਬਰ ਇਸਟੰ ।। ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸਦਾ ਸਿਵ ਸਿਮਰ ਕਰ ਜਾਗੜਦੀ ਜੂਝ ਜੋਧਾ ਮਰਤ ।। ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭਟ ਸਨਮੁਖ ਗਿਰਤ ਆਗੜਦੀ ਅਪਛਰਨ ਕਹੱ ਬਰਤ ।।੩੯੭।। ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ।। ਇਤੈ ਉੱਚਰੇ ਰਾਮ ਲੰਕੇਸ ਬੈਣੰ ।। ਉਤੈ ਦੇਵ ਦੇਖੈ ਚੜੈ ਰਥ ਗੈਣੰ ।। ਕ਼ਹੋ ਏਕ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ।। ਮਿਲੇ ਜੁੱਧ ਜੇਤੇ ਸਮੰਤੰ ਲੁੱਝਾਰੰ ।।੩੯੮।। ਬਭੀਛਨ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ।। ਧਨੁੰ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਜਾਕੋ ਬਿਰਾਜੈ ।। ਸਿਰੰ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰੰ ਸਿਤੰ ਛੱਤ੍ਰ ਛਾਜੈ ।। ਰਥੰ ਬੇਸਟਤੰ ਬਿਯਾਘ੍ਰ ਚਰਮੰ ਅਭੀਤੰ ।। ਤਿਸੈ ਨਾਥ ਜਾਨੋ ਹਠੀ ਇੰਦ੍ਰ ਜੀਤੰ ।।੩੯੯।। ਨਹੈ ਪਿੰਗ ਬਾਜੀ ਰਥੰ ਜੇਨ ਸੋਭੈਂ ।। ਮਹਾਂ ਕਾਇ ਪੇਖੇ ਸਬੈ ਦੇਵ ਛੋਭੈਂ ।। ਹਰੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ਧਨੰ ਪਾਲ ਦੇਵੰ ।। ਮਹਾਂ ਕਾਇ ਨਾਮਾ ਮਹਾਂਬੀਰ ਏਵੰ ।।੪੦੦।। ਲਗੇ ਮਯੂਰ ਬਰਣੰ ਰਥੰ ਜੇਨ ਬਾਜੀ ।। ਬਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ਤਜੈ ਬਾਣ ਰਾਜੀ ।। ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਕੋ ਕਰ ਮਹੋਦਰ ਬਖਾਨੋ ।। ਤਿਸੈ ਜੁੱਧ ਕਰਤਾ ਬਡੋ ਰਾਮ ਜਾਨੋ ।।੪੦੧।। ਲਗੇ ਮੂਖਕੰ ਬਰਣ ਬਾਜੀ ਰਥੇਸੰ ।। ਹਸੈ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਕੋ ਚਾਰ ਦੇਸੰ ।। ਧਰੇ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਕਿਧੋ ਕਾਲ ਰੂਪੰ ।। ਤਿਸੈ ਰਾਮ ਜਾਨੋ ਸਹੀ ਦਈਤ ਭੂਪੰ ।।੪੦੨।। ਫਿਰੈ ਮੋਰ ਪੁੱਛੰ ਢੁਰੈ ਚਉਰ ਚਾਰੰ ।। ਰੜੈ ਕਿਤ ਬੰਦੀ ਅਨੰਤੰ

ਅਪਾਰੰ ।। ਰਥੰ ਸੁਵਰਨ ਕੀ ਕਿੰਕਣੀ ਚਾਰ ਸੋਹੈਂ ।। ਲਖੇ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆਂ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਮੋਹੈ ।।੪੦੩।। ਛਕੈ ਮੱਧ ਜਾਕੀ ਧੁਜਾ ਸਾਰਦੂਲੰ ।। ਇਹੈ ਦਈਤ ਰਾਜੰ ਦੁਰੰ ਦ੍ਰੋਹ ਮੂਲੰ ।। ਲਸੈ ਕ੍ਰੀਟ ਸੀਸੰ ਕਸੈ ਚੰਦ੍ਰ ਭਾ ਕੋ ।। ਰਮਾ ਨਾਥ ਚੀਨੋ ਦਸੰ ਗ੍ਰੀਵ ਤਾ ਕੋ ।।੪੦੪।। ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰੰ ਅਪਾਰੰ ।। ਮਚੇ ਸੂਰਬੀਰੰ ਮਹਾਂ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ।। ਕਰੈ ਅੱਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ਨਿਪਾਤੰਤ ਸੂਰੰ ।। ਉਠੇ ਮੱਧ ਜੁੱਧੰ ਕਮੱਧੰ ਕ੍ਰੂਰੰ ।।੪੦੫।। ਗਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਭਸੁੰਡੰ ਅਪਾਰੰ ।। ਰੁਲੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ਸਮੰਤੰ ਲੁਝਾਰੰ ।। ਪਰੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਉਠੇ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ।। ਜਕੇ ਸੂਰਬੀਰੰ ਛਕੇ ਜਾਣ ਮੱਦੰ ।।੪੦੬।। ਗਿਰੇ ਝੂਮ ਭੂਮੰ ਅਘੂਮੇਤਿ ਘਾਯੰ ।। ਉਠੇ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ਚੜੇ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ।। ਜੁਝੇ ਵੀਰ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ।। ਕਟੇ ਅੰਗ ਜੰਗੰ ਰਟੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ।।੪੦੭।। ਛੁਟੈ ਬਾਨ ਪਾਣੰ ਉਠੈਂ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ।। ਰੁਲੇ ਝੂਮ ਭੂਮੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ਬਿਹੱਦੰ ।। ਨਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ਤਤੱਥਈ ਤਤੱਥਯੰ ।। ਛੁਟੈ ਬਾਜ ਰਾਜੀ ਫਿਰੈ ਛੂਛ ਹੱਥਿਯੰ ।।੪੦੮।। ਗਿਰੇ ਅੰਕੁਸੰ ਬਾਰਣੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ।। ਨਚੇ ਕੰਧ ਹੀਣੰ ਕਬੰਧੰ ਅਚੇਤੰ ।। ਭਰੈਂ ਖੇਚਰੀ ਪੱਤ੍ਰ ਚਉਸਠ ਚਾਰੀ ।। ਚਲੇ ਸਰਬ ਆਨੰਦਿ ਹੁਐ ਮਾਸਹਾਰੀ ।।੪੦੯।। ਗਿਰੇ ਬੰਕੁੜੇ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਸੁਦੇਸੰ ।। ਪਰੇ ਪੀਲਵਾਨੰ ਛੁਟੇ ਚਾਰ ਕੇਸੰ ।। ਕਰੈ ਪੈਜ ਵਾਰੰ ਪ੍ਰਚਾਰੰਤ ਬੀਰੰ ।। ਉਠੈ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ਅਪਾਰੰ ਹਮੀਰੰ ।।੪੧੦।। ਛੁਟੈਂ ਚਾਰਿ ਚਿਤ੍ਰੰ ਬਚਿਤ੍ਰੰਤ ਬਾਣੰ ।। ਚਲੇ ਬੈਠ ਕੈ ਸੂਰਬੀਰੰ ਬਿਮਾਣੰ ।। ਗਿਰੇ ਬਾਰੁਣੰ ਬਿੱਥੁਰੀ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥੰ ।। ਖੁਲੇ ਸੁਰਗ ਦੁਆਰੰ ਗਏ ਵੀਰ ਅਛੁਥੰ ।।੪੧੧।। ਦੋਹਰਾ ।। ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਹਤ ਸੈਨਾ ਭਈ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਬਿਰੁੱਧ ।। ਲੰਕ ਬੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਯੋ ਦਸ ਸਿਰ ਮਹਾ ਸਕ੍ਰੁੱਧ ।।੪੧੨।। ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ।। ਤਬੈ ਮੁੱਕਲੇ ਦੂਤ ਲੰਕੇਸ ਅੱਪੰ ।। ਮਨੰ ਬਚ ਕਰਮੰ ਸਿਵੰ ਜਾਪ ਜੱਪੰ ।। ਸਬੈ ਮੰਤ੍ਰ ਹੀਣੰ ਸਮੈ ਅੰਤ ਕਾਲੰ ।। ਭਜੋ ਏਕ

ਚਿੱਤੰ ਸੁ ਕਾਲੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ।।੪੧੩।। ਰਥੀ ਪਾਇਕੰ ਦੰਤ ਪੰਤੀ ਅਨੰਤੰ ।। ਚਲੇ ਪੱਖਰੇ ਬਾਜ ਰਾਜੰ ਸੁਭੰਤੰ ।। ਧਸੇ ਨਾਸਕਾ ਸ੍ਰੋਨ ਮੱਝੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ।। ਬੱਜੇ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਡੰਕ ਡਉਰੂ ਨਫੀਰੰ ।।੪੧੪।। ਬਜੈ ਲਾਗ ਬਾਦੰ ਨਿਨਾਦੰਤਿ ਵੀਰੰ ।। ਉਠੈ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ਨਿਨੱਦੰ ਨਫੀਰੰ ।। ਭਏ ਆਕਲੰ ਬਿਆਕੁਲੰ ਛੋਰਿ ਭਾਗਿਅੰ ।। ਬਲੀ ਕੁੰਭਕਾਨੰ ਤਊ ਨਾਹਿ ਜਾਗਿਅੰ ।।੪੧੫।। ਚਲੇ ਛਾਡਿ ਕੈ ਆਸ ਪਾਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ।। ਭਏ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਜਾਗਬੇ ਤੇ ਉਦਾਸੰ ।। ਤਬੈ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆ ਕਰਿਯੋ ਗੀਤ ਗਾਨੰ ।। ਉਠਯੋ ਦੇਵ ਦੋਖੀ ਗਦਾ ਲੀਸ ਪਾਨੰ ।।੪੧੬।। ਕਰੋ ਲੰਕ ਦੇਸੰ ਪ੍ਰਵੇਸੰਤਿ ਸੂਰੰ ।। ਬਲੀ ਬੀਸ ਬਾਹੰ ਮਹਾਂ ਸਸਤ੍ਰ ਪੂਰੰ ।। ਕਰੈ ਲਾਗ ਮੰਤ੍ਰੰ ਕੁਮੰਤ੍ਰੰ ਬਿਚਾਰੰ ।। ਇਤੈ ਉਚਰੇ ਬੈਣ ਭ੍ਰਾਤੰ ਲੁਝਾਰੰ ।।੪੧੭।। ਜਲੰ ਗਾਗਰੀ ਸਪਤ ਸਾਹੰਸ੍ਰ ਪੂਰੰ ।। ਮੁਖੰ ਪੁੱਛ ਲਯੋ ਕੁੰਭਕਾਨੰ ਕ੍ਰੂਰੰ ।। ਕੀਯੋ ਮਾਸਹਾਰੰ ਮਹਾ ਮੱਦਯ ਪਾਨੰ ।। ਉਠਯੋ ਲੈ ਗਦਾ ਕੋ ਭਰਯੋ ਵੀਰ ਮਾਨੰ ।।੪੧੮।। ਭਜੀ ਬਾਨਰੀ ਪੇਖ ਸੈਨਾ ਅਪਾਰੰ ।। ਤ੍ਰਸੇ ਜੂਥ ਪੈ ਜੂਥ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ।। ਉਠੈ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ਨਿਨੱਦੰਤਿ ਵੀਰੰ ।। ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ।।੪੧੯।। ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ।। ਗਿਰੈ ਮੁੰਡ ਤੁੰਡੰ ਭਸੁੰਡੰ ਗਜਾਨੰ ।। ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਸੁ ਝੁੰਡੰ ਨਿਸਾਨੰ ।। ਰੜੈ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ਸੱਸੰਕੰਤ ਜੋਧੰ ।। ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਮਿਲੇ ਸੈਣ ਕ੍ਰੋਧੰ ।।੪੨੦।। ਝਿਮੀ ਤੇਗ ਤੇਜੰ ਸਰੋਸੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ।। ਖਿਮੀ ਦਾਮਨੀ ਜਾਣੁ ਭਾਦੋ ਮਝਾਰੰ ।। ਹਸੇ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ਕਸੇ ਸੂਰ ਵੀਰੰ ।। ਢਲੀ ਢਾਲ ਮਾਲੰ ਸੁਭੇ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ।।੪੨੧।। ਬਿਰਾਜ ਛੰਦ ।। ਹੱਕ ਦੇਬੀ ਕਰੰ ।। ਸੱਦ ਭੈਰੋ ਰਰੰ ।। ਚਾਵਡੀ ਚਿੰਕਰੰ ।। ਡਾਕਣੀ ਡਿੰਕਰੰ ।।੪੨੨।। ਪੱਤ੍ਰ ਜੁੱਗਣ ਭਰੰ ।। ਲੁੱਥ ਬਿਥੁੱਥਰੰ ।। ਸੰਮੁਹੇ ਸੰਘਰੰ ।। ਹੂਹ ਕੂਹੰ ਭਰੰ ।।੪੨੩।। ਅੱਛਰੀ ਉੱਛਰੰ ।। ਸਿੰਧੁਰੇ ਸਿੰਧਰੰ ।। ਮਾਰ ਮਾਰੁੱਚਰੰ ।। ਬੱਜ ਗੱਜੇ ਸਰੰ ।।੪੨੪।।

ਬਿਰਾਜ ਛੰਦ ।। ਉੱਝਰੇ ਲੁੱਝਰੰ ।। ਝੁੱਮਰੇ ਜੁੱਝਰੰ ।। ਬੱਜੀਯੰ ਡੰਮਰੰ ।। ਤਾਲਣੋ ਤੁੰਬੁਰੰ ।।੪੨੫।। ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ।। ਪਰੀ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ।। ਮੰਡੇ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ।। ਰਟੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ।। ਤੁਟੈ ਖੱਗ ਧਾਰੰ ।।੪੨੬।। ਉਠੈ ਛਿੱਛ ਅਪਾਰੰ ।। ਬਹੈ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ।। ਹਸੈ ਮਾਸਹਾਰੰ ।। ਪੀਐ ਸ੍ਰੋਣ ਸਯਾਰੰ ।।੪੨੭।। ਗਿਰੈ ਚਉਰ ਚਾਰੰ ।। ਭਜੇ ਏਕ ਹਾਰੰ ।। ਰਟੈ ਏਕ ਮਾਰੰ ।। ਗਿਰੇ ਸੂਰ ਸੁਆਰੰ ।।੪੨੮।। ਚਲੇ ਏਕ ਸੁਆਰੰ ।। ਪਰੇ ਏਕ ਬਾਰੰ ।। ਬਡੋ ਜੁੱਧ ਪਾਰੰ ।। ਨਿਕਾਰੇ ਹਥਿਆਰੰ ।।੪੨੯।। ਕਰੈ ਏਕ ਵਾਰੰ ।। ਲਸੈ ਖੱਗ ਧਾਰੰ ।। ਉਠੈ ਅੰਗਿਆਰੰ ।। ਲਖੈ ਬਯੋਮ ਚਾਰੰ ।।੪੩੦।। ਸੁ ਪੈਜੰ ਪਚਾਰੰ ।। ਮੰਡੇ ਅਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ।। ਕਰੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ।। ਇਕੇਕੰ ਪਚਾਰੰ ।।੪੩੧।। ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਜੁੱਟੈਂ ।। ਸਰੰ ਸੰਜ ਫੁੱਟੈਂ ।। ਤੜੰਕਾਰ ਛੁੱਟੈਂ ।। ਝੜੰਕਾਰ ਉੱਠੈਂ ।।੪੩੨।। ਸਰੰਧਾਰ ਬੁੱਠੈਂ ।। ਜੁੱਗੰ ਜੁੱਧ ਜੁੱਠੈਂ ।। ਰਣੰ ਰੋਸੁ ਰੁੱਠੈਂ ।। ਇਕੰ ਏਕ ਕੁੱਠੈਂ ।।੪੩੩।। ਢਲੀ ਢਾਲ ਉੱਠੈਂ ।। ਅਰੰ ਫਉਜ ਫੁੱਟੈਂ ।। ਕਿ ਨੇਜੇ ਪਲੱਟੈਂ ।। ਚਮਤਕਾਰ ਉੱਠੈਂ ।।੪੩੪।। ਕਿਤੇ ਭੂਮਿ ਲੁੱਠੈਂ ।। ਗਿਰੇ ਏਕ ਉੱਠੈਂ ।। ਰਣੰ ਫੇਰਿ ਜੁੱਟੈਂ ।। ਬਹੇ ਤੇਗ ਤੁੱਟੈਂ ।।੪੩੫।। ਮਚੇ ਵੀਰ ਵੀਰੰ ।। ਧਰੇ ਵੀਰ ਚੀਰੰ ।। ਕਰੈ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ।। ਉਠੈ ਅਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ।।੪੩੬।। ਇਤੈਂ ਬਾਨ ਰਾਜੰ ।। ਉਤੈ ਕੁੰਭ ਕਾਜੰ ।। ਕਰਯੋ ਸਾਲ ਪਾਤੰ ।। ਗਿਰਯੋ ਵੀਰ ਭ੍ਰਾਤੰ ।।੪੩੭।। ਦੋਊ ਜਾਂਘ ਫੂਟੀ ।। ਰਤੰ ਧਾਰ ਛੂਟੀ ।। ਗਿਰੇ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ।। ਬਡੇ ਦੁਸਟ ਲੇਖੇ ।।੪੩੮।। ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ।। ਭਰਯੋ ਸੈਨ ਹਰਖੰ ।। ਹਣੇ ਬਾਣ ਤਾਣੰ ।। ਝਿਣਯੋ ਕੁੰਭ ਕਾਣੰ ।।੪੩੯।। ਭਏ ਦੇਵ ਹਰਖੰ ।। ਕਰੀ ਪੁਹਪ ਬਰਖੰ।। ਸੁਣਯੋ ਲੰਕ ਨਾਥੰ ।। ਹਣੇ ਭੂਮ ਮਾਥੰ ।।੪੪੦।। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਕੁੰਭਕਰਨ ਬਧਹਿ ਧਿਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ।।

ਅਥ ਤ੍ਰਿਮੁੰਡ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਪਠਯੋ ਤੀਨ ਮੁੰਡੰ ॥ ਚਲਯੋ ਸੈਨ ਝੁੰਡੰ ॥ ਕ੍ਰਿਤੀ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਧੀ ॥ ਮੰਡੇ ਪਰਮ ਕ੍ਰੋਧੀ ॥੪੪੧॥ ਬਕੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਤਜੈਂ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥ ਹਨੂਮੰਤ ਕੋਪੇ ॥ ਰਣੰ ਪਾਇ ਰੋਪੇ ॥੪੪੨॥ ਅਸੰ ਛੀਨ ਲੀਨੋ ॥ ਤਿਸੀ ਕੰਠਿ ਦੀਨੋ ॥ ਹਣਯੋ ਖਸਟ ਨੈਣੰ ॥ ਹਸੇ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥੪੪੩॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਰਾਮਵਤਾਰ ਤ੍ਰਿਮੁੰਡ ਬਧਹ ਧਿਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਮਹੋਦਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਣਯੋ ਲੰਕ ਨਾਥੰ ॥ ਧੁਣੇ ਸਰਬ ਮਾਥੰ ॥ ਕਰਯੋ ਮਦ ਪਾਣੰ ॥ ਭਰੇ ਬੀਰ ਮਾਣੰ ॥੪੪੪॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਕਰਖੈਂ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੈਂ ॥ ਮਹੋਦ੍ਰਾਦਿ ਵੀਰੰ ॥ ਹਠੇ ਖੱਗ ਧੀਰੰ ॥੪੪੫॥ ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥ ਢਲ ਹੱਲ ਸੁ ਢੱਲੀ ਢੋਲਾਣੰ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਅਭੰਗ ਕਲੋਲਾਣੰ ॥ ਭਣਣੰਕ ਸੁ ਨੱਦੰ ਨਾਫੀਰੰ ॥ ਬਰਣੰਕ ਸੁ ਬੱਜੇ ਮੱਜੀਰੰ ॥੪੪੬॥ ਭਰਣੰਕ ਸੁ ਭੇਰੀ ਘੋਰਾਣੰ ॥ ਜਣ ਸਾਵਣ ਭਾਦੋ ਮੋਰਾਣੰ ॥ ਉੱਛਲੀਏ ਪ੍ਰਖਰੇ ਪਾਵੰਗੰ ॥ ਮੱਚੇ ਜੁੱਝਾਰੇ ਜੋਧੰਗੰ ॥੪੪੭॥ ਸਿੰਧੁਰੀਏ ਸੁੰਡੀ ਦੰਤਾਲੇ ॥ ਨੱਚੇ ਪੱਖਰੀਏ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥ ਉਰੜੀਏ ਸਰਬੰ ਸੈਣਾਯੰ ॥ ਦੇਖੰਤ ਸੁ ਦੇਵੰ ਗੈਣਾਯੰ ॥੪੪੮॥ ਝੱਲੈ ਅਵਝੜੀਯੰ ਉਝਾੜੰ ॥ ਰਣ ਉਠੈ ਬੈਹੈਂ ਬੱਬਾੜੰ ॥ ਘੈ ਘੁੱਮੇ ਘਾਯੰ ਅੱਘਾਯੰ ॥ ਭੂਅ ਡਿੱਗੇ ਅੱਧੋ ਅੱਧਾਯੰ ॥੪੪੯॥ ਰਿਸ ਮੰਡੈ ਛੰਡੈਂ ਅਉ ਛੰਡੈ ॥ ਹਠਿ ਹੱਸੈ ਕੱਸੈ ਕੋਅੰਡੈ ॥ ਰਿਸ ਬਾਹੈਂ ਗਾਹੈਂ ਜੋਧਾਣੰ ॥ ਰਣ ਰੋਹੈਂ ਜੋਹੈਂ ਕ੍ਰੋਧਾਣੰ ॥੪੫੦॥ ਰਣ ਗੱਜੈ ਸੱਜੈ ਸਸਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਧਨੁ ਕਰਖੈਂ ਬਰਖੈਂ ਅਸਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਦਲ ਗਾਹੈ ਬਾਹੈ ਹਥਿਯਾਰੰ ॥ ਰਣ ਅਰੁੱਝੈ ਲੁੱਝੈ

ਲੁੱਝਾਰੰ ।।੪੫੧।। ਭਟ ਭੇਦੇ ਛੇਦੇ ਬਰਮਾਯੰ ।। ਭੂਅ ਡਿੱਗੇ ਚਉਰੰ ਚਰਮਾਯੰ ।। ਉਘੇ ਜਣ ਨੇਜੇ ਮਤਵਾਲੇ ।। ਚੱਲੇ ਜਯੋ ਰਾਵਲ ਜੱਟਾਲੇ ।।੪੫੨।। ਹੱਠੇ ਤਰਵਰੀਏ ਹੰਕਾਰੰ ।। ਮੱਚੇ ਪੱਖਰੀਏ ਸੂਰਾਰੰ ।। ਅੱਕੁੜਿਯੰ ਵੀਰੰ ਐਂਠਾਲੇ ।। ਤਨ ਸੋਹੇ ਪੱਤ੍ਰੀ ਪੱਤ੍ਰਾਲੇ ।।੪੫੩।। ਨਵ ਨਾਮਕ ਛੰਦ ।। ਤਰਭਰ ਪਰਸਰ ।। ਨਿਰਖਤ ਸੁਰ ਨਰ ।। ਹਰਪੁਰ ਪੁਰ ਸਰ ।। ਨਿਰਖਤ ਬਰ ਨਰ ।।੪੫੪।। ਬਰਖਤ ਸਰਬਰ ।। ਕਰਖਤ ਧਨ ਕਰ ।। ਪਰਹਰ ਪੁਰ ਕਰ ।। ਨਿਰਖਤ ਬਰ ਨਰ ।।੪੫੫।। ਸਰਬਰ ਧਰ ਕਰ ।। ਪਰਹਰ ਪੁਰ ਸਰ ।। ਪਰਖਤ ਉਰ ਨਰ ।। ਨਿਸਰਤ ਉਰ ਧਰ ।।੪੫੬।। ਉਝਰਤ ਜੁੱਝ ਕਰ ।। ਬਿਝੁਰਤ ਜੁੱਝ ਨਰ ।। ਹਰਖਤ ਮਸਹਰ ।। ਬਰਖਤ ਸਿਤ ਸਰ ।।੪੫੭।। ਝੁਰ ਝਰ ਕਰ ਕਰ ।। ਡਰ ਡਰ ਧਰ ਹਰ ।। ਹਰ ਬਰ ਧਰ ਕਰ ।। ਬਿਹਰਤ ਉਠ ਨਰ ।।੪੫੮।। ਉਚਰਤ ਜਸ ਨਰ ।। ਬਿਚਰਤ ਧਸਿ ਨਰ ।। ਥਰਕਤ ਨਰਹਰ ।। ਬਰਖਤ ਭੂਅ ਪਰ ।।੪੫੯।। ਤਿਲਕੜੀਆ ਛੰਦ ।। ਚਟਾਕ ਚੋਟੈ ।। ਅਟਾਕ ਓਟੈ ।। ਝੜਾਕ ਝਾੜੈ ।। ਤੜਾਕ ਤਾੜੈ ।।੪੬੦।। ਫਿਰੰਤ ਹੂਰੰ ।। ਬਰੰਤ ਸੂਰੰ ।। ਰਣੰਕ ਜੋਹੰ ।। ਉਠੰਤ ਕ੍ਰੋਹੰ ।।੪੬੧।। ਭਰੰਤ ਪੱਤ੍ਰੰ ।। ਤੁਟੰਤ ਅੱਤ੍ਰੰ ।। ਝੜੰਤ ਅਗਨੰ ।। ਜਲੰਤ ਜਗਨੰ ।।੪੬੨।। ਤੁਟੰਤ ਖੋਲੰ ।। ਜੁਟੰਤ ਟੋਲੰ ।। ਖਿਮੰਤ ਖੱਗੰ ।। ਉਠੰਤ ਅੱਗੰ ।।੪੬੩।। ਚਲੰਤ ਬਾਣੰ ।। ਰੁਕੰ ਦਿਸਾਣੰ ।। ਪਪਾਤ ਸਸਤ੍ਰੰ ।। ਅਘਾਤ ਅਸਤ੍ਰੰ ।।੪੬੪।। ਖਹੰਤ ਖੱਤ੍ਰੀ ।। ਭਿਰੰਤ ਅੱਤ੍ਰੀ ।। ਬੁਠੰਤ ਬਾਣੰ ।। ਖਿਵੈ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ।।੪੬੫।। ਦੋਹਰਾ ।। ਲੁੱਥ ਜੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰ ਰਹੀ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਬਿਰੁੱਧ ।। ਹਤਯੋ ਮਹੋਦਰ ਦੇਖ ਕਰ ਹਰ ਅਰਿ ਫਿਰਯੋ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ।।੪੬੬।।

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਮਹੋਦਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ।।

ਅਥ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸਿਰਖਿੰਡੀ ਛੰਦ ॥ ਜੁੱਟੇ ਵੀਰ ਜੁੱਝਾਰੇ ਧੱਗਾਂ ਵੱਜੀਆਂ ॥ ਬੱਜੇ ਨਾਦ ਕਰਾਰੇ ਦਲਾਂ ਮੁਸਾਹਦਾ ॥ ਲੁੱਝੇ ਕਾਰਣਯਾਰੇ ਸੰਘਰ ਸੂਰਮੇ ॥ ਵੁੱਠੇ ਜਾਣੁ ਡਰਾਰੇ ਘਣੀਅਰ ਕੈਬਰੀ ॥੪੬੭॥ ਵੱਜੇ ਸੰਗਲੀਆਲੇ ਹਾਠਾਂ ਜੁੱਟੀਆਂ ॥ ਖੇਤ ਬਹੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ਕਹਰ ਤਤਾਰਚੇ ॥ ਡਿੱਗੇ ਵੀਰ ਜੁੱਝਾਰੇ ਹੂੰਗਾਂ ਫੁੱਟੀਆਂ ॥ ਬੱਕੇ ਜਾਣ ਮਤਵਾਲੇ ਭੰਗਾਂ ਖਾਇਕੈ ॥੪੬੮॥ ਓਰੜਏ ਹੰਕਾਰੀ ਧੱਗਾਂ ਵਾਇਕੈ ॥ ਵਾਹਿ ਫਿਰੇ ਤਰਵਾਰੀ ਸੂਰੇ ਸੂਰਿਆਂ ॥ ਵੱਗੈ ਰਤੁ ਝੁਲਾਰੀ ਝਾੜੀ ਕੈਬਰੀ ॥ ਪਾਈ ਧੂਮ ਲੁੱਝਾਰੀ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਦੀ ॥੪੬੯॥ ਚੋਬੀ ਧਉਸ ਵਜਾਈ ਸੰਘਰੁ ਮੱਚਿਆ ॥ ਬਾਹਿ ਫਿਰੇ ਵੈਰਾਈ ਤੁਰੇ ਤਤਾਰਚੇ ॥ ਹੂਰਾਂ ਚਿੱਤ ਵਧਾਈ ਅੰਬਰ ਪੂਰਿਆ ॥ ਜੋਧਿਆ ਦੇਖਣ ਤਾਈ ਹੂਲੇ ਹੋਈਆਂ ॥੪੭੦॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਰ ਵੀਰ ਕੁੱਪਯੋ ਕਰਾਲ ॥ ਮੁਕਤੰਤ ਬਾਣ ਗਹਿ ਧਨੁ ਬਿਸਾਲ ॥ ਥਰਕੰਤ ਲੁੱਥ ਫਰਕੰਤ ਬਾਹ ॥ ਜੁੱਝੰਤ ਸੂਰ ਅੱਛਰੈ ਉਛਾਹ ॥੪੭੧॥ ਚਮਕੰਤ ਚੱਕ੍ਰ ਸਰਖੰਤ ਸੇਲ ॥ ਜੁੱਮੇ ਜਟਾਲ ਜਣ ਗੰਗ ਮੇਲ ॥ ਸੰਘਰੇ ਸੂਰ ਅੱਘਾਇ ਘਾਇ ॥ ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ਚੜ ਚਉਪ ਚਾਇ ॥੪੭੨॥ ਸੰਮੁਲੇ ਸੂਰ ਆਹੁਰੇ ਜੰਗ ॥ ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ਬਿਖ ਧਰ ਸੁਰੰਗ ॥ ਨਭਿ ਹ੍ਵੈ ਅਲੋਪ ਸਰ ਬਰਖ ਧਾਰ ॥ ਸਭ ਊਚ ਨੀਚ ਕਿੰਨੇ ਸੁਮਾਰ ॥੪੭੩॥ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਅੱਸਤ੍ਰ ਬਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸਰ ਧਾਰ ਬਰਖ ਸਰਦਾਰ ਚੀਨ ॥ ਰਘੁਰਾਜ ਆਦਿ ਮੋਹੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਦਲ ਸਹਿਤ ਭੂਮਿ ਡਿੱਗੇ ਅਧੀਰ ॥੪੭੪॥ ਤਬ ਕਹੀ ਦੂਤ ਰਾਵਣਹਿ ਜਾਇ ॥ ਕਪਿ ਕਟਕ ਆਜੁ ਜੀਤਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਸੀਅ ਭਜਹੁ ਆਜੁ ਹੁਐ ਕੈ ਨਿਚੀਤ ॥ ਸੰਘਰੇ ਰਾਮ ਰਣ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ॥੪੭੫॥ ਤਬ ਕਹੇ ਬੈਣ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਬੁਲਾਇ ॥ ਰਣ

ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਾਮ ਸੀਤਹਿ ਦਿਖਾਇ ॥ ਲੈ ਗਈ ਨਾਥ ਜਹਿ ਗਿਰੇ ਖੇਤ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰ ਸਿੰਘ ਜਯੋ ਸੁਪਤ ਅਚੇਤ ॥੪੭੬॥ ਸੀਅ ਨਿਰਖ ਨਾਥ ਮਨ ਮਹਿ ਰਿਸਾਨ ॥ ਦਸ ਅਉਰ ਚਾਰ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥ ਪੜ ਨਾਗ ਮੰਤ੍ਰ ਸੰਘਰੀ ਪਾਸ ॥ ਪਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਜਿਆਇ ਚਿਤ ਭਯੋ ਹੁਲਾਸ ॥੪੭੭॥ ਸੀਅ ਗਈ ਜਗੇ ਅੰਗ ਰਾਇ ਰਾਮ ॥ ਦਲ ਸਹਿਤ ਭ੍ਰਾਤ ਜੁਤ ਧਰਮ ਧਾਮ ॥ ਬੱਜੇ ਸੁ ਨਾਦਿ ਗੱਜੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਸੱਜੇ ਹਥਿਯਾਰ ਭੱਜੇ ਅਧੀਰ ॥੪੭੮॥ ਸੰਮੁਲੇ ਸੂਰ ਸਰਬਰਖ ਜੁੱਧ ॥ ਹਨ ਸਾਲ ਤਾਲ ਬਿਕ੍ਰਾਲ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ਤਜਿ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧ ਸੁਰ ਮੇਘ ਧਰਣ ॥ ਥਲ ਗਿਯੋ ਨਕੁੰਭਲਾ ਹੋਮ ਕਰਣ ॥੪੭੯॥ ਲਘ ਬੀਰ ਤੀਰ ਲੰਕੇਸ ਆਨ ॥ ਇਮ ਕਹੈ ਬੈਣ ਤਜ ਭ੍ਰਾਤ ਕਾਨ ॥ ਆਇ ਹੈ ਸਤ੍ਰ ਇਹ ਘਾਤ ਹਾਥ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਰ ਬੀਰ ਅਰ ਬਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥੪੮੦॥ ਨਿਜ ਮਾਸ ਕਾਟ ਕਰ ਕਰਤ ਹੋਮ ॥ ਥਰਹਰਤ ਭੂੰਮਿ ਅਰ ਚਕਤ ਬਯੋਮ ॥ ਤਹ ਗਯੋ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤਾ ਨਿਸੰਗਿ ॥ ਕਰ ਧਰੇ ਧਨਖ ਕਟ ਕਸਿ ਨਿਖੰਗ ॥੪੮੧॥ ਚਿੰਤੀ ਸੁ ਚਿਤ ਦੇਵੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਅਰ ਹਣਯੋ ਬਾਣ ਕੀਨੋ ਦੁਖੰਡ ॥ ਰਿਪ ਫਿਰੇ ਮਾਰ ਦੁੰਦਭ ਬਜਾਇ ॥ ਉਤ ਭਜੇ ਦਈਤ ਦਲਪਤ ਜੁਝਾਇ ॥੪੮੨॥

ਇਤਿ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਅਤਕਾਇ ਦਈਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸੰਗੀਤ ਪਧਿਸਟਕਾ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪ ਕੈ ਦਈਤ ਰਾਜ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਜਯੋ ਸਾਜ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰ ਬੁੱਲੇ ਅਨੰਤ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੋਸ ਰੋਹੇ ਦੁਰੰਤ ॥੪੮੩॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਰਮ ਬਾਜੀ ਬੁਲੰਤ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚੱਤ੍ਰ ਨਟ ਜਯੋਂ ਕੁਦੰਤ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕ੍ਰੂਰ ਕੱਢੇ ਹਥਿਯਾਰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਆਨ

ਬੱਜੇ ਜੁੱਝਾਰ ।।੪੮੪।। ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮ ਸੈਨਾ ਸੁਕ੍ਰੁੱਧ ।। ਜਾਗੜਦੰਗ ਜ੍ਵਾਨ ਜੁੱਝੰਤ ਜੁੱਧ ।। ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਿਸਾਣ ਨੰਵ ਸੈਣ ਸਾਜ ।। ਮਾਗੜਦੰਗ ਮੂੜ ਮਕਰਾਛ ਗਾਜ ।।੪੮੫।। ਆਗੜਦੰਗ ਏਕ ਅਤਕਾਇ ਵੀਰ ।। ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੋਸ ਦੀਨੋ ਗਹੀਰ ।। ਆਗੜਦੰਗ ਏਕ ਹੁੱਕੇ ਅਨੇਕ ।। ਸਾਗੜਦੰਗ ਸਿੰਧ ਬੇਲਾ ਬਿਬੇਕ ।।੪੮੬।। ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰ ਛੁਟੈ ਅਪਾਰ ।। ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੂੰਦ ਬਨ ਦਲ ਅਨੂਆਰ ।। ਆਗੜਦੰਗ ਅਰਬ ਟੀਡੀ ਪ੍ਰਮਾਨ ।। ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਾਰ ਚੀਟੀ ਸਮਾਨ ।।੪੮੭।। ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰ ਬਾਹੁੜੇ ਨੇਖ ।। ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਧ ਅਤਕਾਇ ਦੇਖ ।। ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੇਵ ਜੈ ਜੈ ਕਹੰਤ ।। ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਪ ਧਨ ਧਨ ਭਨੰਤ ।।੪੮੮।। ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਹਕ ਕਾਲੀ ਕਰਾਲ ।। ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੂਹ ਜੁੱਗਣ ਬਿਸਾਲ ।। ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਤ ਭੈਰੋ ਅਨੰਤ ।। ਸਾਗੜਦੰਗ ਸ੍ਰੋਣ ਪਾਣੰ ਕਰੰਤ ।।੪੮੯।। ਡਾਗੜਦੰਗ ਡਉਰ ਡਾਕਣ ਡਹੱਕ ।। ਕਾਗੜਦੰਗ ਕ੍ਰੂਰ ਕਾਕੰ ਕਹੱਕ ।। ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਤ੍ਰ ਚਾਵਡੀ ਚਿੰਕਾਰ ।। ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਤ ਡਾਰਤ ਧਮਾਰ ।।੪੯੦।। ਹੋਹਾ ਛੰਦ ।। ਟੂਟੇ ਪਰੇ ।। ਨ ਵੇ ਮੁਰੇ ।। ਅਸੰ ਧਰੇ ।। ਰਿਸੰ ਭਰੇ ।।੪੯੧।। ਛੁਟੇ ਸਰੰ ।। ਚਕਿਯੋ ਹਰੰ ।। ਰੁਕੀ ਦਿਸੰ ।। ਚਪੇ ਕਿਸੰ ।।੪੯੨।। ਛੁਟੇ ਸਰੰ ।। ਰਿਸੰ ਭਰੰ ।। ਗਿਰੈ ਭਟੰ ।। ਜਿਮੰ ਅਟੰ ।।੪੯੩।। ਘੁਮੇ ਘਯੰ ।। ਭਰੇ ਭਯੰ ।। ਚਪੇ ਚਲੇ ।। ਭਟੰ ਭਲੇ ।।੪੯੪।। ਰਟੈਂ ਹਰੰ ।। ਰਿਸੰ ਜਰੰ ।। ਰੁਪੇ ਰਣੰ ।। ਘੁਮੇ ਬ੍ਰਣੰ ।।੪੯੫।। ਗਿਰੈਂ ਧਰੰ ।। ਹੁਲੈਂ ਨਰੰ ।। ਸਰੰ ਤਛੇ ।। ਕਛੰ ਕਛੇ ।।੪੯੬।। ਘੁਮੇ ਬ੍ਰਣੰ ।। ਭ੍ਰਮੇ ਰਣੰ ।। ਲਜੰ ਫਸੇ ।। ਕਟੰ ਕਸੇ ।।੪੯੭।। ਧੁਕੇ ਧਕੰ ।। ਟੁਕੇ ਟਕੰ ।। ਛੁਟੇ ਸਰੰ ।। ਰੁਕੇ ਦਿਸੰ ।।੪੯੮।। ਛਪੈ ਛੰਦ ।। ਇੱਕ ਇੱਕ ਆਰੁਹੇ ਇੱਕ ਇੱਕਨ ਕਹੱ ਤੱਕੈ ।। ਇੱਕ ਇੱਕ ਲੈ ਚਲੈ ਇੱਕ ਕਹ ਇੱਕ ਉਚੱਕੈਂ ।।

ਇੱਕ ਇੱਕ ਸਰ ਬਰਖ ਇੱਕ ਧਨ ਕਰਖ ਰੋਸ ਭਰ ।। ਇੱਕ ਇੱਕ ਤਰਫੰਤ ਇੱਕ ਭਵ ਸਿੰਧ ਗਏ ਤਰਿ ।। ਰਣਿ ਇੱਕ ਇੱਕ ਸਾਵੰਤ ਭਿੜੈਂ ਇੱਕ ਇੱਕ ਹੁਐ ਬਿੱਝੜੇ ।। ਨਰ ਇੱਕ ਅਨਿਕ ਸਸਤ੍ਰਣ ਭਿੜੇ ਇੱਕ ਇੱਕ ਅਵਝੜ ਝੜੈਂ ।।੪੯੯।। ਇੱਕ ਜੂਝ ਭਟ ਗਿਰੈਂ ਇੱਕ ਬਬਕੰਤ ਮੱਧ ਰਣ ।। ਇੱਕ ਦੇਵਪੁਰ ਬਸੈ ਇੱਕ ਭਜ ਚਲਤ ਖਾਇ ਬ੍ਰਣ ।। ਇੱਕ ਜੁੱਝ ਉੱਝੜੇ ਇੱਕ ਵਿੱਝੜੇ ਝਾੜ ਅਸ ।। ਇੱਕ ਅਨਿਕ ਬ੍ਰਣ ਝਲੈਂ ਇੱਕ ਮੁਕਤੰਤ ਬਾਣ ਕਸਿ ।। ਰਣ ਭੂਮ ਘੂਮ ਸਾਵੰਤ ਮੰਡੈ ਦੀਰਘੁ ਕਾਇ ਲਛਮਣ ਪ੍ਰਬਲ ।। ਥਿਰ ਰਹੇ ਬ੍ਰਿਛ ਉਪਬਨ ਕਿਧੋ ਜਣ ਉੱਤਰ ਦਿਸ ਦੁਐ ਅਚਲ ।।੫੦੦।। ਅਜਬਾ ਛੰਦ ।। ਜੁੱਟੇ ਬੀਰੰ ।। ਛੁੱਟੇ ਤੀਰੰ ।। ਢੁੱਕੀ ਢਾਲੰ ।। ਕ੍ਰੋਹੇ ਕਾਲੰ ।।੫੦੧।। ਢੰਕੇ ਢੋਲੰ ।। ਬੰਕੇ ਬੋਲੰ ।। ਕੱਛੇ ਸਸਤ੍ਰੰ ।। ਅੱਛੇ ਅਸਤ੍ਰੰ ।।੫੦੨।। ਕ੍ਰੋਧੰ ਗਲਿਤੰ ।। ਬੋਧੰ ਦਲਤੰ ।। ਗੱਜੈਂ ਵੀਰੰ ।। ਤੱਜੈਂ ਤੀਰੰ ।।੫੦੩।। ਰੱਤੇ ਨੈਣੰ ।। ਮੱਤੇ ਬੈਣੰ ।। ਲੁੱਝੈ ਸੂਰੰ ।। ਸੁੱਝੈ ਹੂਰੰ ।।੫੦੪।। ਲੱਗੈਂ ਤੀਰੰ ।। ਭੱਗੈਂ ਵੀਰੰ ।। ਰੋਸੰ ਰੁੱਝੇ ।। ਅਸਤ੍ਰੰ ਜੁੱਝੇ ।।੫੦੫।। ਝੂੱਮੇ ਸੂਰੰ ।। ਘੁੱਮੇ ਹੂਰੰ ।। ਚੱਕੈਂ ਚਾਰੰ ।। ਬੱਕੈਂ ਮਾਰੰ ।।੫੦੬।। ਭਿੱਦੇ ਬਰਮੰ ।। ਛਿੱਦੇ ਚਰਮੰ ।। ਤੁੱਟੈ ਖੱਗੰ ।। ਉੱਠੈ ਅੱਗੰ ।।੫੦੭।। ਨੱਚੇ ਤਾਜੀ ।। ਗੱਜੇ ਗਾਜੀ ।। ਡਿੱਗੇ ਵੀਰੰ ।। ਤੱਜੇ ਤੀਰੰ ।।੫੦੮।। ਝੂੱਮੇ ਸੂਰੰ ।। ਘੁੱਮੀ ਹੂਰੰ ।। ਕੱਛੇ ਬਾਣੰ ।। ਮੱਤੇ ਮਾਣੰ ।।੫੦੯।। ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ।। ਤਹੱ ਭਯੋ ਘੋਰ ਆਹਵ ਅਪਾਰ ।। ਰਣ ਭੂੰਮਿ ਝੂਮਿ ਜੁੱਝੇ ਜੁੱਝਾਰ ।। ਇਤ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤਕਾਇ ਉੱਤ ।। ਰਿਸ ਜੁੱਝ ਉੱਝਰੇ ਰਾਜ ਪੁੱਤ ।।੫੧੦।। ਤਬ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤਿ ਕੀਨ ਰੋਸ ।। ਜਿਮ ਪਰਤ ਅਗਨ ਘ੍ਰਿਤ ਕਰਤ ਜੋਸ ।। ਗਹਿ ਬਾਣ ਪਾਣ ਤੱਜੇ ਅਨੰਤ ।। ਜਿਮ ਜੇਠ ਸੂਰ ਕਿਰਨੈ ਦੁਰੰਤ ।।੫੧੧।। ਬ੍ਰਣ ਆਪ ਮੱਧ ਬਾਹਤ ਅਨੇਕ ।। ਬਰਨੈ

ਨ ਜਾਹਿ ਕਹਿ ਏਕ ਏਕ ।। ਉੱਝਰੇ ਵੀਰ ਜੁੱਝਣ ਜੁਝਾਰ ।। ਜੈ ਸਬਦ ਦੇਵ ਭਾਖਤ ਪੁਕਾਰ ।।੫੧੨।। ਰਿਪ ਕਰਯੋ ਸੱਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਬਿਹੀਨ ।। ਬਹੁ ਸੱਸਤ੍ਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਬੀਨ ।। ਹੱਯ ਮੁਕਟ ਸੂਤ ਬਿਨੁ ਭਯੋ ਗਵਾਰ ।। ਕਛੁ ਚਪੇ ਚੋਰ ਜਿਮ ਬਲ ਸੰਭਾਰ ।।੫੧੩।। ਰਿਪ ਹਣੇ ਬਾਣ ਬੱਜ੍ਰਵ ਘਾਤ ।। ਸਮ ਚਲੇ ਕਾਲ ਕੀ ਜੁਆਲ ਤਾਤ ।। ਤਬ ਕੁਪਯੋ ਵੀਰ ਅਤਕਾਇ ਐਸ ।। ਜਨੁ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੋ ਮੇਘ ਜੈਸ ।।੫੧੪।। ਇਮ ਕਰਨ ਲਾਗ ਲਪਟੈਂ ਲਬਾਰ ।। ਜਿਮ ਜੁੱਬਣ ਹੀਣ ਲਪਟਾਇ ਨਾਰ ।। ਜਿਮ ਦੰਤ ਰਹਤ ਗਹ ਸ੍ਵਾਨ ਸਸਕ ।। ਜਿਮ ਗਏ ਬੈਸ ਬਲ ਬੀਰਜ ਰਸਕ ।।੫੧੫।। ਜਿਮ ਦਰਬ ਹੀਣ ਕਛੁ ਕਰਿ ਬਿਪਾਰ ।। ਜਣ ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਣ ਰੁੱਝਯੋ ਜੁੱਝਾਰ ।। ਜਿਮ ਰੂਪ ਹੀਣ ਬੇਸਯਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ।। ਜਣ ਬਾਜ ਹੀਣ ਰਥ ਕੋ ਚਲਾਵ ।।੫੧੬।। ਤਬ ਤਮਕ ਤੇਗ ਲਛਮਨ ਉਦਾਰ ।। ਤਹ ਹਣਯੋ ਸੀਸ ਕਿੰਨੋ ਦੁਫਾਰ ।। ਤਬ ਗਿਰਯੋ ਵੀਰ ਅਤਕਾਇ ਏਕ ।। ਲਖ ਤਾਹਿ ਸੂਰ ਭੱਜੇ ਅਨੇਕ ।।੫੧੭।। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਅਤਕਾਇ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ।।

ਅਥ ਮਕਰਾਛ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ।।

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ।। ਤਬ ਰੁਕਯੋ ਸੈਨ ਮਕਰਾਛ ਆਨ ।। ਕਹ ਜਾਹੁ ਰਾਮ ਨਹੀ ਪੈਹੋ ਜਾਨ ।। ਜਿਨ ਹਤਯੋ ਤਾਤ ਰਣ ਮੋ ਅਖੰਡ ।। ਸੋ ਲਰੋ ਆਨ ਮੋ ਸੌ ਪ੍ਰਚੰਡ ।।੫੧੮।। ਇਮ ਸੁਣਿ ਕੁਬੈਣ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ।। ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਅੱਸਤ੍ਰ ਕੋਪਯੋ ਜੁੱਝਾਰ ।। ਬਹੁ ਤਾਣ ਬਾਣ ਤਿਹ ਹਣੇ ਅੰਗ ।। ਮਕਰਾਛ ਮਾਰਿ ਡਾਰਯੋ ਨਿਸੰਗ ।।੫੧੯।। ਜਬ ਹਤੇ ਬੀਰ ਅਰ ਹਣੀ ਸੈਨ ।। ਤਬ ਭਜੇ ਸੂਰ ਹੁਐ ਕਰ ਨਿਚੈਨ ।। ਤਬ ਕੁੰਭ ਔਰ ਅਨਕੁੰਭ

ਆਨ ।। ਦਲ ਰੁੱਕਯੋ ਰਾਮ ਕੋ ਤਯਾਗ ਕਾਨ ।।੫੨੦।। ਅਜਬਾ ਛੰਦ ।। ਤ੍ਰੂਪੇ ਤਾਜੀ ।। ਗੱਜੇ ਗਾਜੀ ।। ਸੱਜੇ ਸਸਤ੍ਰੰ ।। ਕੱਛੇ ਅਸਤ੍ਰੰ ।।੫੨੧।। ਤੁੱਟੇ ਤ੍ਰਾਣੰ ।। ਛੁੱਟੇ ਬਾਣੰ ।। ਰੁੱਪੇ ਵੀਰੰ ।। ਬੁੱਠੇ ਤੀਰੰ ।।੫੨੨।। ਘੁੱਮੇ ਘਾਯੰ ।। ਜੁੱਮੇ ਚਾਯੰ ।। ਰੱਜੇ ਰੋਸੰ ।। ਤੱਜੇ ਹੋਸੰ ।।੫੨੩।। ਕੱਜੇ ਸੰਜੰ ।। ਪੂਰੇ ਪੰਜੰ ।। ਜੁੱਝੇ ਖੇਤੰ ।। ਡਿੱਗੇ ਚੇਤੰ ।।੫੨੪।। ਘੇਰੀ ਲੰਕੰ ।। ਬੀਰੰ ਬੰਕੰ ।। ਭੱਜੀ ਸੈਣੰ ।। ਲੱਜੀ ਨੈਣੰ ।।੫੨੫।। ਡਿੱਗੇ ਸੂਰੰ ।। ਭਿੱਗੇ ਨੂਰੰ ।। ਬਿਯਾਹੈਂ ਹੂਰੰ ।। ਕਾਮੰ ਪੂਰੰ ।।੫੨੬।। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਮਕਰਾਛ ਕੁੰਭ ਅਨਕੁੰਭ ਬਧਹਿ ਧਿਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ।।

ਅਥ ਰਾਵਨ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ।।

ਹੋਹਾ ਛੰਦ ।। ਸੁਣਿਯੋ ਇਸੰ ।। ਜਿਣਿਯੋ ਕਿਸੰ ।। ਚੱਪਿਯੋ ਚਿੱਤੰ ।। ਬੁੱਲਿਯੋ ਬਿੱਤੰ ।।੫੨੭।। ਘਿਰਿਯੋ ਗੜੰ ।। ਰਿਸੰ ਬੜੰ ।। ਭਜੀ ਤ੍ਰਿਯੰ ।। ਭ੍ਰਮੀ ਭਯੰ ।।੫੨੮।। ਭ੍ਰਮੀ ਤਬੈ ।। ਭਜੀ ਸਬੈ ।। ਤ੍ਰਿਯੰ ਇਸੰ ।। ਗਹਯੋ ਕਿਸੰ ।।੫੨੯।। ਕਰੈਂ ਹਹੰ ।। ਅਹੋ ਦਯੰ ।। ਕਰੋ ਗਈ ।। ਛਮੋ ਭਈ ।।੫੩੦।। ਸੁਣੀ ਸੁਤੰ ।। ਧੁਣੰ ਉਤੰ ।। ਉਠਯੋ ਹਠੀ ।। ਜਿਮੰ ਭਠੀ ।।੫੩੧।। ਕਛਯੋ ਨਰੰ ।। ਤਜੇ ਸਰੰ ।। ਹਣੇ ਕਿਸੰ ।। ਰੁਕੀ ਦਿਸੰ ।।੫੩੨।। ਤ੍ਰਿਣਣਿਣ ਛੰਦ ।। ਤ੍ਰਿਣਣਿਣ ਤੀਰੰ ।। ਬ੍ਰਿਣਣਿਣ ਬੀਰੰ ।। ਢ੍ਰਣਣਣ ਢਾਲੰ ।। ਜ੍ਰਣਣਣ ਜ੍ਵਾਲੰ ।।੫੩੩।। ਖ੍ਰਣਣਣ ਖੋਲੰ ।। ਬ੍ਰਣਣਣ ਬੋਲੰ ।। ਕ੍ਰਣਣਣ ਰੋਸੰ ।। ਜ੍ਰਣਣਣ ਜੋਸੰ ।।੫੩੪।। ਬ੍ਰਣਣਣ ਬਾਜੀ ।। ਤ੍ਰਿਣਣਣ ਤਾਜੀ ।। ਜ੍ਰਣਣਣ ਜੂਝੇ ।। ਲ੍ਰਣਣਣ ਲੂਝੇ ।।੫੩੫।। ਹਰਣਣ ਹਾਥੀ ।। ਸਰਣਣ ਸਾਥੀ ।। ਭਰਣਣ ਭਾਜੇ ।। ਲਰਣਣ ਲਾਜੇ ।।੫੩੬।। ਚਰਣਣ ਚਰਮੰ ।। ਬਰਣਣ ਬਰਮੰ ।।

ਕਰਣਣ ਕਾਟੇ ।। ਬਰਣਣ ਬਾਟੇ ।।੫੩੭।। ਮਰਣਣ ਮਾਰੇ ।। ਤਰਣਣ ਤਾਰੇ ।। ਜਰਣਣ ਜੀਤਾ ।। ਸਰਣਣ ਸੀਤਾ ।।੫੩੮।। ਗਰਣਣ ਗੈਣੰ ।। ਅਰਣਣ ਐਣੰ ।। ਹਰਣਣ ਹੂਰੰ ।। ਪਰਣਣ ਪੂਰੰ ।।੫੩੯।। ਬਰਣਣ ਬਾਜੇ ।। ਗਰਣਣ ਗਾਜੇ ।। ਸਰਣਣ ਸੁੱਝੇ ।। ਜਰਣਣ ਜੁੱਝੇ ।।੫੪੦।। ਤ੍ਰਿਗਤਾ ਛੰਦ ।। ਤੱਤ ਤੀਰੰ ।। ਬੱਬ ਬੀਰੰ ।। ਢੱਢ ਢਾਲੰ ।। ਜੱਜ ਜੁਆਲੰ ।।੫੪੧।। ਤੱਤ ਤਾਜੀ ।। ਗੱਗ ਗਾਜੀ ।। ਮੱਮ ਮਾਰੇ ।। ਤੱਤ ਤਾਰੇ ।।੫੪੨।। ਜੱਜ ਜੀਤੇ ।। ਲੱਲ ਲੀਤੇ ।। ਤੱਤ ਤੋਰੇ ।। ਛੱਛ ਛੋਰੇ ।।੫੪੩।। ਰੱਰ ਰਾਜੰ ।। ਗੱਗ ਗਾਜੰ ।। ਧੱਧ ਧਾਯੰ ।। ਚੱਚ ਚਾਯੰ ।।੫੪੪।। ਡੱਡ ਡਿੱਗੇ ।। ਭੱਭ ਭਿੱਗੇ ।। ਸੱਸ ਸ੍ਰੋਣੰ ।। ਤੱਤ ਤੋਣੰ ।।੫੪੫।। ਸੱਸ ਸਾਧੈਂ ।। ਬੱਬ ਬਾਧੈਂ ।। ਅੱਅ ਅੰਗੰ ।। ਜੱਜ ਜੰਗੰ ।।੫੪੬।। ਕੱਕ ਕ੍ਰੋਧੰ ।। ਜੱਜ ਜੋਧੰ ।। ਘੱਘ ਘਾਏ ।। ਧੱਧ ਧਾਏ ।।੫੪੭।। ਹੱਹ ਹੂਰੰ ।। ਪੱਪ ਪੂਰੰ ।। ਗੱਗ ਗੈਣੰ ।। ਅੱਅ ਐਣੰ ।।੫੪੮।। ਬੱਬ ਬਾਣੰ ।। ਤੱਤ ਤਾਣੰ ।। ਛੱਛ ਛੋਰੈਂ ।। ਜੱਜ ਜੋਰੈਂ ।।੫੪੯।। ਬੱਬ ਬਾਜੇ ।। ਗੱਗ ਗਾਜੇ ।। ਭੱਭ ਭੂਮੰ ।। ਝੱਝ ਝੂਮੰ ।।੫੫੦।। ਅਨਾਦ ਛੰਦ ।। ਚੱਲੇ ਬਾਣ ਰੁਕੈ ਗੈਣ ।। ਮੱਤੇ ਸੂਰ ਰੱਤੇ ਨੈਣ ।। ਢੱਕੇ ਢੋਲ ਢੁੱਕੀ ਢਾਲ ।। ਛੁੱਟੈ ਬਾਣ ਉੱਠੈ ਜ੍ਵਾਲ ।।੫੫੧।। ਭਿੱਗੇ ਸ੍ਰੋਣ ਡਿੱਗੇ ਸੂਰ ।। ਝੁੱਮੇ ਭੂਮ ਘੁੱਮੀ ਹੂਰ ।। ਬੱਜੇ ਸੰਖ ਸੱਦੰ ਗੱਦ ।। ਤਾਲੰ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਨੱਦ ।।੫੫੨।। ਤੁੱਟੇ ਤ੍ਰਾਣ ਫੁੱਟੇ ਅੰਗ ।। ਜੁੱਝੇ ਵੀਰ ਰੁੱਝੇ ਜੰਗ ।। ਮੱਚੇ ਸੂਰ ਨੱਚੀ ਹੂਰ ।। ਮੱਤੀ ਧੁਮ ਭੂਮੀ ਪੂਰ ।।੫੫੩।। ਉੱਠੇ ਅੱਧ ਬੱਧ ਕਮੱਧ ।। ਪੱਖਰ ਰਾਗ ਖੋਲ ਸਨੱਧ ।। ਛੱਕੇ ਛੋਭ ਛੁੱਟੇ ਕੇਸ ।। ਸੰਘਰ ਸੂਰ ਸਿੰਘਨ ਭੇਸ ।।੫੫੪।। ਟੁੱਟਰ ਟੀਕ ਟੁੱਟੇ ਟੋਪ ।। ਭੱਗੇ ਭੂਪ ਭੰਨੀ ਧੋਪ ।। ਘੁੱਮੇ ਘਾਇ ਝੂਮੀ ਭੂਮ ।। ਅਉਝੜ

ਝਾੜ ਧੂਮੰ ਧੂਮ ।।੫੫੫।। ਬੱਜੇ ਨਾਦ ਬਾਦ ਅਪਾਰ ।। ਸੱਜੇ ਸੂਰ ਵੀਰ ਜੁਝਾਰ ।। ਜੁੱਝੇ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਖੇਤ ।। ਮੱਤੇ ਮੱਦ ਜਾਣ ਅਚੇਤ ।।੫੫੬।। ਛੁੱਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਅਨੰਤ ।। ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਭੂਮ ਦੁਰੰਤ।। ਖੁੱਲੇ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਹਥਿਯਾਰ ।। ਬੱਕੇ ਸੂਰ ਵੀਰ ਬਿਕ੍ਰਾਰ ।।੫੫੭।। ਬਿਥੁਰੀ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥ ਅਨੇਕ ।। ਮੱਚੇ ਕੋਟਿ ਭੱਗੇ ਏਕ ।। ਹੱਸੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮਸਾਣ।। ਲੁੱਝੇ ਜੁੱਝ ਰੁੱਝ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ।।੫੫੮।। ਬਹੜਾ ਛੰਦ ।। ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਕਰ ਰਾਜ ਪਖਰੀਆ ਧਾਵਹੀ ।। ਰਾਮ ਰਾਮ ਬਿਨੁ ਸੰਕ ਪੁਕਾਰਤ ਆਵਹੀ ।। ਰੁੱਝ ਜੁੱਝ ਝੜ ਪੜਤ ਭਯਾਨਕ ਭੂਮ ਪਰ ।। ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਕੇ ਹਾਥ ਗਏ ਭਵਸਿੰਧ ਤਰ ।।੫੫੯।। ਸਿਮਟ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਸਮੁਹ ਹੁਐ ਜੂਝਹੀ ।। ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੁਐ ਗਿਰਤ ਨ ਘਰ ਕਹੁੱ ਬੂਝਹੀ।। ਖੰਡ ਖੰਡ ਹੁਐ ਗਿਰਤ ਖੰਡ ਧਨ ਖੰਡ ਰਨ ।। ਤਨਕ ਤਨਕ ਲਗ ਜਾਂਹਿ ਅਸਨ ਕੀ ਧਾਰ ਤਨ ।।੫੬੦।। ਸੰਗੀਤ ਬਹੜਾ ਛੰਦ ।। ਸਾਗੜਦੀ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹੈਂ ਤਾਗੜਦੀ ਰਣ ਤੁਰੀ ਨਚਾਵਹਿ ।। ਝਾਗੜਦੀ ਝੂਮ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰਪੁਰਹਿ ਸਿਧਾਵਹਿ ।। ਆਗੜਦੀ ਅੰਗ ਹੁਐ ਭੰਗ ਆਗੜਦੀ ਆਹਵ ਮਹਿ ਡਿਗਹੀ ।। ਹੋ ਬਾਗੜਦੀ ਵੀਰ ਬਿਕ੍ਰਾਰ ਸਾਗੜਦੀ ਸ੍ਰੋਣਤ ਤਨ ਭਿਗਹੀ ।।੫੬੧।। ਰਾਗੜਦੀ ਰੋਸ ਰਿਪ ਰਾਜ ਲਾਗੜਦੀ ਲਛਮਣ ਪੈ ਧਾਯੋ ।। ਕਾਗੜਦੀ ਕ੍ਰੋਧ ਤਨ ਕੁੜਯੋ ਪਾਗੜਦੀ ਹੁਐ ਪਵਨ ਸਿਧਾਯੋ ।। ਆਗੜਦੀ ਅਨੁਜ ਉਰ ਤਾਤ ਘਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ।। ਝਾਗੜਦੀ ਝੂਮਿ ਭੂਅ ਗਿਰਯੋ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਤ ਬੈਰ ਉਤਾਰਿਯੋ ।।੫੬੨।। ਚਾਗੜਦੀ ਚਿੰਕ ਚਾਂਵਡੀ ਡਾਗੜਦੀ ਡਾਕਣ ਡੱਕਾਰੀ ।। ਭਾਗੜਦੀ ਭੂਤ ਭਰਹਰੇ ਰਾਗੜਦੀ ਰਣ ਰੋਸ ਪ੍ਰਜਾਰੀ ।। ਮਾਗੜਦੀ ਮੂਰਛਾ ਭਯੋ ਲਾਗੜਦੀ ਲਛਮਣ ਰਣ ਜੁਝਯੋ ।। ਜਾਗੜਦੀ ਜਾਣ

ਜੁਝਿ ਗਯੋ ਰਾਗੜਦੀ ਰਘੁਪਤਿ ਇਮ ਬੁਝਯੋ ।।੫੬੩।। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਲਛਮਨ ਮੂਰਛਨਾ ਭਵੇਤ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ।।

ਸੰਗੀਤ ਬਹੜਾ ਛੰਦ ।।

ਕਾਗੜਦੀ ਕਟਕ ਕਪਿ ਭਜਯੋ ਲਾਗੜਦੀ ਲਛਮਨ ਜੁੱਝਯੋ ਜਬ ।। ਰਾਗੜਦੀ ਰਾਮ ਰਿਸ ਭਰਯੋ ਸਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਅੱਸਤ੍ਰ ਸੱਸਤ੍ਰ ਸਬ ।। ਧਾਗੜਦੀ ਧਉਲ ਧੜ ਹੜਯੋ ਕਾਗੜਦੀ ਕੋੜੰਭ ਕੜੱਕਯੋ ।। ਭਾਗੜਦੀ ਭੂੰਮਿ ਭੜਹੜੀ ਪਾਗੜਦੀ ਜਨ ਪ੍ਰਲੈ ਪਲੱਟਯੋ ।।੫੬੪।। ਅਰਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ।। ਕਢੀ ਸੁ ਤੇਗ ਦੁੱਧਰੰ ।। ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਸੁੱਭਰੰ ।। ਭਕਾਰ ਭੇਰ ਭੈਕਰੰ ।। ਬਕਾਰ ਬੰਦਨੋ ਬਰੰ ।।੫੬੫।। ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰਤੰ ਸਰੰ ।। ਤਜੰਤ ਤੀਖਣੋ ਨਰੰ ।। ਪਰੰਤ ਝੂਝਤੰ ਭਟੰ ।। ਜਣੰ ਕਿ ਸਾਵਣੰ ਘਟੰ ।।੫੬੬।। ਘੁਮੰਤ ਅੱਘ ਓਘਯੰ ।। ਬਦੰਤ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਜਯੰ ।। ਚਲੰਤ ਤਯਾਗ ਤੇ ਤਨੰ ।। ਭਣੰਤ ਦੇਵਤਾ ਧਨੰ ।।੫੬੭।। ਛੁਟੰਤ ਤੀਰ ਤੀਖਣੰ ।। ਬਜੰਤ ਭੇਰ ਭੀਖਣੰ ।। ਉਠੰਤ ਗੱਦ ਸੱਦਨੰ ।। ਮਮੱਤ ਜਾਣ ਮੱਦਨੰ ।।੫੬੮।। ਕਰੰਤ ਚਾਚਰੋ ਚਰੰ ।। ਨਚੰਤ ਨਿਰਤਨੋ ਹਰੰ ।। ਪ੍ਰਮੰਤ ਪਾਰਬਤੀ ਸਿਰੰ ।। ਹਸੰਤ ਪ੍ਰੇਤਨੀ ਫਿਰੰ ।।੫੬੯।। ਅਨੂਪ ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ ।। ਡਕੰਤ ਡਾਕਣੀ ਡੁਲੰ ।। ਭ੍ਰਮੰਤ ਬਾਜ ਕੁੰਡਲੰ ।। ਰੜੰਤ ਬੰਦਿਣੋ ਕ੍ਰਿਤੰ ।। ਬਦੰਤ ਮਾਗਧੋ ਜਯੰ ।।੫੭੦।। ਢਲੰਤ ਢਾਲ ਉੱਢਲੰ ।। ਖਿਮੰਤ ਤੇਗ ਨਿਰਮਲੰ ।। ਚਲੰਤ ਰਾਜ ਵੰਸਰੰ ।। ਪਪਾਤ ਉਰਵੀਅੰ ਨਰੰ ।।੫੭੧।। ਭਜੰਤ ਆਸੁਰੀ ਸੁਤੰ ।। ਕਿਲੰਕ ਬਾਨਰੀ ਪੁਤੰ ।। ਬਜੰਤ ਤੀਰ ਤੁੱਪਕੰ ।। ਉਠੰਤ ਦਾਰੁਣੋ ਸੁਰੰ ।।੫੭੨।। ਭਭੱਕ ਭੂਤ ਭੈਕਰੰ ।। ਚਚੱਕ ਚਉਦਣੋ ਚਕੰ ।। ਤਤੱਖ ਪੱਖਰੰ ਤੁਰੇ ।। ਬਜੇ ਨਿਨੱਦ ਸਿੰਧੁਰੇ ।।੫੭੩।। ਉਠੰਤ

ਭੈਕਰੀ ਸੁਰੰ ।। ਮਚੰਤ ਜੋਧਣੋ ਜੁਧੰ ।। ਖਿਮੰਤ ਉੱਜਲੀ ਅਸੰ ।। ਬਬਰਖ ਤੀਖਣੋ ਸਰੰ ।।੫੭੪।। ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ।। ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਝਯੋ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭ੍ਰਾਤੰ ।। ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮੰ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਤੰ ।। ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਣੰ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੋਰੇ ।। ਆਗੜਦੰਗ ਆਕਾਸ ਤੇ ਜਾਨ ਓਰੇ ।।੫੭੫।। ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੀ ਰਥੀ ਬਾਣ ਕਾਟੇ ।। ਗਾਗੜਦੰਗ ਗਾਜੀ ਗਜੀ ਵੀਰ ਡਾਟੇ ।। ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ।। ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਯਾਹੈਂ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹੂਰੰ ।।੫੭੬।। ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੀਤਾ ਖਾਗੜਦੰਗ ਖੇਤੰ ।। ਭਾਗੜਦੰਗ ਭਾਗੇ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੇਤੰ ।। ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰਾਨੁਜੰ ਆਨ ਪੇਖਾ ।। ਪਾਗੜਦੰਗ ਪ੍ਰਾਨਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਲੇਖਾ ।।੫੭੭।। ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਿੰਤੰ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪ੍ਰਾਜੀ ।। ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੈਨਾ ਲਾਗੜਦੰਗ ਲਾਜੀ ।। ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈਕੈ ।। ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪੇ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੈਕੈ ।।੫੭੮।। ਹਾਗੜਦੰਗ ਹਨੂ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪਾ ।। ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰਾਨ ਮੋ ਪਾਵ ਰੋਪਾ ।। ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹਾਰੇ ।। ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੈਕੈ ਹਨੂ ਤਉ ਪੁਕਾਰੇ ।।੫੭੯।। ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੁਨਹੋ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮੰ ।। ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੀਜੈ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਾਨੰ ।। ਪਾਗੜਦੰਗ ਪੀਠੰ ਠਾਗੜਦੰਗ ਠੋਕੋ ।। ਹਰੋ ਆਜ ਪਾਨੰ ਸੁਰੰ ਮੋਹ ਲੋਕੋ ।।੫੮੦।। ਆਗੜਦੰਗ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਅਉ ਉਡਾਨੋ ।। ਗਾਗੜਦੰਗ ਗੈਨੰ ਮਿਲਯੋ ਮੱਧ ਮਾਨੋ ।। ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮੰ ਆਗੜਦੰਗ ਆਸੰ ।। ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੈਠੇ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਿਰਾਸੰ ।।੫੮੧।। ਆਗੜਦੰਗ ਆਗੇ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਊ ।। ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੋਊ ।। ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਕੀ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਲੰ ।। ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਿਸਾਲੰ ।।੫੮੨।। ਆਗੜਦੰਗ ਏਕੰ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦਾਨੋ ।। ਚਾਗੜਦੰਗ ਚੀਰਾ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੁਰਾਨੋ ।। ਦਾਗੜਦੰਗ

ਦੇਖੀ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੂਟੀ ।। ਆਗੜਦੰਗ ਹੈ ਏਕ ਤੇ ਏਕ ਜੂਟੀ ।।੫੮੩।। ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਉਕਾ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹਨਵੰਤਾ ।। ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੋਧਾ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਮੰਤਾ ।। ਆਗੜਦੰਗ ਉਖਾਰਾ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਹਾਰੰ ।। ਆਗੜਦੰਗ ਲੈ ਅਉਖਧੀ ਕੋ ਸਿਧਾਰੰ ।।੫੮੪।। ਆਗੜਦੰਗ ਆਏ ਜਹਾਂ ਰਾਮ ਖੇਤੰ ।। ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰੰ ਜਹਾਂ ਤੇ ਅਚੇਤੰ ।। ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਿਸੱਲਯਾ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮੁੱਖੰ ।। ਡਾਗੜਦੰਗ ਡਾਰੀ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੁੱਖੰ ।।੫੮੫।। ਜਾਗੜਦੰਗ ਜਾਗੇ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ।। ਘਾਗੜਦੰਗ ਘੁੱਮੀ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹੂਰੰ ।। ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੂਟੇ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਦੰ ।। ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੇ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਦੰ ।।੫੮੬।। ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰੰ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੂਟੇ ।। ਗਾਗੜਦੰਗ ਗਾਜੀ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੂਟੇ ।। ਖਾਗੜਦੰਗ ਖੇਤੰ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੋਏ ।। ਪਾਗੜਦੰਗ ਤੇ ਪਾਕ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ।।੫੮੭।। ਕਲਸ ।। ਮੱਚੇ ਸੂਰ ਬੀਰ ਬਿਕ੍ਰਾਰੰ ।। ਨੱਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਰੰ ।। ਝਮ ਝਮ ਲਸਤ ਕੋਟਿ ਕਰਵਾਰੰ ।। ਝਲ ਹਲੰਤ ਉੱਜਲ ਅਸ ਧਾਰੰ ।।੫੮੮।। ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ।। ਉੱਜਲ ਅਸ ਧਾਰੰ ਲਸਤ ਅਪਾਰੰ ਕਰਣ ਲੁਝਾਰੰ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ।। ਸੋਭਿਤ ਜਿਮੁ ਆਰੰ ਅਤ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ਸੁ ਬਿਧ ਸੁਧਾਰੰ ਅਰ ਗਾਰੰ ।। ਜੈ ਪੱਤ੍ਰੰ ਦਾਤੀ ਮਦਿਣੰ ਮਾਤੀ ਸ੍ਰੋਣੰ ਰਾਤੀ ਜੈ ਕਰਣੰ ।। ਦੁੱਜਨ ਦਲ ਹੰਤੀ ਅਛਲ ਜਯੰਤੀ ਕਿਲਵਿਖ ਹੰਤੀ ਭੈ ਹਰਣੰ ।।੫੮੯।। ਕਲਸ ।। ਭਰਹਰੰਤ ਭੱਜਤ ਰਣ ਸੂਰੰ ।। ਥਰਹਰ ਕਰਤ ਲੋਹ ਤਨ ਪੂਰੰ ।। ਤੜਭੜ ਬਜੈਂ ਤਬਲ ਅਰ ਤੂਰੰ ।। ਘੁੱਮੀ ਪੇਖ ਸੁਭਟ ਰਨ ਹੂਰੰ ।।੫੯੦।। ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ।। ਘੁੱਮੀ ਰਣ ਹੂਰੰ ਨਭ ਝੜ ਪੂਰੰ ਲਖ ਲਖ ਸੂਰੰ ਮਨ ਮੋਹੀ ।। ਆਰੁਣ ਤਨ ਬਾਣੰ ਛਬ ਅਪ੍ਰਮਾਣੰ ਅਣਦੁੱਤ ਖਾਣੰ ਤਨ ਸੋਹੀ ।। ਕਾਛਨੀ ਸੁਰੰਗੰ ਛਬਿ ਅੰਗ ਅੰਗੰ ਲਜਤ ਅਨੰਗੰ ਲਖ ਰੂਪੰ ।। ਸਾਇਕ ਦ੍ਰਿਗ ਹਰਣੀ ਕੁਮਤ ਪ੍ਰਜਰਣੀ ਬਰ

ਬਰ ਬਰਣੀ ਬੁਧ ਕੂਪੰ ।।੫੯੧।। ਕਲਸ ।। ਕਮਲ ਬਦਨ ਸਾਇਕ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ।। ਰੂਪ ਰਾਸ ਸੁੰਦਰ ਪਿਕ ਬੈਣੀ ।। ਮ੍ਰਿਗਪਤ ਕਟ ਛਾਜਤ ਗਜ ਗੈਣੀ ।। ਨੈਨ ਕਟਾਛ ਮਨਹਿ ਹਰ ਲੈਣੀ ।।੫੯੨।। ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ।। ਸੁੰਦਰ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ਸੁਰ ਪਿਕ ਬੈਣੀ ਚਿਤ ਹਰ ਲੈਣੀ ਗਜ ਗੈਣੰ ।। ਮਾਧੁਰ ਬਿਧਿ ਬਦਨੀ ਸੁਬੁੱਧਿਨ ਸਦਨੀ ਕੁਮਤਿਨ ਕਦਨੀ ਛਬਿ ਮੈਣੰ ।। ਅੰਗਕਾ ਸੁਰੰਗੀ ਨਟਵਰ ਰੰਗੀ ਝਾਂਝ ਉਤੰਗੀ ਪਗ ਧਾਰੰ ।। ਬੇਸਰ ਗਜਰਾਰੰ ਪਹੂਚ ਅਪਾਰੰ ਕਚਿ ਘੁੰਘਰਾਰੰ ਆਹਾਰੰ ।।੫੯੩।। ਕਲਸ ।। ਚਿਬਕ ਚਾਰ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ।। ਠਉਰ ਠਉਰ ਮੁਕਤਨ ਕੇ ਹਾਰੰ ।। ਕਰ ਕੰਗਨ ਪਹੁਚੀ ਉਜਿਆਰੰ ।। ਨਿਰਖ ਮਦਨ ਦੁਤ ਹੋਤ ਸੁਮਾਰੰ ।।੫੯੪।। ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ।। ਸੋਭਿਤ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ਕਚ ਘੁੰਘਰਾਰੰ ਰਸਨ ਰਸਾਰੰ ਉਜਿਆਰੰ ।। ਪਹੁੰਚੀ ਗਜਰਾਰੰ ਸੁਬਿਧ ਸੁਧਾਰੰ ਮੁਕਤਨਿ ਹਾਰੰ ਉਰ ਧਾਰੰ ।। ਸੋਹਤ ਚਖ ਚਾਰੰ ਰੰਗ ਰੰਗਾਰੰ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ਅਤਿ ਆਂਜੇ ।। ਬਿਖ ਧਰ ਮ੍ਰਿਗ ਜੈਸੇ ਜਲਜ ਨ ਵੈਸੇ ਸੱਸੀਅਰ ਜੈਸੇ ਸਰ ਮਾਂਜੇ ।।੫੯੫।। ਕਲਸ ।। ਭਯੋ ਮੂੜ ਰਾਵਣ ਰਣ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ।। ਮੱਚਿਓ ਆਨ ਤੁਮਲ ਜਬ ਜੁੱਧੰ ।। ਜੂਝੇ ਸਕਲ ਸੂਰਮਾਂ ਸੁੱਧੰ ।। ਅਰ ਦਲ ਮੱਧਿ ਸਬਦ ਕਰ ਉੱਧੰ ।।੫੯੬।। ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ।। ਧਾਯੋ ਕਰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ਸੁਭਟ ਬਿਰੁੱਧੰ ਗਲਿਤ ਸੁਬੁੱਧੰ ਗਹਿ ਬਾਣੰ ।। ਕੀਨੋ ਰਣ ਸੁੱਧੰ ਨਚਤ ਕਬੱਧੰ ਅਤ ਧੁਨ ਉੱਧੰ ਧਨੁ ਤਾਣੰ ।। ਧਾਏ ਰਜਵਾਰੇ ਦੁੱਧਰ ਹਕਾਰੇ ਸੁ ਬ੍ਰਣ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਕਰ ਕੋਪੰ ।। ਘਾਇਨ ਤਨ ਰੱਜੇ ਦੁ ਪਗ ਨ ਭੱਜੇ ਜਨੁ ਹਰ ਗੱਜੇ ਪਗ ਰੋਪੰ ।।੫੯੭।। ਕਲਸ ।। ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਸਾਵਤ ਰਨ ਜੂਟੇ ।। ਬਖਤਰ ਟੋਪ ਜਿਰੈ ਸਭ ਫੂਟੇ ।। ਨਿਸਰ ਚਲੇ ਸਾਇਕ ਜਨ ਛੂਟੇ ।। ਜਨਕ ਸਿਚਾਨ ਮਾਸ ਲਖ ਟੂਟੇ ।।੫੯੮।। ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ।। ਸਾਇਕ ਜਣੁ ਛੂਟੇ ਤਿਮ ਅਰ ਜੂਟੇ ਬਖਤਰ ਫੂਟੇ ਜੇਬ ਜਿਰੇ ।।

ਮਸਤਰ ਭੁਖਿਆਏ ਤਿਮੁ ਅਰ ਧਾਏ ਸੱਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ਨ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ॥ ਸਨਮੁਖਿ ਰਣ ਗਾਜੈਂ ਕਿਮਹੂੰ ਨ ਭਾਜੈਂ ਲੀਖ ਸੁਰ ਲਾਜੈਂ ਰਣ ਰੰਗੰ ॥ ਜੈ ਜੈ ਧੁਨ ਕਰਹੀ ਪੁਹਪਨ ਝਰਹੀ ਸੁ ਬਿਧਿ ਉਚਰਹੀ ਜੈ ਜੰਗੰ ॥੫੯੯॥ ਕਲਸ ॥ ਮੁਖ ਤੰਬੋਰ ਅਰੁ ਰੰਗ ਸੁਰੰਗੰ ॥ ਫਿਰਤ ਭ੍ਰਮੰਤ ਭੂਮਿ ਉਹ ਜੰਗੰ ॥ ਲਿਪਤ ਮਲੈ ਘਨਸਾਰ ਸੁਰੰਗੰ ॥ ਰੂਪ ਭਾਨ ਗਤਿਵਾਨ ਉਤੰਗੰ ॥੬੦੦॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਤਨ ਸੁਭਤ ਸੁਰੰਗੇ ਛਬਿ ਅੰਗ ਅੰਗੇ ਲਜਤ ਅਨੰਗੰ ਲਖ ਨੈਣੰ ॥ ਸੋਭਿਤ ਕਚਕਾਰੇ ਅਤ ਘੁੰਘਰਾਰੇ ਰਸਨ ਰਸਾਰੇ ਮ੍ਰਿਦ ਬੈਣੰ ॥ ਮੁਖਿ ਛਕਤ ਸੁਬਾਸੰ ਦਿਨਸ ਪ੍ਰਕਾਸੰ ਜਨੁ ਸਸ ਭਾਸੰ ਤਸ ਸੋਭੰ ॥ ਰੀਝਤ ਚਖ ਚਾਰੰ ਸੁਰਪੁਰ ਪਿਯਾਰੰ ਦੇਵ ਦਿਵਾਰੰ ਲਖਿ ਲੋਭੰ ॥੬੦੧॥ ਕਲਸ ॥ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਏਕੰ ਕਰ ਧਾਰੀ ॥ ਦੁਤੀਅ ਧੋਪ ਗਹਿ ਤ੍ਰਿਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ਚਤ੍ਰਥ ਹਾਥ ਸੈਹਥੀ ਉਜਿਆਰੀ ॥ ਗੋਫਨ ਗੁਰਜ ਕਰਤ ਚਮਕਾਰੀ ॥੬੦੨॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸਤਏ ਅਸ ਭਾਰੀ ਗਦਹਿ ਉਭਾਰੀ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਸੁ ਧਾਰੀ ਛੁਰਕਾਰੀ ॥ ਜੰਬੂਵਾ ਅਰ ਬਾਨੇ ਸੁ ਕਸਿ ਕਮਾਨੇ ਚਰਮ ਅਪ੍ਰਮਾਨੇ ਧਰ ਭਾਰੀ ॥ ਪੰਦ੍ਰਏ ਗਲੋਲੰ ਪਾਸ ਅਮੋਲੰ ਪਰਸ ਅਡੋਲੰ ਹਥਿ ਨਾਲੇ ॥ ਬਿਛੂਆ ਪਹਰਾਜੇ ਪਟਾ ਭ੍ਰਮਾਜੇ ਜਿਮ ਜਮ ਧਾਜੇ ਬਿਕਰਾਲੇ ॥੬੦੩॥ ਕਲਸ ॥ ਸਿਵ ਸਿਵ ਸਿਵ ਮੁਖ ਏਕ ਉਚਾਰੇ ॥ ਦੁਤੀਅ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਨਕੀ ਨਿਹਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰਿਤੀਅ ਝੁੰਡ ਸਭ ਸੁਭਟ ਪਚਾਰੰ ॥ ਚਤ੍ਰਥ ਕਰਤ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰੇ ॥੬੦੪॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਪਚਏ ਹਨਵੰਤੰ ਲਖ ਦੁਤ ਮੰਤੰ ਸੁ ਬਲ ਦੁਰੰਤੰ ਤਜਿ ਕਲਿਣੰ ॥ ਛਠਏ ਲਖਿ ਭ੍ਰਾਤੰ ਤਕਤ ਪਪਾਤੰ ਲਗਤ ਨ ਘਾਤੰ ਜੀਅ ਜਲਿਣੰ ॥ ਸਤਏ ਲਖਿ ਰਘੁਪਤਿ ਕਪ ਦਲ ਅਧਪਤ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਮਤ ਜੁਤ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਅਠਿਓ ਸਿਰਿ ਢੋਰੈਂ ਨਵਮਿ ਨਿਹੋਰੈਂ ਦਸਯਨ ਬੋਰੈਂ ਰਿਸ ਰਾਤੰ ॥੬੦੫॥ ਚਬੋਲਾ ਛੰਦ ॥ ਧਾਏ

ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਸਾਧੇ ਸਿਤੰ ਤੀਰ ਕਾਛੇ ਰਣੰ ਚੀਰ ਬਾਨਾ ਸੁਹਾਏ ।। ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਮਰਕਬ ਯਲੋ ਤੇਜ ਇਮ ਸਬ ਚੂੰ ਤੁੰਦ ਅਜਦਹੋ ਓ ਮਿਆ ਜੰਗਾਹੇ ।। ਭਿੜੇ ਆਇ ਈਹਾਂ ਬੁਲੇ ਬੈਣ ਕੀਹਾਂ ਕਰੇਂ ਘਾਇ ਜੀਹਾਂ ਭਿੜੇ ਭੇੜ ਭੱਜੇ ।। ਪੀਜੋ ਪੋਸਤਾਨੇ ਭਛੋ ਰਾਬੜੀਨੇ ਕਹਾ ਛੈ ਅਣੀਰੋ ਧਣੀ ਨੇ ਨਿਹਾਰੈਂ ।।੬੦੬।। ਗਾਜੇ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਘੁੱਮੀ ਰਣੰ ਹੂਰ ਭਰਮੀ ਨਭੰ ਪੂਰ ਬੇਖੰ ਅਨੂਪੰ ।। ਵਲੇ ਵੱਲ ਸਾਈ ਜੀਵੀ ਜੁਗਾਂ ਤਾਈ ਤੈਂਡੇ ਘੋਲੀ ਜਾਈ ਅਲਾਵੀਤ ਐਸੇ ।। ਲਗੋ ਲਾਰ ਥਾਨੇ ਬਰੋ ਰਾਜ ਮਾਨੇ ਕਹੋ ਅਉਰ ਕਾਨੇ ਹਠੀ ਛਾਡ ਥੇਸੋ ।। ਬਰੋ ਆਨ ਮੋਕੋ ਭਜੋ ਆਨ ਤੋਕੋ ਚਲੋ ਦੇਵ ਲੋਕੋ ਤਜੋ ਬੇਗ ਲੰਕਾ ।।੬੦੭।। ਸ੍ਵੈਯਾ ।। ਅਨੰਤਤੁਕਾ ।। ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਤਜ ਹੋਸ ਨਿਸਾਚਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਕੋ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ।। ਜੋਸ ਬਡੋ ਕਰ ਕਉਸਲਿਸੰ ਅਧ ਬੀਚ ਹੀ ਤੇ ਸਰ ਕਾਟ ਉਤਾਰੇ ।। ਫੇਰ ਬਡੋ ਕਰ ਰੋਸ ਦਿਵਾਰਦਨ ਧਾਇ ਪਰੈਂ ਕਪਿ ਪੁੰਜ ਸੰਘਾਰੈਂ ।। ਪਟਸ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੰ ਗੜੀਏ ਜੰਬੁਵੇ ਜਮਦਾੜ ਚਲਾਵੈ ।।੬੦੮।। ਚਬੋਲਾ ਸ੍ਵੈਯਾ ।। ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਰਿਸ ਠਾਨ ਘਨੀ ਰਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ।। ਬੀਰਨ ਮਾਰ ਦੁਸਾਰ ਗਏ ਸਰ ਅੰਬਰ ਤੇ ਬਰਸੇ ਜਨ ਓਰੇ ।। ਬਾਜ ਗਜੀ ਰਥ ਸਾਜ ਗਿਰੇ ਧਰ ਪਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਸੁ ਕਉਨ ਗਨਾਵੈ ।। ਫਾਗਨ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੇ ਬਨ ਪਤ੍ਰਨ ਤੇ ਜਨ ਪਤ੍ਰ ਉਡਾਨੇ ।।੬੦੯।। ਸ੍ਵੈਯਾ ਛੰਦ ।। ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੌ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁ ਰਾਵਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ।। ਸ੍ਰੋਣ ਨ ਨੈਕ ਲਗਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਫੋਰ ਜਿਰੈ ਤਨ ਪਾਰ ਪਧਾਰੇ ।। ਬਾਜ ਗਜੀ ਰਥ ਰਾਜ ਰਥੀ ਰਣ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੰਘਾਰੇ ।। ਜਾਨੋ ਬਸੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਸਮੈ ਕਦਲੀ ਦਲ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਉਖਾਰੇ ।।੬੧੦।। ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰ ਕੋਪ ਬਨੇਚਰ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਜੀਅ ਰੋਸ ਜਗਯੋ ।। ਕਿਲਕਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੇ ਚਹੂੰ ਘਾ ਰਣ ਛਾਡਿ ਹਠੀ

ਨਹਿ ਏਕ ਭਗਯੋ ।। ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਉਤ ਤੇ ਦਲ ਰਾਵਨ ਕੋ ਉਮਗਯੋ ।। ਭਟ ਜੂਝਿ ਅਰੂਝਿ ਗਿਰੇ ਧਰਣੀ ਦਿਜਰਾਜ ਭ੍ਰਮਯੋ ਸਿਵ ਧਯਾਨ ਡਿਗਯੋ ।।੬੧੧।। ਜੂਝਿ ਅਰੂਝਿ ਗਿਰੇ ਭਟਵਾ ਤਨ ਘਾਇਨ ਘਾਇ ਘਨੇ ਭਿਭਰਾਨੇ ।। ਜੰਬੁਕ ਗਿੱਧ ਪਿਸਾਚ ਨਿਸਾਚਰ ਫੂਲ ਫਿਰੇ ਰਨ ਮੌ ਰਹਸਾਨੇ ।। ਕਾਂਪ ਉਠੀ ਸੁ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਦਿਗਪਾਲਨ ਫੇਰ ਪ੍ਰਲੈ ਅਨੁਮਾਨੇ ।। ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਉਦਾਸ ਭਏ ਗਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਭ੍ਰਮੇ ਭਹਰਾਨੇ ।।੬੧੨।। ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੌ ਰਿਸ ਸੌਂ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ।। ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਸਬ ਓਰ ਰੁਕੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਨਿਹਾਰੇ ।। ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਛਿਨ ਮੌ ਛੁਭ ਕੈ ਸਰ ਪੁੰਜ ਨਿਵਾਰੇ ।। ਜਾਨਕ ਭਾਨ ਉਦੈ ਨਿਸ ਕੱਉ ਲਖਿ ਕੈ ਸਬਹੀ ਤਮ ਤੇਜ ਪਧਾਰੇ ।।੬੧੩।। ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਮੋ ਰਘੁਨਾਥ ਕਮਾਨ ਲੈ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਚਲਾਏ ।। ਬਾਜ ਗਜੀ ਗਜਰਾਜ ਘਨੇ ਰਥ ਰਾਜ ਬਨੇ ਕਰਿ ਰੋਸ ਉਡਾਏ ।। ਜੇ ਦੁਖ ਦੇਹ ਕਟੇ ਸੀਅ ਕੇ ਹਿਤ ਤੇ ਰਨ ਆਜ ਪ੍ਰਤੱਛ ਦਿਖਾਏ ।। ਰਾਜੀਵ ਲੋਚਨ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਘਨੇ ਰਨ ਘਾਲ ਘਨੇ ਘਰ ਘਾਏ ।।੬੧੪।। ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਿਯੋ ਗਰਜਯੋ ਰਨ ਮੋ ਲਹਿ ਕੈ ਸਬ ਸੈਨ ਭਜਾਨਯੋ ।। ਆਪ ਹੀ ਹਾਕ ਹਥਿਆਰ ਹਠੀ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਸੋ ਰਨ ਠਾਨਯੋ ।। ਚਾਬਕ ਮਾਰ ਕੁਦਾਇ ਤੁਰੰਗਨ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨਯੋ ।। ਬਾਨਨ ਤੇ ਬਿਧੁ ਬਾਹਨ ਤੇ ਮਨ ਮਾਰਤ ਕੋ ਰਥ ਛੋਰਿ ਸਿਧਾਨਯੋ ।।੬੧੫।। ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਕੀ ਭੁਜ ਤੇ ਜਬ ਛੋਰ ਸਰਾਸਨ ਬਾਨ ਉਡਾਨੇ ।। ਭੂੰਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਚਹੂੰ ਚਕ ਪੂਰ ਰਹੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਪਛਾਨੇ ।। ਤੋਰ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹਨ ਕੇ ਤਨ ਆਹ ਕਰੀ ਨਹੀ ਪਾਰ ਪਰਾਨੇ ।। ਛੇਦ ਕਰੋਟਨ ਓਟਨ ਕੋਟ ਅਟਾਨ ਮੋ ਜਾਨਕੀ ਬਾਨ ਪਛਾਨੇ ।।੬੧੬।। ਸ੍ਰੀ ਅਸੁਰਾਰਦਨ ਕੇ ਕਰ ਕੋ ਜਿਨ

ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਬਿਖੈ ਤਨ ਚਾਖਯੋ ।। ਭਾਜ ਸਕਯੋ ਨ ਭਿਰਯੋ ਹਠ ਕੈ ਭਟ ਏਕ ਹੀ ਘਾਇ ਧਰਾ ਪਰ ਰਾਖਯੋ ।। ਛੇਦ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹਨ ਕੋ ਸਰ ਓਟਨ ਕੋਟ ਕਰੋਟਨ ਨਾਖਯੋ ।। ਸੁਆਰ ਜੁਝਾਰ ਅਪਾਰ ਹਠੀ ਰਨ ਹਾਰ ਗਿਰੇ ਧਰ ਹਾਇ ਨ ਭਾਖਯੋ ।।੬੧੭।। ਆਨ ਅਰੇ ਸੁ ਮਰੇ ਸਬਹੀ ਭਟ ਜੀਤ ਬਚੇ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਨੇ ।। ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੇ ਜਿਤੱਈਯਾ ਰਨ ਕੋਟ ਹਤੇ ਕਰ ਏਕ ਨ ਜਾਨੇ ।। ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਪ੍ਰਕ੍ਰਮ ਕੋ ਲਖ ਤੇਜ ਸੰਬੂਹ ਸਬੈ ਭਹਰਾਨੇ ।। ਓਟਨ ਕੂਦ ਕਰੋਟਨ ਫਾਂਧ ਸੁ ਲੰਕਹਿ ਛਾਡਿ ਬਿਲੰਕ ਸਿਧਾਨੇ ।।੬੧੮।। ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੋ ਗਹਿ ਬੀਸ ਹੂੰ ਬਾਹਿ ਹਥਿਯਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ।। ਭੂੰਮਿ ਅਕਾਸ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਚਕਿ ਚਾਰ ਰੁੱਕੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਨਿਹਾਰੇ ।। ਫੋਕਨ ਤੈਂ ਫਲ ਤੈ ਮੱਧ ਤੈ ਅਧ ਤੈਂ ਬਧ ਕੈ ਰਣ ਮੰਡਲ ਡਾਰੇ ।। ਛੱਤ੍ਰ ਧੁਜਾ ਬਰ ਬਾਜ ਰਥੀ ਰਥ ਕਾਟਿ ਸਬੈ ਰਘੁਰਾਜ ਉਤਾਰੇ ।।੬੧੯।। ਰਾਵਨ ਚਉਪ ਚਲਯੋ ਚਪਕੈ ਨਿਜ ਬਾਜ ਬਿਹੀਨ ਜਬੈ ਰਥ ਜਾਨਯੋ ।। ਢਾਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਸੋ ਰਨ ਠਾਨਯੋ ।। ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਲਲਕਾਰ ਹਠੀ ਕਪ ਪੁੰਜਨ ਕੋ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨਯੋ ।। ਅੰਗਦ ਆਦਿ ਹਨਵੰਤ ਤੇ ਲੈ ਭਟ ਕੋਟ ਹੁਤੇ ਕਰ ਏਕ ਨ ਜਾਨਯੋ ।।੬੨੦।। ਰਾਵਨ ਕੋ ਰਘੁਰਾਜ ਜਬੈ ਰਣ ਮੰਡਲ ਆਵਤ ਮੱਧਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ।। ਬੀਸ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਸਾਇਕ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪੁ ਬਡੋ ਉਰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ।। ਭੇਦ ਚਲੇ ਮਰਮਸੱਥਲ ਕੋ ਸਰ ਸ੍ਰੋਣ ਨਦੀਸਰ ਬੀਚ ਪਖਾਰਯੋ ।। ਆਗੇ ਹੀ ਰੇਂਗ ਚਲਯੋ ਹਠਿ ਕੈ ਭਟ ਧਾਮ ਕੋ ਭੂਲ ਨ ਨਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ।।੬੨੧।। ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੌ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁ ਪਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕੈ ।। ਪਾਂਚਕ ਪਾਇ ਹਟਾਇ ਦਯੋ ਤਿੰਹ ਬੀਸਹੂੰ ਬਾਂਹਿ ਬਿਨਾ ਓਹ ਕੈ ਕੈ ।। ਦੈ ਦਸ ਬਾਨ ਬਿਮਾਨ ਦਸੋ ਸਿਰ ਕਾਟ ਦਏ ਸਿਵ ਲੋਕ ਪਠੈ

ਕੈ ।। ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਬਰਯੋ ਸੀਅ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਜਨੁ ਜੁੱਧ ਸੁਯੰਬਰ ਜੈ ਕੈ ।।੬੨੨।। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਦਸ ਸਿਰ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ।।੧੭।।

ਅਥ ਮੰਦੋਦਰੀ ਸਮੋਧ ਬਭੀਛਨ ਕੋ ਲੰਕ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ।। ਸੀਤਾ ਮਿਲਬੋ ਕਥਨੰ ।।

ਸ੍ਵੈਯਾ ਛੰਦ ।। ਇੰਦ੍ਰ ਡਰਾਕੁਲ ਥੋ ਜਿੰਹ ਕੇ ਡਰ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰ ਹੁਤੋ ਭਯ ਭੀਤੋ ।। ਲੂਟ ਲਯੋ ਧਨ ਜਉਨ ਧਨੇਸ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਹੁਤੋ ਚਿਤ ਮੋ ਨ ਨਿਚੀਤੋ ।। ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਭੂਪ ਅਨੇਕ ਲਰੈ ਇਨ ਸੌ ਫਿਰਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਤ ਨ ਜੀਤੋ ।। ਸੋ ਰਨ ਆਜ ਭਲੈਂ ਰਘੁਰਾਜ ਸੁ ਜੁੱਧ ਸੁਯੰਬਰ ਕੈ ਸੀਅ ਜੀਤੋ ।।੬੨੩।। ਅਲਕਾ ਛੰਦ ।। ਚਟਪਟ ਸੈਣੰ ਖਟਪਟ ਭਾਜੇ ।। ਝਟਪਟ ਜੁੱਝਯੋ ਲਖ ਰਣ ਰਾਜੇ ।। ਸਟਪਟ ਭਾਜੇ ਅਟਪਟ ਸੂਰੰ ।। ਝਟਪਟ ਬਿਸਰੀ ਘਟਪਟ ਹੂਰੰ ।।੬੨੪।। ਚਟਪਟ ਪੈਠੇ ਖਟਪਟ ਲੰਕੰ ।। ਰਣ ਤਜ ਸੂਰੰ ਸਰਧਰ ਬੰਕੰ ।। ਝਲਹਲ ਬਾਰੰ ਨਰਬਰ ਨੈਣੰ ।। ਧਕਿ ਧਕਿ ਉਚਰੇ ਭਕਿ ਭਕਿ ਬੈਣੰ ।।੬੨੫।। ਨਰ ਬਰ ਰਾਮੰ ਬਰਨਰ ਮਾਰੇ ।। ਝਟਪਟ ਬਾਹੰ ਕਟਿ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ।। ਤਬ ਸਬ ਭਾਜੇ ਰਖ ਰਖ ਪ੍ਰਾਣੰ ।। ਖਟਪਟ ਮਾਰੇ ਝਟਪਟ ਬਾਣੰ ।।੬੨੬।। ਚਟਪਟ ਰਾਨੀ ਸਟਪਟ ਧਾਈ ।। ਰਟਪਟ ਰੋਵਤ ਅਟਪਟ ਆਈ ।। ਚਟਪਟ ਲਾਗੀ ਅਟਪਟ ਪਾਯੰ ।। ਨਰਬਰ ਨਿਰਖੇ ਰਘੁਬਰ ਰਾਯੰ ।।੬੨੭।। ਚਟਪਟ ਲੋਟੈਂ ਅਟਪਟ ਧਰਣੀ ।। ਕਸਿ ਕਸਿ ਰੋਵੈਂ ਬਰਨਰ ਬਰਣੀ ।। ਪਟਪਟ ਡਾਰੈਂ ਅਟਪਟ ਕੇਸੰ ।। ਬਟ ਹਰਿ ਕੂਕੈਂ ਨਟਵਰ ਭੇਸੰ ।।੬੨੮।। ਚਟਪਟ ਚੀਰੰ ਅਟਪਟ ਪਾਰੈਂ ।। ਧਰ ਕਰ ਧੂਰੰ ਸਰਬਰ ਡਾਰੈਂ ।। ਸਟਪਟ ਲੋਟੈਂ ਖਟਪਟ ਭੂਮੰ ।। ਝਟਪਟ ਝੂਰੈਂ ਘਰਹਰ ਘੂਮੰ ।।੬੨੯।। ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ।। ਜਬੈ ਰਾਮ ਦੇਖੈ ।। ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਲੇਖੈ ।। ਰਹੀ ਨਿਆਇ ਸੀਸੰ ।। ਸਬੈਂ ਨਾਰ

ਈਸੰ ।।੬੩੦।। ਲਖੈਂ ਰੂਪ ਮੋਹੀ ।। ਫਿਰੀ ਰਾਮ ਦੋਹੀ ।। ਦਈ ਤਾਹਿ ਲੰਕਾ ।। ਜਿਮੰ ਰਾਜ ਟੰਕਾ ।।੬੩੧।। ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟ ਭੀਨੇ ।। ਤਰੇ ਨੇਤ੍ਰ ਕੀਨੇ ।। ਝਰੈ ਬਾਰ ਐਸੇ ।। ਮਹਾਂ ਮੇਘ ਜੈਸੇ ।।੬੩੨।। ਛਕੀ ਪੇਖ ਨਾਰੀ ।। ਸਰੰ ਕਾਮ ਮਾਰੀ ।। ਬਿਧੀ ਰੂਪ ਰਾਮੰ ।। ਮਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ।।੬੩੩।। ਤਜੀ ਨਾਥ ਪ੍ਰੀਤੰ ।। ਚੁਭੇ ਰਾਮ ਚੀਤੰ ।। ਰਹੀ ਜੋਰ ਨੈਣੰ ।। ਕਹੈਂ ਮੱਦ ਬੈਣੰ ।।੬੩੪।। ਸੀਆ ਨਾਥ ਨੀਕੇ ।। ਹਰੈਂ ਹਾਰ ਜੀ ਕੇ ।। ਲਏ ਜਾਤ ਚਿੱਤੰ ।। ਮਨੋ ਚੋਰ ਬਿੱਤੰ ।।੬੩੫।। ਸਬੈ ਪਾਇ ਲਾਗੋ ।। ਪਤੰ ਦ੍ਰੋਹ ਤਯਾਗੋ ।। ਲਗੀ ਧਾਇ ਪਾਯੰ ।। ਸਬੈ ਨਾਰਿ ਆਯੰ ।।੬੩੬।। ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਜਾਨੇ ।। ਚਿਤੰ ਚੋਰ ਮਾਨੇ ।। ਚੁਭੇ ਚਿੱਤ ਐਸੇ ।। ਸਿਤੰ ਸਾਇਕੈਸੇ ।।੬੩੭।। ਲਗੋ ਹੇਮ ਰੂਪੰ ।। ਸਬੈ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ।। ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਨੈਣੰ ।। ਛਕੇ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ।।੬੩੮।। ਜਿਨੈ ਏਕ ਬਾਰੰ ।। ਲਖੇ ਰਾਵਣਾਰੰ ।। ਰਹੀ ਮੋਹਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ।। ਲੁਭੀ ਦੇਖ ਕੈ ਕੈ ।।੬੩੯।। ਛਕੀ ਰੂਪ ਰਾਮੰ ।। ਗਏ ਭੂਲ ਧਾਮੰ ।। ਕਰਯੋ ਰਾਮ ਬੋਧੰ ।। ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਜੋਧੰ ।।੬੪੦।। ਰਾਮ ਬਾਚ ਮੰਦੋਦਰੀ ਪ੍ਰਤਿ ।। ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ।। ਸੁਨੋ ਰਾਜ ਨਾਰੀ ।। ਕਹਾ ਭੂਲ ਹਮਾਰੀ ।। ਚਿਤੰ ਚਿੱਤ ਕੀਜੈ ।। ਪੁਨਰ ਦੋਸ ਦੀਜੈ ।।੬੪੧।। ਮਿਲੈ ਮੋਹਿ ਸੀਤਾ ।। ਚਲੈ ਧਰਮ ਗੀਤਾ ।। ਪਠਯੋ ਪਉਨ ਪੂਤੰ ।। ਹੁਤੋ ਅੱਗ੍ਰ ਦੂਤੰ ।।੬੪੨।। ਚਲਯੋ ਧਾਇ ਕੈ ਕੈ ।। ਸੀਆ ਸੋਧ ਲੈ ਕੈ ।। ਹੁਤੀ ਬਾਗ ਮਾਹੀ ।। ਤਰੇ ਬ੍ਰਿਛ ਛਾਹੀ ।।੬੪੩।। ਪਰਯੋ ਜਾਇ ਪਾਯੰ ।। ਸੁਨੋ ਸੀਅ ਮਾਯੰ ।। ਰਿਪੰ ਰਾਮ ਮਾਰੇ ।। ਖਰੋ ਤੋਹਿ ਦੁਆਰੇ ।।੬੪੪।। ਚਲੋ ਬੇਗ ਸੀਤਾ ।। ਜਹਾ ਰਾਮ ਜੀਤਾ ।। ਸਬੈ ਸੱਤ੍ਰ ਮਾਰੇ ।। ਭੁਅੰ ਭਾਰ ਉਤਾਰੇ ।।੬੪੫।। ਚਲੀ ਮੋਦ ਕੈ ਕੈ ।। ਹਨੂ ਸੰਗ ਲੈ ਕੈ ।। ਸੀਆ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ।। ਉਹੀ ਰੂਪ ਲੇਖੇ ।।੬੪੬।। ਲਗੀ ਆਨ ਪਾਯੰ ।।

ਲਖੀ ਰਾਮ ਰਾਯੰ ।। ਕਹਯੋ ਕਉਲ ਨੈਨੀ ।। ਬਿਧੁੰ ਬਾਕ ਬੈਨੀ ।।੬੪੭।। ਧਸੋ ਆਗ ਮੱਧੰ ।। ਤਬੈ ਹੋਇ ਸੁੱਧੰ ।। ਲਈ ਮਾਨ ਸੀਸੰ ।। ਰਚਯੋ ਪਾਵਕੀਸੰ ।।੬੪੮।। ਗਈ ਪੈਠ ਐਸੇ ।। ਘਨੰ ਬਿੱਜ ਜੈਸੇ ।। ਸ੍ਰੁਤੰ ਜੇਮ ਗੀਤਾ ।। ਮਿਲੀ ਤੇਮ ਸੀਤਾ ।।੬੪੯।। ਧਸੀ ਧਾਇ ਕੈ ਕੈ ।। ਕਢੀ ਕੁੰਦਨ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ।। ਗਰੇ ਰਾਮ ਲਾਈ ।। ਕਬੰ ਕ੍ਰਿਤ ਗਾਈ ।।੬੫੦।। ਸਬੋ ਸਾਧ ਮਾਨੀ ।। ਤਿਹੂ ਲੋਕ ਜਾਨੀ ।। ਬਜੇ ਜੀਤ ਬਾਜੇ ।। ਤਬੈ ਰਾਮ ਗਾਜੇ ।।੬੫੧।। ਲਈ ਜੀਤ ਸੀਤਾ ।। ਮਹਾਂ ਸੁਭ੍ਰ ਗੀਤਾ ।। ਸਬੈ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ।। ਨਭੰ ਪੁਹਪ ਬਰਖੇ ।।੬੫੨।। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਬਭੀਛਨ ਕੋ ਲੰਕਾ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ਮੰਦੋਦਰੀ ਸਮੋਧ ਕੀਬੋ ਸੀਤਾ ਮਿਲਬੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ।।੧੮।।

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ।।

ਤਬੈ ਪੁਹਪੁ ਪੈ ਕੈ ।। ਚੜੇ ਜੁੱਧ ਜੈ ਕੈ ।। ਸਬੈ ਸੂਰ ਗਾਜੇ ।। ਜਯੰ ਗੀਤ ਬਾਜੇ ।।੬੫੩।। ਚਲੇ ਮੋਦ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ।। ਕਪੀ ਬਾਹਨ ਲੈ ਕੈ ।। ਪੁਰੀ ਅਉਧ ਪੇਖੀ ।। ਸ੍ਰੁਤੰ ਸੁਰਗ ਲੇਖੀ ।।੬੫੪।। ਮਕਰਾ ਛੰਦ ।। ਸੀਅ ਲੈ ਸੀਏਸ ਆਏ ।। ਮੰਗਲ ਸੁ ਚਾਰ ਗਾਏ ।। ਆਨੰਦ ਹੀਏ ਬਢਾਏ ।। ਸਹਰੋ ਅਵਧ ਜਹਾਂ ਰੇ ।।੬੫੫।। ਧਾਈ ਲੁਗਾਈ ਆਵੈ ।। ਭੀਰੋ ਨ ਬਾਰ ਪਾਵੈ ।। ਆਕਲ ਖਰੇ ਉਘਾਵੈ ।। ਭਾਖੈਂ ਢੋਲਨ ਕਹਾਂ ਰੇ ।।੬੫੬।। ਜੁੱਲਫੈਂ ਅਨੂਪ ਜਾਂਕੀ ।। ਨਾਗਨ ਕਿ ਸਿਆਹ ਬਾਂਕੀ ।। ਅਤਭੁਤ ਅਦਾਇ ਤਾਂਕੀ ।। ਐਸੋ ਢੋਲਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ।।੬੫੭।। ਸਰਵੋ ਸਹੀ ਚਮਨ ਰਾ ।। ਪਰਚੁਸਤ ਜਾਂ ਵ ਤਨ ਰਾ ।। ਜਿਨ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ।। ਵਹ ਮਨਹਰਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ।।੬੫੮।। ਚਿਤ ਕੋ ਚੁਰਾਇ ਲੀਨਾ ।। ਜਾਲਮ ਫਿਰਾਕ ਦੀਨਾ ।। ਜਿਨ

ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ।। ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ।।੬੫੯।। ਕੋਊ ਬਤਾਇ ਦੈ ਰੇ ।। ਚਾਹੋ ਸੁ ਆਨ ਲੈ ਰੇ ।। ਜਿਨ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ।। ਵਹ ਮਨ ਹਰਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ।।੬੬੦।। ਮਾਤੇ ਮਨੋ ਅਮਲ ਕੇ ।। ਹਰੀਆ ਕਿ ਜਾ ਵ ਤਨ ਕੇ ।। ਆਲਮ ਕੁਸਾਇ ਖੂਬੀ ।। ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ।।੬੬੧।। ਜ਼ਾਲਮ ਅਦਾਇ ਲੀਏ ।। ਖੰਜਨ ਖਿਸਾਨ ਕੀਏ ।। ਜਿਨ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ।। ਵਹ ਮਹਬਦਨ ਕਹਾਂ ਹੈਂ ।।੬੬੨।। ਜਾਲਮ ਅਦਾਇ ਲੀਨੇ ।। ਜਾਨੁਕ ਸਰਾਬ ਪੀਨੇ ।। ਰੁਖਸਰ ਜਹਾਨ ਤਾਬਾਂ ।। ਵਹ ਗੁਲਬਦਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ।।੬੬੩।। ਜ਼ਾਲਮ ਜਮਾਲ ਖੂਬੀ ।। ਰੋਸਨੁ ਦਿਮਾਗ ਅਖਸਰ ।। ਪੁਰ ਚਸਤ ਜਾਂ ਜਿਗਰ ਰਾ ।। ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ।।੬੬੪।। ਬਾਲਮ ਬਿਦੇਸ ਆਏ ।। ਜੀਤੇ ਜੁਆਨ ਜਾਲਮ ।। ਕਾਮਲ ਕਮਾਲ ਸੂਰਤ ।। ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ।।੬੬੫।। ਰੋਸਨ ਜਹਾਨ ਖੂਬੀ ।। ਜਾਹਰ ਕਲੀਮ ਹਫਤਜ ।। ਆਲਮ ਖੁਸਾਇ ਜਿਲਵਾ ।। ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ।।੬੬੬।। ਜੀਤੇ ਬ ਜੰਗ ਜਾਲਮ ।। ਕੀਨੇ ਖਤੰਗ ਪਰਰਾ ।। ਪੁਹਪਕ ਬਿਬਾਨ ਬੈਠੇ ।। ਸੀਤਾ ਰਵਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ।।੬੬੭।। ਮਾਦਰ ਖੁਸਾਲ ਖਾਤਰ ।। ਕੀਨੇ ਹਜਾਰ ਛਾਵਰ ।। ਮਾਤੁਰ ਸਿਤਾਬ ਧਾਈ ।। ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ।।੬੬੮।। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਸੀਤਾ ਅਜੁੱਧਿਆ ਆਗਮ ਨਾਮ ਧਿਆਉ ਸਮਾਪਤੰ ।।੧੯।।

ਅਥ ਮਾਤਾ ਮਿਲਣੰ ।।

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ।। ਸੁਨੇ ਰਾਮ ਆਏ ।। ਸਬੈ ਲੋਗ ਧਾਏ ।। ਲਗੇ ਆਨ ਪਾਯੰ ।। ਮਿਲੇ ਰਾਮ ਰਾਯੰ ।।੬੬੯।। ਕੋਊ ਚਉਰ ਢਾਰੈਂ ।। ਕੋਊ ਪਾਨ ਖੁਆਰੈਂ ।। ਪਰੇ ਮਾਤ ਪਾਯੰ ।। ਲਏ ਕੰਠ ਲਾਯੰ ।।੬੭੦।।

ਮਿਲੈ ਕੰਠ ਰੋਵੈਂ ।। ਮਨੋ ਸੋਕ ਧੋਵੈਂ ।। ਕਰੈਂ ਬੀਰ ਬਾਤੈਂ ।। ਸੁਨੇ ਸਰਬ ਮਾਤੈਂ ।।੬੭੧।। ਮਿਲੇ ਲੱਛ ਮਾਤੰ ।। ਪਰੇ ਪਾਇ ਭ੍ਰਾਤੰ ।। ਕਰਿਯੋ ਦਾਨ ਏਤੋ ।। ਗਨੈ ਕਉਨ ਕੇਤੋ ।।੬੭੨।। ਮਿਲੇ ਭਰਥ ਮਾਤੰ ।। ਕਹੀ ਸਰਬ ਬਾਤੰ ।। ਧਨੰ ਮਾਤ ਤੋ ਕੋ ।। ਅਰਿਣੀ ਕੀਨ ਮੋ ਕੋ ।।੬੭੩।। ਕਹਾ ਦੋਸ ਤੇਰੈ ।। ਲਿਖੀ ਲੇਖ ਮੇਰੈ ।। ਹੁਨੀ ਹੋ ਸੁ ਹੋਈ ।। ਕਹੈ ਕਉਨ ਕੋਈ ।।੬੭੪।। ਕਰੋ ਬੋਧ ਮਾਤੰ ।। ਮਿਲਯੋ ਫੇਰਿ ਭ੍ਰਾਤੰ ।। ਸੁਨਯੋ ਭਰਥ ਧਾਏ ।। ਪਗੰ ਸੀਸ ਲਾਏ ।।੬੭੫।। ਭਰੇ ਰਾਮ ਅੰਕੰ ।। ਮਿਟੀ ਸਰਬ ਸੰਕੰ ।। ਮਿਲਯੋ ਸੱਤ੍ਰ ਹੰਤਾ ।। ਸਰੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ।।੬੭੬।। ਜਟੰ ਧੂਰ ਝਾਰੀ ।। ਪਗੰ ਰਾਮ ਰਾਰੀ ।। ਕਰੀ ਰਾਜ ਅਰਚਾ ।। ਦਿਜੰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ।।੬੭੭।। ਕਰੈਂ ਗੀਤ ਗਾਨੰ ।। ਭਰੇ ਵੀਰ ਮਾਨੰ ।। ਦੀਯੋ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ।। ਸਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ।।੬੭੮।। ਬੁਲੈ ਬਿੱਪ ਲੀਨੇ ।। ਸ੍ਰੁਤੋਚਾਰ ਕੀਨੇ ।। ਭਏ ਰਾਮ ਰਾਜਾ ।। ਬਜੇ ਜੀਤ ਬਾਜਾ ।।੬੭੯।।

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ।। ਚਹੂੰ ਚੱਕ ਕੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ਬੁਲਾਏ ।। ਧਰੇ ਅੱਤ੍ਰ ਨੀਕੇ ਪੁਰੀ ਅਉਧ ਆਏ ।। ਗਹੇ ਰਾਮ ਪਾਯੰ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤ ਕੈ ਕੈ ।। ਮਿਲੇ ਚੱਤ੍ਰ ਦੇਸੀ ਬਡੀ ਭੇਟ ਦੈ ਕੈ ।।੬੮੦।। ਦਏ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ ਚੀਨੰਤ ਦੇਸੰ ।। ਮਹਾ ਸੁੰਦ੍ਰੀ ਚੇਰਕਾ ਚਾਰ ਕੇਸੰ ।। ਮਨੰ ਮਾਨਕੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੇਕੰ ।। ਕੀਏ ਖੋਜ ਪੱਈਐ ਕਹੂੰ ਏਕ ਏਕੰ ।।੬੮੧।। ਮਨੰ ਮੁੱਤੀਯੰ ਮਾਨਕੰ ਬਾਜ ਰਾਜੰ ।। ਦਏ ਦੰਤ ਪੰਤੀ ਸਜੇ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ।। ਰਥੰ ਬੇਸਟੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੰਤੰ ।। ਮਨੰ ਮਾਨਕੰ ਬੱਧ ਰੱਧੰ ਦੁਰੰਤੰ ।।੬੮੨।। ਕਿਤੇ ਸ੍ਵੇਤ ਐਰਾਵਤੰ ਤੁੱਲਿ ਦੰਤੀ ।। ਦਏ ਮੁੱਤਯੰ ਸਾਜ ਸੱਜੇ ਸੁ ਪੰਤੀ ।। ਕਿਤੇ ਬਾਜ ਰਾਜੰ ਜਰੀ ਜੀਨ ਸੰਗੰ ।। ਨਚੈ ਨਟ ਮਾਨੋ ਮਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ।।੬੮੩।। ਕਿਤੇ ਪੱਖਰੇ ਪੀਲ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਮਾਣੰ ।। ਦਏ ਬਾਜ ਰਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀ ਨ੍ਰਿਪਾਣੰ ।। ਦਈ ਰਕਤ

ਨੀਲੰ ਮਣੀ ਰੰਗ ਰੰਗੰ ।। ਲਖਯੋ ਰਾਮ ਕੋ ਅੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਅਭੰਗੰ ।।੬੮੪।। ਕਿਤੇ ਪਸਮ ਪਾਟੰਬਰੰ ਸ੍ਵਰਣ ਬਰਣੰ ।। ਮਿਲੇ ਭੇਟ ਲੈ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤੰ ਅਭਰਣੰ ।। ਕਿਤੇ ਪਰਮ ਪਾਟੰਬਰੰ ਭਾਨ ਤੇਜੰ ।। ਦਏ ਸੀਅ ਧਾਮੰ ਸਬੋ ਭੇਜ ਭੇਜੰ ।।੬੮੫।। ਕਿਤੇ ਭੂਖਣੰ ਭਾਨ ਤੇਜੰ ਅਨੰਤੰ ।। ਪਠੇ ਜਾਨਕੀ ਭੇਟ ਦੈ ਦੈ ਦੁਰੰਤੰ ।। ਘਨੇ ਰਾਮ ਮਾਤਾਨ ਕੀ ਭੇਟ ਭੇਜੇ ।। ਹਰੇ ਚਿਤ ਕੇ ਜਾਹਿ ਹੇਰੇ ਕਲੇਜੇ ।।੬੮੬।। ਘਮੰ ਚੱਕ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰੰ ਫਿਰੀ ਰਾਮ ਦੋਹੀ ।। ਮਨੋ ਬਯੋਤ ਬਾਗੋ ਤਿਮੰ ਸੀਅ ਸੋਹੀ ।। ਪਠੇ ਛੱਤ੍ਰ ਦੈ ਦੈ ਛਿਤੰ ਛੋਣ ਧਾਰੀ ।। ਹਰੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ਕਰੇ ਪੂਰਬ ਭਾਰੀ ।।੬੮੭।। ਕਟਯੋ ਕਾਲ ਏਵੰ ਭਏ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ।। ਫਿਰੀ ਆਨ ਰਾਮੰ ਸਿਰੰ ਸਰਬ ਰਾਜੰ ।। ਫਿਰਿਯੋ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰੰ ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਛੱਤ੍ਰੰ ।। ਕਰੇ ਰਾਜ ਆਗਿਆ ਧਰੈ ਬੀਰ ਅਤ੍ਰੰ ।।੬੮੮।। ਦਯੋ ਏਕ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ।। ਲਖੇ ਸਰਬ ਲੋਕੰ ਸਹੀ ਰਾਵਣਾਰੰ ।। ਸਹੀ ਬਿਸਨ ਦੇਵਾਰਦਨ ਦ੍ਰੋਹ ਹਰਤਾ ।। ਚਹੂੰ ਚੱਕ ਜਾਨਯੋ ਸੀਆ ਨਾਥ ਭਰਤਾ ।।੬੮੯।। ਸਹੀ ਬਿਸਨ ਅਉਤਾਰ ਕੈ ਤਾਹਿ ਜਾਨਯੋ ।। ਸਬੋ ਲੋਕ ਖਯਾਤਾ ਬਿਧਾਤਾ ਪਛਾਨਯੋ ।। ਫਿਰੀ ਚਾਰ ਚੱਕ੍ਰੰ ਚਤੁਰ ਚੱਕ੍ਰ ਧਾਰੰ ।। ਭਯੋ ਚੱਕ੍ਰਵਰਤੀ ਭੂਅੰ ਰਾਵਣਾਰੰ ।।੬੯੦।। ਲਖਯੋ ਪਰਮ ਜੋਗਿੰਦ੍ਰਣੋ ਜੋਗ ਰੂਪੰ ।। ਮਹਾਂਦੇਵ ਦੇਵੰ ਲਖਯੋ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ।। ਮਹਾਂ ਸੱਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰੰ ਮਹਾਂ ਸਾਧ ਸਾਧੰ ।। ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਰੂਪੰ ਲਖਯੋ ਬਯਾਧ ਬਾਧੰ ।।੬੯੧।। ਤ੍ਰੀਯੰ ਦੇਵ ਤੁੱਲੰ ਨਰੰ ਨਾਰ ਨਾਹੰ ।। ਮਹਾਂ ਜੋਧ ਜੋਧੰ ਮਹਾਂ ਬਾਹ ਬਾਹੰ ।। ਸ੍ਰੁਤੰ ਬੇਦ ਕਰਤਾ ਗਣੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰੂਪੰ ।। ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਜੋਗੰ ਮਹਾਂ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ।।੬੯੨।। ਪਰੰ ਪਾਰ ਗੰਤਾ ਸਿਵੰ ਸਿੱਧ ਰੂਪੰ ।। ਬੁਧੰ ਬੁੱਧਿ ਦਾਤਾ ਰਿਧੰ ਰਿੱਧ ਕੂਪੰ ।। ਜਹਾਂ ਭਾਵ ਕੈ ਜੇਣ ਜੈਸੇ ਬਿਚਾਰੇ ।। ਤਿਸੀ ਰੂਪ ਸੌ ਤਉਨ ਤੈਸੇ ਨਿਹਾਰੇ ।।੬੯੩।। ਸਬੋ ਸਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ਲਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ।। ਦੁਰੰ ਦੇਵ ਦ੍ਰੋਹੀ ਲਖੇ

ਪ੍ਰਾਣ ਹੰਤਾ ।। ਜਿਸੀ ਭਾਵ ਸੋ ਜਉਨ ਜੈਸੇ ਬਿਚਾਰੇ ।। ਤਿਸੀ ਰੰਗ ਕੇ ਕਾਛ ਕਾਛੇ ਨਿਹਾਰੇ ।।੬੯੪।। ਅਨੰਤ ਤੁਕਾ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ।। ਕਿਤੋ ਕਾਲ ਬੀਤਿਓ ਭਯੋ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ।। ਸਬੈ ਸੱਤ੍ਰ ਜੀਤੇ ਮਹਾ ਜੁੱਧ ਮਾਲੀ ।। ਫਿਰਯੋ ਚੱਕ੍ਰ ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਮੱਧ ਰਾਮੰ ।। ਭਯੋ ਨਾਮ ਤਾ ਤੇ ਮਹਾਂ ਚੱਕ੍ਰ ਵਰਤੀ ।।੬੯੫।। ਸਬੈ ਬਿੱਪ ਆਗਸਤ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ ।। ਭ੍ਰਿਗੰ ਅੰਗੁਰਾ ਬਿਆਸ ਤੇ ਲੈ ਬਿਸਿਸਟੰ ।। ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਅਉ ਬਾਲਮੀਕੰ ਸੁ ਅੱਤ੍ਰੰ ।। ਦੁਰਬਾਸਾ ਸਬੈ ਕਸਪ ਤੇ ਆਦ ਲੈ ਕੈ ।।੬੯੬।। ਜਬੈ ਰਾਮ ਦੇਖੈ ਸਬੈ ਬਿੱਪ ਆਏ ।। ਪਰਯੋ ਧਾਇ ਪਾਯੰ ਸੀਆ ਨਾਥ ਜਗਤੰ ।। ਦਯੋ ਆਸਨੰ ਅਰਘੁ ਪਾਦਰਘੁ ਤੇਣੰ ।। ਦਈ ਆਸਿਖੰ ਮੌਨਨੇਸੰ ਪ੍ਰਸਿੰਨਿਯੰ ।।੬੯੭।। ਭਈ ਰਿਖ ਰਾਮੰ ਬਡੀ ਗਿਆਨ ਚਰਚਾ ।। ਕਹੋ ਸਰਬ ਜੌ ਪੈ ਬਢੈ ਏਕ ਗ੍ਰੰਥਾ ।। ਬਿਦਾ ਬਿੱਪ ਕੀਨੇ ਘਨੀ ਦੱਛਨਾ ਦੈ ।। ਚਲੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਮਹਾਂ ਚਿੱਤ ਹਰਖੰ ।।੬੯੮।। ਇਹੀ ਬੀਚ ਆਯੋ ਮ੍ਰਿਤੰ ਸੂਨ ਬਿੱਪੰ ।। ਜੀਐ ਬਾਲ ਆਜੈ ਨਹੀ ਤੋਹਿ ਸ੍ਰਾਪੰ ।। ਸਬੈ ਰਾਮ ਜਾਨੀ ਚਿਤੰ ਤਾਹਿ ਬਾਤਾ ।। ਦਿਸੰ ਬਾਰਣੀ ਤੇ ਬਿਬਾਣੰ ਹਕਾਰਯੋ ।।੬੯੯।। ਹੁਤੋ ਏਕ ਸੂਦ੍ਰੰ ਦਿਸਾ ਉਤ੍ਰ ਮੱਧੰ ।। ਝੁਲੈ ਕੂਪ ਮੱਧੰ ਪਰਯੋ ਔਧ ਮੁੱਖੰ ।। ਮਹਾਂ ਉਗ੍ਰ ਤੇਜਾ ਤਪਸਯਾਤ ਉਗ੍ਰੰ ।। ਹਨਯੋ ਤਾਹਿ ਰਾਮੰ ਅਸੰ ਆਪ ਹੱਥੰ ।।੭੦੦।। ਜੀਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਤ੍ਰੰ ਹਰਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਸੋਗੰ ।। ਬਢੀ ਕੀਰਤ ਰਾਮੰ ਚਤੁਰ ਕੁੰਟ ਮੱਧੰ ।। ਕਰਯੋ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਲਉ ਰਾਜ ਅਉਧੰ ।। ਫਿਰੀ ਚਕ੍ਰ ਚਾਰੋ ਬਿਖੈ ਰਾਮ ਦੋਹੀ ।।੭੦੧।। ਜਿਣੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਨਰੇਸੰ ਤ ਰਾਮੰ ।। ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਜੇਤਾ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਜਾਨਯੋ ।। ਦਯੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਅੱਤ੍ਰੰ ਮਹਾਂ ਭ੍ਰਾਤ ਭਰਥੰ ।। ਕੀਯੋ ਸੈਨ ਨਾਥੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ।।੭੦੨।। ਮ੍ਰਿਤਗਤ ਛੰਦ ।। ਸੁਮਤਿ ਮਹਾ ਰਿਖ ਰਘੁਬਰ ।। ਦੁੰਦਭ ਬਾਜਤਿ ਦਰ ਦਰ ।। ਜਗ ਕੀਅਸ ਧੁਨ ਘਰ ਘਰ ।। ਪੂਰ ਰਹੀ ਧੁਨ ਸੁਰ

ਪੁਰ ।।੭੦੩।। ਸੁਢਰ ਮਹਾਂ ਰਘੁਨੰਦਨ ।। ਜਗ ਪਤ ਮੁਨ ਗਨ ਬੰਦਨ ।। ਧਰ ਧਰ ਲੌ ਨਰ ਚੀਨੇ ।। ਸੁਖ ਦੈ ਦੁਖ ਬਿਨ ਕੀਨੇ ।।੭੦੪।। ਅਰ ਹਰ ਨਰ ਕਰ ਜਾਨੇ ।। ਦੁਖ ਹਰ ਸੁਖ ਕਰ ਮਾਨੇ ।। ਪੁਰ ਧਰ ਨਰਬਰ ਸੇ ਹੈ ।। ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਅਭੈ ਹੈ ।।੭੦੫।। ਅਨਕਾ ਛੰਦ ।। ਪ੍ਰਭੂ ਹੈਂ ।। ਅਜੂ ਹੈਂ ।। ਅਜੈ ਹੈਂ ।। ਅਭੈ ਹੈਂ ।।੭੦੬।। ਅਜਾ ਹੈਂ ।। ਅਤਾ ਹੈਂ ।। ਅਲੈ ਹੈਂ ।। ਅਜੈ ਹੈਂ ।।੭੦੭।। ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ।। ਬੁਲਯੋ ਚਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ।। ਕਰਯੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਤਿਸੇ ਰਾਵਣਾਰੰ ।। ਤਹਾਂ ਏਕ ਦਈਤੰ ਲਵੰ ਉਗ੍ਰ ਤੇਜੰ ।। ਦਯੋ ਤਾਹਿ ਅੱਪੰ ਸਿਵੰ ਸੂਲ ਭੇਜੰ ।।੭੦੮।। ਪਠਯੋ ਤੀਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ਦੀਯੋ ਏਕ ਰਾਮੰ ।। ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਮਾਲੀ ਮਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ।। ਸਿਵੰ ਸੂਲ ਹੀਣੰ ਜਬੈ ਸਤ੍ਰ ਜਾਨਯੋ ।। ਤਬੈ ਸੰਗਿ ਤਾ ਕੈ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਠਾਨਯੋ ।।੭੦੯।। ਲਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਤੀਰੰ ਚਲਯੋ ਨਿਆਇ ਸੀਸੰ ।। ਤ੍ਰਿਪੁਰ ਜੁੱਧ ਜੇਤਾ ਚਲਯੋ ਜਾਨ ਈਸੰ ।। ਲਖਯੋ ਸੂਲ ਹੀਣੰ ਰਿਪੰ ਜਉਣ ਕਾਲੰ ।। ਤਬੈ ਕੋਪ ਮੰਡਯੋ ਰਣੰ ਬਿਕਰਾਲੰ ।।੭੧੦।। ਭਜੈ ਘਾਇ ਖਾਯੰ ਅਘਾਯੰਤ ਸੂਰੰ ।। ਹਸੇ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ਘੁਮੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ।। ਉਠੇ ਟੋਪ ਟੁੱਕੰ ਕਮਾਣੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ।। ਰਣੰ ਰੋਸ ਰੱਜੇ ਮਹਾਂ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ।।੭੧੧।। ਫਿਰਯੋ ਅਪ ਦਈਤੰ ਮਹਾ ਰੋਸ ਕੈ ਕੈ ।। ਹਣੇ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤੰ ਵਹੈ ਬਾਣ ਲੈ ਕੈ ।। ਰਿਪੰ ਨਾਸ ਹੇਤੰ ਦੀਯੋ ਰਾਮ ਅੱਪੰ ।। ਹਣਿਯੋ ਤਾਹਿ ਸੀਸੰ ਦ੍ਰੁਗਾ ਜਾਪ ਜੱਪੰ ।।੭੧੨।। ਗਿਰਯੋ ਝੂਮ ਭੂਮੰ ਅਘੂਮਯੋ ਅਰਿ ਘਾਯੰ ।। ਹਣਯੋ ਸਤ੍ਰ ਹੰਤਾ ਕਿਸੈ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ।। ਗਣੰ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ਪ੍ਰਬਰਖੰਤ ਫੂਲੰ ।। ਹਤਯੋ ਦੈਤ ਦ੍ਰੋਹੀ ਮਿਟਯੋ ਸਰਬ ਸੂਲੰ ।।੭੧੩।। ਲਵੰ ਨਾਸੁਰੇਯੰ ਲਵੰ ਕੀਨ ਨਾਸੰ ।। ਸਬੈ ਸੰਤ ਹਰਖੇ ਰਿਪੰ ਭੇ ਉਦਾਸੰ ।। ਭਜੈ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਲੈ ਤਜਯੋ ਨਗਰ ਬਾਸੰ ।। ਕਰਯੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਪੁਰੀ ਵਾ ਨਿਵਾਸੰ ।।੭੧੪।। ਪਯੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ

ਲਵੰਨਾਸ੍ਰ ਹੰਤਾ ॥ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਗਾਮੀ ਸੁਭੰ ਸਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥ ਭਏ ਦੁਸਟ ਦੂਰੰ ਕਰੂਰੰ ਸੁ ਠਾਮੰ ॥ ਕਰਯੋ ਰਾਜ ਤੈਸੋ ਜਿਮੰ ਅਉਧ ਰਾਮੰ ॥੭੧੫॥ ਕਰਿਯੋ ਦੁਸਟ ਨਾਸੰ ਪਪਾਤੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਉਠੀ ਜੈ ਧੁਨੰ ਪੂਰ ਰਹੀ ਲੋਗ ਪੂਰੰ ॥ ਗਈ ਪਾਰ ਸਿੰਧੰ ਸੁ ਬਿੰਧੰ ਪਹਾਰੰ ॥ ਸੁਨਿਯੋ ਚੱਕ੍ਰ ਚਾਰੰ ਲਵੰ ਲਾਵਣਾਰੰ ॥੭੧੬॥

ਅਥ ਸੀਤਾ ਕੋ ਬਨਬਾਸ ਦੀਬੋ ॥

ਭਈ ਏਮ ਤਉਨੈ ਇਤੈ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਕਹੀ ਜਾਨਕੀ ਸੋ ਸੁ ਕੱਥੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਰਚੋ ਏਕ ਬਾਗੰ ਅਭਿਰਾਮੰ ਸੁ ਸੋਭੰ ॥ ਲਖੇ ਨੰਦਨੰ ਜਉਨ ਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤ ਛੋਭੰ ॥੭੧੭॥ ਸੁਨੀ ਏਮ ਬਾਨੀ ਸੀਆ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਰਚਿਯੋ ਏਕ ਬਾਗੰ ਮਹਾਂ ਅਭਰਾਮੰ ॥ ਮਣੀ ਭੂਖਿਤੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਲਖੇ ਇੰਦ੍ਰ ਪੱਥੰ ਲਜੇ ਸੋਭਵੰਤੰ ॥੭੧੮॥ ਮਣੀ ਮਾਲ ਬਜ੍ਰੰ ਸਸੋਭਾਇ ਮਾਨੰ ॥ ਸਬੈ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਦੁਤੀ ਸੁਰਗ ਜਾਨੰ ॥ ਗਏ ਰਾਮ ਤਾ ਮੋ ਸੀਆ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ॥ ਕਿਤੀ ਕੋਟ ਸੁੰਦਰੀ ਸਬੈ ਸੰਗਿ ਕੀਨੇ ॥੭੧੯॥ ਰਚਯੋ ਏਕ ਮੰਦ੍ਰੰ ਮਹਾਂ ਸੁਭ੍ਰ ਠਾਮੰ ॥ ਕਰਯੋ ਰਾਮ ਸੈਨੰ ਤਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਕਰੀ ਕੇਲ ਖੇਲੰ ਸੁ ਬੇਲੰ ਸੁ ਭੋਗੰ ॥ ਹੁਤੋ ਜਉਨ ਕਾਲੰ ਸਮੈ ਜੈਸ ਜੋਗੰ ॥੭੨੦॥ ਰਹਯੋ ਸੀਅ ਗਰਭੰ ਸੁਨਯੋ ਸਰਬ ਬਾਮੰ ॥ ਕਹੇ ਏਮ ਸੀਤਾ ਪੁਨਰ ਬੈਨ ਰਾਮੰ ॥ ਫਿਰਯੋ ਬਾਗ ਬਾਗੰ ਬਿਦਾ ਨਾਥ ਦੀਜੈ ॥ ਸੁਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪਿਆਰੇ ਇਹੈ ਕਾਜ ਕੀਜੈ ॥੭੨੧॥ ਦੀਯੋ ਰਾਮ ਸੰਗੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥ ਦਈ ਜਾਨਕੀ ਸੰਗ ਤਾ ਕੇ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਜਹਾਂ ਘੋਰ ਸਾਲੰ ਤਮਾਲੰ ਬਿਕ੍ਰਾਲੰ ॥ ਤਹਾਂ ਸੀਅ ਕੋ ਛੋਰ ਆਇਯੋ ਉਤਾਲੰ ॥੭੨੨॥ ਬਨੰ ਨਿਰਜਨੰ ਦੇਖ ਕੈ ਕੈ ਅਪਾਰੰ ॥ ਬਨੰਬਾਸ ਜਾਨਯੋ ਦਯੋ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਰੁਰੋਦੰ ਸੁਰ ਉੱਚੰ ਪਪਾਤੰਤ ਪ੍ਰਾਨੰ ॥ ਰਣੰ ਜੇਮ ਵੀਰੰ ਲਗੇ ਮਰਮ ਬਾਨੰ ॥੭੨੩॥ ਸੁਨੀ ਬਾਲਮੀਕੰ ਸ੍ਰੁਤੰ ਦੀਨ ਬਾਨੀ ॥

ਚਲਯੋ ਚਉਕ ਚਿੱਤੰ ਤਜੀ ਮੋਨ ਧਾਨੀ ।। ਸੀਆ ਸੰਗਿ ਲੀਨੇ ਗਯੋ ਧਾਮ ਆਪੰ ।। ਮਨੰ ਬੱਚ ਕਰਮੰ ਦੁਰਗਾ ਜਾਪ ਜਾਪੰ ।।੭੨੪।। ਭਯੋ ਏਕ ਪੁਤ੍ਰੰ ਤਹਾਂ ਜਾਨਕੀ ਤੇ ।। ਮਨੋ ਰਾਮ ਕੀਨੋ ਦੁਤੀ ਰਾਮ ਤੇ ਲੈ ।। ਵਹੈ ਚਾਰ ਚਿਹਨੰ ਵਹੈ ਉੱਗ੍ਰ ਤੇਜੰ ।। ਮਨੋ ਅੱਪ ਅੰਸੰ ਦੁਤੀ ਕਾਢਿ ਭੇਜੰ ।।੭੨੫।। ਦੀਯੋ ਏਕ ਪਾਲੰ ਸੁ ਬਾਲੰ ਰਿਖੀਸੰ ।। ਲਸੈ ਚੰਦ੍ਰ ਰੂਪੰ ਕਿਧੋ ਦਯੋਸ ਈਸੰ ।। ਗਯੋ ਏਕ ਦਿਵਸੰ ਰਿਖੀ ਸੰਧਿਯਾਨੰ ।। ਲਯੋ ਬਾਲ ਸੰਗੰ ਗਈ ਸੀਅ ਨਾਨੰ ।।੭੨੬।। ਰਹੀ ਜਾਤ ਸੀਤਾ ਮਹਾਂ ਮੋਨ ਜਾਗੇ ।। ਬਿਨਾ ਬਾਲ ਪਾਲੰ ਲਖਯੋ ਸੋਕੁ ਪਾਗੇ ।। ਕੁਸਾ ਹਾਥ ਲੈ ਕੈ ਰਚਯੋ ਏਕ ਬਾਲੰ ।। ਤਿਸੀ ਰੂਪ ਰੰਗੰ ਅਨੂਪੰ ਉਤਾਲੰ ।।੭੨੭।। ਫਿਰੀ ਨਾਇ ਸੀਤਾ ਕਹਾ ਆਨ ਦੇਖਯੋ ।। ਉਹੀ ਰੂਪ ਬਾਲੰ ਸੁਪਾਲੰ ਬਸੇਖਯੋ ।। ਕ੍ਰਿਪਾ ਮੋਨ ਰਾਜੰ ਘਨੀ ਜਾਨ ਕੀਨੋ ।। ਦੁਤੀ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਾ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਨ ਦੀਨੋ ।।੭੨੮।। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਦੁਇ ਪੁਤ੍ਰ ਉਤਪੰਨੇ ਧਿਆਉ ਸਮਾਪਤੰ ।।੨੦।।

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ।।

ਉਤੈ ਬਾਲ ਪਾਲੈ ਇਤੈ ਅਉਧ ਰਾਜੰ ।। ਬੁਲੇ ਬਿੱਪ ਜਗਯੰ ਤਜਯੋ ਏਕ ਬਾਜੰ ।। ਰਿਪੰ ਨਾਸ ਹੰਤਾ ਦਯੋ ਸੰਗ ਤਾ ਕੇ ।। ਬਡੀ ਫਉਜ ਲੀਨੇ ਚਲਯੋ ਸੰਗ ਵਾ ਕੇ ।।੭੨੯।। ਫਿਰਯੋ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਨਰੇਸਾਣ ਬਾਜੰ ।। ਕਿਨੀ ਨਾਹਿ ਬਾਧਿਯੋ ਮਿਲੇ ਆਨ ਰਾਜੰ ।। ਮਹਾਂ ਉਗ੍ਰ ਧਨਿਯਾਂ ਬਡੀ ਫਉਜ ਲੈ ਕੈ ।। ਪਰੇ ਆਨ ਪਾਯੰ ਬਡੀ ਭੇਟ ਦੈ ਕੈ ।।੭੩੦।। ਦਿਸਾ ਚਾਰ ਜੀਤੀ ਫਿਰਯੋ ਫੇਰਿ ਬਾਜੀ ।। ਗਯੋ ਬਾਲਮੀਕੰ ਰਿਖਿਸਥਾਨ ਤਾਜੀ ।। ਜਬੈ ਭਾਲ ਪਤ੍ਰੰ ਲਵੰ ਛੋਰ ਬਾਚਯੋ ।। ਬਡੋ ਉਗ੍ਰ ਧੰਨਯਾ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਚਯੋ ।।੭੩੧।। ਬ੍ਰਿਛੰ ਬਾਜ

ਬਾਂਧਯੋ ਲਖਯੋ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ।। ਬਡੋ ਨਾਦ ਕੈ ਸਰਬ ਸੈਨਾ ਪੁਕਾਰੀ ।। ਕਹਾ ਜਾਤ ਰੇ ਬਾਲ ਲੀਨੇ ਤੁਰੰਗੰ ।। ਤਜੋ ਨਾਹਿ ਯਾਕੋ ਸਜੋ ਆਨ ਜੰਗੰ ।।੭੩੨।। ਸੁਣਯੋ ਨਾਮ ਜੁੱਧੰ ਜਬੈ ਸ੍ਰਉਣ ਸੂਰੰ ।। ਮਹਾ ਸਸਤ੍ਰ ਸਉਡੀ ਮਹਾਂ ਲੋਹ ਪੂਰੰ ।। ਹਠੇ ਬੀਰ ਹਾਠੈ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ।। ਪਰਯੋ ਮੱਧਿ ਸੈਣੰ ਬਡੋ ਨਾਦਿ ਕੈ ਕੈ ।।੭੩੩।। ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਮਾਰੇ ਪਚਾਰੇ ਸੁ ਸੂਰੰ ।। ਗਿਰੇ ਜੁੱਧ ਜੋਧਾ ਰਹੀ ਧੂਰ ਪੂਰੰ ।। ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ਅਪਾਰੰ ਤ ਵੀਰੰ ।। ਭ੍ਰਮੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ।।੭੩੪।। ਗਿਰੇ ਲੁੱਥ ਪੱਥੰ ਸੁ ਜੁੱਥੰਤ ਬਾਜੀ ।। ਭ੍ਰਮੇ ਛੂਛ ਹਾਥੀ ਬਿਨਾ ਸੁਆਰ ਤਾਜੀ ।। ਗਿਰੇ ਸੱਸਤ੍ਰ ਹੀਣੰ ਬਿਅੱਸਤ੍ਰੰਤ ਸੂਰੰ ।। ਹਸੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਭ੍ਰਮੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ।।੭੩੫।। ਘਣੰ ਘੋਰ ਨੀਸਾਣ ਬੱਜੇ ਅਪਾਰੰ ।। ਖਹੇ ਵੀਰ ਧੀਰੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ।। ਚਲੇ ਚਾਰ ਚਿਤ੍ਰੰ ਬਚਿਤ੍ਰੰਤ ਬਾਣੰ ।। ਰਣੰ ਰੋਸ ਰੱਜੇ ਮਹਾਂ ਤੇਜਵਾਣੰ ।।੭੩੬।। ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ।। ਉਠਾਈ ।। ਦਿਖਾਈ ।। ਨਚਾਈ ।। ਚਲਾਈ ।।੭੩੭।। ਭ੍ਰਮਾਈ ।। ਦਿਖਾਈ ।। ਕੰਪਾਈ ।। ਚਖਾਈ ।।੭੩੮।। ਕਟਾਰੀ ।। ਅਪਾਰੀ ।। ਪ੍ਰਹਾਰੀ ।। ਸੁਨਾਰੀ ।।੭੩੯।। ਪਚਾਰੀ ।। ਪ੍ਰਹਾਰੀ ।। ਹਕਾਰੀ ।। ਕਟਾਰੀ ।।੭੪੦।। ਉਠਾਏ ।। ਗਿਰਾਏ ।। ਭਗਾਏ ।। ਦਿਖਾਏ ।।੭੪੧।। ਚਲਾਏ ।। ਪਚਾਏ ।। ਤ੍ਰਸਾਏ ।। ਚੁਟਆਏ ।।੭੪੨।। ਅਣਕਾ ਛੰਦ ।। ਜਬ ਸਰ ਲਾਗੇ ।। ਤਬ ਸਬ ਭਾਗੇ ।। ਦਲ ਪਤ ਮਾਰੇ ।। ਭਟ ਭਟਕਾਰੇ ।।੭੪੩।। ਹਯ ਤਜ ਭਾਗੇ ।। ਰਘੁਬਰ ਆਗੇ ।। ਬਹੁ ਬਿਧ ਰੋਵੈਂ ।। ਸਮੁਹਿ ਨ ਜੋਵੈਂ ।।੭੪੪।। ਲਵ ਅਰ ਮਾਰੇ ।। ਤਵ ਦਲ ਹਾਰੇ ।। ਦ੍ਵੈ ਸਿਸ ਜੀਤੇ ।। ਨਹ ਭਯ ਭੀਤੇ ।।੭੪੫।। ਲਛਮਨ ਭੇਜਾ ।। ਬਹੁ ਦਲ ਲੇ ਜਾ ।। ਜਿਨ ਸਿਸ ਮਾਰੂ ।। ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਰੂ ।।੭੪੬।। ਸੁਣ ਲਹੁ ਭ੍ਰਾਤੰ ।। ਰਘੁਬਰ ਬਾਤੰ ।। ਸਜ ਦਲ ਚੱਲਯੋ ।।

ਜਲ ਥਲ ਹੱਲਯੋ ।।੭੪੭।। ਉਠ ਦਲ ਧੂਰੰ ।। ਨਭ ਝੜ ਪੂਰੰ ।। ਚਹੁ ਦਿਸ ਢੂਕੇ ।। ਹਰਿ ਹਰਿ ਕੂਕੇ ।।੭੪੮।। ਬਰਖਤ ਬਾਣੰ ।। ਥਿਰਕਤ ਜੁਆਣੰ ।। ਲਹ ਲਹ ਧੁਜਣੰ ।। ਖਹ ਖਹ ਭੁਜਣੰ ।।੭੪੯।। ਹਸਿ ਹਸਿ ਢੂਕੇ ।। ਕਸਿ ਕਸਿ ਕੂਕੇ ।। ਸੁਣ ਸੁਣ ਬਾਲੰ ।। ਹਠਿ ਤਜ ਉਤਾਲੰ ।।੭੫੦।। ਦੋਹਰਾ ।। ਹਮ ਨਹੀ ਤਯਾਗਤ ਬਾਜ ਬਰ ਸੁਨਿ ਲਛਮਨਾ ਕੁਮਾਰ ।। ਅਪਨੋ ਭਰ ਬਲ ਜੁੱਧ ਕਰ ਅਬ ਹੀ ਸੰਕ ਬਿਸਾਰ ।।੭੫੧।। ਅਣਕਾ ਛੰਦ ।। ਲਛਮਨ ਗੱਜਯੋ ।। ਬਡ ਧਨ ਸੱਜਯੋ ।। ਬਹੁ ਸਰ ਛੋਰੇ ।। ਜਣ ਘਣ ਓਰੇ ।।੭੫੨।। ਉਤ ਦਿਵ ਦੇਖੈਂ ।। ਧਨੁ ਧਨੁ ਲੇਖੈਂ ।। ਇਤ ਸਰ ਛੂਟੈਂ ।। ਮਸ ਕਣ ਤੂਟੈਂ ।।੭੫੩।। ਭਟ ਬਰ ਗਾਜੈਂ ।। ਦੁੰਦਭ ਬਾਜੈਂ ।। ਸਰ ਬਰ ਛੋਰੈਂ ।। ਮੁਖ ਨਹ ਮੋਰੈਂ ।।੭੫੪।। ਲਛਮਨ ਬਾਚ ਸਿਸ ਸੋਂ ।। ਸ੍ਰੁਣ ਸ੍ਰੁਣ ਲਰਕਾ ।। ਜਿਨ ਕਰ ਕਰਖਾ ।। ਦੇ ਮਿਲਿ ਘੋਰਾ ।। ਤੁਹਿ ਬਲ ਥੋਰਾ ।।੭੫੫।। ਹਠ ਤਜਿ ਐਈਐ ।। ਜਿਨ ਸਮੁਹੱਈਐ ।। ਮਿਲ ਮਿਲ ਮੋ ਕੋ ।। ਡਰ ਨਹੀਂ ਤੋ ਕੋ ।।੭੫੬।। ਸਿਸ ਨਹੀ ਮਾਨੀ ।। ਅਤਿ ਅਭਿਮਾਨੀ ।। ਗਹਿ ਧਨੁ ਗੱਜਯੋ ।। ਦੁ ਪਗ ਨ ਭੱਜਯੋ ।।੭੫੭।। ਅਜਬਾ ਛੰਦ ।। ਰੁੱਧੇ ਰਣ ਭਾਈ ।। ਸਰ ਝੜ ਲਾਈ ।। ਬਰਖੇ ਬਾਣੰ ।। ਪਰਖੇ ਜੁਆਣੰ ।।੭੫੮।। ਡਿੱਗੇ ਰਣ ਮੱਧੰ ।। ਅੱਧੋ ਅੱਧੰ ।। ਕੱਟੇ ਅੰਗੰ ।। ਰੁੱਝੇ ਜੰਗੰ ।।੭੫੯।। ਬਾਣਨ ਝੜ ਲਾਯੋ ।। ਸਰ ਬਰਸਾਯੋ ।। ਬਹੁ ਅਰ ਮਾਰੇ ।। ਡੀਲ ਡਰਾਰੇ ।।੭੬੦।। ਡਿੱਗੇ ਰਣ ਭੂਮੰ ।। ਨਰ ਬਰ ਘੂਮੰ ।। ਰੱਜੇ ਰਣ ਘਾਯੰ ।। ਚੱਕੇ ਚਾਯੰ ।।੭੬੧।। ਅਪੂਰਬ ਛੰਦ ।। ਗਣੋ ਕੇਤੇ ।। ਹਣੇ ਜੇਤੇ ।। ਕਈ ਮਾਰੇ ।। ਕਿਤੇ ਹਾਰੇ ।।੭੬੨।। ਸਬੈ ਭਾਜੇ ।। ਚਿਤੰ ਲਾਜੇ ।। ਭਜੇ ਭੈ ਕੈ ।। ਜੀਯੰ ਲੈ ਕੈ ।।੭੬੩।। ਫਿਰੇ ਜੇਤੇ ।। ਹਣੇ ਤੇਤੇ ।। ਕਿਤੇ ਘਾਏ ।। ਕਿਤੇ ਧਾਏ ।।੭੬੪।।

ਸਿਸੰ ਜੀਤੇ ।। ਭਟੰ ਭੀਤੇ ।। ਮਹਾਂ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ।। ਕੀਯੋ ਜੁੱਧੰ ।।੭੬੫।। ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤਾ ।। ਖਗੰ ਖਯਾਤਾ ।। ਮਹਾਂ ਜੋਧੰ ।। ਮੰਡੇ ਕ੍ਰੋਧੰ ।।੭੬੬।। ਤਜੇ ਬਾਣੰ ।। ਧਨੰ ਤਾਣੰ ।। ਮਚੇ ਬੀਰੰ ।। ਭਜੇ ਭੀਰੰ ।।੭੬੭।। ਕਟੇ ਅੰਗੰ ।। ਭਜੇ ਜੰਗੰ ।। ਰਣੰ ਰੁੱਝੇ ।। ਨਰੰ ਜੁੱਝੇ ।।੭੬੮।। ਭਜੀ ਸੈਨੰ ।। ਬਿਨਾ ਚੈਨੰ ।। ਲਛਨ ਬੀਰੰ ।। ਫਿਰਯੋ ਧੀਰੰ ।।੭੬੯।। ਇਕੈ ਬਾਣੰ ।। ਰਿਪੰ ਤਾਣੰ ।। ਹਣਯੋ ਭਾਲੰ ।। ਗਿਰਯੋ ਤਾਲੰ ।।੭੭੦।। ਇਤਿ ਲਛਮਨ ਬਧਹਿ ਸਮਾਪਤੰ ।।

ਅੜੂਹਾ ਛੰਦ ।। ਭਾਜ ਗਯੋ ਦਲ ਤ੍ਰਾਸ ਕੈ ਕੈ ।। ਲਛਮਣੰ ਰਣ ਭੂਮ ਦੈ ਕੈ ।। ਖਲੇ ਰਾਮਚੰਦ ਹੁਤੇ ਜਹਾਂ ।। ਭਟ ਭਾਜ ਭੱਗਲ ਗੇ ਤਹਾਂ ।।੭੭੧।। ਜਬ ਜਾਇ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਨੈ ।। ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਸੋਕ ਦਯੋ ਤਿਨੈ ।। ਸੁਨ ਬੈਨ ਮੋਨ ਰਹੈ ਬਲੀ ।। ਜਨ ਚਿੱਤ੍ਰ ਪਾਹਨ ਕੀ ਖਲੀ ।।੭੭੨।। ਪੁਨ ਬੈਠ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ।। ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਭਰਥ ਉਚਾਰਯੋ ।। ਮੁਨ ਬਾਲ ਦ੍ਵੈ ਜਿਨ ਮਾਰੀਯੋ ।। ਧਰਿ ਆਨ ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਰੀਯੋ ।।੭੭੩।। ਸਜ ਸੈਨ ਭਰਥ ਚਲੇ ਤਹਾਂ ।। ਰਣ ਬਾਲ ਬੀਰ ਮੰਡੇ ਜਹਾਂ ।। ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰ ਹੀ ।। ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰ ਹੀ ।।੭੭੪।। ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਔਰ ਬਭੀਛਨੰ ।। ਹਨਵੰਤ ਅੰਗਦ ਰੀਛਨੰ ।। ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸੈਨ ਬਨਾਇਕੈ ।। ਤਿਨ ਪੈ ਚਲਯੋ ਸਮੁਹਾਇਕੈ ।।੭੭੫।। ਰਣ ਭੂਮ ਭਰਥ ਗਏ ਜਬੈ ।। ਮੁਨ ਬਾਲ ਦੋਇ ਲਖੇ ਤਬੈ ।। ਦੁਇ ਕਾਕ ਪੱਛਾ ਸੋਭ ਹੀ ।। ਲਖ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਲੋਭ ਹੀ ।।੭੭੬।। ਭਰਥ ਬਾਚ ਲਵ ਸੋਂ ।। ਅਕੜਾ ਛੰਦ ।। ਮੁਨ ਬਾਲ ਛਾਡਹੁ ਗਰਬ ।। ਮਿਲਿ ਆਨ ਮੋਹੂ ਸਰਬ ।। ਲੈ ਜਾਂਹਿ ਰਾਘਵ ਤੀਰ ।। ਤੁਹਿ ਨੇਕ ਦੈ ਕੈ ਚੀਰ ।।੭੭੭।। ਸੁਨ ਤੇ ਭਰੇ ਸਿਸ ਮਾਨ ।। ਕਰ ਕੋਪ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ।। ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸਾਇਕ ਛੋਰਿ ।।

ਜਨ ਅਭ੍ਰ ਸਾਵਨ ਓਰ ॥੭੭੮॥ ਲਾਗੇ ਸੁ ਸਾਇਕ ਅੰਗ ॥ ਗਿਰਗੇ ਸੁ ਬਾਹ ਉਤੰਗ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਭੰਗ ਸੁਬਾਹ ॥ ਕਹੂੰ ਚਉਰ ਚੀਰ ਸਨਾਹ ॥੭੭੯॥ ਕਹੂੰ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਾਰ ਕਮਾਨ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਜੋਧਨ ਬਾਨ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਘਾਇ ਭਭੱਕ ॥ ਕਹੂੰ ਸ੍ਰੋਣ ਸਰਤ ਛਲੱਕ ॥੭੮੦॥ ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਭਕੰਤ ॥ ਸੁ ਕਹੂੰ ਕਮੱਧ ਉਠੰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਚ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ॥ ਸੋ ਬਮਤ ਡਾਕਣ ਜੁਆਲ ॥੭੮੧॥ ਰਣ ਘਾਇ ਘਾਏ ਵੀਰ ॥ ਸਬ ਸ੍ਰੋਣ ਭੀਗੇ ਚੀਰ ॥ ਇਕ ਬੀਰ ਭਾਜ ਚਲੰਤ ॥ ਇਕ ਆਨ ਜੁੱਧ ਜੁਟੰਤ ॥੭੮੨॥ ਇਕ ਐਂਚ ਐਂਚ ਕਮਾਨ ॥ ਤਕ ਵੀਰ ਮਾਰਤ ਬਾਨ ॥ ਇਕ ਭਾਜ ਭਾਜ ਮਰੰਤ ॥ ਨਹੀ ਸੁਰਗ ਤਉਨ ਬਸੰਤ ॥੭੮੩॥ ਗਜ ਰਾਜ ਬਾਜ ਅਨੇਕ ॥ ਜੁੱਝੇ ਨ ਬਾਚਾ ਏਕ ॥ ਤਬ ਆਨ ਲੰਕਾ ਨਾਥ ॥ ਜੁੱਝਯੋ ਸਿਸਨ ਕੇ ਸਾਥ ॥੭੮੪॥ ਬਹੋੜਾ ਛੰਦ ॥ ਲੰਕੇਸ ਕੇ ਉਰ ਮੋ ਤਕ ਬਾਨ ॥ ਮਾਰਯੋ ਰਾਮ ਸਿਸ ਤਜਿ ਕਾਨ ॥ ਤਬ ਗਿਰਯੋ ਦਾਨਵ ਸੁ ਭੂਮਿ ਮੱਧ ॥ ਤਿਹੱ ਬਿਸੁਧ ਜਾਣ ਨਹੀ ਕੀਯੋ ਬੱਧ ॥੭੮੫॥ ਤਬ ਰੁਕਯੋ ਤਾਸ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਆਨ ॥ ਕਹਾ ਜਾਤ ਬਾਲ ਨਹੀ ਪੈਸ ਜਾਨ ॥ ਤਬ ਹਣਯੋ ਬਾਣ ਤਿਹ ਭਾਲ ਤੱਕ ॥ ਤਿਹੱ ਲਗਯੋ ਭਾਲ ਮੌ ਰਹਯੋ ਚੱਕ ॥੭੮੬॥ ਚਪ ਚਲੀ ਸੈਣ ਕਪਣੀ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ਨਲ ਨੀਲ ਹਨੂ ਅੰਗਦ ਸੁ ਜੁੱਧ ॥ ਤਬ ਤੀਨ ਤੀਨ ਲੈ ਬਾਲ ਬਾਨ ॥ ਤਿਹੱ ਹਣੇ ਭਾਲ ਮੋ ਰੋਸ ਠਾਨ ॥੭੮੭॥ ਜੋ ਗਏ ਸੂਰ ਸੋ ਰਹੇ ਖੇਤ ॥ ਜੋ ਬਚੇ ਭਾਜ ਤੇ ਹੁਇ ਅਚੇਤ ॥ ਤਬ ਤਕਿ ਤਕਿ ਸਿਸ ਕੱਸਿ ਬਾਣ ॥ ਦਲ ਹਤਯੋ ਰਾਘਵੀ ਤੱਜਿ ਕਾਨਿ ॥੭੮੮॥ ਅਨੂਪ ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਕੋਪ ਦੇਖਿ ਕੈ ਬਲੰ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਰਾਘਵੀ ਸਿਸੰ ॥ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰਤੰ ਸਰੰ ਬਬਰਖ ਬਰਖਣੋ ਰਣੰ ॥ ਭਭੱਜਿ ਆਸੁਰੀ ਸੁਤੰ ਉਠੰਤ ਭੈਕਰੀ ਧੁਨੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਕੁੰਡਲੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ਪਪੀੜ ਦਾਰਣੰ ਸਰੰ ॥੭੮੯॥

ਘੁਮੰਤ ਘਾਇਲੋ ਘਣੰ ਤਤੱਛ ਬਾਣਣੋ ਬਰੰ ।। ਭਭੱਜ ਕਾਤਰੋ ਕਿਤੰ ਗਜੰਤ ਜੋਧਣੋ ਜੁੱਧੰ ।। ਚਲੰਤ ਤੀਛਣੋ ਅਸੰ ਖਿਮੰਤ ਧਾਰ ਉੱਜਲੰ ।। ਪਪਾਤ ਅੰਗਦ ਕੇਸਰੀ ਹਨੂ ਵ ਸੁੱਗ੍ਰਿਵੰ ਬਲੰ ।।੭੯੦।। ਗਿਰੰਤ ਆਸੁਰੰ ਰਣੰ ਭਭਰਮ ਆਸੁਰੀ ਸਿਸੰ ।। ਤਜੰਤ ਸਿਆਮਣੋ ਧਰੰ ਭਜੰਤ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਭਟੰ ।। ਉਠੰਤ ਅੰਧ ਧੁੰਧਣੋ ਕਬੰਧ ਬੰਧਤੰ ਕਟੰ ।। ਲਗੰਤ ਬਾਣਣੋ ਬਰੰ ਗਿਰੰਤ ਭੂਮ ਅਹਵਯੰ ।।੭੯੧।। ਪਪਾਤ ਬ੍ਰਿਛਣੰ ਧਰੰ ਬਬੇਗ ਮਾਰਤੱ ਜਣੰ ।। ਭਰੰਤ ਧੂਰ ਭੂਰਣੰ ਬਮੰਤ ਸ੍ਰੋਣਤੰ ਮੁਖੰ ।। ਚਿਕਾਰ ਚਾਂਵਡੀ ਨਭੰ ਫਿਕੰਤ ਫਿੰਕਰੀ ਫਿਰੰ ।। ਭਕਾਰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤਣੰ ਡਿਕਾਰ ਡਾਕਣੀ ਡੁਲੰ ।।੭੯੨।। ਗਿਰੈ ਧਰੰ ਧੁਰੰ ਧਰੰ ਧਰਾ ਧਰੰ ਧਰੰ ਜਿਵੰ ।। ਭਭੱਜਿ ਸ੍ਰੁਉਣਤੋ ਤਣੰ ਉਠੰਤ ਭੈਕਰੀ ਧੁਨੰ ।। ਉਠੰਤ ਗੱਦ ਸੱਦਣੰ ਨਨੱਦ ਨਿਫਿਰੰ ਰਣੰ ।। ਬਬਰਖ ਸਾਇਕੰ ਸਿਤੰ ਘੁਮੰਤ ਜੋਧਣੋ ਬ੍ਰਣੰ ।।੭੯੩।। ਭਜੰਤ ਭੈ ਧਰੰ ਭਟੰ ਬਿਲੋਕ ਭਰਥਣੋ ਰਣੰ ।। ਚਲਯੋ ਚਿਰਾਇਕੈ ਚਪੀ ਬਬਰਖ ਸਾਇਕੋ ਸਿਤੰ ।। ਸੁ ਕ੍ਰੁਧ ਸਾਇਕੰ ਸਿਸੰ ਬਬੱਧ ਭਾਲਣੋ ਭਟੰ ।। ਪਪਾਤ ਪ੍ਰਿਥਵੀਯੰ ਹਠੀ ਮਮੋਹ ਆਸ੍ਰਮੰ ਗਤੰ ।।੭੯੪।। ਭਭੱਜਿ ਭੀਤਣੋ ਭਟੰ ਤਤੱਜਿ ਭਰਥਣੋ ਭੂਅੰ ।। ਗਿਰੰਤ ਲੁੱਥਤੰ ਉਠੰ ਰੁਰੋਦ ਰਾਘਵੰ ਤਟੰ ।। ਜੁਝੇ ਸੁ ਭ੍ਰਾਤ ਭਰਥਣੋ ਸੁਣੰਤ ਜਾਨਕੀ ਪਤੰ ।। ਪਪਾਤ ਭੂਮਿਣੋ ਤਲੰ ਅਪੀੜ ਪੀੜਤੰ ਦੁਖੰ ।।੭੯੫।। ਸਸੱਜ ਜੋਧਣੰ ਜੁਧੀ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਬੱਧਣੋ ਬਰੰ ।। ਤਤੱਜਿ ਜੱਗ ਮੰਡਲੰ ਅਦੰਡ ਦੰਡਣੋ ਨਰੰ ।। ਸੁ ਗੱਜ ਬੱਜ ਬਾਜਣੋ ਉਠੰਤ ਭੈ ਧਰੀ ਸੁਰੰ ।। ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਕੈ ਦਲੰ ਸਬੱਧ ਜੋਧਣੋ ਬਰੰ ।।੭੯੬।। ਚਚੱਕ ਚਾਂਵਡੀ ਨਭੰ ਫਿਕੰਤ ਫਿੰਕਰੀ ਧਰੰ ।। ਭਖੰਤ ਮਾਸ ਹਾਰਣੰ ਬਮੰਤ ਜ੍ਵਾਲ ਦੁਰਗਯੰ ।। ਪੁਅੰਤ ਪਾਰਬਤੀ ਸਿਰੰ ਨਚੰਤ ਈਸਣੋ ਰਣੰ ।। ਭਕੰਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤਣੋ ਬਕੰਤ ਬੀਰ ਬੈਤਲੰ ।।੭੯੭।। ਤਿਲਕਾ ਛੰਦ ।। ਜੁੱਟੇ ਵੀਰੰ ।। ਛੁੱਟੇ ਤੀਰੰ ।। ਫੁੱਟੇ ਅੰਗੰ ।।

ਤੁੱਟੇ ਤੰਗੰ ।।੭੯੮।। ਭੱਗੇ ਵੀਰੰ ।। ਲੱਗੇ ਤੀਰੰ ।। ਪਿੱਖੇ ਰਾਮੰ ।। ਧਰਮੰ ਧਾਮੰ ।।੭੯੯।। ਜੁੱਝੇ ਜੋਧੰ ।। ਮੱਚੇ ਕ੍ਰੋਧੰ ।। ਬੰਧੋ ਬਾਲੰ ।। ਬੀਰ ਉਤਾਲੰ ।।੮੦੦।। ਢੁੱਕੇ ਫੇਰ ।। ਲਿੱਨੇ ਘੇਰ ।। ਵੀਰੈਂ ਬਾਲ ।। ਜਿਉ ਦ੍ਵੈ ਕਾਲ ।।੮੦੧।। ਤੱਜੀ ਕਾਣ ।। ਮਾਰੇ ਬਾਣ ।। ਡਿੱਗੇ ਵੀਰ ।। ਭੱਗੇ ਧੀਰ ।।੮੦੨।। ਕੱਟੇ ਅੰਗ ।। ਡਿੱਗੇ ਜੰਗ ।। ਸੁੱਧੰ ਸੂਰ ।। ਭਿੱਨੇ ਨੂਰ ।।੮੦੩।। ਲੱਖੈ ਨਾਹਿ ।। ਭੱਗੇ ਜਾਹਿ ।। ਤੱਜੇ ਰਾਮ਼ ।। ਧਰਮੰ ਧਾਮ ।।੮੦੪।। ਅਉਰੈ ਭੇਸ ।। ਖੁੱਲੇ ਕੇਸ ।। ਸਸਤ੍ਰੰ ਛੋਰ ।। ਦੈ ਦੈ ਕੋਰ ।।੮੦੫।। ਦੋਹਰਾ ।। ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਨ ਜੋਧਾ ਹਰੈ ਪਰਯੋ ਜੁੱਧ ਦੁਐ ਜਾਮ ।। ਜੂਝ ਸਕਲ ਸੈਨਾ ਗਈ ਰਹਿਗੇ ਏਕਲ ਰਾਮ ।।੮੦੬।। ਤਿਹੂੰ ਭ੍ਰਾਤ ਬਿਨੁ ਭੈ ਹਨਯੋ ਅਰ ਸਬ ਦਲਹਿ ਸੰਘਾਰ ।। ਲਵ ਅਰੁ ਕੁਸ ਜੂਝਨ ਨਿਮਿਤ ਲੀਨੋ ਰਾਮ ਹਕਾਰ ।।੮੦੭।। ਸੈਨਾ ਸਕਲ ਜੁਝਾਇਕੈ ਕਤਿ ਬੈਠੇ ਛਪ ਜਾਇ ।। ਅਬ ਹਮ ਸੋ ਤੁਮਹੂੰ ਲਰੋ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਕਉਸਲ ਰਾਇ ।।੮੦੮।। ਨਿਰਖ ਬਾਲ ਨਿਜ ਰੂਪ ਪ੍ਰਭ ਕਹੇ ਬੈਨ ਮੁਸਕਾਇ ।। ਕਵਨ ਤਾਤ ਬਾਲਕ ਤੁਮੈ ਕਵਨ ਤਿਹਾਰੀ ਮਾਇ ।।੮੦੯।। ਅਕਰਾ ਛੰਦ ।। ਮਿਥਲਾ ਪੁਰ ਰਾਜਾ ।। ਜਨਕ ਸੁਭਾਜਾ ।। ਤਿਹੱ ਸਿਸ ਸੀਤਾ ।। ਅਤ ਸੁਭ ਗੀਤਾ ।।੮੧੦।। ਸੋ ਬਨਿ ਆਏ ।। ਤਿਹ ਹਮ ਜਾਏ ।। ਹੈਂ ਦੁਇ ਭਾਈ ।। ਸੁਨਿ ਰਘੁਰਾਈ ।।੮੧੧।। ਸੁਨਿ ਸੀਅ ਰਾਨੀ ।। ਰਘੁਬਰ ਜਾਨੀ ।। ਚਿਤ ਪਹਿਚਾਨੀ ।। ਮੁਖ ਨ ਬਖਾਨੀ ।।੮੧੨।। ਤਿਹੱ ਸਿਸ ਮਾਨਯੋ ।। ਅਤ ਬਲ ਜਾਨਯੋ ।। ਹਠਿ ਰਣ ਕੀਨੋ ।। ਕਹ ਨਹੀ ਦੀਨੋ ।।੮੧੩।। ਕਸਿ ਸਰ ਮਾਰੇ ।। ਸਿਸ ਨਹੀ ਹਾਰੇ ।। ਬਹੁ ਬਿਧ ਬਾਣੰ ।। ਅਤ ਧਨੁ ਤਾਣੰ ।।੮੧੪।। ਅੰਗ ਅੰਗ ਬੇਧੇ ।। ਸਬ ਤਨ ਛੇਦੇ ।। ਸਬ ਦਲ ਸੂਝੇ ।। ਰਘੁਬਰ ਜੂਝੇ ।।੮੧੫।। ਜਬ ਪ੍ਰਭ ਮਾਰੇ ।। ਸਬ ਦਲ ਹਾਰੇ ।। ਬਹੁ

ਬਿਧਿ ਭਾਗੇ ।। ਦੂਐ ਸਿਸ ਆਗੇ ।।੮੧੬।। ਫਿਰ ਨ ਨਿਹਾਰੈਂ ।। ਪ੍ਰਭ ਨ ਚਿਤਾਰੈਂ ।। ਗ੍ਰਹ ਦਿਸ ਲੀਨਾ ।। ਅਸ ਰਣ ਕੀਨਾ ।।੮੧੭।। ਚਉਪਈ ।। ਤਬ ਦੂਹੂੰ ਬਾਲ ਅਯੋਧਨ ਦੇਖਾ ।। ਮਾਨੋ ਰੁਦ੍ਰ ਕ੍ਰੀੜਾ ਬਨ ਪੇਖਾ ।। ਕਾਟ ਧੁਜਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਛ ਸਵਾਰੇ ।। ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਅਨੂਪ ਉਤਾਰੇ ।।੮੧੮।। ਮੁਰਛ ਭਏ ਸਬ ਲਏ ਉਠਾਈ ।। ਬਾਜ ਸਹਿਤ ਤਹ ਗੇ ਜਹ ਮਾਈ ।। ਦੇਖ ਸੀਆ ਪਤਿ ਮੁਖ ਰੋ ਦੀਨਾ ।। ਕਹਯੋ ਪੂਤ ਬਿਧਵਾ ਮੁਹਿ ਕੀਨਾ ।।੮੧੯।। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਲਵ ਬਾਜ ਬਾਂਧਬੋ ਰਾਮ ਬਧਹ ।।੨੧।।

ਸੀਤਾ ਨੇ ਸਭ ਜੀਵਾਏ ਕਥਨੰ ।।

ਚੌਪਈ ।। ਅਬ ਮੋਕਉ ਕਾਸਟ ਦੇ ਆਨਾ ।। ਜਰਉ ਲਾਗਿ ਪਤਿ ਹੋਊਂ ਮਸਾਨਾ ।। ਸੁਨਿ ਮੁਨਿਰਾਜ ਬਹੁਤ ਬਿਧ ਰੋਏ ।। ਇਨ ਬਾਲਨ ਹਮਰੇ ਸੁਖ ਖੋਏ ।।੮੨੦।। ਜਬ ਸੀਤਾ ਤਨ ਚਹਾ ਕਿ ਕਾਢੂੰ ।। ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਉਪਰਾਜ ਸੁ ਛਾਡੂੰ ।। ਤਬ ਇਮ ਭਈ ਗਗਨ ਤੇ ਬਾਨੀ ।। ਕਹਾ ਭਈ ਸੀਤਾ ਤੈ ਇਆਨੀ ।।੮੨੧।। ਅਰੂਪਾ ਛੰਦ ।। ਸੁਨੀ ਬਾਨੀ ।। ਸੀਆ ਰਾਨੀ ।। ਲਯੋ ਆਨੀ ।। ਕਰੈ ਪਾਨੀ ।।੮੨੨।। ਸੀਤਾ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ।। ਦੋਹਰਾ ।। ਜਉ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮਨ ਸਹਿਤ ਰਾਮ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਅਉਰ ।। ਤਉ ਏ ਰਾਮ ਸਹਿਤ ਜੀਐ ਕਹਯੋ ਸੀਆ ਤਿਹ ਠਉਰ ।।੮੨੩।। ਅਰੂਪਾ ਛੰਦ ।। ਸਬੈ ਜਾਗੇ ।। ਭ੍ਰਮੰ ਭਾਗੇ ।। ਹਠੰ ਤਯਾਗੇ ।। ਪਗੰ ਲਾਗੇ ।।੮੨੪।। ਸੀਆ ਆਨੀ ।। ਜਗੰ ਰਾਨੀ ।। ਧਰਮ ਧਾਨੀ ।। ਸਤੀ ਮਾਨੀ ।।੮੨੫।। ਮਨੰ ਭਾਈ ।। ਉਰੰ ਲਾਈ ।। ਸਤੀ ਜਾਨੀ ।। ਮਨੈ ਮਾਨੀ ।।੮੨੬।। ਦੋਹਰਾ ।। ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸੀਅਹਿ ਸਮੋਧ ਕਰ ਚਲੇ ਅਜੁੱਧਿਆ ਦੇਸ ।। ਲਵ ਕੁਸ ਦੋਊ ਪੁਤ੍ਰਨਿ ਸਹਿਤ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਨਰੇਸ ।।੮੨੭।।

ਚੌਪਈ ।। ਬਹੁਤੁ ਭਾਂਤਿ ਕਰ ਸਿਸਨ ਸਮੋਧਾ ।। ਸੀਜ ਰਘੁਬੀਰ ਚਲੇ ਪੁਰ ਅਉਧਾ ।। ਅਨਿਕ ਬੇਖ ਸੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੁਹਾਏ ।। ਜਾਨਕ ਤੀਨ ਰਾਮ ਬਨ ਆਏ ।।੮੨੮।। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰੇ ਤਿਹੂੰ ਭਿਰਾਤਨ ਸੈਨਾ ਸਹਤ ਜੀਬੋ ।।

ਸੀਤਾ ਦੂਹੂ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸਹਤ ਪੁਰੀ ਅਵਧ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ।।

ਚੌਪਈ ।। ਤਿਹੂੰ ਮਾਤ ਕੰਠਨ ਸੋ ਲਾਏ ।। ਦੋਊ ਪੁਤ੍ਰ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਏ ।। ਬਹੁਰ ਆਨ ਸੀਤਾ ਪਗ ਪਰੀ ।। ਮਿਟ ਗਈ ਤਹੀਂ ਦੁਖਨ ਕੀ ਘਰੀ ।।੮੨੯।। ਬਾਜ ਮੇਧ ਪੂਰਨ ਕੀਆ ਜੱਗਾ ।। ਕਉਸਲੇਸ ਰਘੁਬੀਰ ਅਭੱਗਾ ।। ਗ੍ਰਿਹ ਸਪੂਤ ਦੋ ਪੂਤ ਸੁਹਾਏ ।। ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤ ਗ੍ਰਹ ਆਏ ।।੮੩੦।। ਜੇਤਿਕ ਕਹੇ ਸੁ ਜੱਗ ਬਿਧਾਨਾ ।। ਬਿਧ ਪੂਰਬ ਕੀਨੇ ਤੇ ਨਾਨਾ ।। ਏਕ ਘਾਟ ਸਤ ਕੀਨੇ ਜੱਗਾ ।। ਚਟਪਟ ਚਕ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰ ਉਠ ਭੱਗਾ ।।੮੩੧।। ਰਾਜ ਸੂਇ ਕੀਨੇ ਦਸ ਬਾਰਾ ।। ਬਾਜ ਮੇਧਿ ਇੱਕੀਸ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ।। ਗਵਾਲੰਭ ਅਜਮੇਧ ਅਨੇਕਾ।। ਭੂਮ ਮੱਧ ਕਰਮ ਕੀਏ ਅਨੇਕਾ ।।੮੩੨।। ਨਾਗਮੇਧ ਖਟ ਜੱਗ ਕਰਾਏ।। ਜਉਨ ਕਰੇ ਜਨਮੇਜਯ ਪਾਏ ।। ਅਉਰੈ ਗਨਤ ਕਹਾਂ ਲਗ ਜਾਊਂ ।। ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਹੀਐ ਡਰਾਊਂ ।।੮੩੩।। ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਦਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ।। ਰਾਜ ਕਰਾ ਪੁਰ ਅਉਧ ਨਿਧਾਨਾ ।। ਤਬ ਲਉ ਕਾਲ ਦਸਾ ਨੀਅਰਾਈ ।। ਰਘੁਬਰ ਸਿਰਿ ਮ੍ਰਿਤ ਡੰਕ ਬਜਾਈ ।।੮੩੪।। ਨਮਸਕਾਰ ਤਿਹੱ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ।। ਜਿਨ ਜਗ ਜੀਤ ਕਰਯੋ ਬਸ ਸਾਰਾ ।। ਸਬਹਨ ਸੀਸ ਡੰਕ ਤਿਹੱ ਬਾਜਾ ।। ਜੀਤ ਨ ਸਕਾ ਰੰਕ ਅਰੁ ਰਾਜਾ ।।੮੩੫।। ਦੋਹਰਾ ।। ਜੇ ਤਿਨ ਕੀ ਸਰਨੀ ਪਰੇ ਕਰ ਦੈ ਲਏ ਬਚਾਇ ।। ਯੌ ਨਹੀ ਕੋਊ ਬਾਚਿਆ ਕਿਸਨ ਬਿਸਨ ਰਘੁਰਾਇ ।।੮੩੬।।

ਚੌਪਈ ਛੰਦ ।। ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੋ ਰਾਜ ਕੋ ਸਾਜਾ ।। ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤੇ ਰਾਜਾ ।। ਸਾਮ ਦਾਮ ਅਰੁ ਦੰਡ ਸਭੇਦਾ ।। ਜਿਹ ਬਿਧ ਹੁਤੀ ਸਾਸਨਾ ਬੇਦਾ ।।੮੩੭।। ਬਰਨ ਬਰਨ ਅਪਨੀ ਕ੍ਰਿਤ ਲਾਏ ।। ਚਾਰ ਚਾਰ ਹੀ ਬਰਨ ਚਲਾਏ ।। ਛਤ੍ਰੀ ਕਰੈਂ ਬਿੱਪ੍ਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ।। ਬੈਸ ਲਖੈ ਛੱਤ੍ਰੀ ਕਹ ਦੇਵਾ ।।੮੩੮।। ਸੂਦ੍ਰ ਸਬਨ ਕੀ ਸੇਵ ਕਮਾਵੈ ।। ਜਹ ਕੋਈ ਕਹੈ ਤਹੀ ਵਹ ਧਾਵੈ ।। ਜੈਸਕ ਹੁਤੀ ਬੇਦ ਸਾਸਨਾ ।। ਨਿਕਸਾ ਤੈਸ ਰਾਮ ਕੀ ਰਸਨਾ ।।੮੩੯।। ਰਾਵਣਾਦਿ ਰਣ ਹਾਂਕ ਸੰਘਾਰੇ ।। ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਸੇਵਕ ਗਣ ਤਾਰੇ ।। ਲੰਕਾ ਦਈ ਟੰਕ ਜਨੁ ਦੀਨੋ ।। ਇਹ ਬਿਧ ਰਾਜ ਜਗਤ ਮੈ ਕੀਨੋ ।।੮੪੦।। ਦੋਹਰਾ ਛੰਦ ।। ਬਹੁ ਬਰਖਨ ਲਉ ਰਾਮ ਜੀ ਰਾਜ ਕਰਾ ਅਰ ਟਾਲ ।। ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਕਹੱ ਫੋਰਕੈ ਭਯੋ ਕਉਸਲਿਆ ਕਾਲ ।।੮੪੧।। ਚਉਪਈ ।। ਜੈਸ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੇ ਹੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ।। ਤੈਸੇਈ ਕਰੇ ਬੇਦ ਅਨੁਸਾਰਾ ।। ਰਾਮ ਸਪੂਤ ਜਾਹਿੰ ਘਰ ਮਾਹੀ ।। ਤਾਕਹੁੱ ਤੋਟ ਕੋਊ ਕਹ ਨਾਹੀ ।।੮੪੨।। ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਗਤਿ ਕੀਨੀ ਪ੍ਰਭ ਮਾਤਾ ।। ਤਬ ਲਉ ਭਈ ਕੈਕਈ ਸਾਂਤਾ ।। ਤਾ ਕੇ ਮਰਤ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਮਰੀ ।। ਦੇਖਹੁ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਆ ਕਸ ਕਰੀ ।।੮੪੩।। ਏਕ ਦਿਵਸ ਜਾਨਕਿ ਤ੍ਰਿਯ ਸਿਖਾ ।। ਭੀਤ ਭਏ ਰਾਵਣ ਕਹੱ ਲਿਖਾ ।। ਜਬ ਰਘੁਬਰ ਤਿਹੱ ਆਨ ਨਿਹਾਰਾ ।। ਕਛੁਕ ਕੋਪ ਇਮ ਬਚਨ ਉਚਾਰਾ ।।੮੪੪।। ਰਾਮ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ।। ਯਾ ਕੋ ਕਛੁ ਰਾਵਨ ਸੋ ਹੇਤਾ ।। ਤਾ ਤੇ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰਕੈ ਦੇਖਾ ।। ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸੀਤਾ ਭਈ ਰੋਖਾ ।। ਪ੍ਰਭ ਮੁਹਿ ਅਜਹੂੰ ਲਗਾਵਤ ਦੋਖਾ ।।੮੪੫।। ਦੋਹਰਾ ।। ਜਉ ਮੇਰੇ ਬਚ ਕਰਮ ਕਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਸਤ ਰਘੁਰਾਇ ।। ਪ੍ਰਿਥੀ ਪੈਂਡ ਮੁਹਿ ਦੀਜੀਐ ਲੀਜੈ ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਇ ।।੮੪੬।। ਚਉਪਈ ।। ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਧਰਨੀ ਫਟ ਗਈ ।। ਲੋਪ ਸੀਆ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਭਈ ।। ਚੱਕ੍ਰਤ ਰਹੇ ਨਿਰਖ

ਰਘੁਰਾਈ ।। ਰਾਜ ਕਰਨ ਕੀ ਆਸ ਚੁਕਾਈ ।।੮੪੭।। ਦੋਹਰਾ ।। ਇਹ ਜਗ ਧੂਅਰੋ ਧਉਲ ਹਰਿ ਕਿਹ ਕੇ ਆਯੋ ਕਾਮ ।। ਰਘੁਬਰ ਬਿਨੁ ਸੀਅ ਨਾ ਜੀਐ ਸੀਅ ਬਿਨੁ ਜੀਐ ਨ ਰਾਮ ।।੮੪੮।। ਚਉਪਈ ।। ਦੁਆਰੇ ਕਹਯੋ ਬੈਠ ਲਛਮਨਾ ।। ਪੈਠ ਨ ਕੋਊ ਪਾਵੈ ਜਨਾ ।। ਅੰਤਹਿ ਪੁਰਹਿ ਆਪ ਪਗੁ ਧਾਰਾ ।। ਦੇਹਿ ਛੋਰਿ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰਾ ।।੮੪੯।। ਦੋਹਰਾ ।। ਇੰਦ੍ਰ ਮਤੀ ਹਿਤ ਅਜ ਨ੍ਰਿਪਤ ਜਿਮ ਗ੍ਰਿਹ ਤਜ ਲੀਅ ਜੋਗ ।। ਤਿਮ ਰਘੁਬਰ ਤਨ ਕੋ ਤਜਾ ਸ੍ਰੀ ਜਾਨਕੀ ਬਿਯੋਗ ।।੮੫੦।। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰੇ ਸੀਤਾ ਕੇ ਹੇਤ ਮਿਰਤ ਲੋਕ ਗਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ।।੨੨।।

ਅਥ ਤੀਨੋ ਭ੍ਰਾਤਾ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸਹਿਤ ਮਰਬੋ ਕਥਨੰ ।।

ਚੌਪਈ ।। ਰਉਰ ਪਰੀ ਸਗਰੇ ਪੁਰ ਮਾਹੀ ।। ਕਾਹੂੰ ਰਹੀ ਕਛੂ ਸੁਧ ਨਾਹੀ ।। ਨਰ ਨਾਰੀ ਡੋਲਤ ਦੁਖਿਆਰੇ ।। ਜਾਨੁਕ ਗਿਰੇ ਜੂਝਿ ਜੁਝਿਆਰੇ ।।੮੫੧।। ਸਗਰ ਨਗਰ ਮਹਿ ਪਰ ਗਈ ਰਉਰਾ ।। ਬਯਾਕੁਲ ਗਿਰੇ ਹਸਤ ਅਰੁ ਘੋਰਾ ।। ਨਰ ਨਾਰੀ ਮਨ ਰਹਤ ਉਦਾਸਾ ।। ਕਹਾ ਰਾਮ ਕਰ ਗਏ ਤਮਾਸਾ ।।੮੫੨।। ਭਰਥਊ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਸਾਜੀ ।। ਜੋਗ ਅਗਨ ਤਨ ਤੇ ਉਪਰਾਜੀ ।। ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਝਟ ਦੈ ਕਰ ਫੋਰਾ ।। ਪ੍ਰਭ ਸੌ ਚਲਤ ਅੰਗ ਨਹੀ ਮੋਰਾ ।।੮੫੩।। ਸਕਲ ਜੋਗ ਕੇ ਕੀਏ ਬਿਧਾਨਾ ।। ਲਛਮਨ ਤਜੇ ਤੈਸ ਹੀ ਪ੍ਰਾਨਾ ।। ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਲਵ ਅਰਿ ਫੁਨ ਫੂਟਾ ।। ਪ੍ਰਭ ਚਰਣਨ ਤਰ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਖੂਟਾ ।।੮੫੪।। ਲਵ ਕੁਸ ਦੋਊ ਤਹਾਂ ਚਲ ਗਏ ।। ਰਘੁਬਰ ਸੀਅਹਿ ਜਰਾਵਤ ਭਏ ।। ਅਰ ਪਿਤ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹੂੰ ਕਹੱ ਦਹਾ ।। ਰਾਜ ਛੱਤ੍ਰ ਲਵ ਕੇ ਸਿਰ ਰਹਾ ।।੮੫੫।। ਤਿਹੂੰਅਨ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਿਹ ਆਈ ।। ਸੰਗਿ ਸਤੀ ਹ੍ਵੈ ਸੁਰਗ ਸਿਧਾਈ ।। ਲਵ ਸਿਰ ਧਰਾ

ਰਾਜ ਕਾ ਸਾਜਾ ।। ਤਿਹੂੰਅਨ ਤਿਹੂੰ ਕੁੰਟ ਕੀਅ ਰਾਜਾ ।।੮੫੬।। ਉੱਤਰ ਦੇਸ ਆਪੁ ਕੁਸ ਲੀਆ ।। ਭਰਥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਹੱ ਪੂਰਬ ਦੀਆ ।। ਦੱਛਨ ਦੀਅ ਲੱਛਨ ਕੇ ਬਾਲਾ ।। ਪੱਛਮ ਸਤ੍ਰਘਨ ਸੁਤ ਬੈਠਾਲਾ ।।੮੫੭।।

ਦੋਹਰਾ ।। ਰਾਮ ਕਥਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ਅਟਲ ਸਭ ਕੋਈ ਭਾਖਤ ਨੇਤ ।। ਸੁਰਗ ਬਾਸ ਰਘੁਬਰ ਕਰਾ ਸਗਰੀ ਪੁਰੀ ਸਮੇਤ ।।੮੫੮।। ਇਤਿ ਰਾਮ ਭਿਰਾਤ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸਹਤ ਸੁਰਗ ਗਏ ।।

ਅਥ ਸਗਰੀ ਪੁਰੀ ਸਹਤ ਸੁਰਗ ਗਏ ।।

ਚੌਪਈ ।। ਜੋ ਇਹ ਕਥਾ ਸੁਨੈ ਅਰੁ ਗਾਵੈ ।। ਦੂਖ ਪਾਪ ਤਿਹ ਨਿਕਟ ਨ ਆਵੈ ।। ਬਿਸਨ ਭਗਤ ਕੀਏ ਫਲ ਹੋਈ ।। ਆਧਿ ਬਯਾਧਿ ਛ੍ਵੈ ਸਕੈ ਨ ਕੋਈ ।।੮੫੯।। ਸੰਮਤ ਸੱਤ੍ਰਹ ਸਹਸ ਪਚਾਵਨ ।। ਹਾੜ ਵਦੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁਖ ਦਾਵਨ ।। ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰਾ ।। ਭੂਲ ਪਰੀ ਲਹੁ ਲੇਹੁ ਸੁਧਾਰਾ ।।੮੬੦।।

ਦੋਹਰਾ ।। ਨੇਤ੍ਰ ਤੁੰਗ ਕੇ ਚਰਨ ਤਰ ਸਤਦ੍ਰੱਵ ਤੀਰ ਤਰੰਗ ।। ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤ ਪੂਰਨ ਕੀਯੋ ਰਘੁਬਰ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ।।੮੬੧।। ਸਾਧ ਅਸਾਧ ਜਾਨੋ ਨਹੀ ਬਾਦ ਸੁਬਾਦ ਬਿਬਾਦ ।। ਗ੍ਰੰਥ ਸਕਲ ਪੂਰਣ ਕੀਯੋ ਭਗਵਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ।।੮੬੨।। ਸ੍ਵੈਯਾ ।। ਪਾਂਇ ਗਹੇ ਜਬ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਤਬ ਤੇ ਕੋਊ ਆਂਖ ਤਰੇ ਨਹੀ ਆਨਯੋ ।। ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਅਨੇਕ ਕਹੈਂ ਮਤ ਏਕ ਨ ਮਾਨਯੋ ।। ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਸਬੈ ਬਹੁ ਭੇਦ ਕਹੈ ਹਮ ਏਕ ਨ ਜਾਨਯੋ ।। ਸ੍ਰੀ ਅਸਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਕਰਿ ਮੈ ਨ ਕਹਯੋ ਸਬ ਤੋਹਿ ਬਖਾਨਯੋ ।।੮੬੩।।

ਦੋਹਰਾ ।। ਸਗਲ ਦੁਆਰ ਕਉ ਛਾਡਿ ਕੈ ਗਹਯੋ ਤੁਹਾਰੋ ਦੁਆਰ ।। ਬਾਂਹਿ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜ ਅਸ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾਸ ਤੁਹਾਰ ।।੮੬੪।। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾਇਣ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ।।

ਦੋਹਰਾ ॥

ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੀ ਜੇ ਸਰਨਿ ਪਰੇ ਸੁ ਲਏ ਬਚਾਇ ॥ ਔਰ ਨ ਉਪਜਾ ਦੂਸਰ ਜਗ ਭੱਛਯੋ ਸਭੈ ਬਨਾਇ ॥੩੬੬॥ ਜੋ ਪੂਜਾ ਅਸਿਕੇਤੁ ਕੀ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਕਰੈਂ ਬਨਾਇ ॥ ਤਿਨ ਪਰ ਅਪਨੋ ਹਾਥ ਦੈ ਅਸਿਧੁਜ ਲੇਤ ਬਚਾਇ ॥੩੬੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਸਟ ਦੈਤ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਤਨ ਪੁਨਿ ਰਿਸਿ ਠਾਨੀ ॥ ਬਲ ਅਪਬਲ ਅਪਨੋ ਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਗਰਬ ਠਾਨਿ ਜਿਯ ਬਹੁਰਿ ਹੰਕਾਰਾ ॥੩੬੮॥ ਰੇ ਰੇ ਕਾਲ ਫੂਲਿ ਜਿਨਿ ਜਾਹੂ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਨਿ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਮਚਾਹੂ ॥ ਏਕ ਨਿਦਾਨ ਕਰੌ ਰਨ ਮਾਂਹੀ ॥ ਕੈ ਅਸਿਧੁਜ ਕੈ ਦਾਨਵ ਨਾਹੀ ॥੩੬੯॥ ਏਕ ਪਾਵ ਤਜਿ ਜੁੱਧ ਨ ਭਾਜਾ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਦੈਤਨ ਕਾ ਰਾਜਾ ॥ ਆਂਤੋਂ ਗੀਧ ਗਗਨ ਲੈ ਗਏ ॥ ਬਾਹਤ ਬਿਸਿਖ ਤਊ ਹਠਿ ਭਏ ॥੩੭੦॥ ਅਸੁਰ ਅਮਿਤ ਰਨ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਨਿਰਖਿ ਖੜਗ ਧੁਜ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਬੀਸ ਸਹੱਸ੍ਰ ਅਸੁਰ ਪਰ ਬਾਨਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਧੁਜ ਛਾਡੇ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥੩੭੧॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਪੁਨਿ ਜਿਯ ਮੈ ਕੋਪਾ ॥ ਧਨੁਖ ਟੰਕੋਰਿ ਬਹੁਰਿ ਰਨ ਰੋਪਾ ॥ ਏਕ ਬਾਨ ਤੇ

ਧੁਜਹਿ ਗਿਰਾਯੋ ।। ਦੁਤਿਯ ਸੱਤ੍ਰ ਕੋ ਸੀਸ ਉਡਾਯੋ ।।੩੭੨।। ਦੁਹੂੰ ਬਿਸਿਖ ਕਰਿ ਦ੍ਵੈ ਰਥ ਚੱਕ੍ਰ ।। ਕਾਟਿ ਦਏ ਛਿਨ ਇਕ ਮੈ ਬੱਕ੍ਰ ।। ਚਾਰਹਿ ਬਾਨ ਚਾਰ ਹੂੰ ਬਾਜਾ ।। ਮਾਰ ਦਏ ਸਭ ਜਗ ਕੇ ਰਾਜਾ ।।੩੭੩।। ਬਹੁਰਿ ਅਸੁਰ ਕਾ ਕਾਟਸਿ ਮਾਥਾ ।। ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਕੇਤਿ ਜਗਤ ਕੇ ਨਾਥਾ ।। ਦੁਤਿਯ ਬਾਨ ਸੌ ਦੋਊ ਅਰਿ ਕਰ ।। ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਅਸਿਧੁਜ ਨਰ ਨਾਹਰ ।।੩੭੪।। ਪੁਨਿ ਰਾਛਸ ਕਾ ਕਾਟਾ ਸੀਸਾ ।। ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਕੇਤ ਜਗਤ ਕੇ ਈਸਾ ।। ਪੁਹਪਨ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਗਗਨ ਤੇ ਭਈ ।। ਸਭਹਿਨ ਆਨਿ ਬਧਾਈ ਦਈ ।।੩੭੫।। ਧੰਨ੍ਯ ਧੰਨ੍ਯ ਲੋਗਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ।। ਦੁਸਟਨ ਦਾਹ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ ।। ਅਖਲ ਭਵਨ ਕੇ ਸਿਰਜਨਹਾਰੇ ।। ਦਾਸ ਜਾਨਿ ਮੁਹਿ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੇ ।।੩੭੬।।

ਕਬਯੋ ਬਾਚ ਬੇਨਤੀ ।। ਚੌਪਈ ।।

ਹਮਰੀ ਕਰੋ ਹਾਥ ਦੈ ਰੱਛਾ ।। ਪੂਰਨ ਹੋਇ ਚਿੱਤ ਕੀ ਇੱਛਾ ।। ਤਵ ਚਰਨਨ ਮਨ ਰਹੈ ਹਮਾਰਾ ।। ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਕਰੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ।।੩੭੭।। ਹਮਰੇ ਦੁਸਟ ਸਭੈ ਤੁਮ ਘਾਵਹੁ ।। ਆਪੁ ਹਾਥ ਦੈ ਮੋਹਿ ਬਚਾਵਹੁ ।। ਸੁਖੀ ਬਸੈ ਮੋਰੋ ਪਰਿਵਾਰਾ ।। ਸੇਵਕ ਸਿੱਖ੍ਯ ਸਭੈ ਕਰਤਾਰਾ ।।੩੭੮।। ਮੋ ਰੱਛਾ ਨਿਜੁ ਕਰ ਦੈ ਕਰਿਯੈ ।। ਸਭ ਬੈਰਿਨ ਕੌ ਆਜ ਸੰਘਰਿਯੈ ।। ਪੂਰਨ ਹੋਇ ਹਮਾਰੀ ਆਸਾ ।। ਤੋਰਿ ਭਜਨ ਕੀ ਰਹੈ ਪਿਆਸਾ ।।੩੭੯।। ਤੁਮਹਿ ਛਾਡਿ ਕੋਈ ਅਵਰ ਨ ਧਯਾਊਂ ।। ਜੋ ਬਰ ਚਾਹੌ ਸੁ ਤੁਮ ਤੇ ਪਾਊਂ ।। ਸੇਵਕ ਸਿੱਖ੍ਯ ਹਮਾਰੇ ਤਾਰਿਯਹਿ ।। ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਸੱਤ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ਮਾਰਿਯਹਿ ।।੩੮੦।। ਆਪੁ ਹਾਥ ਦੈ ਮੁਝੈ ਉਬਰਿਯੈ ।। ਮਰਨ ਕਾਲ ਕਾ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਰਿਯੈ ।। ਹੂਜੋ ਸਦਾ ਹਮਾਰੇ ਪੱਛਾ ।। ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਧੁਜ ਜੂ ਕਰਿਯਹੁ ਰੱਛਾ ।।੩੮੧।।

ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ਮੁਹਿ ਰਾਖਨਹਾਰੇ ।। ਸਾਹਿਬ ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਪਿਆਰੇ ।। ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਦੁਸਟਨ ਕੇ ਹੰਤਾ ।। ਤੁਮਹੋ ਪੁਰੀ ਚਤੁਰ ਦਸ ਕੰਤਾ ।।੩੯੨।। ਕਾਲ ਪਾਇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਪੁ ਧਰਾ ।। ਕਾਲ ਪਾਇ ਸਿਵ ਜੂ ਅਵਤਰਾ ।। ਕਾਲ ਪਾਇ ਕਰਿ ਬਿਸਨ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ।। ਸਕਲ ਕਾਲ ਕਾ ਕੀਆ ਤਮਾਸਾ ।।੩੯੩।। ਜਵਨ ਕਾਲ ਜੋਗੀ ਸਿਵ ਕੀਓ ।। ਬੇਦ ਰਾਜ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੂ ਥੀਓ ।। ਜਵਨ ਕਾਲ ਸਭ ਲੋਕ ਸਵਾਰਾ ।। ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ਤਾਹਿ ਹਮਾਰਾ ।।੩੯੪।। ਜਵਨ ਕਾਲ ਸਭ ਜਗਤ ਬਨਾਯੋ ।। ਦੇਵ ਦੈਤ ਜੱਛਨ ਉਪਜਾਯੋ ।। ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕੈ ਅਵਤਾਰਾ ।। ਸੋਈ ਗੁਰੂ ਸਮਝਿਯਹੁ ਹਮਾਰਾ ।।੩੯੫।। ਨਮਸਕਾਰ ਤਿਸ ਹੀ ਕੋ ਹਮਾਰੀ ।। ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਜਿਨ ਆਪ ਸਵਾਰੀ ।। ਸਿਵਕਨ ਕੋ ਸਿਵਗੁਨ ਸੁਖ ਦੀਓ ।। ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਪਲ ਮੋ ਬਧ ਕੀਓ ।।੩੯੬।। ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਅੰਤਰ ਕੀ ਜਾਨਤ ।। ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਕੀ ਪੀਰ ਪਛਾਨਤ ।। ਚੀਟੀ ਤੇ ਕੁੰਚਰ ਅਸਥੂਲਾ ।। ਸਭ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰਿ ਫੂਲਾ ।।੩੯੭।। ਸੰਤਨ ਦੁਖ ਪਾਏ ਤੇ ਦੁਖੀ ।। ਸੁਖ ਪਾਏ ਸਾਧੁਨ ਕੇ ਸੁਖੀ ।। ਏਕ ਏਕ ਕੀ ਪੀਰ ਪਛਾਨੈ ।। ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਪਟ ਪਟ ਕੀ ਜਾਨੈ ।।੩੯੮।। ਜਬ ਉਦਕਰਖ ਕਰਾ ਕਰਤਾਰਾ ।। ਪ੍ਰਜਾ ਧਰਤ ਤਬ ਦੇਹ ਅਪਾਰਾ ।। ਜਬ ਆਕਰਖ ਕਰਤ ਹੋ ਕਬਹੂੰ ।। ਤੁਮ ਮੈ ਮਿਲਤ ਦੇਹ ਧਰ ਸਭਹੂੰ ।।੩੯੯।। ਜੇਤੇ ਬਦਨ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਭ ਧਾਰੈ ।। ਆਪੁ ਆਪਨੀ ਬੂਝਿ ਉਚਾਰੈ ।। ਤੁਮ ਸਭ ਹੀ ਤੇ ਰਹਤ ਨਿਰਾਲਮ ।। ਜਾਨਤ ਬੇਦ ਭੇਦ ਅਰੁ ਆਲਮ ।।੩੯੦।। ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਰਬਿਕਾਰ ਨ੍ਰਿਲੰਭ ।। ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਦਿ ਅਸੰਭ ।। ਤਾ ਕਾ ਮੂੜ੍ਹ ਉਚਾਰਤ ਭੇਦਾ ।। ਜਾਕੋ ਭੇਵ ਨ ਪਾਵਤ ਬੇਦਾ ।।੩੯੧।। ਤਾ ਕੌ ਕਰਿ ਪਾਹਨ ਅਨੁਮਾਨਤ ।। ਮਹਾਂ ਮੂੜ੍ਹ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਤ ।। ਮਹਾਂਦੇਵ ਕੌ ਕਹਤ ਸਦਾ ਸਿਵ ।।

ਨਿਰੰਕਾਰ ਕਾ ਚੀਨਤ ਨਹਿ ਭਿਵ ।।੩੯੨।। ਆਪੁ ਆਪੁਨੀ ਬੁਧਿ ਹੈ ਜੇਤੀ ।। ਬਰਨਤ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਤੁਹਿ ਤੇਤੀ ।। ਤੁਮਰਾ ਲਖਾ ਨ ਜਾਇ ਪਸਾਰਾ।। ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਸਜਾ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਸਾਰਾ ।।੩੯੩।। ਏਕੈ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪਾ ।। ਰੰਕ ਭਯੋ ਰਾਵ ਕਹੀ ਭੂਪਾ ।। ਅੰਡਜ ਜੇਰਜ ਸੇਤਜ ਕੀਨੀ ।। ਉਤਭੁਜ ਖਾਨਿ ਬਹੁਰਿ ਰਚਿ ਦੀਨੀ ।।੩੯੪।। ਕਹੂੰ ਫੂਲਿ ਰਾਜਾ ਹ੍ਵੈ ਬੈਠਾ ।। ਕਹੂੰ ਸਿਮਟਿ ਭਯੋ ਸੰਕਰ ਇਕੈਠਾ ।। ਸਗਰੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਦਿਖਾਇ ਅਚੰਭਵ ।। ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਸਰੂਪ ਸੁਯੰਭਵ ।।੩੯੫।। ਅਬ ਰੱਛਾ ਮੇਰੀ ਤੁਮ ਕਰੋ ।। ਸਿੱਖ੍ਯ ਉਬਾਰਿ ਅਸਿੱਖ੍ਯ ਸੰਘਰੋ ।। ਦੁਸਟ ਜਿਤੇ ਉਠਵਤ ਉਤਪਾਤਾ ।। ਸਕਲ ਮਲੇਛ ਕਰੋ ਰਣ ਘਾਤਾ ।।੩੯੬।। ਜੇ ਅਸਿਧੁਜ ਤਵ ਸਰਨੀ ਪਰੇ ।। ਤਿਨ ਕੇ ਦੁਸਟ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਮਰੇ ।। ਪੁਰਖ ਜਵਨ ਪਗੁ ਪਰੇ ਤਿਹਾਰੇ ।। ਤਿਨ ਕੇ ਤੁਮ ਸੰਕਟ ਸਭ ਟਾਰੇ ।।੩੯੭।। ਜੋ ਕਲਿ ਕੌ ਇਕ ਬਾਰ ਧਿਐਹੈ ।। ਤਾ ਕੇ ਕਾਲ ਨਿਕਟ ਨਹਿ ਐਹੈ ।। ਰੱਛਾ ਹੋਇ ਤਾਹਿ ਸਭ ਕਾਲਾ ।। ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਟਰੇਂ ਤਤਕਾਲਾ ।।੩੯੮।। ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਨ ਜਾਂਹਿ ਨਿਹਰਿਹੋ ।। ਤਾ ਕੇ ਤਾਪ ਤਨਿਕ ਮਹਿ ਹਰਿਹੋ ।। ਰਿੱਧਿ ਸਿੱਧਿ ਘਰ ਮੋਂ ਸਭ ਹੋਈ ।। ਦੁਸਟ ਛਾਹ ਛ੍ਵੈ ਸਕੈ ਨ ਕੋਈ ।।੩੯੯।। ਏਕ ਬਾਰ ਜਿਨ ਤੁਮੈ ਸੰਭਾਰਾ ।। ਕਾਲ ਫਾਂਸ ਤੇ ਤਾਹਿ ਉਬਾਰਾ ।। ਜਿਨ ਨਰ ਨਾਮ ਤਿਹਾਰੋ ਕਹਾ ।। ਦਾਰਿਦ ਦੁਸਟ ਦੋਖ ਤੇ ਰਹਾ ।।੪੦੦।। ਖੜਗਕੇਤ ਮੈਂ ਸਰਨਿ ਤਿਹਾਰੀ ।। ਆਪੁ ਹਾਥ ਦੈ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ ।। ਸਰਬ ਠੌਰ ਮੋ ਹੋਹੁ ਸਹਾਈ ।। ਦੁਸਟ ਦੋਖ ਤੇ ਲੇਹੁ ਬਚਾਈ ।।੪੦੧।। ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਹਮ ਪਰ ਜਗ ਮਾਤਾ ।। ਗ੍ਰੰਥ ਕਰਾ ਪੂਰਨ ਸੁਭ ਰਾਤਾ ।। ਕਿਲਬਿਖ ਸਕਲ ਦੇਹ ਕੋ ਹਰਤਾ ।। ਦੁਸਟ ਦੋਖਿਯਨ ਕੋ ਛੈ ਕਰਤਾ ।।੪੦੨।। ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਧੁਜ ਜਬ ਭਏ ਦਿਆਲਾ ।। ਪੂਰਨ ਕਰਾ ਗ੍ਰੰਥ

ਤਤਕਾਲਾ ।। ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਫਲ ਪਾਵੈ ਸੋਈ ।। ਦੂਖ ਨ ਤਿਸੈ ਬਿਆਪਤ ਕੋਈ ।।੪੦੩।।

ਅੜਿਲ ।।

ਸੁਨੈ ਗੁੰਗ ਜੋ ਯਾਹਿ ਸੁ ਰਸਨਾ ਪਾਵਈ ।।
ਸੁਨੈ ਮੂੜ ਚਿਤ ਲਾਇ ਚਤੁਰਤਾ ਆਵਈ ।।
ਦੂਖ ਦਰਦ ਭੌ ਨਿਕਟ ਨ ਤਿਨ ਨਰ ਕੇ ਰਹੈ ।।
ਹੋ ਜੋ ਯਾਕੀ ਏਕ ਬਾਰ ਚੌਪਈ ਕੋ ਕਹੈ ।।੪੦੪।।

ਚੌਪਈ ।।

ਸੰਬਤ ਸੱਤ੍ਰਹ ਸਹਸ ਭਣਿੱਜੈ ।। ਅਰਧ ਸਹਸ ਫੁਨਿ ਤੀਨਿ ਕਹਿੱਜੈ ।।
ਭਾਦਵ ਸੁਦੀ ਅਸਟਮੀ ਰਵਿਵਾਰਾ ।। ਤੀਰ ਸਤਦ੍ਰਵ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰਾ ।।੪੦੫।।੧।।

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਾਰਿ ਸੌ ਪਾਂਚ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ।।੪੦੫।।੭੫੫੮।। ਅਫਜੂੰ ।।